

УНИВЕРЗИТЕТ „КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ – СКОПЈЕ

факултет за филозофско-историски науки

M-P MAPAPITA PИCTECKA - ПEШEBCKA

ИСТОРИСКИОТ РАЗВИТОК
НА НЕВРЗАНОТО ДВИЖЕЊЕ

гокшофска гусефшанија

Скопје, 1986

1986
ORONTE

ACQUISITION PROGRAM

ACQUISITION PROGRAM IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

R-P ACQUISITION PROGRAM-RESEARCH

ACQUISITION PROGRAM-RESEARCH AND DEVELOPMENT

ACQUISITION PROGRAM-RESEARCH AND DEVELOPMENT

Handwritten notes in the bottom left corner, including "p. 578" and "Acquisition Program-Research and Development".

Handwritten number "49534" in the bottom right corner.

...на работното място и вкъщи. Това е единственото място, където човек може да се почувства свободен и щастлив. Това е единственото място, където човек може да се почувства жив и интересен. Това е единственото място, където човек може да се почувства любим и ценен. Това е единственото място, където човек може да се почувства полезен и значим. Това е единственото място, където човек може да се почувства горд и славен. Това е единственото място, където човек може да се почувства жив и интересен. Това е единственото място, където човек може да се почувства любим и ценен. Това е единственото място, където човек може да се почувства полезен и значим. Това е единственото място, където човек може да се почувства горд и славен.

српско

српско

универзитет у Београду

BOHEMI

и избор от нея, посебно сите нешто истапувања на Конференцијата
 тите ги содржат говорите на Артурот Лито на различни собири во
 1970 година, времето во кое се афирмирало невразаното движење. Но,
 високост и невразаност. Фие го опфаќаат периодот по војната па се до
 за темата се документите под наслов: „Глобализација во борбата за нева-
 Артурот Лито на конференциите на невразаните земји. Од особена важност
 ван огромна изборен материјал. На прво место се наоѓаат говорите на
 основање па се до Конференцијата во Хавана. За нашата тема е публикува
 проследени историската на невразаното движење во периодот од неговото
 изборната документација ни послужа како тековен материјал, та ја
 окупациите и решенијата пријатени на Конференциите.
 темат на Конференциите, говорите и дискусиите на учесниците, како и
 нин. Прв се, тоа се материјалите за на движењето, за
 ната окупацијата. Во поголем дел таа е издана во бројни публика-
 ја историската на невразаното движење од особено значајно е избор-

ОБРАЗ НА ИЗБОРИТЕ И ИНТЕРВЈУВАТА

се, политичката, дипломатската, економската и воената наука.
 Конференцијата на невразаното движење е вработена во историјата на
 изборот во светот.
 на изборната и изборната за создавање на нов економски и политички
 изборната на изборната доктрина. Невразаноста на светот
 свет, но и два засновани на разликата и соработка два
 политичкото. Конференцијата на себе вклучува борба за
 изборна на сите и изборна на политиката, на изборната
 изборна на изборната борба до изборната на изборната
 изборна на сите и изборна на политиката, на изборната
 Конференцијата претставува објективна изборна на сите

на неправните закони. Во нив се исполнени стравите на диктаторите по
 новот спирањата во светот. Особно голема важност имаат говорите на
 диктаторите што на конференциите, каде тој е активен учесник. Диктаторот
 што во говорите ги изложува стравите на диктаторите за денешна
 на негуманските светски проблеми.

2)

Во нивна историја-превртено ангажирање на што во воспоставува
 ните и развие на врските меѓу неправните закони и политичка-
 створноста пошто по повод: Сукарти предсидник Тито са STRAKIM
 државниот 1974 до 1972 година.³⁾
 државниот диктатор што ја презема диктаторот што во политичката
 е и во своите во Венгерија, Кипро, Либија, Алжира. За ова нешто
 што во нивна историја со неправните закони.

Особно карактерна е и одржката на политичкиот по повод: Тито
 великиот мир и борба за неприкосновеност, развојот политичка-
 ност, како и збувката, тој повод: Тито и пет конференција
 на политичкиот, државниот и државниот јазик.

5)

Особно важно за темата се политичките закони на Б. Либија-
 ност и државниот по повод: Историја социјалистичка диктатура
 во нивна историја. Во претходниот по повод се содржани политичките закони
 диктаторот на 1976 година со политичката на "Брионската декларација",
 на што во политичката во 1976 година. Овде се наоѓаат

Особно важно за темата се политичките закони на Б. Либија-
 ност и државниот по повод: Историја социјалистичка диктатура
 во нивна историја. Во претходниот по повод се содржани политичките закони
 диктаторот на 1976 година со политичката на "Брионската декларација",
 на што во политичката во 1976 година. Овде се наоѓаат

Особно важно за темата се политичките закони на Б. Либија-
 ност и државниот по повод: Историја социјалистичка диктатура
 во нивна историја. Во претходниот по повод се содржани политичките закони
 диктаторот на 1976 година со политичката на "Брионската декларација",
 на што во политичката во 1976 година. Овде се наоѓаат

Значија е : збирката на покупи: *Nesvrčnost u zbirki*

Горобот на невразните збија, на се по конференцијата во Хавана.

На се горен поен око на покупиот кој на онгласат почитува

Горобот на невразните збија: *Nesvrčnost u zbirki* и *svetionik* 17/18

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

Горобот на невразните збија, на онгласат почитува

значен документационен материал за невръзването

како се пожелавало материално документационен материал.

21) *Сполин политикс документи (1949-1972)*

Използването за изследователски цели и статистическа цел е ограничено от 1960 година.

се намира на едно-двухетиски и английски език. Документите могат

да бъдат изследвани: *Medlemskapsprotokoll*, што

те означават ставови кои ова помага.

Тени и интервјуа на политички значајни личности кои ги издвигуваат свој

како и говорите на месни учесници на конференциите. Така се понес-

познот се објавени материјали од конференциите на невръзните земји

кои е прибран и направен од оваа рублика. Така систематски и во пот-

ментите "како се содржани и документирани по овој проблем. Овој про-

ното изведе. Списанието редовно објавува рублика: "Za vobrosh"

содржи важен документационен материјал, кој се однесува на невръз-

списанија. Така, белградското периодично списание: "Medlemskapsprotokoll"

Важен документационен материјал е содржан и во периодичните

22) *Medlemskapsprotokoll*

серијата за информации на светот по повод конференцијата одржана во

ниваат лектури, програмите за економски развој направени од минис-

Од публикуваниот материјал значајно место за наслова тен-

23) *Medlemskapsprotokoll*

конференцијата во Норилск се издвигуваат во извештаите од оваа конфе-

се однесуваат документите од конференцијата во Москва. Материјали од

што јана во вградата по повод: *Third non-aligned nations summit conference, Luqa, Malta 6-10 sept 1978*

конференцијата на невръзните земји. Така, документите за

значен за обработка на темата е и издворен материал за невръзните земји по повод

24) *Medlemskapsprotokoll*

Творбата на народното уметност многу се трезна и до
интересна.

Во својите и ставот на дугослужбата кон народното уметност
многу се важни социјалните економски наметката на досега.

Војните I-XV и XVII-XVIII се содржани основните постојани
на народната уметност, чини нивни се наоѓаат иле во војна на НРМ.

(Особено значајна мисла дугослужбата на народното уметност
на: "Економски народни на народност", се смета за една од најзначајни

ите ствари за овој проблем. Во неа е анализирани појсот народност,
анализирајќи политичка демократија на народите, политичка на народност

политика на опознате, како и значајето на ова уметност на народност
и. Оваа ствари важност е реферат кој што народност карактер по народност

на народната конференција по повод 50 годишнината на народност на
втората светска војна, одржана во Загреб од 8-13 септември 1975 година.

Во 1979 година издани се собрани дела на народност карактер во
Медијум: (Особено важност за темава на нештог тог по народност)

итие односи, за политичката на народност, за народност политичка на
дугослужбата, како и на дугослужбата политичка на народност он

содржениот свет. Ова особено важност е текстот кој се однесува на
народност политичка на социјално политичка и демократијата односи во народност

народност политичка на народност. Делата е народност политичка на дугослужбата
народност политичка на народност политичка и демократијата односи во народност

народност политичка на народност политичка и демократијата односи во народност
народност политичка на народност политичка и демократијата односи во народност

Значајна прилика кон народното уметност е наметката на народност политичка на
народност политичка на народност политичка и демократијата односи во народност

Во на студијата војна која се занимавање на народност политичка на народност
народност политичка на народност политичка и демократијата односи во народност

на народност политичка на народност политичка и демократијата односи во народност

53)

54)

55)

56)

Во книгата историографија видно место зазема трудот на Чеконир
Дучкович под наслов: *Ustavstavost u misli i delu Tita* (57)

Уставот е важен на улогата на Крутарот Тито во движењето на народ-

line.

Комунистичкото опишување на *Metunardina politika*, преку јавни изјави

во јавни политички, особено во преломот на одржување на Конференцијата

на народните земји е крочица на народството. Важни се истапувањата

Тодор Шкопчанин, Драган Јакович, Драган Јакович, Драган Јакович, Драган Јакович

Тодор Шкопчанин, Драган Јакович и др. Во броевите кои ги презентира

на Конференцијата на народните единственикото место на јавни изјави

во јавни политички, како официјален став на народот.

Тој јазик на народното крочица е претрпано и во суданиста

и народот.

Едно од најважните ступици за улогата и дејноста на народот

е да се даде на А. Рубинштајн под наслов: *Yugoslavia and nonaligned*

официјален карактер има и студијата под наслов: *Non alignment and so-*

59)

он М. Норм.

(11. N. 68)

Во развојот на јазикот на народот, особено во ОН. Улога на два-

на јавни политички изјави кои што се даваат на јавност и на државни

и др., а кои се однесуваат на проблемите на народот.

61)

Л. А. Јакович се занимава со проблемите на народството и држав-

Во сопствената литература како тема е да се истражуваат проблемите

и државноста. Особено место му е дадено на одредените политички

и државноста на евро-американските земји. Знаењето е дадено на М. А.

Одговорите кои се даваат: Политичките и историографските одговори

на народот и државноста.

Трудот на А. В. Галински е посветен на народството. Во книгата

се даваат одговори на прашањата за народството и државноста. (62)

сметат афро-азиатските народи да се занимават с проблемите от съвременен свят и неразривното им отношение към Африка, което е свързано с

(64)

Ом напредените групи може да се определи относително на световния

доказано е, че етно-културните групи, които са свързани с Африка, са

Етническата група по-нататък: *Non-alignement* (64), обхващаща проблемите на

неразривната политика на Африка и работата в

статистиката на Л. Лоритон по-нататък: *La politique étrangère*

Обръщане на политическите на които се намира при определянето на

проблемите на нашите и средните земи прави *Diver de Koyunba* в

статистиката: *Classification de l'apartheid, a une alliance*

за връзките на Африка с неграшките земи се занимава и

(64)

той в неговото дело дава акцент на неразривното отношение за кое се определя

политиката на Африка.

Във връзка с това, в допълнение на материалите, които са предоставени на Комисията, се предоставя и списък на всички документи, които са били използвани при подготовката на настоящия доклад. Тези документи са предоставени на Комисията в съответствие с чл. 15 от Регламент (ЕО) № 1781/2003 на Съвета от 28 септември 2003 г. относно правото на достъп до информацията, която е предоставена от публични институции.

В допълнение на това, Комисията е получила информацията, предоставена от публични институции, в съответствие с чл. 15 от Регламент (ЕО) № 1781/2003 на Съвета от 28 септември 2003 г. относно правото на достъп до информацията, която е предоставена от публични институции.

В допълнение на това, Комисията е получила информацията, предоставена от публични институции, в съответствие с чл. 15 от Регламент (ЕО) № 1781/2003 на Съвета от 28 септември 2003 г. относно правото на достъп до информацията, която е предоставена от публични институции.

В допълнение на това, Комисията е получила информацията, предоставена от публични институции, в съответствие с чл. 15 от Регламент (ЕО) № 1781/2003 на Съвета от 28 септември 2003 г. относно правото на достъп до информацията, която е предоставена от публични институции.

x
x
x

RESEARCH AND DEVELOPMENT

THE UNIVERSITY OF TEXAS AT AUSTIN

1968

1. Општи претпоставки

Неправноста како систем на кмет се јавува во XIX век во светското право. Иако општествено-историска теорија на судбеното право на не-определеност се јавува дури по Втората светска војна. Да се јавува

определеност и судбеноста право.

Најважни четири фактори можат да се сметаат за потребни во не-определеността на неопределеността. Тоа се:

1. Неопределеноста, како процес кој создава неопределеност на неопределеност;

2. Определимот како основен белег на односите меѓу правните

земји, која претставува во одреден период опасност за правните

и новосоздадените земји. Тоа ја предизвикува потребата да се појде до

определеност на земјите на кои се појде до неопределеност на неопределеност;

3. Економската неправноста на светот која доведе до неопределеност на неопределеност;

4. Определимот на одредените нации која го олесне припад-
носта на неопределеност како членки на овој меѓународен форум.

2. Определимот меѓу правните земји

Во периодот непосредно по завршувањето на Втората светска војна,
кој припаѓа на атомската ера на Хирошима (6 август 1945 година),

законична нова ера во меѓународните односи. Со новото одрежување почна трката
за припадност, кое станува средство за решавање на судбените проблеми.

Во општеството на неопределеност, кој се заснова на силата на кметот.
Во овој процес се што се прават моќности на припадност.

пропорцијата борбата и по завршувањето на војната. Оваа борба не ја
независност. Не се борел за добрата на своја слобода. Немам от нив ја
конца на нивен дел ги поставила пропорцијата за политичка и економска
по војната светска војна не само на нивен објект, туку повеќе от што

и економско ослободување. Ложен број земјоделска
војна ноне ја се нарече и светска антиимперијалистичка револуција, а
политиком и постојек. Тоа е широк бран на еманципација на народите
(88)

ија на народите. Овој процес по своите социјални мислени е многу
превземено во меѓународната, во националната и општествената еманципација
за слобода и независност, то забрза менувањето на светот. Јаа беше
че на многу независни држави, повеќе по зголемена жешта на народите
забраната трансформација на нациите, како резултат на создава-

они и политички односи.

мир во светот, мирољубива колективност и подрабелен систем на економска
наше како наваа ја на отпорот на народите против ступената војна, за
Оваа состојба создаде услови за појавата на движењето на невдрат
жени се можат да ги остварат своите стремени.

ти злати ние народи да раберат дека само со упорна борба во нови
ите ги протресивното повенство. Држачката персментна на ступената војна
ступената војна и економската поеме не отговараше на потре-
бана за поддржаното движење

2. Меѓународната војна создаде патекарница

ија ги поеме во политичка зависност. Економската поеме на светот.
повената поеме која ниеме за нив да ги сврсти народите во економија, со
ија на светот. Но, ложен број от народите се спротивставила на ступен
ија земји. Ложените едни саква да спроведат политичката нив еште
државна интервенција, неспротивставила и ниеме во интервенциите работи на
Оваа поеме на поеме едни повеќе по нива поеме војни и во-

на работен вектор по международните отношения.

Во ваква контекстуална сообраќа на принципите на неразвиеност, како што се промена во политичкиот систем на меѓународните односи, неразвиеност, политичките промени во промена на мената на создавање на системски законски

на на политичките системи.

Важноста, со самото тоа не се против наметнувањето од страна на политички, овие земји се спротиставуваат на сите форми на потчинување и политички се за сопствен пат во внатрешните општествени и политички земји. Затоа неразвиеноста се смета дека е тивкере на неразвиените земји. Неразвиеноста е еден од природните извори на неразвиените и земјите станалост, кое е еден од основните теми на неразвиеното тивкере. Затоа односи. Затоа од новонастанатите земји се бара да ја наметнат оваа состојба на наметнат од економската состојаност во областа на економските политички развојот на политичките народи. Народите имаа потреба во економскиот развојот, дојде се покажа то која мерка координираност со создавањето на новите држави се вклопуваат во политичките кои постоат да дејствуваат во меѓународната заедница. и нежение на народите и земјите на слободно се развиваат и слободно латентно речено неразвиеноста се доби од ослободителната војна

Тивкере на неразвиеноста што се доби универзален карактер.

Дие процес кои почнаа со индустријално определување преминаа во патот за остварување на својата слобода, независност и рамноправност. голем број земји, кои во борбата за нови меѓународни односи го глеаа за воспоставување на нови меѓународни односи. Тоа беше определување на зависност. тоа припомнеше новослободените земји да бараат патите Новослободените земји беа припушени на ја бранат својата не-

тисотни како онаа во светот на неопеа.

(70)

што обично се воспостави статус-кво и покрај најдобрите воени услови, тие војне на повеќе начини и тоа преку поимен пат со силни револуции, тие

том на човештвото.

Може да се каже и неопределено, но светът по време на Втората светска война.

Повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета.

та о едни на други.

75)

работата, со повишаване на зона на слобода и ограничаване на понижаване.

со повишаване на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета.

застапување на борбата за самоопределување на човека да се осигури.

светото се повишава благодарение на постоењето на социјалистичките

идеологии. Светото така, но се прифатили и идеологиите со кои работат.

но е да работат само во услови на рамноотежа на силите на светата идеологија.

повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета.

никогаш не можат да работат светската идеологија е единствената причина за нивото.

повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета.

повишаване.

повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета.

повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета.

повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета.

повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета.

повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета, повишаването на нивото на образованиета.

ГЛАВА I

ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКАТА СОСТОЈБА ВО СРБИЈА ПО
ВОВАНУ СВЕТОСКИ ВОЈНА

1. Општи карактеристики

Технолошкиот напредок и отварањето во материјалното производство во време на промена во општествено-политичката состојба во светот, најмногу допринесе за развојот на светот. Додека во светот, доаѓа припонос за развојот на светот најмногу. Додека во светот, доаѓа припонос за развојот на светот најмногу. Додека во светот, доаѓа припонос за развојот на светот најмногу.

Во светот, доаѓа припонос за развојот на светот најмногу. Додека во светот, доаѓа припонос за развојот на светот најмногу. Додека во светот, доаѓа припонос за развојот на светот најмногу.

Во светот, доаѓа припонос за развојот на светот најмногу. Додека во светот, доаѓа припонос за развојот на светот најмногу. Додека во светот, доаѓа припонос за развојот на светот најмногу.

Чехословакия, Индия, Бутан и Ломвизия. Во 1949 година и мезо-терминал бене прогласена за демократска република, социјалистичкиот систем бене прогласен и северна Кореја и северен Виетнам.

По единственото од виста на Никитинот буглене биста во 1959 година и во Куба бене воспоставено револуционерно социјалистичко уредување.

Вакор процес на социјалистичка преобраса и воспоставување на социјалистичка виста и во земјите на Африка и Азија, земјите кои беа колонијални колони на капиталистичките земји. Многу земји се ослободиле од колонијалното ропство и формираа независни држави.

После успешното завршување на англиколонијалната револуција поповина од новослободените земји се имаат определено за социјализам колонија од земјите се изјаснија за социјализам, или за изградба на социјализам преку програмски документи или на друг помагку офини-

јатен начин. Тоа се: Ангола, Авганистан, Алжир, Бенин, Бурунди, Етиопија, Јапон, Јамаика, Јужна Африка, Камбоджа, Кенија, Конго, Кореја, Лаос, Либија, Малта, Малавија, Малија, Мозамбик, Нигерија, Никарагуа, Перу, Руанда, Ујешели, Чаде, Чиле, Сингапур, Сирија, Социјалистичка Република, Танзанија, Того, Тринидад и Тобаго, Виетнам, Зеландска Република, Виетнам, Јапонскиот брод

на Зимбабве, Чад и др. Социјализмот постана идеја на многу земји и народи како тие не беше марксизмот работничката класа.

Во програмите на Западните комунистички партии се застапуваат дефини од општествен и политички карактер.

Преобрасата преку процес на социјализмот како приморен за воспоставување на нов однос на носта на општествените сили во светот, на социјализам и демократија и на оние кои се стремат да го одржат постојниот систем во меѓународните односи.

Ова е политичка барањата на народите за барање на прогресивни промени. Оние промени ја одбегнуваат општествената реалност, како

резултат на революционерните процеси и напредуването на социализма-
ноз како светски процес и се пренесува во меѓународните односи.
Советската политика се стреми да ги користи своите снаги за совет-
ски интереси. Со тоа социјализмот како светски процес за менување
на класните и општествените односи, ја манифестираше својата подра-
на на прогресивните стремежи на човештвото, но, природата на совете-
ните општествени односи повеќе до издвојување на водечките сили
и поддржката на светот на спротивни блокови. Движанието на класите
со советските односи беа јакни, а од друга страна и остварувањата
на социјалистичката заедница бавно така јакни, така светот се
движе под влијание на политиката на силата.

Во пазувите на капиталистичкиот систем најзначајни промени
имаме во јакнењето на американскиот фактор. По успешите во текот на
војната економијата и воената супериорност ги доведе до единствени
американски држави да станат доминантна сила во капиталистичкиот
свет.

Во исто време СССР добил голем авторитет во светот. Тој почнал
да игра главна улога во меѓународната политика. Неговото влијание
повеќе да победат социјалистичките револуции во Европа, со тоа СССР
од единствена социјалистичка сила, се претвори во водечка сила во
социјалистичкиот свет. Тогаш улога во јакнењето на авторитетот на
СССР имаме победата на социјалистичката војна меѓу револуцио-
ните држави кај широките простори на континентите. Уште во времето
на В.И. Ленин советската напредна политика ја поставуваша вреднос-
та и значењето на победените народи. Во Ленинската теориска анализа
на народите на светот кои се наоѓале под колонијално допство, на нас-
ена била нивната улога како вистински сојузници во борбата против
империјализмот. Советската напредна политика поаѓа од барањето на
победените народи во светот да рамноправно да учествуваат во ре-
вање на сите проблеми на понатамошниот советен развој и дека
суштината на човештвото не може да се менува ако не се промени

на состојбата на тогаш поробените народи. Реализирајќи ја таквата политика СССР во првите години по победата на револуцијата на поробените народи гледаше сојузници и соборци. Мелутов по Лениновата смрт оваа политика се менува и се наметнува Сталиновата големодржавна политика. Во периодот меѓу двете светски противности меѓу капиталистичките земји почнаа да се јавуваат во вид на конфликт. Две конфликти се засилија по втората светска војна. Со создавањето на голем број социјалистички земји тие конфликти се повеќе се продалабоија. Во решавањето на противностите меѓу двата системи можно е да се одржат типични на внатрешните фактори на социјалистичкиот општествен процес во поедини земји и на дејството на меѓународната улога на социјалистичките сили во системот на колективизација. Во светот се појави тилена или спротивностите меѓу двата систематреба да се донесат мерки за спротивностите меѓу колективизацијата земјите можат да ја даат политиката на мирољубива колективизација земјите можат да ја даат политиката на огромното мнозинство во светот и како такви да се појават како престапници на основните интелектуални народи и да ја поддржат политиката на овие земји.

85)

Но, социјалистичкиот систем од самиот свој почеток не е основан на разликите противречности. Довојна одраз и врс односите меѓу социјалистичките земји. На времето Ј.И. Ленин забележа дека социјалистичката револуција не е поместена од темперијата на еден народ да се "качи на тргот" на друг народ. Зов било како дејствата на економските различни меѓу социјалистичките земји; разликите меѓу производните сили; конфликтот на класите и целите на револуцијата; периодична база на една неволно развиена земја; голема улога на интелектуалните сили како и социјалистичките стремежи на државната политика.

на состојбата на тогаш поробените народи. Реализирајќи ја таквата политика СССР во првите години по победата на револуцијата на поробените народи гледаше сојузници и соборци. Мелутов по Лениновата смрт оваа политика се менува и се наметнува Сталиновата големодржавна политика. Во периодот меѓу двете светски противности меѓу капиталистичките земји почнаа да се јавуваат во вид на конфликт. Две конфликти се засилија по втората светска војна. Со создавањето на голем број социјалистички земји тие конфликти се повеќе се продалабоија. Во решавањето на противностите меѓу двата системи можно е да се одржат типични на внатрешните фактори на социјалистичкиот општествен процес во поедини земји и на дејството на меѓународната улога на социјалистичките сили во системот на колективизација. Во светот се појави тилена или спротивностите меѓу двата систематреба да се донесат мерки за спротивностите меѓу колективизацијата земјите можат да ја даат политиката на мирољубива колективизација земјите можат да ја даат политиката на огромното мнозинство во светот и како такви да се појават како престапници на основните интелектуални народи и да ја поддржат политиката на овие земји.

82)

Домът е... Ленин ги превърна в конфискации в социалистическо
опиетство. Дие без предизвикания главно от опитите на една земя за
се наметна на дълга земя с цел да се нема во нежанината вътреш-
на политика. Така, политиката на СССР према джославия во 1948 годи-
на беше резултат на оваа политика.

Вошност прашањето за односите меѓу социјалистичките земји
ја отенува борбата против империјализмот, а разликите во економска-
та поможа на поедини земји соопшти да ни спротивности. Золто "насов-
ното движење кон социјализмот не биде забрано ако социјалистичките
земји ги прават своите односи со ослободителните движења и со неба-
решните земји во принципите на рамноправност, немешање во вътреш-
ните работи и заемно почитување. Ако во секојдневната практика негу-
ваат социјалистички односи кои ќе бидат пример за сите оние земји
кои се стремат да прават социјализам".

Иерихот по Втората светска војна понесе еден нов бран на
еманципација на народите. Повеќе од нив зедоа активно учество во
војната и затоа отромно број жртви. Дие не сакаа да се приклучат кон
бюрократите и да припаднат на едно моќа бюрократска контрола. Наро-
дите почнаа да бараат нов систем на политички и економски односи.
Дие почнаа да се стремат да се обезбедат слободен општествен разви-
кон. Ови линии тенденции без напор од центриле на војната и политич-
на сфера. Државите што во познатите говори на Ленинскиот антверпел
независа: "Појавата на нови независни држави, што се главно независни
класи и се попомалата група на поголемите држави воопшто во нејзиниот
интерес, нив значајно влијание во развојот и карактерот на негу-
вањата односи. Дие, пред се нејствувачки во правец на зацврстување
на мирот во светот. Дие е сосема природно, бидејќи сите тие земји се
епитивно заинтересирани за економскиот развојот и се главно своен
дина и своите напори наг совматжувањето на својата економска состој-
на и ги придвижуваат кон крај само во услови на мир". Дие земји

непријател кој во целиот тек на војната ги поразуваше. Појавата
сите меѓу СССР и западните демократи. Тие го зајакнуваа заедничкиот
уминштување на германската воена сила нанесе промени во одно-

компјутеризираниот систем на управување.
повоороботените земји. Тог претставуваше опасност за земјите од
ва во поголем дел од Европа, а како концепција беше прифатен во
на се зајакне на светската сцена. Социјализмот по војната се прошири
каже како силна земја. Придонесот што го имаше во војната доведе
со другите социјалистички сили. Од друга страна, СССР од војната
лиски на САД. Тие заеднички ја отпочнаа конфронтацијата со СССР и
своите концепции во нагворешната и внатрешната политика да се под-
во периодот по војната земјите на западна Европа почнаа по

пошки кои.
вооружување и обидот за стекнување на нови територии имаше и идео-
јува. Блокотската поделеност на светот покрај спротивставувањето со
стичкот и капиталистичкиот свет. Бев создадени војно-политички со-
Но, обидот за доминација доведе до нова конфронтација меѓу социјали-
коациција. Со тоа заврши најбраниот период во историјата на Европа.
Втората светска војна заврши со победата на антихитлеровската

поделеност

2. Појавата на блоковите и блокотската

поредок во светот.
поедини земји и прифатен на промените во општествено-економскиот
односите меѓу независните земји, немаше во внатрешните работи не
придонесат на светската политика се развива по природен процес, во
Неврзаноста во светот внесува се нови и нови процеси. Тие ќе
ционални државите заменија односот на општествените сили во светот.
вото земји кои се против доминацијата на големите сили. Илациите на-
на невработување. Оваа политика даде отпор на барањата на мнозинст-
по пат на војна. Ватова голем број земји се определенија за помилната
проти државите кои имаат тенденција светските сили да ги реваат

от тој момент "Докторот" иницијално и комунистичката идеологија

не темелат ниту претставуваат правна "западна" Вистон Черни во
големи "теоретски" според западните едни Советска Русија станала

(97)

сврхна опасност за целиот свет. Оттог претвора да се според еден

нов фронт со што би се запрел нејзиниот налет.

(98)

Во истото Упатено по Хари Труман, вистон Черни запинал: "Со

треба да се случи со Русија? Да секогаш или се запала за пријател-

ство со Русија, но, дае како и вие, макоко или задримен порак поред

(99)

ните помислува на одлучите понесени во дагта од страна на Русија".

Западните комунистички сили сепак нема Советскиот Сојуз а секогаш

со првите големи мислени сојузници ступиле едно "жестко ледо"

(100)

ниа кое ниту не може да се знае што се случуваа зај нег.

Како резултат на постојаната покаривања меѓу двата оптес-

тент поредони во време на студената војна, Т. В. Сталин со својата

(101)

политика приносе на дојде до единство на западните комунистички

земји. Сето тоа се случи непосредно пред завршувањето на Втората

светска војна. Конференцијата во дагта Сол 4 по 11 февруар 1945

година, покажа дека те се појави конференцијата на левите антагонис-

тички групи на држави од кои ќе настанат воените блокови. На оваа

конференција било јасно дека ќе настанат сулдри меѓу големите сили.

Уште пред конференцијата која дошло до составок меѓу В. Черни и

С. И. Буверт на 30 јануари 1945 година, Сталин ги искажал своите

соопшенија. Во почетокот на војната имало несогласици меѓу САД и

Велика Британија, поради колонизациската политика на Лондон. Но, како

(102)

се приоткивал крајот на војната САД се повеќе се приближуваат кон

оваа земја. Лука се наоѓаат корениите на блоковската политика. Последне-

ментите правни и стремежот кон поглед на светот на сфери на

да го постават во нивни рамки. Со тоа тие сакале да ја промират

концепцијата во светот.

(103)

да се припечува само во јавна Европа. Набрав по тоа била создадена
Организацијата за економска соработка (ОЕКС) која требало да се сп-
роведува наредбата во земја. Зајакнувањето на американските држави
обезбедуваат септемберет биполарни односи за да се спроведува во цело
овој план. (108)

Во тоа време Џорџ Канан кој го раководел Океаните во
планирање на четвртниот баран потполна изолација на СССР
и континентот на западната цивилизација.

Во говорот на претседателот Хари Труман од 12 март 1946
потпуна се поддржуваат "слободните" народи кои се спроведуваат на
намери на поддржување кое го врши вооруженото нападничество, или по
пре на наредбен принос. Така во американската политика настапу-
ва процес на "државна комјунизација". (109)

Во исто време на 17 март 1948 година претставниците на Европ-
ска државина, Белгија, Франција, Луксембург го потпишаа Присоединувањето
за говорот. Три месеци подоцна на 11 јуни 1948 година САД ја прифатиле
Вашингтонската декларација како се препорачува на САД да пристапи
кон регионалниот систем на безбедност. (110)

Претходните на атланскиот пакт бидејќи организација, како
што била: Европска организација за заштита, Европска заштита за јавен,
Европскиот совет, Европската економска заштита. Тоа бидејќи во
создавањето на Атланскиот пакт. Главен сојуз на Запад, интуитивен на
Европската политика на големите сили. Целта на Атланскиот пакт бе-
ше зајакнување одбрана на Северна Америка и Западна Европа од совет-
ската агресија и комунистичката револуција. Сојузот бидејќи зајакнен
како војно-политички сојуз на земјите од ист општествен поредок.
Заснован на принципите на дуровската идеологија и капиталистички
систем. Основноста од советската агресија се поддржувала не само
Европа, туку и основноста од употреба на сила за девањето на европ-
ски прашања како што била Германија. САД пристапиле кон нив.

ом издоговни причини, ГДМ и от тоя що тој ја видел опасноста за не-

1117

Атланскиот пакт требало да има регионален карактер, како што

предметниот членот 52 од Договората на ОН каде се вели: "Оваа Довелба

на ОН не исклучува регионални договори или установа чија цел е да се

занимава со предметите за одржување на меѓународниот мир и безбедност

покадени на регионална акција, а под услов тие договори или установа

112)

или ивицата работа да е во согласност со целите и намерата на ОН".

Поопшта Атланскиот пакт ги наметнал регионалните рамки и се

јавува како типична војно-политичка организација и како инструмент на

застапните држави на чело со САД

за причините и мотивите кои довеле до создавање на Атланскиот

пакт говори пругарот што на VII конгрес на СКД каде меѓу другото тој

потпишал: "Дина од причините за создавање на Атланскиот пакт, беше крута

та и без причини закандувајќа Сталиновa напорешна политика, а освен

тоа и фактот на западните сили дошле до уверување дека по дипломатски

пат нема да може да ги остварат своите империјалистички цели. Дој пакт

треба да послужи за остварување на светската доминација и постигање

на целите од позиција на сила. Џов и денес е техницието на Атланскиот

пакт и воведувањето на Западна Германија во тој пакт неминовно користи

постигане на напредок во воената техника. Создавањето на Атланскиот

пакт и не директно се знаат средствата во трката на вооружување и

треба да послужи за остварување на светската доминација и постигање

на целите од позиција на сила. Дој пакт е техницието на Атланскиот

пакт и не директно се знаат средствата во трката на вооружување и

треба да послужи за остварување на светската доминација и постигање

на целите од позиција на сила. Дој пакт е техницието на Атланскиот

пакт и не директно се знаат средствата во трката на вооружување и

треба да послужи за остварување на светската доминација и постигање

на целите од позиција на сила. Дој пакт е техницието на Атланскиот

пакт и не директно се знаат средствата во трката на вооружување и

на НАТО. Исто така, бидејќи улогата и организациони под-
дршка и кој ина замача на ги улогите високите степен на
ката воена власт на НАТО ја имаат военот комитет кој е ставен
наметот кој се состои од министерите за надворешни работи. Најпос-
Највисок орган на политичка власт ја сочинува Советот на

за везничка одбрана била во согласност на член 51 од повеќата
118) појавило да не се повреди формално Повеќата на ООН. Оваа одбрана
наме помош вклучувајќи и воена сила. Со клучките на НАТО се нас-
117) биде сметан за напад против нив... Во овај случај треба да се
дените страни, или повеќе од нив, во Европа или Северна Америка ќе
те страни се согласиле да вооружен напад против една од ниво-
Во тој случај 5 од договорот се применуваат дека "Договорени-

116) дефиниција и то експлицитно овој Северноатлантски пакт".
своите страни за везничка одбрана и за зачувување на мирот и без-
ја сочуват стабилноста и стабилноста, оштетува на т оштетува
вече на правото, ќе настојуваат во зона на Северниот Атлантски
порана на принципите на демократија, слобода на мислење и на иднее-
најпос, и нивното везничко начело и нивната индивидуална зас-
со овие работи и врати, оштетува на ја бранат слободата на своите
наметот на одговорностите нации и својата земја да живее во мир
оној договор, ја бараат својата зема во земите и принципите на
Договорот во договорот пакт: "Државите кои учествуваат во

115) мирот..."
зема мирот и спречување на акто на агресија и други повреди на
негативни мерки спречување и отстранување на се што до авто-
наметот мир и безбедност и во таа насока: на презема ефектни мерки
повеќата на ООН. Во тој случај 1 се применуваат " да се зачува неба-
генерал на САД Пол Арсон. Наметот бил составен во согласност со
имите на сепуи држави. Главен составува на пактот бил државинот
115) договорани во 14 точки. На текстот од договорот работене престо-

но войната делят конюнктурни зенити на почивка и средна война по
посредство на войната светла война. Така отговор на политиката на OAV
на почивка война започна да се извършва със своята особеност на
Насроти на един открит на ясни, светелот войта се започна

война и почивка економике, политиката и война интернационална.
Глоба и авторитет како што ја имаат во првите години по светската
Оние открит во НАТО пактот приносе сојузот на јако една

учество во чинството на американската зенитна.
но се повлече од НАТО, а нејзиното учество било сведено само со
повлече на "Национална независност" Така во март 1955 година почна

ината на творешната офензива на франција и нејзиното барање за
тојни како политички, така и стратешки. Особено нарава на таква политичка
война. Исто така, некои од нив ќе почнат да се обидуваат да се однесат
НАТО обидале да учествуваат со OAV во Корејската и Виетнамската

нако OAV барај примена на стратешко енергетско. Некои зенити членски на
Кина. Така некои од нив почнале трговска размена со зенитите на Ндон
ката на OAV, која не ги признавала особено легитимните права на НР

негу зенитите членски. Тие започнале да се спротиставуваат на политичка
Нараво по создавањето на пактот дошло во него по противречност
во организацијата на пактот.

на западна Германија во 1954 година во сојузот дошло по нормален
Држија што тој помош по непосреден контакт со СССР. Со издигањето
снати во Европа. Во 1952 година сојузот бил проширен со Грција и

сојузот, тие отворени интерпретирани воени команди и постоејќи атомски
атмосфера на ступенката война дошло по промени во функционирање на
лени. Така во периодот од 1950-1954 година во време на започнувања
Наскоро во Северноатлантскиот пакт почнале да се извршваат про-

мент по отлуга на нивната национална команда.
пој нивна национална команда. Тие моделе да се ангажираат во такон
вор од националните команди. Секоја членска државата со воени едини
орган со националниот статус, ниту воспоставување на воени единици нем
кои исто така се поделени на помали команди. Не бил променет нивниот

Бито основано на сепаративното съветуване на преставниците на

конституициите на СССР, държавите, държавите, държавите, държавите

Полка, държавите, държавите, държавите, държавите, държавите

1947 година в Москва. Държавите, държавите, държавите, държавите

политиката от СМЛ (6), нито останало забележано на нито нито

държавите. Лито на Москва в април 1945 година сключен един

потреба за създаване на конституционно тело за разна на нито

120 а)

и нито една нито конституициите на нито.

за сепаративното бито бити сепаративното. Целта на сепаративното

Бито за потеглено въвеждане на държавите сепаративното. Бито

на държавите "за един мир, за народна демокрация", нито

во Белград в нито печатниците на "Борба", а то държавите

държавите Давел държавите.

Целта на сепаративното на държавите Бито за нито

е ги нито сепаративното на т. н. народна демокрация, а за един мир

контрол на нито и на западните конституициите на нито

отричат от сепаративното въвеждане на ги сепаративното. Бито

120 б)

различаване на сепаративното на западните държавите

Нито сепаративното на сепаративното на сепаративното

и за проласки за "кулачката партия" държавите сепаративното

по нито 1948 година Бито повечето сепаративното на нито

120 в)

държавите от държавите. Во нито от 27 нито 1948 година

сепаративното на сепаративното на сепаративното

сепаративното на сепаративното, нито сепаративното на сепаративното

компете на нито Бито сепаративното на сепаративното

държавите на нито Бито сепаративното на сепаративното

държавите. Бито е сепаративното на сепаративното

държавите на сепаративното на сепаративното

ни и от държавите на нито.

сепаративното на сепаративното на 4 нито държавите на нито

На Върхурешкото заседание на Информбирото от 20 до 22 юни

била водена Резолуцията за състоябата на КИД, като се откуква за

напаството и била "раскривана неправилната политика на ЦК КИД

(1207)

а при се направилната политика на "кто, кардет, мас и Ранковик"

Сталин сметал дека со оваа Резолуција ќе дојде до симнување на

Југословенското Раководство од власт.

Но, целта на Сталин не се оствари. Левелиот конгрес на КИД одржан

на 21 до 28 јуни 1948 година, даде полна поддршка на ЦК КИД за одбрана

на независноста на Југославија. Критиката од страна на ЦК КИД (6) е

опишета за "неточна, неправилна и неправедна".

Ставовите на конгресот биде прифатени и од пенулиничките партис-

ки конгреси и од конгресот на СКОЈ.

Советскиот сојуз и другите членки на Информбирото отпочинале

економска војна. Била воведена економска блокада на Југославија. Тоа

ја ковете земјата во многу тешка положба. Исто така меду Југославија

и други социјалистички земји завладеа воена состојба. Исто инато

чест пореди на воздушниот простор. Како и уфривање на разни интер-

венски групи кој биде прифатени од Југословенските граѓани кои се

најачини за Резолуцијата на Информбирото.

Во ноември 1949 година била понесена и втора Резолуција, која

за разлика од првата отворено била КИД без а биде запитана во

а итеолошки оквир.

Резултатото на КИД и на народот на Југославија припоисе да

Сталин не преземе воени акции против Југославија. Таа успеа на

остото заседание на ОИВ во 1951 година да понесе жабда за неспри-

јателноста на социјалистичките земји против неа. Југославија

препишана на се закон Резолуција за решавање на спорните прашања

за согласност со Ловенбата на ОИВ. Југословенската Резолуција побрза

во тисокот. Со тоа биде осудена советската политика кон Југославија.

После смърта на Сталин на 5 март 1953 година се състоя първият пленум на ЦК на КПСС и първото заседание на Политбюро. В началото на 1954 година бившият председател на ЦК на КПСС, Николай Суховицкий, е избран за председател на ЦК на КПСС. През 1954 година се провежда първият пленум на ЦК на КПСС, на който се вземат решенията за реформите в стопанството и в образователната система. През 1954 година се провежда първият пленум на ЦК на КПСС, на който се вземат решенията за реформите в стопанството и в образователната система. През 1954 година се провежда първият пленум на ЦК на КПСС, на който се вземат решенията за реформите в стопанството и в образователната система.

према СССР и земјите на Варшавскиот пакт враќа на пролетерскиот
интернационализам. СССР и НР Кина смлужиле кинеско-советски сојуз
во февруари 1950 година. Основа на кинеската напредна политика до
1959 година била на природна социјалистичките зем-
ји. НР Кина требало да се зблужди со оние нации во светот кои се оти-
несуваат кон неа враќа на социјалистичкиот и демократичкиот зна-
чење на се поврзе со СССР и новите демократски земји на Европа. "Нен-
кој се потпира била на страната на интернационалот-защитат како ќе
биде во сејот "Кинеската демократија"-ми на страна-
та на социјализмот. Непријатноста е трет пат неа постои".
Во сејот година од постоенето на овој договор можело да се-
определува негу идеите земји. Ложибата што ја имала НР Кина до
сејот била сведена на второстепено место. Главен на СССР и Кини-
те социјалистички земји кои Кинеската демократија не била талов на-
како што била во сејот демократија. На Кинеската демократија не,
со своето значење.
Кина во осудила СССР нека е исклучен од интернационалната
политика на континентите наречи во Москва од 1957 година, као
де Кини ја критикува политиката на СССР и неговото главен на-
менство појна.
Односите негу НР Кина и СССР се вложиле особено по обра-
ќањето на Мао и Каданската партија во октомври 1963 година.
Овој процес негу Кина и СССР останал работен брзо во Варшав-
скиот пакт.

национал. Общата представа за неговия статус се определя от неговия статус в страната на произхода и от неговия статус в страната на пребиваване. Общата представа за неговия статус се определя от неговия статус в страната на произхода и от неговия статус в страната на пребиваване.

120) Член 14 от Конвенцията за правата на човека гласи, че никой човек не може да бъде обвиняван в престъпление, за което не е било предвидено наказание по време на извършването му. Това означава, че законът трябва да бъде известен и достъпен за всички хора.

121) Член 15 от Конвенцията за правата на човека гласи, че никой човек не може да бъде обвиняван в престъпление, за което не е било предвидено наказание по време на извършването му. Това означава, че законът трябва да бъде известен и достъпен за всички хора.

По време на военната окупация зона веднага по възникване на войната...
 12 германски удрани. Во 1946 година била формирана советският комитет...
 1351
 1352
 1353
 1354
 1355
 1356
 1357
 1358
 1359
 1360
 1361
 1362
 1363
 1364
 1365
 1366
 1367
 1368
 1369
 1370
 1371
 1372
 1373
 1374
 1375
 1376
 1377
 1378
 1379
 1380
 1381
 1382
 1383
 1384
 1385
 1386
 1387
 1388
 1389
 1390
 1391
 1392
 1393
 1394
 1395
 1396
 1397
 1398
 1399
 1400

НР Кина на чело со Мао Цзун е била нестационарна во вештите и двете по-

реја. Кинеските сили нестационарно така отлучно што Андерс се откажал од

намерата за обединување на Кореја. Силите на ООН и американските трупи

во Андерс и наредувањето на Андерс напреднале и со-

мокореецките трупи и почнале преговори за потпишување на примирје. (170)

поворите траеле нолото време. Во текот на преговорите промовале даде

те во Кореја. GAI постојано се замкавале нема да ѓдат автономна зона и

Кина за да се запре војната која станувала се пожелноа. Примирјето би

потпишано на 27 јули 1953 година со што се потврдила понудата на Кор-

ја.

Опасноста од војна била особено голема во ватернатите ситуатии

околу Кореја, Берлин и на Далечниот Исток (Јава и Виетнам). (Овие настани

ги наредва големите сили да почнат преговори кои ги повеќе по поната

на ватернатоста (Детанг), со што ги се забелатна опасноста од војна. Он

процес во почетокот ги неспитуван, па при најголема конфронтација можат

но нова опасност од војна и нова меѓународна криза. Како резултат на

преговорите меѓу големите сили дошло до запирање на војната во востан

што, така, отпочнал процес на политичко барање за решавање на кризата

Далечниот Исток.

Игра конкретен договор е од 5 август 1963 година потпишан на

големите сили за запирање на нуклеарните проби, како и договорот за

информативно користење на вселената. Претход за потпишување на вселената

формуларна утврдена група на составеност во Вашингтон од 24/11/63

1963 година. Дојде била објавена тематската како се претвора во војна

цилично склучување на вооружените сили во Јава. Со договорот на

на безбедноста на земјите на НАТО било вградено во тематската

пороченствите за напредување на силите од трете страни, а не од

не силите само на НАТО поради била вградена безбедноста на силите

на НАТО во Јава. (171)

Во вградено тематике на договорот на НАТО во Вашингтон од 15/11/63

нојна 1953 година, по повод склучувањето створено во Вашингтон на

тематската на силите на нуклеарните проби во Вашингтон од 1953

интереса на работниците, профсъюзите и политическите организации. Работниците са организирани и обединени в профсъюзи, които са в състояние да организират и осъществяват за себе си и за своите деца и деца на работниците и профсъюзите. Работниците са организирани и обединени в профсъюзи, които са в състояние да организират и осъществяват за себе си и за своите деца и деца на работниците и профсъюзите.

Ова популяризиране на олимпийските игри е от особено голямо значение за работниците и профсъюзите. Работниците и профсъюзите са организирани и обединени в профсъюзи, които са в състояние да организират и осъществяват за себе си и за своите деца и деца на работниците и профсъюзите. Работниците са организирани и обединени в профсъюзи, които са в състояние да организират и осъществяват за себе си и за своите деца и деца на работниците и профсъюзите.

Работниците и профсъюзите са организирани и обединени в профсъюзи, които са в състояние да организират и осъществяват за себе си и за своите деца и деца на работниците и профсъюзите. Работниците са организирани и обединени в профсъюзи, които са в състояние да организират и осъществяват за себе си и за своите деца и деца на работниците и профсъюзите.

Работниците и профсъюзите са организирани и обединени в профсъюзи, които са в състояние да организират и осъществяват за себе си и за своите деца и деца на работниците и профсъюзите. Работниците са организирани и обединени в профсъюзи, които са в състояние да организират и осъществяват за себе си и за своите деца и деца на работниците и профсъюзите.

... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...

... (151) ...

... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...

(150)

... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...

... (149) ...

... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...

...

... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...

... (148) ...

... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...

... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...

... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...

... (147) ...

... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...

... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...
... в период с 1974 по 1977 год...

повел да овие земји заостанат зад високо развиените земји. —

Ако се појде од Марксовата теза дека народот кој угнетува други

народ и самиот не е слободен, лесно може да се заклучи дека во сите

преходни периоди на човековата историја не постоеле објективни

демократски и рамноправни односи меѓу државите и народите во светот

Доа, посебно важи за вековите кои поминале од воспоставувањето на ко-

лонизациското ропство до денес. Тогаш се појавува теорија на т.н. цивили-

лизирани народи кои се само објект на човековата историја, како и ци-

вилизирани народи кои ја сочинуваат меѓународната заедница. Таа тео-

рија останува да постои повеќе векови, дури и денес се ствараат усло-

ви за да биде формално правно и фактички анулирана.

Развитокот на колонијализмот е поврзан со развитокот на пропе-

дството и производните сили, што создаде услови за најголем талас

на потчинување и угнетување на народите во историјата на човештвото

Европските држави носители на колонијализмот, станале господари во

своите колонијални поседи. ¹⁶¹⁾ Цивилизациската човечка историја го збогату-

ва колонијализмот.

Фридрих Енгелс во писмото до Мит напишува: "Трајот за знато,

кој и порано ги гонеле Португалците во Африка, довела до откривање

Америка... ашто уште во ХЛV и ХЛV век европската индустрија која тај

најло се развила, од трговијата бараа повеќе прометни средства које

Германија (од 1450 до 1950) произвојувачи на сребро) не можеле да ја

падат. Освојувањето на Индија од 1500 до 1800 година од страна на

Португалците, холанѓаните и англичаните имала за цел увоз во Индија,

а на извоз од Индија никој не сметал.

Анализирајќи го ширењето на колонијализмот во периодот од

1876 до 1900 година В.И. Ленин во расправата "Империјализмот како

највисок стадиум на капитализмот" пишува: "... Карактеристика на пери-

одот кој го разгледуваме е конечна поделба на земјата, али не конечни

во тој смисол да е неможна понова поделба, туку, ш понови поделби се

можни и неизбежни, туку во таа смисла колонијализмот е политика на капи-

галистичките земји го довршила освојувањето на новозавземениите плане-
ти. Прв пат светот е поделен, така да во иднина престојува само нови по-
дели т.е. премин од еден посредник на друг, а не во состојба без гласа
165)
поп гласа"

Долгата експлоатација на колониите од колонијалните сили предиз-
викал отпор во вид на национални-ослободителни движења кои се разви-
ваат особено многу во земјите под колонијално ропство меѓу црвте свет-
ски војни. Колонијалните земји не се надеваа дека по пат на управа ќе
добјат економски и политички слободи. Борбата против колонијалното
ропство покажа дека тие се "дораснати" да управуваат сами со себе.

Тие со борбата за национално ослободување отвориле нова ера на народ-
но-ослободителната борба и борба против колонијалното ропство. Народи-
те на Азија и Африка како и оние на Латинска Америка со појавата на
метународната спена во својство на независни национални индивидуали-
тети ја отпочнале борбата за социјална, национална и економска еманци-
пација на народите.
165)

Со самата појава на метународната спена, без разлика дали до
независност поше после долга или кратка вооружена борба, невразаните
земји на Азија и Африка извршија една антиколонијална и антиимперија-
листичка револуција сведувајќи ги колонијалните метрополи на нивните
граници со што бил смален маневарскиот простор на нивните империјалис-
тички граници.
166)

Борбата за независност која ја воделе народите на Африка и Ази-
ја е една од најреволуционерните борби на современот свет. Со народ-
но-ослободителните борби се разнишани темелите на империјализмот во
светот. Неразвиените земји не биле изолирани единици, туку тие биле
вклучени во системот на капитализмот, како колони во општествена,
структура на капиталистичкиот систем.

Зорбата што ја водела народите за ослободување предизвика потре-
ба, престојување меѓу класите, како и најразлични политички движења,
Снагата на политичките партии и движења е во нивната способност

своите програми ги заптрват интересите на најшироките слоеви на општеството. Тoa ce однесува посебно на работничката класа која e под-речена да има прогресивна улога. Затоа корелацијата меѓу национално-ослободителните движења и работничката класа e значајна.

Секоја земја во светот има сопствена национално-ослободително движење. Овие движења се разноврсни по својот постанок. Некои од нив e во тоа што тие изникнале во борбата за добивање на национална неза-висност и ослободување од колонијалното ропство. Кон овие движења при-стапиме сите слоеви (селани, работници, трговци, национална буржоазија, интелекцијата и др.). По добивањето на независноста во национално-осло-бодителните движења дошло до диференцијација на оделни сили. Секоја класа почнала да си ги штити своите интереси. Голем број од новосло-бодителните земји по добивањето на независноста се поделиле за со-пијализам, бидејќи капитализмот како управа не бил во состојба да ја отклони неразвиеноста на овие земји.

Ослободителните движења широм на светот успеваат да со снатата на оружјето и армументи да се изборат за отфрлување на колонијалното ропство и за стекнување на независност и право да тргнат по свој пат до својата еманципација и изградување. Иако со големо закаснување и во најтешки услови тие се изоборуваат за својата нова слободна етапис-тенција.

Современите движења на ослободување од колонијалното ропство претставува маркантна историјска појава на отпор на современото ка-питалистички систем. Експлоататарскиот приписок на странскиот капитал и политичката власт на метрополите го предизвикаа овој бран на еманципација на народите, кои не сакаа да бидат потчинети од снатите на империјализмот. Но, внатре во движењето економските интереси за самоодржување допринесоа да не појде до укинување на капитализмот - воопшто.

Процесот на колонизација како една од основните компоненти на современиот развјок, не само што го ширеше кругот на суверени и независни земји, туку и во битна мерка придонесе во прогресивниот развјок

на начелото на суверенитетот т.е. суверени еднаквости. Борбата за независност била борба за суверенитет, војно и на таа сувереност и така нова содржина и смисла. Во многу земји и на разни континенти зајакнале тие народни движења на прогресивните општествени, економски и политички интереси, на тие сили ги организирале против војната, империјализмот и доминацијата на келомонистичките системи.

1709

Наредно со развјокот на ослободителните движења биле створени и движења за приближување на овие народи во нивната заедничка борба. Овие движења се со полта историја. Во нивните рамки се формирале сите барања, а тоа е нивно ослободување и нивно приближување. Ова дали поттик за регионално, а покасно и универзално здружување на земјите од т.н. "трет свет".

Движењето за ослободување и приближување на земјите од Азија

одего по три колосци:

1. Паназиско движење иницирано од јапонија. Тоа започнало во почетокот на XX век. Тоа имало за цел ослободување на Азија од колонијалното ропство и воспоставување на келомонија од страна на јапонија. Затова јапонија организирала неколку собири. Тоа се: Конгресот во Нагасаки во 1926 година и Паназиската конференција во Токио во 1943 година. Овие собири имале значајни ефекти.

1711

2. Паназијатизам со кинеска оријентација. Носител бил Гун Јат Се "татко на кинеската нација". Тој ја застапувал идејата за поврзување на кина со другите народи. "Паназијатизмот кој јас го застапувам -

истакнува Гун Јат Сен-треба да го реши проблемот како ултетените на роти на Азија треба да се олеснуваат спрема јаките нации на Европа и како ултетените народи треба да отворат на таа неправда!"

1722

3. Паназиското движење на иницијатива на Индија со цел да се

поврзат Азија и Африка на куглутрно и регионално поле. На чему на

Философ Робиндрант Тарора. По стекнувањето на независноста Индија је
напуштила идејата за стварање на федерација.

(173)

Идејата за ослободување од колонијалното ропство за прв пат
појавила кај напредните малинци од Азија и Африка кои ступале во
Европа. Со цел да се дојде до ослободување на своите народи од тешкото
колонијално ропство, овие мали луѓе во почетокот поединечно, а потоа
организирано ја повеле борбата за ослободување од колонијалните.

Движењето за ослободување на арапските земји од колонијалното
ропство се јавува во XIX век во форма на ослободување на арапските
земји, како и нивно модернизирање во општеството во кое живеат. Оваа
идеја била се повеќе истакнувана со порастот на антиколонијалното
движење по Првата светска војна. Во овој период почнале антиколонијал
ните движења во Египет (1919-1920), Либија (1920-1929), Мароко (1921-
1925), Тунис (1922-1924), Палестина (1927-1929). Овие движења со сила
биле улушени.

Во 1921 година Египет го поставил прашањето за создавање на

Арапска лига. Лигата била создадена во 1945 година. Нејзините цели биле
зацртани во Александријскиот протокол усвоен на конференцијата на Лиги
наменарниот комитет на Генералната арапска конференција која била

одржана во септември-октомври 1945 година во Александрија. На таа кон-
ференција била донесена одлука за формирање на Арапска лига. Ова пове-
ќоко на своето постоење Арапската лига се занимавала со проблемот
на на Палестина, а покасно со Израел. Помеѓу број на документи биле

посветени на проблемот на меѓународните односи и односите меѓу нејзи
ните членки. Во резолуцијата на Арапската лига од февруари 1951 година
била изразена приврзаноста на Лигата кон Повелбата на ООН. Во Резо-
луцијата меѓу другото било истакнато дека принципите не можат да би-

(175)

пат остварени доколку големите сили билат улогни во својата политика
на немешање во работата на малите народи.

Современото национално-ослободително движење на Африка е повр-
но со панафриканското движење. Панафриканизмот се јавува во крајот на

водичките личности на африканското национално-ослободително движење

се смета дека се продолжуваат на панафриканизмот. Основач на ова дви-

жење се смета дека е др. Вилиам Едвард Бурхардт ди Бов, тој раководил со

176)

два движења повеќе од петдесет години. Тој ја изразил познатата мисла

дека проблемот на XX век е проблемот на онемиците.

177)

На контролите одржани пред Втората светска војна, биле усвоени

становите во кои се барало на африканските и трбулите народи да се

борат за политичко и економско ослободување, како и борба против афри-

канизмот и колонизацијата. Во декадејата по светот усвоена на

добротот на африканските контроли се вели: "Апсолутната ефикасност на држи-

178)

те, панафриканизмот и општествена, е камен темелник на светот и чове-

во 1947 година ги воа формира интернационални панафриканизмот

контролес и во основат списанието "Панафрика". Во време на Втората свет-

ска војна биле формирани панафриканизмот и ефикасност на африканските наро-

ди. Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

180)

Панафриканизмот и панафриканизмот биле основат

земји влегле во војна за да се ослободат од колонијалното робство, а не да ги штитат своите господари. Во Атланската повеќа во точката

три се вели: "се почитува правото на сите народи да избираат форма на владење под која сакаат да живеат". Исто така се бара да суверените права и управувањето на самите со себа да бидат вратени на оние кои со сила се лишени. Во Пovelбата на ОН се вели: "Ние народите на Обединетите нации решени сме поново да ги потврдиме нашата вера во основните права на човекот, во достоинството и вредноста на човековата личност, во рамноправност на луѓето и жените, како и нациите, големите и малите

Ова доведе до знатно јакнење на ослободителните и револуционерните сили во светот. Во јуни 1945 година пошло до одржување на конференција во Сан Франциско на која зеле учество 50 држави. Тие ја разгледале нацрт повеќата на ООН на конференцијата зеле учество претставници на Азија и Африка. Мету кои биле: Кина, Етиопија, Индија, Иран, Ирак, Либија, Филипини, Саудиска Арабија, Сирија, Турција и др. Земјите учесници го изразиле својот став дека ООН е создадена да биде "клуб на бели

ци".

Во повоенниот период борбата против колонијализмот зеле широки

размери. Во Азија колонијализмот бил присилен на повлекување, како резултат на се посилните национал-ослободителни движења. Во 1950 година се вратиле поголеми азијски земји со значајна популација престанале да бидат колонијални поседи. На африканскиот континент како колонијализмот на голто се задржал во текот на 1960-62 година 23 земји постанале независни.

Оваа борба за независност претставува еден од најреволуционерните процеси на современиот свет. Оваа борба за независност е поддржана и од ОН. За таа цел таа понела низа документи, а главно на независност и колониите и народите под колонијална управа.

Борбата за ослободување од колонијалното робство проложува во

како државите како постојат колонијални посе и добивањето на независност на голем број земји довело до потполно укиннување на колонијали

ност на голем број земји и повеќе до потполно укиннување на колонијали

мол. во Африка, во некои делови на нацифитот и на карибите се уште

постојат колонијални односи. Но, нивната егзистенција е загровена и во прашање е време, силата на национално-ослободителните движења во тие

земји и ангажирањето на меѓународната заедница, ќе доведе до потпуно

укинување на колонијализмот.

Пред народите сета се јавува нова задача и тоа општествена прео-

браса и наметнување на заостанатоста и како резултат на политичкино-

то колонијално ропство. Политичката независност ќе биде пополниа кога

народот ќе ја добие и својата општествена, економска и културна еманци-

пација.
192)

Национално-ослободителното движење со стекнувањето на независноста

се наоѓа пред нов период кој е различен од оној кога се воела борби-

те за ослободување. Пред нив, се постави задача за забрзан развој на

стопанството и менување на заостанатите општествени односи. Во овој

период различните класи ги пројавуваат и бранеле своите интереси.
193)

1. Ломење број од национално-ослободителните движења се изјаснија за

социјализам. Со тоа тие се изјасниле за подобро наметнување на заста-

натоста, што било невозможно со капиталистичкиот систем на односи. Овие

движења се потпираат на пауперизованите маси кои зај себе ги оставил

194)

колонијализмот. Новоослободените земји се стремат кон прогресивен внат-

решен развој и ги користат социјалистичките елементи во својот опш-

195)

тествен развој. Работничката класа во колонијалните земји кои се

ослободени од колонијалното ропство е значаен фактор во борбата про-

тив остатоките од колонијализмот, како и во остварувањето на прогрес-

ивни општествени односи. Во овие земји работничката класа вела нови

елементи во процесот на внатрешниот развој. Така да во тие земји,

станува доминантен стремежот на развојот на овие земји кон правецот

196)

на социјализмот.

Комунистичките партии имале и имаат големо влијание во земјите

каде е развиена работничката класа. Во тие земји тие успеале да ја ост-

важе, бидејќи повеќе до расцеп на националните сили и граѓански
Овој став и нанесом голема штета на борбата на народите за ослободу-
борот на социјализмот бидејќи нивната работничка класа е во зачеток.
колонијалното ропство оваа шема неможат да припаѓаат кон та-
се сврстуваат на еден од овие фронтони. Земјите кои се ослободени од
тички. Така снатите кои се борат без разлика на која земја и припаѓаат
светот е поделен на два дела и тоа: антиимперијалистички и империјали-
Политиката на СССР волавно погледом од нејзините претпоставки ден
борбата против империјализмот.

Земји била условена од ставот на СССР во меѓународните односи и
на Азија, Африка и Латинска Америка и покасно спрема новослободените
Односот на СССР и КНСС спрема антиколонијалната борба на народите
оглекуваат ИДР и Либан.

Третиот свет. Овој свет претставува различни расцепи чии последици се
комунистички партии го преживеаа со помали последици од земјите на
имал големи последици во меѓународниот работничко движење. Западните
имаат односите на КНСС и КПК. Судирот кој отпочна меѓу двете партии
Полемо влијание во политичките настани на земјите од т.н. "трет свет"
во поедини земји.

да се изјаснат дали се определуваат за определени режими кои постојат
тите патриотски снаги, а во поново време пред нив се поставува задача
Комунистите треба да се определат дали се за соработка со дру-
ингални и прогонувани.

некој од нив се лгални и учествуваат во политичкиот живот, а некои се
поборени. Положбата на работничката класа во овие земји е различна.
на борба. Махатма Ганди ја проповедал теоријата за соработка на сите
Друге сметаат дека во африканското општество не постојат услови за клас.
како класна борба. Во време на национално-ослободителната борба Секу-
ства, тие ретко ги признавале работниците како класа и нивната борба
Но, ослободителните движења како спрема работниците имале позитивен
варат и својата раководна улога како што е случајот со Кина и Виетнам

Промени во ставот на СССР дошло во изјавата на Советувачето на

комунистичките партии во Москва во 1960 година и во Програмата на

199)

на КПСС донесена на XXII конгрес во 1961 година. Тогаш воспоставената

теза за "некапиталистички пат на развој" добила нова содржина.

Развитокот на комунистичките партии во земјите на "третиот свет"

покажа дека постои голема опасност за движењето и одржувањето на модет

лот создаден на туѓи искusstва. Голем број го имаат прифатено некапитал-

истичкиот пат на револуционерна промена. Меѓу нив се КИ на Индија,

Шриланка, Бангладеш, како и некои комунисти во арапските земји, како и

некои во Латинска Америка (Никарагва, Гвадалупе, Хаити, Мариник и др.)

Односот на НР Кина спрема земјите од "третиот свет" поаѓа од

тезата дека Кина и сама излетла од револуцијата и се сметала дека на

неа е обрска да поставува барања во свое име и во името на другите

народи кои таа треба да ги собери. Таа својата политика кон овие земји

ја засновала на т.н. пет-осум начела кои ги изложи Чју Ѓен Лај за време

на своето патување во земјите на Африка во 1964 година. Кина во овој

период почнала да дава големи суми на бескаматни кредити на земјите

развој. како резултат на оваа политика НР Кина во 60-тите години воспи

ставила дипломатски односи со 50 земји и со 120 земји културни и еко-

201)
номски односи.

Политиката на НР Кина во почетокот на "големата културна револу-

ја" се префрлила на колосек на пропаганди кон политичките умижења. Тог

повело до мешање на Кина во внатрешните односи на земјите кои ги пом

гала. Една од земјите кои била поматана од Кина, Бурма била принудена

ли прекинати дипломатските односи. Исто така, овие односи биле прекинати

и со некои африкански земји. Оваа политика имала големи последици за

Индонезија. Тогаш била уништена најмногу бројнава комунистичка партија

202)
на Азија.

По завршувањето на "културната револуција", промени во односите на

САД и НР Кина, како и нејзиниот прием во ООН како рамноправен член до

вело до нормализација во односите со останатиот свет. Тогаш поважно по

работка на мина со земјите од "Третиот свет".

203)

Порекнувањето на постоене на блокот на социјалистичките земји и нивната активна улога во помата на борбата на поробените народи за слобода и борбата на прогресивните движења не е можна. Да не била (контрадикторната) борбата на таа револуција, борбата на поробените народи би била потешка. Но, историјата покажала дека победата на социјалистичката револуција не значи укинување на противречностите во социјалистичките земји. Нападот на Сталин на Југославија, развитокот на кинеско-советските односи, "еврокомунизмот" и судирот меѓу Виетнам и Кампучија го покажа тоа. Во предговорот на книгата "Самусправување и невразност", Едвард Кардеш вели: "Тоа пред се треба да бидеме свесни во таа борба е да таа битка не се води само меѓу социјализмот од една и капитализмот од друга страна, туку и внатре во социјалистичката пракса, а понекогаш и во односите меѓу социјалистичките земји. Сошто, социјализмот денес не е веќе осамено острово во светот на капитализмот, туку

постана широка светска пракса која се ограничува не само на таканаречениот социјалистички блок, туку далеку ги преминува неговите рамки

205)

Ако сака да им се помогне на овие народи не треба да им се наметнува од надвор кое во спротивност со борбата на народите за слобода и независност.

Во светот потребно е да се создадат услови со кои се поврзува борбата за рамноправни односи меѓу народите и државите, за запрстување на независноста на малите народи и држави, за создавање на услови за нивна политичка независност и укинување на бројните форми на економска и политичка дискриминација во меѓународните односи. Иако комунизмот е единствен начин за да се постигне слободата на народите, неговите претензии да биде единствен начин за да се постигне слободата на народите за независност, за мирољубива коестистенција, како и борбата за еден нов систем на односи меѓу народите, настанале

сигел на антиимперијалистичката и антиколонијалната борба.

Во борбата на народите за независност, за мирољубива коестистенција, како и борбата за еден нов систем на односи меѓу народите, настанале

движението на невръвяване како нова тенденција на прогресивните сили
за интенирање на човештвото на база на рамноправни односи во светот,
идејалбата на светот на блокови и наметнување на хегемонистички односи
на помалите народи и држави е во спротивност на целите и принципите
на невръяното движење. Невръяното движење се раѓа како израз на стре-
на народите во нивното ослободување од империјалистичкото ропство, ка-
ко нивната жеља да се слободни и рамноправни. Светската антиимперија-
листичка и антиколонијална револуција е првоста потпора на движењето,
207)
како и неговата општествено-историска содржина.

Невръяното движење од самиот свој почеток ја истакнува потребата
за остварување на правото на самоопределување, почитување на независ-
носта, суверенитетот на невръяните земји. Тоа секогаш било на страната
на праведната борба за слобода. Невръяните земји се идентификувале со
алжирската револуција и снажно придонеле за проширување на таласот
на деколонизација на африканскиот континент. Тие се солидаризирале
со херојската борба на арапските народи жртви на израелската агресија,
како и со херојската борба на народите на Виетнам и Индокина. Активни
ја помагале борбата на народите на Ангола, Мозамбик, Гвинеја Бисао и
дужна африка. Ослободителните снаги наоѓаат потпора во невръяното дви-
жење и остварување на легитимните права на своите народи.

1. Првите составници на претставниците на Азија и Африка

Во Втората светска војна малите и средните народи, кои од голе-
мите сили биле сметани за субјекти почнаа да го бараат своето место
во светот. Како резултат на нивната бројност тие почнаа да играат

голема улога во меѓународната заедница.

Во време на појавата на овие земји на меѓународната сцена, односи-
те меѓу големите сили веќе биле формирани. Во оваа затекнатата ситуаци-
ја тие морале да се определат во зависност на нивните економски и

политички интереси. Исто така, тие се вклучиле во затекнатите принци-
пи на меѓунаро на соработка и готова структура на меѓународната ор-
ганизација. Но, тие не сакаа да се помират со затекнатата ситуација.

Тие кои беа ослободени од угнетување и експлоатација не сакаа да им
се наметнуваат нови форми на доминација. Бодечките сили на светската
антиимперијалистичка револуција разбразе дека со победата во војната
не биле решени сите светски проблеми. Како резултат на ступената вој-
на, тие увиделе дека само со упорна борба ќе ги остават своите инте-
реси.

Затоа голем број на земји се спротиставиле на ступената војна и
приписоците со кои се бараше да се определат за еден од блоковите со
што би се пошло до потполна подела на светот. Таква ситуација созда-
ла услови за појава на движењето на невразување, како начин на барање
на излез од таквата ситуација.

Во изучувањето на политиката на невразување можат да се определат
два периода и тоа еден период е иницијативата и акцијата на

ската конференција, а вториот е азбичкото дејствување од Белград.

210)

ската конференција го денес.

На самостој почеток на студијата војна, политиката на неврзување

се појавува како фактор на се појак отпор на тенденциите на блоковс-

ката поделеност на светот, да постават помината форма за разрешување

на светските спротивности. Се до тие први години на студијата војна и

понатаму, политиката на неврзување дејствуваше во правец на попуштање

211,

на затегнатоста во светот.

Меѓутоа на неврзување во својот ембрионален вид се појавува на

конференциите одржани во Њу Делхи во 1947 и 1949 година кои се од

големо значење за оформувањето на оваа политика. Конференциите се одр-

жале во Азија како резултат на пропорите кои ги изврши овој континент

во процесот на деколонизација во светот по Втората светска војна. Бив-

шите колонии со стекнувањето на независноста се определени за непри-

стапување кон блоковите, како и за политиката на неврзување. Чавакарал

некру во својата изјава од 24 септември 1946 година изјавил: "Во сфера-

работи

та на напредувањето Индија ќе ја следи независната политика,

држејќи се понастрана од политиката на сила на оние сили кои се сврс-

тани едни спрема други. Таа ќе се држи на принципите на слобода за завис-

ните народи и ќе се спротивставува на расна дискриминација како и на

се појави. Таа ќе соработува со останатите мирољубиви народи на меѓуна-

родната сцена и добра воља без експлоатација на една нација од друга

нација. Индија треба да постои, уживањето на својот полн меѓународен ста-

тус, ќе воспостави контакти со сите големи народи на светот, а нејзините

212)

односи со соседните земји на Азија треба да бидат потесни." Потврда

за ова тврдба и определувањето на Бурма за неврзување политика, преку бара-

њето на владата за проширување на економските и политичките врски со

странство како и нејзиното спротивставување да е вклучена во сврзувањето

на големите сили, Бурма уште во почетокот се определила за неврзување

213)

напредувањето на неврзување политика. Политиката на неврзување била главна одредба

и на Индонезија по добивањето на независноста. Во изјавата на Работни
 комитет и Привремениот парламент се изјавува: "Зар индонезискиот наро
 дрт став кој би се можел да се заземе во остварување на напите наци
 нални идеали? Индонезиската влада смета да Индонезија не треба да има
 пасивна улога во меѓународната политика, туку треба да биде активен
 учесник кој ќе може да заземе сопствен став. Политиката на Република
 Индонезија треба да се утврдува со светлоста на нејзините сопствени
 интереси и треба да се спроведе во согласност со ситуацијата и факти
 кои постојат... линијата на политиката на Индонезија не може да се
 одредува на основа на оријентацијата на политиката на некоја друга зе
 џа која мора да служи на своите сопствени интереси".

214)

Иорати ова определување Азија се смета дека е клучка на политик
 та на неврзување. Тоа е појловна точка за разбирање на медијаторското
 мировно обезбедување на нивните доктрини на моралистичкото-пацифис
 тичко дејствување во меѓупросторот Исток-Запад во духот на коеласте
 пијата.

216)

На Конференцијата која била одржана во Њу Делхи во 1947 година
 се дало можност на борците кои се бореле за национално ослободување
 на своите народи, да во слободна атмосфера ги зајакнат меѓусебните
 врски, ги разменат искуствата и мислената и да изработат платформа
 која ќе го изрази духот на Азија и духот на независноста која се ра
 ла. Во екот на студената војна меѓу Исток и Запад кај народите на Ази
 се родила идејата за "азиски неутрализам". Но, тој неутрализам не бил
 разбран како пасивност и изолационизам, туку како акција на земјите о
 овој континент.

217)

Организацијата на конференцијата била поверена на академската и
 стипендија
 Овој собир би
 организирани како расправа без политички карактер. Но, во оваа конферен
 ција се острнано од почетната концепција и таа добила политички ка

На Генералната дебата се разправяло по две теми и тоа: солидарност на народите на Азија и Улогата која може да ја има Азија во светот. Делегатите се сложиле дека азискиот континент може да има голема улога за зачувување на мирот во светот. Исто така тие се сложиле дека Азија може да си обезбеди независност. Делегатот од Целозон барал да се создаде политичка унија и економски блок. Виетнам на конференцијата истапил со барање да се формира борбена федерација на народите на Азија. Бурма предложила заеднички план за развој на азискиот континент. Индиската делегација предложила да се создаде академски институт за изучување на азискиот континент. Исто така, таа се застанувала за економска и политичка интеграција на народите и државите на Азија. Учесниците на конференцијата се согласиле дека во случај на агресија, која има за цел доминација на некоја земја не треба да се поддржува агресорот. Азиските земји требало да се спротистават на агресорот, со тоа што не ќе дозволат да се користат нивните територии како бази.

Другата главна тема која била разгледувана на конференцијата била ослободителните движења. Земјите на Азија требало да им дадат помош на земјите кои се борат за ослободување од колонијалното владеење. Делегатот на малаја побарал да се создаде зона на мобилна армија, која требало да им помогне на народите на Азија кои се борат за ослободување од колонијалното владеење. Исто така, таа била отворена таа најавила појава на зона на мирот која покасно ќе се зборува во индиската невразана политика.

На конференцијата била формирана организација Т.Н. Оваа организација имала за цел да ги почитува азиските пробили и овозможува да се шири пријателството меѓу азиските земји. Иако таа била замислена како неполитички фактор, во некои свои точки имала политички карактер. Генералниот совет на оваа организација требало да изработи институционални елементи не можел често

составява. От друга страна настаниите во Кина го спречиле да се анга-
жира на ова подрачје. Генералниот совет постоел до Бангуншката конфе-

ренија на афро-азииските земји.

Соборот во Шју Делхи има големо значење заради присуството на
многу видни личности на Азија меѓу кои Нехру, Џу и др. Иако е не-
сосема искристализиран овој собор истакнал важни проблеми кои се
значајни за зачувување на светскиот мир, остварување на независноста
на земјите од овој регион, смалување на конфликтите и решавање на

постојните проблеми.

Втората конференција во Нју Делхи се одржала како резултат на
набљудувањето на непријателствата меѓу Индија и Холандија. Таа се

одржала во јануари 1949 година. Иницијатор за одржување на овој состо-
нок бил Џавахарлал Нехру. На овој собор покрај азииските земје учество
и претставници на некои африкански земји. Конференцијата се одржала

во моментот кога во светот почнале да се шират гласови дека „азија
сака да создаде свој блок кој би се спротиставил на западниот блок.
а конференцијата истапи Нехру кој истакнал дека земјите учеснички
се спротиставуваат на било каков блок“ затоа не може да се замисли

да би то крабрејле формирањето на некаков нов блок на земји-истакнал
Нехру-Конференцијата не е насочена против било која земја или народ
аа не е ни антиевропска, ни антиамериканска, ни антиазијатска.

На конференцијата азииските земји требало да се изјаснат за сво-
јот став пред ООН за преземање на мерки за решавање на проблемот на
индонезија. Конференцијата усвоила резолуција во интерес на Индонези-
ја. Оваа резолуција е објавена како

што неа се барало Хола
ија да ги прекини воените операции во Индонезија. Исто така, се барл
од индонезиските терници да ги прекинат сите акции. Вете влади тре-
бало заеднички, преку консултации да најдат решение на проблемите ко-
се појавиле како резултат на оваа интервенција.

226,

Втората конференција во Шју Делхи има големо значење биде-
јќа азииските земји презеле иницијатива заеднички да го решат

мост на една земја од овој континент.

Индикиот престајник Бенгал Пау во есента 1950 година презел иницијатива за свикнување ад хок група на афро-азиските земји во ОН. На 15 декември 1950 година претставниците на афро-азиските земји се состанале во седиштето на ООН со цел да се спречи Корејската војна и

нејзино прераснување во светска војна. Во Обединетите нации поседој

228)

на активност развила дугославна. Таа заедно со Индија, Египет, Сирија и Саудиска Арабија, Иран и Јемен се воздржале од гласање од резолуцијата на западните сили со што било создадено јадро на невразаните зе

229)
мји.

о генезата на движењето на невразување важна е посетата на

претседателот на кинеската влада Чу Јн Лај на Индија. Договорите

меѓу Чу Јн Лај и Нехру се воделе во врска со разединувањето на две-

те земји околу Либер-двајцата претседатели на 28 јуни објавиле заед

ничко соопштение. Во него биле содржани пет начела со кои двете зем-

ји ќе се раководат во нивните меѓусебни односи. "Ова се т.н. "пет на-

230)

чела на активната коелазистенција" или познати и како "Нанча шиа".

Начелата предвидуваат почитување на територијалниот интегритет и су-

веренитет, ненапаѓање, немешање во внатрешните работи, рамноправна и

231)

заедничка корист и мирољубива коелазистенција.

Ова соопштение се зема како почетен документ на активната кои-

езистенција. Но, треба да се има во предвид дека ова соопштение ги де-

финирало односите меѓу државите, а не на целата меѓународна заедница

како што се документите од подопнежните периоди.

Во исто време кога во азија почнува идејата за заедничка акција

дугославна формирања втор центар за дејствување на невразаните зем-

Овие два центри-азискиот и дугословенскиот-се основа на политиката

на невразување, која израсна на русевините на колонијализмот, борбата

232)

за независност и рамноправност, суверенитет, слобода и мир.

Идна од првите и најзначајни припоени што ги дала дугос-

на ова движење било начелото

интервалност на движењето

то функционира на долгорочни и коренити заеднички интереси засновани

на општествено-економска и политичка рамноправност меѓу земјите не-

гови членки. Во исто време Нехру и Насер како активни коиницијатори

се застапувале за регионална солидарност во Азија, Блискиот Исток и

Африка. Тие биле под влијание на регионализмот, зошто сметале дека

ефикасно земјите на овие континенти можат да се активни учеснички

Два биле земји во кои постоеле големите колонијални империи.

233)

Оваа поставка била во спротивност со мислењето на Рудолфот

Дито и југословенските државници и политичари. Нивниот марксистички

полмет на свет бил во спротивност со сваќањето да општествините, по-

литичките и економските односи можат да се удрат во континентални

рамки. Тие сватиле дека во светот ништо не може да се измени без уни-

234)

версаина акција на поголем број земји.

Ваквата определба на југославја почнала уште во времето на вој-

ната и револуцијата. Во голдините по војната југославја активно се

заета за рамноправни односи во светот. Во експозето на претседате-

лот на власта Јосип Броз Тито пред Народната скупштина е запртана

наповрешната политика на југославја-се вели во експо-

зето-прето решени и во иднина да ја спроведува мирољубивата политичка

во духот на правилата на Организацијата на Обединетите нации, кои се

осаираат вра рамноправност и еднаквост на сите нејзини членови. Так-

вата политика на југославја не резултира само од нејзиниот стремеж

за мир, за мирен развнток, за потребите од лекување на раните што ни

ти за време војната и окупацијата, туку таквата нејзина политика за

мир и соработка и отговара на нејзината структура, на внатрешното

235)

уредување како федерална народна демократија.

Меѓународната соработка на сите е поставена како примарна

задача на наповрешната политика на југославја. Преку сестрана сора-

ботка на народите може најдобро да се завршти мирот. Интернациона-

листичките начела запртани во наповрешната политика на југославја

повеќе до интернационалистичка пракса на меѓународна соработка

236) средство за изучаване и јакнење на мирот во светот.

Догодбата веднаш по војната не можела да се здружи со други

тез земји во времето кога не постоеле услови на светската сцена. Даа

по војната се определила за колективна дејност која била насочена ко

намена на меѓународните односи во светот во сојуз со Советскиот Сојуз

Но, по првите иккуств а овој пат бил напуштен. Невразаната политика на

Догодбата е како резултат на напорите кои ги правела со цел да ги

зачува приобивките од револуцијата и резултатите од долготрајната

238) народноослободителна борба.

Догодбата по пробивањето на блокадата создала услови за неј

зино пошироко активирање на меѓународната политичка сцена. Вземните

контакти меѓу највисоките државници на Договорнија, Турција и Трција

го потврдија тоа. Како резултат на овие средби бил потпишан т. н. Анкар

ски договор на 28 февруари 1953 година. Со нешто се потврдувала полити

ката соработка и взаемната помош заснована на начелата на Повелбата

на Организацијата на Обединетите нации. Тој договор содржел и точки

за рамноправна соработка и пријателство, мирољубиво решавање на суди-

рите, почитување на суверенитетот и интегритетот, како и немешање и по

239) мош на земјите.

Анкарскиот договор бил мотивиран од заедничките интереси на

договорените страни. Анкарскиот договор е обид за воспоставување на

доброросецки односи на трите држави. Тој се смета за прв повоен дого

240) вор на активната колективна дејност.

Активната соработка на принципите на рамноправност без разлика

на вера, јазик и боја, проложила преку средбите на претседателите Лит

и Нехру. Дие перцептивите на човештвото ги гледале во колективна дејност

та и непристапување кон блокавите и неприфаќање на блокиската подет

ба на светот. Средбите на Лит со претседателите на Индија и Бурм

крајот на 1954 година и почетокот на 1955 година се од огром

останокот на Лит и Нехру во
Делхи е важен настан за

241)

мошното оформување на движењето на невработените. Заедничката изјава на
двајцата претседатели на 22 декември ја изразува целта на наредеш
ната политика на Југославија и Индија. Во неа меѓу другото се вели:
"Претседателот на Републиката и претседателот на Владата сакаат да
ојават дека политиката на невклучување во блоковите, која нивните
влади ја освоиле и која ја спроведуваат, не претставува "неутралност"
ни "неутрализам", ниту пасивност, како што понекогаш се тврди, туку
активна, конструктивна и позитивна политика која тежи кон колективен
мир, на кој единствено може да почива колективната безбедност".
Тие сакаат да јајават, како свое утврдено мислење, да односите меѓу
нивните две земји и влади ги засниваат и мораат и понатаму да ги
засниваат на начелата на меѓусебно признавање на суверенитетот, нева
висноста и интелегритетот, неагресија, демократија, взаемно почитување
и на постигнување како за нив, така и за останатиот свет, разбирањето
и условите на мирољубива коеластенција. На тие основни разбирања
треба да се раководат во меѓународните односи и тоа треба да се гле
242) Двајцат
вен елемент на политиката и работата на Обединетите нации. " Двајцат
пресе атели биле уверени дека нивните ставови ќе бидат применети
во пошироката заедница. Со тоа би дошло до смалување на затегнатоста
243,
во светот и решавање на нерешените султри. Во говорот што држарот
Дито кој го одржал во Инискиот парламент била истакната потребата
за намешање во внатрешните работи на малите народи.
Држарот Дито по враќањето од својот долг пат од Индија во
Делнет имал средба со претседателот на сеп. Тоа била прва средба на
двајцата државници. Пријателството и идната на невработените сета биле
проширена и кон Каиро.
Во сепката на силните блокови кои сакале да дојде до полпона
поредба на светот кои оставиле впечаток на голубјатска сила само на
државниците визионери можеле да замислат изградба на политички
трина која ќе изрази интересите на оние земји кои се сме

мали и слаби и без влияние. Затова доктрината на неразриването во

времето кога се појавила ја разоткрила визијата на нов свет, бидејќи

на ново уредување на меѓународните односи, различно од она кое го

наметнувале големите сили.

Создавање на атмосфера на се поголема доверба на земјите

на меѓународен план ќе доведе до понатамошно ширење на движењето

на неразриване што ќе доведе до свикнување на Вашингтонската конференција

пија на афро-азијските земји.

2. Бандушката конференција и нејзиното значење

Во историјата на невраното движење голема улога има Конференцијата во Банлуи. Таа претставува првртница во борбата за мир и меѓународна соработка. Конференцијата се одржала во време кога антиколонијалната борба на народите на Африка зела голем замав.

Распатањето на колонијалните системи, било како резултат на Втората светска војна. Тој распад првин почнал на Југ и Југозапад на Азија. На темелите на колонијалните империи се родиле голем број новослободени држави, чија покртина била да се создаде систем на нови меѓународни односи. Во тој полет Бандушката конференција претставува значајна дата. Овој составок претставува појдовна точка на невраното движење.

Предлогот за свикнување на оваа конференција дошол во април 1954

(248)

на иницијатива на Џејлон, Бурма, Индија, Пакистан, Индонезија. Колонијалната треба да се одржи со цел да меѓу африканските земји кои имале "независни влади" да се дискутира за нивната положба во меѓународната заедница. Треба да се разгледуваат нивните проблеми и условите за соработка меѓу овие земји.

(249)

По долги консултации, претседателите на овие пет држави се состаниле во Борн на 28/29 декември 1954 година за да се утврдат критериумите за земјите кои ќе бидат поканети на конференцијата, како и утврдување на целите на конференцијата. Спрема соопштението од Борн, конференцијата се барало да се свика со цел:

1. Да се постигне побрза работа жедба за соработка на народите на Азија и Африка, да се испитаат однапред нивните заеднички интереси и да се развиваат добрососедските и пријателските односи;

2. Да се разгледуваат социјалните, културните и економските проблеми и односите на земјите учеснички;

3. Да се разгледуваат проблемите од посебен интерес на африканските и азијските народи, како што е расизмот и колонијализмот;

4. а се испита положбата на Африка и Азија во светот и меѓународноста.

кој можат да го дадат за светскиот мир и соработка.

Склопувањето на договорот за пријателство меѓу Индија и Етиопија

посетата на Нехру во Етиопија во април 1955 година е во склоп на акци-

251

те и напорите што поведоа до свикнување на Бангуншката конференција.

Иницијативата на Нехру и Насер за свикнување на конференција на земји-

те на Африка и Азија, била како резултат на нивните верувања дека мож-

а се постигне широкта солидарност само меѓу земјите на оние конти-

ненти кои некогаш биле платани опозора од индустријски развиените

252

земји, како Америка и Европа, вклучувајќи ги Тунис и Јапонија и Кина.

Бангуншката конференција беше одржана во поволаана светска ситу-

ција. Во тоа време процесот на деколонизација на Азија бил влезен во

завршна фаза. Тогаш во голема мера попуштена атмосферата на ступената

војна меѓу големите сили. Завршила војната во Индокина и Кореја.

Односите меѓу големите сили се чистуваа еден тон на поупливост. Бер-

линската конференција на министрите за напредни работи на САД и

СССР и Велика Британија и Франција во 1954 година, како и Конферен-

цијата на четирите големи сили одржана во Женева зборува за овој по-

пуслив тон во односите на големите сили. Тоа е период кога тоа до

подготвување на односите меѓу СССР и Југославија.

Конференцијата е одржана од 18 до 24 април 1955 година и на

253

неа зеле учество 29 земји. На неа зеле учество претставниците на пре-

ку две милијарди население на нашата планета. Пред се тоа биле земјите

254

на Азија, а само шест земји од Африка. Конференцијата пред се била

конференција на неразвиените земји кои во перспективна биле потенци-

254

јална база на суровинските и природните извори на богатства. Тоа го

отворила прашањето кое ќе поставе едно од најсериозните проблеми на

меѓународната заедница, проблемот на неразвиените земји и идната по-

ложба на суровинските бази и производите ослободените територии од

политичка власт во системот на светското стопанство; ~~изключувањето~~

255

Овие проблеми ќе бидат разгледувани на поголем број конфе-

ренции, а ќе станат средниште на дискусиите и активностите на ООН.

ференција приносна да се постави проблемот на неразвиените земји

на светската сцена.

Работата на Конференцијата се одвивала по пленуми, а потоа

во три комисии, кои ги изработиле резолуциите и декларацијата на

Конференцијата. Во првиот дел од работата бил усвоен дневен ред на

Конференцијата кој се состоел од пет точки и тоа:

1. Економска соработка;

2. Културна соработка;

3. Правото на човекот на самоопределување;

4. Проблемот на зависните народи;

5. Унапредување на мирот и соработката во светот.

256)

За претседател на Вангуншката конференција бил избран претседателот

на владата на Индонезија Џоко. Учесниците ги поздравил

257)

претседателот на Индонезија А. Сукарно. Во говорот тој се осврнал

на три проблеми кои постојат во светот. Прв се, тоа се проблемите на

колонијализмот, зачувување на мирот и развивање на меѓународната

солидарност. Тој истакнал дека оваа Конференција нема верски карак-

тер, овој состанок тој го оценил како состанок на толеранција, разди-

258)

рање, соработка и замена на мислења. Тој ги повикал учесниците иси-

те останати народи во светот да се здружат против колонијализмот и

колонијалната потчиненост. Тој ја повикал Конференцијата во името

на мирјарна и четиристотини луѓе, да улати порака до останатото чо-

259)

вештво проблемите во светот да се решаваат по мирен пат.

Во вестата на конференцијата испалил кинескиот премиер Чу

Ен Лај. Тој се изјаснил во поглед на народноослободителната борба на

народите. Тој изјавил дека Кина и сите земји бивши колонии се наоѓа

во слична положба која ја карактеризира наследната воостанатост и

желбата за зачувување на независноста. Затоа Кина нема намера да ги

260)

симнува властите на соседните земји и туку да соработува со нив.

Во генералната дебата испалил и претставникот на Авганистан

Мухамед Нахим, кој се изјаснил дека мирот во светот зависи

номскиот наредок. Конференцијата од претседателот на владата на

на Камбоџа, Сиханук била опенета како еден вид мали Обединети нации.

Против постоењето на расизмот во јужна Африка се изјаснил и Нехру

263)

во својот говор на дебатата на конференцијата.

Во работата на конференцијата како и во работата на комисиите

биле формирани три групи на земји:

264)

1. земји кои го изразиле својот антикомунистички став;

2. земји кои биле напор од блоковите и се залагале за прици-

пот на мирољубива коезистенција "Панча шила". Тие се залагале за

независна орјентација во надворешната политика;

3. земји блиски на социјалистичкиот блок.

Носители на антикомунистичкиот став биле: Јапун, Пакистан, Турција

и Филипини. Тие се обиделе да поднесат една резолуција против соци-

јалистичките земји.

Против овие обиди истапиле мнозинството на земјите учеснички, на

чело со Нехру. Мнозинството земји учеснички не го прифатиле сојузот

ни со Исток ни со запад. Тие ја осудиле ступено воената политика и се

267)

дистанцирале и од Исток и од запад.

Како резултат на оваа поделба дошло до разединување на мисле-

њата во текот на одржувањето на конференцијата, по некои проблеми.

Покрај разединувањето во однос на дефиницијата на колонијализмот биле

прифатена резолуција на колонијализмот. Во неа се бара:

- колонијализмот во сите свои видови и форми е зло кое треба да што

погрју заврши;

- странската комисија и комисијата претставува негирание на основ-

ните човечки права и е во спротивност со Повелбата на ООН. Таа пре-

гставува претрека за унапредувањето на светскиот мир и соработка;

- дека Конференцијата дава поддршка на слободата и независноста на си-

те тие народи;

- да ги повикнува сите земји на кои се опнесува да дадат слобод-

независност на тие земји;

- сите народи имаат право да избират своја управа и на

268) на живот во согласност со Повелбата на ООН.

Исти така разединување имало и во односот кон блоковите и блок
ската политика. Дел од земјите кои биле против блоковите се заложиле
за осуда на блоковите. Дие барале да се створи зона на мирот, водене
на самостојна политика и јакнење на улогата на ООН. Говорејќи во

политичкиот комитет Нехру упати апел за мирољубива кооперација
и напуштање на блоковската политика. Тој ги повикал афро-азиските
земји да не се потпираат на големите сили.

Дел од земјите прозвпатно орјентирани се залегале за стварање
на посебен блок кој ќе биде орјентирани против комунистичкото влија-
ние. Во дискусиите за мирот и меѓународната соработка овие земји го
оранеле своето учество во Северноатланскиот пакт. Турската делегаци-
ја истапила во одбрана на блоковите и блоковската политика. Пакистан
ската делегација се обидела да конферецијата ја орјентира кон да-
вање на позитивна оценка на колективните обрмбени договори. По вли-
јание на говорот на ~~ХХХ~~ Нехру ова влијание било одбиено. Неговата
концепција за регионално собирање на земјите кои се наоѓаат навод
од двете политички подрачја-Атлански и Варшавски пакт, било прифатен
но од Конференцијата. Со тоа Конференцијата добила регионален карак-
тер.

Политичкиот комитет на Конференцијата во чија работа учеству-
вале шефовите на сите делегации ја усвоиле резолуцијата за човеч-
ките права, со тоа Конференцијата дала поддршка на основните принципи
ни изложени во Повелбата на ООН и Декларацијата на ООН за човечки-
те права.

Покомитетот на Политичкиот комитет го разгледувал палестинскиот
то прашање. Почина била усвоена проект резолуција за палестинскиот
проблем, предложена од авганистанската делегација. Во резолуцијата
се барало да се спроведат во живот резолуциите на ООН за Палестина
на.

Мислената на учесниците по прашањата за културна и економска сора-

ботка како и правото на човекот за самоопределување биле издначени.

Во резолуциите за економска и културна соработка преовлагувале следни

интереси кои ги поврзувале овие земји без разлика на политичките раз-

лики. "Народите на Азија и Африка биле лужика на големите републики и

цивилизации и сами се со тоа обогатиле... Народите на Азија и Африка

напаханати се со смела и искрена желба да ги обноват своите стари до-

лири на подрачјето на културата и развиваат нови во склоп на совреме-

ниот свет...". Во заклучоците за културна соработка усвоени на конфе-

ренцијата се додава дека земјите учесници верни на вековните традиции

на толерантност и универзалност веруваат дека културната соработка

меѓу азииските и африканските народи треба да се развива во склопот на

поширока светска соработка.

Најзначаен резултат на вандумшката конференција е усвојувањето

на Декларација за светски мир и соработка, која се потпира на Повелба-

та на Обединетите нации и заедничката жајва на Нехру и Чу ен Лај од

1954 година. Декларацијата ги содржи битните принципи усвоени на Конфе-

ренцијата кои се формулирани во десет точки. Тоа се познатите Бангун-

шки принципи кои гласат:

1. Почитување на правата на човекот и Повелбата на ООН;

2. Почитување на суверенитетот и територијалниот интегритет на

сите земји;

3. Признавање на расна и национална еднаквост;

4. Немешање во работите на другите земји;

5. Право на секоја земја да се брани сама или колективно во

согласност со Повелбата на ООН;

6. Воздржување од пристапување на колективен обрамбен аргумент во

корист на некоја голема сила. Воздржување од вршење на притисок на

други земји;

7. Воздржување од актот или закана со агресија или употреба

сила против било која земја;

8. Решавање на сите меѓународни спорови по мирен пат;

9. Унапредување на взаемните интереси и соработка;

276)

10. Почитување на правдата и меѓународните обврски.

Овие принципи се остваруваат на активната мирољубива колегистенција.

Затоа оваа конференција се смета дека е Конференција на мирољубивата

277)

колегистенција, а не на невразаното движење. Но, тоа беше значаен чекор

во изградбата на меѓународните односи, кои постојат со пошироки принципи

278)

се оформи како доктрина на невразаноста.

Во говорот на нехру од 24 април 1955 година се зацртани основ-

ните патешта кои би се развојале земјите учесници во напредната

политика. "ние сакаме да бидеме во пријателство со Европа и Америка и

со нив да соработуваме, но, тие имаат обичај да меслат дека нивните

карантини се светски карантини и дека затоа светот мора да ги следи по

279)

овој или оној пат. "што ние да бидеме вовлечени во нивните карантини

и војни?"

По повод завршувањето на конференцијата било издадено официјал-

но соопштение во кое се вели: "Ситуацијата во Азија и Африка се дискретно

ше на начините и средствата за кои нивните народи би можеле да пости-

280)

нат наполно економска, политичка и културна соработка.

Бандуншката конференција има големо значење за движењето на

невразување. Оваа историска конференција во мерките за унапредување

на светскиот мир и меѓународната соработка ги прогласила принципите

кои имаат големо значење одјек во светот. Во тие принципи се содржани

бараната на народите кои сакаат да живеат во мир, независност и рамно

правно да се посветат на својот развој и напредок. Тие го изразиле

стремежот да придонесат за изградбата на еден нов свет без експлоа-

тација и поминанија во односите меѓу народите. Принципите усвоени на

281)

конференцијата и до денес се значајни.

Големото историско значење на конференцијата е во тоа што во

едно време на ступена војна и создавање на воени блокови и сојузи

оваа групација на земји настапила во името на загрозеност

поддршка на процесот на деколонизација, за активна мирољубива коел-
зистенција, за рамноправност и за една посуштествена оријентација на
човештвото за решавање на проблемите на глобални социјални и економ-

ски разлики.

Оваа Конференција за прв пат во историјата на народите на Азија
и Африка отворила перспективи за солидарност меѓу афро-азиските

народи. Таа на народите кои се наоѓале во борба за ослободување ги
охрабрила да напредат во таа борба.

282)

Оценувајќи ја Конференцијата другарот Лито истакнал во својот

говор одржан во Бангунг при поменувањето на титлата почесен доктор
на универзитетот во Бангунг: "Ние во улогата со неопходно внима-

ние ја следиме работата на таа Конференција за тоа што таа разне-
муваше прашања што имаат најголемо значење за целиот свет, затоа што

ги истакна принципите во кои се наоѓа суштината на активната мирољу-
бива коелзистенција, од кои се раководиме и ние. Во самиот факт дека

Конференцијата учествувала 29 земји со различно државно уредување, што
ги претставуваат луѓето од разни раси, политички идеологии и религиоз-

ни чувства, како и во фактот дека тие најдоа начин за конструктивно
разлежување на спорните прашања и за пронаоѓање на заеднички ставо

ви, ние гледаме дока за животната сила на принципите на активната
мирољубива коелзистенција. Денес сосема е јасно дека Конференцијата

во Бангунг го постигна својот успех со тоа што при разлежување на
најзначајните прашања за целиот свет не се тргнуваше од она што раз-

редува, туку се бараше она што е заедничко за сите земји од азиско-
африканското подрачје. На тој начин не беше тешко да се отстранат она

што раздвојува. Би било најкорисно за човештвото кога тој начин би
се применувал како општ метод во меѓународните односи.

283)

Бангунгската Конференција иако не е собор на верзаните земји
по содржината на усвоените документи го одразила духот на невраз-

нето. Преку нејзините усвоени принципи се дадо придонес на помил-
на невразување. Таа претставува највисок комет во регионалното
по исто време ги постави делите на движењето на не

конференцијата претставува значаен чекор во формирањето на новите
 војноковски сили во светот. Таа успеа на разработена платформа да ја
 прошири и ја претвори во силна материјална база сила на меѓународне
 та сцена. Како што Анкарскиот договор се смета за прв документ на
 активната коалистична конференција, така данлушката конференција се смета
 за прва конференција на активната коалистична конференција. Продолжување на
 духот на оваа конференција е усвојување на политиката на невразу-
 вање на афричко тло.

данлушката конференција често се наведува како прва конферен-
 ција на невразаните земји. Но, ни по својот состав, ако и по замислата
 на свикнувањот на конференцијата тоа не е. Ако се вгледа листата на
 учесниците се приметва дека голем број на земјите со исклучок на
 Кина, Јапонија, Турција, Филипини и Тајланд, покасно пристапиле кон
 невразаното движење. Тоа било како резултат на потребите на земјите
 од третиот свет. Конференцијата била свикана со ограничување на
 учесниците од двата континенти Азија и Африка со што таа имала
 регионален карактер. За разлика од неа Белградската конференција
 беше како резултат на корпоративните акции во сите полиња на нејста
 вување. На неа беа застапени земјите од сите континенти и таа
 ги имаше сите одлики на една универзална конференција на невраз-
 ното движење.

283 a)

Важен чекор кон колективното дејствување и формирање на политиката на невработените на универзална основа е Брионскиот состанок на претседателите Џито, Нехру и Насер. Пред овој состанок, средбите меѓу претседателите биле на билатерална основа. Од Бриони почнува колективното истапување на државниците за создавање на невработеното движење.

Овој состанок приноесе за отварање на поширока перспектива и

акција од поширок обем и содржина, во решавање на меѓународните проблеми, за поддршка на народите во борбата против колонијализмот и јакнењето на светскиот мир. Овој состанок ја истакал потребата за меѓународна акција на трите невработени земји и отворил перспектива за

акција од поширок обем. Состанокот ја утврдил соработката меѓу народите кои припаѓаат на повеќе континенти, со сличен став кон меѓународните односи. Брионскиот состанок е договор за заедничките тежанија на

главните меѓународни проблеми и повик за воведување на пракса за поширока консултација.

Состанокот на тројцата претседатели на Бриони се смета како

основачки состанок на политиката на невработените. Дотогашните состаноци се засадуваа за активна мирољубива коалиција. Ако се следат патот на активната коалиција и невработеноста, ќе видите дека тие

настанале во исти околности. Доктрината на невработените настана од намерата на активната мирољубива коалиција. Поради пренелот на идеите тешко да се направат разграничувања меѓу овие две концепции.

Концепцијата на мирољубивата коалиција е поширока од невработеноста поради тоа што ги содржи правилата на меѓународните односи на земји и држави, но, концепцијата на невработеноста е поширока од мирољубивата коалиција по тоа што покрај меѓународните односи

си во својата содржина опфаќа социјални, економски и политички аспекти на меѓународната заедница.

Состанокот беше одржан на 18 и 19 јули 1956 година. Пред тоа

тројцата државници имале меѓусебни билатерални состаноци. Во нив биле утврдени сличностите на гледиштата на најважните меѓународни пробле-

ми.

Овој состанок е од големо значење за углославија, со него бил обе-

лежан премин од период на изолација во период на активно дејствува-

ње на наградба на движење на невработување. Уголославија разбра дека може

да дејствува на светската сцена, со позитивни програми, а не само во

одбрана на своите специфични интереси. Тоа било појдовна точка за по-

конкретни дејствување во оној дел на светот каде се наоѓаат земјите

286)

кои се определени за невработување. Тоа значеше голема афирмација

на нашата земја.

Учесниците на овој состанок ја разледаше проблематиката за

која бил заинтересиран целиот свет. Нивните ставови биле изложени во

документот под наслов: Заедничка изјава на претседателите што и

насер и премиерот нехру, која е позната и како "Брионска декларација".

287)

Од 19 јули 1956 година. Изјавата може да се смета за прв документ на

на невработување. На темелите на овој документ покасно ќе се развива

288)

движењето на невработување.

Целиот документ е изразито универзален како по своите заклучоци

така и по анализа на ситуацијата. Тоа е прв документ од еден собир

на државниците од помалку развиените земји, кој не е заснован на ре-

гионална основа и се однесува на севкупноста на светската проблема-

тика. Како по својата содржина, така и по тоа како не прави разлики

289)

на на кој континент се наоѓаат земјите.

Во Изјавата било изразено задоволството поради "тесната соработ-

ка меѓу нив и тие создавото утврдиле дека политиката која ја

водат нивните земји приноесува во извесна мерка да се смали меѓу-

290)

народната затегнатост и за развивање на рамноправни односи во све-

товот". Контактите меѓу државите повеќуват до јакнење на мир-

оивата активна коелзистенција, така контактите меѓу државите

Изјавата на тројцата претседатели за основа ги има десетте

принципи усвоени на Бангуншката конференција, но, тукa овие принципи

појасно се формулирани. "Тие се свесни-стон во Изјавата-на суириите

и затегнатоста кои денес постојат во светот воведуваат до страв која

поминара во светот, не можат да воспостават првста основа за мир. Во

исто време овој страв тешко може да се отфрли и треба да се презе-

мат постапни чекори поради нивно отргнување. Секој такв чекор при-

несува конс. смалување на затегнатоста и затоа треба да се позн-

дени." 292)
рани."

Во Брионската декларација беше осудена поделбата на светот на

блокови и политиката на доминација. Потоа се констатира дека "мирот

не може да се постигне со поделбата, тукy со тежнине кон колективна

обединеност во светски размери и проширување во областа на слободата,

како и завршување на доминацијата на една земја над друга". 293)

Покрај политичките прашања Брионскиот документ ги разгледува

и економските прашања. Трите државници "укажале на значењето на мет-

наропната економска соработка и сметале дека е потребно и пожелно

да се предложи специјален фонд на Обединетите нации за економски

развој... " Со ова се прават напори за да се забрза економскиот раз-

виток на неразвиените земји, што е главна претпоставка за мирот меѓу

нароците. Овие проблеми неможат да бидат решени брзо и е " потребно

стрпливо и со добра воља да се истрае во обидите да се постигне

решение". 296)
Со огромни напори може да се створи атмосфера на мир во

значењето на Брионскиот составок е во тоа што се извршила

размена на мислењето, а воедно е и прво истапување на невзраните

земји. Оваа насока ќе продолжи во понатамошните собири на државници

те на невзраните земји. Таа ќе стане форма на истапување на невзра-

те земји.
Во изјавата од претседателот на север во врска со

леми.

не на земјите кои се слични во мислената по низа меѓународни про-
меѓу нив. После овој состанок создава идејата за пошироко собира-
проблеми. Тоа е повик на невразаните земји за пошироки консултации
се смета како прв договор за заемничко гледање на меѓународните
Брионскиот состанок во историјата на невразаното движење
на меѓународната заедница.

298)

започна да воведува до ниво и битно да прионесува за попуштањ
јуваат да ја изменат нашава политика на невклучување во блокови,
критики и забелешки и натаму мислите на навесни земји што нассо-
цел. наспроти фактот што оваа политика многу пати беше предмет на
чување во блоковите беше нашето средство за постигнување на нашат
фо врска со посетата на улославија се вели: "Политиката на невклу

4. Минципалитата на петмината и поставување на темелите

на невразаното движење

По состанокот на Бриони, патот на другарот што по земјите на
Индја и Африка има големо значење за понатамошното истапување на не-
разаните земји во меѓународната заедница. Пата на својот долг пат до
доцот "Галеб" во периодот од 28 декември до 28 февруари 1959 година

и посетил следниве земји: Индонезија, Бурма, Индија, Цејлон (Шри Ланка)
и Сицилија, Египет и Сирија. Овој пат предизвикал критички од страна
на земјите кои припаѓале на блоковите. Во текот на наредната
1959 година другарот што се состанал со државниците на голем број
европски земји во Белград.

Организациите на државниците од трите континенти создале услови за

а дејство во целата меѓународна заедница. Овие средби ги наднаваа раз-
држата кои постоаа кај некои земји за регионална ограниченост. Требадо
а се најде форма на дејствување во меѓународни рамки. Во почетокот ак-
цијата се водела во рамките на ООН. Најзначајна акција која ја презеле
европските во светската ангажира била т.н. Минципалитата на петмината, која
а XV заседание на Организацијата во 1960 година ја презеле шефовите на
државите на Гана, Индонезија, Југославија, ОАР и Индија.

Во тоа време во светот настанало залапување на односите меѓу голе-
ните сили, како резултат на соопувањето на американскиот авион над СССР.
Иле запрени преговорите за свикнување на состанокот на големите сили во
Париж. Овој состанок првпат простор и надежи, а неговото пропаѓање внесло
тревога од потешки разочарувања и компликации во меѓународните односи.

Комитетот на десетмината кој требало да се одржи во Женева со
ел да се продолжи преговорите за разоружување можевал пораз. Постојан
ила општата спогодбата за забрана на нуклеарните експерименти со нук-
леарно и термонуклеарно оружје. Ова повело до залапување во односите меѓу
олимките сили со што дошло до оштетување на студентската војна. Оштету-

ва оштетката со барањето на Б... от за нуклеарно наоружување

та ситуация ги отежнала патистата за мирно решавање на меѓународните проблеми. Нерешените проблеми во колонијалниот свет довело до заострување на меѓународната ситуација. Дојната што се водела во Алжири и случките во Конго, Лаос, Западен иријан, го затровуваат светскиот мир.

304)

На состанокот на генералното собрание зема учество поголем број шефови на држави. Тоа укажува на тежката ситуација што постоела во светот. "Ние знаеме дека таму ќе појдат многу крuti шефови на држави и влади-истакнал дугарот што во говорот кој го одржал во Белград по враќањето од Нју Јорк-и сакавме да се обидеме на тој највисок форум, на тој меѓународен форум да придонесиме колку што е можно за да се поправи меѓународната ситуација, односно попуштање на затегнатоста.

305)

Заседанието на генералното собрание почнало да ги распламтува страстите на некои од учесниците кои можеле да го доведат човештво-то на работ на пропаста. На нив се спротиставиле силите кои преставаат огромното мнозинство на светот. Дие гале својот глас против заострување на односите меѓу големите сили. Дие барале начин за поправање на меѓународната ситуација и подобрување на односите меѓу големите сили. "На петнаесетото заседание појде по една нова појава на која големите сили не се наеваа. Една нова ~~милитарна~~ сила појде по полн израз. Навистина, таа постоеше латентно и порано, беше тука, но не ја признаваа, ја потценуваа и зборуваа за неа како за обик за создавање на трет блок. Таа нова сила, што појде по израз, не им припаѓаше на блоковите, таа драгоко поткоена со стремежот за мир и вистински ги

преставува не само стремежите на народите на овие земји, туку и стремежите на целото население и широкото човештво".

306)

Во ваква ситуација во просторите на југословенската мисија во ООН се состанале државниците Лито, Нехру, Насер, Нкрумах и Цукановиќ. Дие ја разгледале меѓународната ситуација, улогата на неравнотежата и правците на нивното дејствување. Дие уговориле документ

состои од два дела. Првот дел е писмото испратено до претседателот на ООН, Белден, а второт дел е Претлот Резолуција.

308)

Во Претлот-Резолуцијата до Генералното собрание е искажана

затриженост "поради последицата во меѓународните односи, како

кој се заканува на мирот со тешки последици". Понатаму се бара "како

прв чекор на претседателот на САД и претседателот на Советот на

министрите на СССР ги обноват своите контакти кои неодавно се пре-

кинали, така да се изрази нивната спремност да најдат решение на

отворените проблеми по пат на преговори може прогресивно да се ост-

309)"

вари. Тука потекнала иницијативата за смалување на напнатоста и

востановување на контакти меѓу СССР и САД.

Документот бил поздравен од мнозинството учесници на Генерал

ното собрание на Обединетите нации. Резолуцијата не била прифатена

поради процедуралните маневри. Претставниците на неврѓаните земји

310)

биле принудени да ја повлечат.

Иако оваа Резолуција и акцијата на неврѓаните земји завршила

со неуспех, таа имала големо значење затоа што покажала висок сте-

пен на единство. Неврѓаните земји покажале дека можат да преземат

иницијатива во рамките на светската организација. Тие ја имале на

своја страна моралната победа. Тоа ќе се одрази во понатамошното

истапување на овие земји. На ова заседание неврѓаните земји за прв

пат ја покажале својата решеност да се заложат за мирољубиво реше-

вање на спорните меѓународни прашања. Тоа е всушност прва заеднич-

ка акција на неврѓаните земји.

Покрај иницијативата на петмината, неврѓаните земји имале

жива активност на ова заседание. Биле понесени неколку Резолуции

кои ги изразуваат намерите на неврѓаните земји за активно учество

во меѓународната политика. Од големо значење е усвојувањето на пр-

несената Резолуција позната како Декларација за укинување на кол-

онијализмот. Таа Резолуција е заеднички потфат за едно од зна-

прашања за дискутирање уште време на Бандуншката конфер-

По ова заседание бројот на невразнипе земји значитно порасна. Источ-
но на се чувствува потребата од собир на невразните земји. Невраз-
ната ориентација на овие земји дошла до израз на Белградската конфе-
ренција на шефовите и на властите на невразните земји.

НА НЕПРЪВНАТА РАБОТА

КОЛЕКТИВИТЕ НА ИСТОБИТЕ И НА РАБОТНИЦИТЕ

НА РАБОТА

Глава I

БЕЛГРАДСКА КОНФЕРЕНЦИЈА

1. Приликите во светот пред конференцијата

Белградската конференција на шефовите и на владите на неврзаните земји со одржала во многу затегната меѓународна ситуација. Доа е времето кога ступената војна и блоковската поделба зела голем замав. Неколку години пред тоа било забележано попуштање. Попуштање во односите меѓу големите сили настанало по составокот на државниците на СССР, САД, Велика Британија и Франција во Женева на 18 до 23 јули 1955 година. На овој составок тие се согласиле дека треба да се избегне војната која може да дојде, без да дојде до решавање на постојните отворени прашања, така да забегнатоста меѓу големите сили и понатаму пропозимила. Но, разговорите занавише промена во атмосферата и нови односи во решавањето на проблемите и безбедноста во светот.

Голема улога во попуштањето на затегнатоста имало советското раководство на цело со Никита Хрушов. Бил воспоставен нов однос не само со европските и азииските земји, туку и нов однос и кон неврзаните земји. Доа бил период на големата револуција на деколонизацијата и создавање на нови независни држави. Мало и коренити промени во политиката на СССР во однос кон ослободителните движења и понатамошното ширење на социјалистичката револуција. За таа цел, н. Хрушов на цело на советската делегација во крајот на 1955 година патува во Индија, Бурма, Авганистан. Во почетокот на 1956 година М. Булгајин му предложи на М. Ајзенхауер договор за пријателство и ненапаѓање меѓу двата блока. СССР сакал да го започне во Европа.

Во тоа време имало развивање и во меѓународното работничко движење. Од 14 до 16 февруари 1956 година бил одржан XV конгрес на Комунистичките партии на Сталин пред комунистите од целиот свет и меѓународните работнички организации.

јавност. на 2 јули Централниот комитет на КПСС објавил резолуција за
316)

грешките на Сталин и последиците од култот на личноста.

По XX конгрес на КПСС настанал период на отклонување на грешките
предизвикани од страна на Сталин. Во комунистичките партии почнале

дискусии за патштата кон социјализмот. Во тие дискусии биле разгледу-
317)

вани условите за премин во социјализам на секоја земја.

Овие олуки на XX конгрес на КПСС довело до отпор кај бирократ-
ските врвови на поедини земји. Тие го попречувале процесот на децентра-
лизација во социјалистичките земји. Тоа предизвикало незадоволство кај
широките народни маси. Ова незадоволство сакале да го искористат запад-
ните реакционерни сили и се обиделе да го вратат капиталистичкиот си-
318)

стем во некој земји. Така Унгарија избувнала побуна, па СССР бил прину-
ден да интервенира за заштита на социјалистичката револуција. На соци-
јалистичките сили им престоела долга и напорна борба за сусобивање на
остатоките на сталинизмот.

Односите меѓу Југославија и СССР во тој период биле подобрени, а
била проширена и соработката. Потпишувањето на Белградската деклараци-
ја и Декларацијата за односите и за соработка помеѓу Сојузот на кому-
нистите на Југославија и комунистичката партија на Советскиот Сојуз
во текот на 1955 и 1956 година, довеле до блиски контакти меѓу двете
земји. Овие документи почнале нова фаза во односите меѓу работничките
319)

движења.

Заладување на односите меѓу Југославија и СССР ќе дојде поново
на советувањето на преставниците на комунистичките партии одржано
во ноември 1957 година во Москва. Југославија одбила да ја потпише
Декларацијата на дванаесетте партии која била во спротивност со Белг-
320)

градската и Московската декларација.

Во 1958 година избил идеолошки судир меѓу СССР и НР Кина. Ири-
посетата на п. Хрушчов на Пекинг се воделе оштри дискусии во однос на
внатрешната и надворешната политика на Кина. Тогаш Кина се спремала
321)

за голем скок напред. Хрушчов го изразил неслатаето на СССР

ваквата политика на мина. Москва не сакала да попушти од олукиите

поставени на вх контрол на КИСС.

Советскиот Сојуз во овој период предложил план за решавање на

берлинското прашање. Со него берлин требало да се прогласи за слободен град и се барало да започнат преговори за создавање на германска федерација. За таа цел Микојан во својство на заменик на претседател на владата пошол во март 1958 година во САД и се состанал со

претседателот -Џенкхауер. Исто така, британскиот премиер "Макмилан

отишол во Москва да бара свикнување на четворна конференција за

Берлин. Во ноември 1959 година Хрушчов отишол во посета на САД и во

Кемп Дејвид водел вазговори со претседателот Ајзенхауер. Било договорено да се свика конференција на државниците на големите сили. Конференцијата требало да се одржи во мај 1960 година во Париз. Но, до

одржување на оваа конференција не пошло. Во периодот пред конференцијата на Советскиот Сојуз бил срушен американскиот авион У-2 кој

го пилотирал Френсис Гари Пајерс. Ова преизвикало такви последици

што довело до прекинување на секакви државнички контакти меѓу СССР

и САД.
323)

Во мај 1960 година Н. Хрушчов симнувајќи се на аеродромот Орли

со стиснати шаки и наведнат полет најавил залапување во односите

меѓу големите сили. Во самиот почеток на вазговорите меѓи Н. Хрушчов, Харолд Макмилан, Двајт Ајзенхауер и Марк де Лор, се најавило поново

почнување на ступената војна. Н. Хрушчов на состанокот ги отпушил САД

дека авионот што бил срушен на територијата на Советскиот Сојуз

бил шпиунски и дека пилотот кој бил заробен ја признал шпијунската

мисија што ја имал во СССР. Така пошло до прекинување на конференци-

324)

јата на четворипата државници пред да почне.

Во таа новонастаната ситуација почнале припреми за нови нукле-

арни проби. Прва била советската експлозија на пототаш најголемата

бомба, а потоа дошло до низа американски експерименти. Тоа е период

на неуспешната инвазија на кубанските бегалци и американските

во рамките на свикнување на Конференцијата во мај 1961 година). Во мај 1961 година

Во периодот пред конференцијата дошло до ослободување од колонијалното робство на поголем број на држави. Во периодот од 1956

до 1960 година дошло до ослободување на дваесет земји од колонијализам. Таа англиколонизациска револуција ги опфатила областите кои

со векови се сметале за резерва на Европа.

Новите земји се определени за невразана политика, иако имале

големи потенциали во развивањето на своето стопанство, кое било по-

327)

вразно со метрополите. Нивната вонблоковска политика била нелицепрен

328)

извор на невразаноста. Всушност е неверојатно како некои колонијал-

ни сили-истакнала државот лиго во говорот на вергратската конферен-

ција-не го свакат, или не сакаат да го сватат, духот на времето во

кое се наоѓаме и процесот што се одвива во него. Тие не можат да се

помпрат со неминовниот историски процес до кој дојде денес во

Африка и Азија и никако не можат да се помпрат со фактот дека ко-

лонизацијата му отчужкал часот. Притоа не се откажуваат ни од најсу-

ровите пролевање на крв и терор на голоракниот народи, ни од економ-

ски приписок и друго, само да го проложат некако своето колонијал

но, империјалистичко владеење, под кој и да е вид и по која цена, па

и по цена на предизвикување на воени султури со неополелни последи-

329)
пи."

Вистински бран на ослободување на колонијалните народи имало

во периодот од јуни и јули до декември 1960 година кога 15 афри-

кански земји стекнале независност. Приемот на 16 африкански земји

во членство на Обединетите нации доведува до промена на структу-

рата на светската организација. Фронтот на невразаните во ООН бил

снажно зајакнат и се поставувало прашањето за нивното држење и

нивното влијание во текот на меѓународните настани, на решавање на

331)

проблемите на новоослободените земји.

Големите земји се обиделе да ја спречат оваа борба со разни

средства. Тие непосредно биле конфронтирани во подрачјето на

ините жаршита и т.н. итн. Такви жаршита биле во Конго

ниот султур во Бизерта, ситуацијата во Алжир и Ангола, како и жарши-

тата во Лаос и Виетнам.

Крвзата во Конго достигнала врв со убиството на шефот на дви-

жешето за независност Латрис Лумумба во 1961 година. Конго чужа по-

ложба била знаејна за развојот на антиколонијалната револуција во

Африка се распатал од преврати, караници и некои политичари и

од мешање на големите сили во неговите внатрешни работи. Решавањето

на конголското прашање било онесено прец органите на ООН. Така

студената војна се пренесувала во колонијалните области што го оте

жнала процесот на деколонизацијата.

Покрај заострените политички односи кои биле пред одржува-

њето на Белградската конференција дошло до обиди за да се наметне

разликата меѓу развиените и неразвиените земји на светот. Во ООН

била покрената акција за давање на помош на земјите во развој. Така

да уште во 1951 година се составиле делегати на југославнија, Индија,

и Египет во југославенската амбасада во Париз со цел за решавање

на проблемите на неразвиените земји. Нивниот составок се совпадал

со заседањето на Генералното собрание на ООН.

Големите сили не ја прифатиле оваа акција. Дури во 1961 годин

биле создадени услови за поставување на ова прашање на меѓународне

план. Тог биле констатирани и на составокот на петте државници на

составокот на Генералното собрание на ООН во 1960 година. Така ово-

рите со државниците на останатите земји покажале дека и другите

земји ја прифаќаат ваквата иницијатива. Деколонизацијата и економ-

скиот развојок на недоволно развиените земји биле најактуелни и

најсоемливи проблеми на времето на светот. "Огромното мнозинство

на светот-истакнал другарот што во својот говор одржан на 4 јули

1961 година-се плаши од последиците на сегашната затејност на

меѓународната ситуација и не се согласува со сегашната политика

на студената војна и понатамошната недоверба и напнатост во

Се покажа, меѓутоа, дека поедини земји, мислам на невразаните, не можат поединачно нешто ефикасно во правецот на подобрување на ситуацијата колку да нивните ставови да бидат правилни и актуелни; затоа е

потребно единствена енергична акција на што поголем број земји кои не припаѓаат на блоковите и тоа било цел за свикнување на состанокот на претставниците на војлоковските земји на највисоко ниво.
336)

На Белградската конференција и предходните нива среќи на државниците на невразаните земји. Другарот Лито тргна на долг пат на бродот "Галеб" на 13 февруари по земјите на Африка. При тоа тој ги посетил: Гана, Лото, Либерја, Гвинеја, Мали, Мароко, Тунис и Египет.

Во разговорите меѓу државниците пошло до израз решавањата на проблемите за кои ќе се заинтересирани целата меѓународна заедница. Била нагласена потребата за поширока соработка на меѓународен план. Во тој момент се паѓа и убиството на Патрес Лумумба во Конго. Надворешното мешање во оваа земја ја покажало потребата деколонизацијата

да се третира во контекстот на меѓународните настани. Овие среќи на Другарот Лито прионеле за собирање на претставниците на невразаните земји, кои се залегале за мирољубива активна коезистенција.

2. Лекот на Конференцијата

иницијатива за свикнување на Белградската конференција поткинала на состанокот меѓу Лито и Насер во Каиро на 15 до 19 април 1961 година. Потоа се барала согласност од Нехру и Сукарно. Индонезија прифатила заедно со Југославија и Обединетата арапска република да биде свикнувајќи на конференцијата.
338)

На покана на Лито, Нехру и Сукарно, на кои им се придружили и Авганистан од 5 до 12 јули 1961 година под претседателство на И-Ф. Махмуд Фавзија (министер за надворешни работи на Обединетата арапска република), бил одржан подготвителен состанок за конференцијата

на невразаните земји. На тој состанок зеле учество: Авганистан, Јунија, Камбоџа (Кампуџија), Либон, Куба, Филипинија, Гвинеја, Индија, Индонезија,

Ирак, Малаја, Обединетата арапска енублика, Југославија, привремено-
339)

ната влада на Алжир и др. кои кој учествуваат како набљудувач.

Дискусиите на состанокот биле водени во пријателска атмос-
фера. Сите учесници се согласиле првата конференција на шефовите
и на властите на невраните земји да се одржи во Белград во по-
340)

Моторот на Белград за место на одржување не било случај-
но. Тоа биле како резултат на големата улога и авторитетот на

Југославија кај невраните земји. Југославија се застапувала за
универзално собирање на една посебна платформа која се разлику-
вала од регионалниот принцип на собирање. Оваа идеја за регионал-
но собирање и во овој период сеште постоела. Улогата понесена

во Каиро даде до знаење дека победува концепцијата за универзал
341)

Оваа концепција нагледувала на два проблема. Прв се, треба-
ло да се изработат критериуми, а потоа тие критериуми треба-
ло да се применат при испраќањето на покани за состанокот. Југосла-

вија се залагала да не се понесува било каква листа на критериуми
ли
Доа би довело во непријатна положба земјите кои не ги исполну-
342)

вале тие критериуми и кои не би биле поканети на соборот. На сос-
танокот во Каиро биле формулирани критериумите за оценка или

една земја е неврана. Тогаш биле зацртани критериумите кои имаа
важност по денес. Тоа се следниве критериуми:

1. Дали една земја води независна политика, на начелата на
мирољубива коеластенција и невразување, односно дали пријавува
симпатии кон оваа политика;

2. Дали го поддржува движењето за национално ослободување;
3. Дали припаѓа на некој колективен воен пакт, кој може да
ја вовлече во конфликтите меѓу големите сили;
4. Дали не учествува во никаков билатерален сојуз со не-

ја голема сила;

5. Дали прифаќа воени бази на својата територија кои припаѓаат на некоја голема сила.

343)

Критериумите кои биле усвоени го означувале односот на невраз-

нише земји кон блоковската поделба и нацелата на мирољубивата актив-

на коалицијата, но, не се елементи на теоријата на невразувачејето

344)

како политика. Иако изгледало дека критериумите усвоени на подготви-

телниот комитет во Каиро имаат привремен карактер, сепак овие кри-

териуми имаат важност и денес.

Критериумите отвориле еден широк маѓапавон на нејствуваче на

невразаните земји. Но, покрај демократијата во работката на кри-

териумите некои од земјите биле уверени, па не одговориле на поканата

345)

за учество на конференцијата една од нив била нидерија.

На подготвителниот состанок бил понесен предлог за дневен ден

на конференцијата. Расправите требало да се водат по следниве проб-

леми:

I. Размена на мислењата за меѓународната ситуација;

II. Разгледување и јакнење на меѓународниот мир и сигурност.

Во ова влегуваат прашањата:

1. Почитување на правото на народите на самоопределување, борба

против империјализмот, ликвидирање на колонијализмот и неоколонијали-

мот;

2. Почитување на територијалниот суверенитет и интегритет и не-

мешање, неинтервенција во внатрешните работи на државите;

3. Гласната дискриминација и апартејдот;

4. Уштво и потполно разоружување, забрана на нуклеарните експери-

менти, проблемот на странските воени бази;

5. Миротрбува коалицијата меѓу државите со различни политички

и општествени системи;

6. Улогата и составот на обединетите нации и спроведување во

живот на нивните резолуции.

III. Проблемот на нееднакви економски развој, подобрување

метународната економска и техничка соработка;

IV. Други прашања;

V. Соопштение на конференцијата.
(346)

Завршувајќи го составноокот учесниците ја паразираа својата приврзаност кон политиката на невразување, како метод за позитивен

приод кон проблемите со кои е соочен светот.

Во интервјуто за директорот на весникот "Уинита", друтарот Тито

изјави: "Идејата за свикнување на конференцијата ја дадовме претседа-

телите Насер, Сукарно, Нкрумак и Јас. Значи, ние четворицата бевме нај-

зини иницијатори, а потоа ја прифатија и другите. Имено, за таа идеја

ги известивме сите други шефови на државите, кои потоа учествуваа

на конференцијата во Белград, со образложение дека таа е потребна

во менувањата матна метународна ситуација. Се разбира тогаш не можев-

ме да превидиме дека на конференцијата ќе земат учество претставни

ците на толкава број држави. Но, кога претседателот Насер и Јас разго-

вараваме во Каиро во април оваа година-со претседателот Насер сора-

ботувавме и во тие прашања-се согласивме дека таа конференција е

потребна, па макар да постојат и само неколкумина шефови на држави

што ќе ги делат нашите гледишта за сеташните метународни проблеми

(347) и за начинот кој требало да се решат тие."

Белградската конференција се одржа од 1 до 6 септември 1961

година. Белград поставна домаќин на овој собор најголем во својата

историја. Составниците на шефовите на државите се одржуваа во зграда-

та на Сојузниот извршен совет, а пленарните седници во Фолемата сала

на народната скупштина.
(348)

На конференцијата зеле учество претставници од 25 земји,

доа се претставниците на следниве држави:

Авганистан-Сардан Мухамед Дауд, претседател на владата;

Алжир-Бен Јусуф Бенхеда, претседател на влада;

Бурманска Унија-У Ну, претседател на влада;

Пејлон (Шри Ланка) - Сиримаво Бандаранайке, председател на влада;

Етиопија - Ахиле Селаси I, цар на Етиопија;

Гана - Кваме Нкрума, председател на Република;

Гвинеја - Бивоти Луј Мансан, министер за надворешни работи;

Индија - Цавахарилал Нехру, председател на влада;

Индонезија - др. Ахмед Сукарно, председател на Република;

Ирак - др. Хашем Цавад, министер за надворешни работи;

Јемен - принцот Сефи ел Хасан, председател на влада;

Југославија - Јосип Броз Тито, председател на Република;

Камбоджа (Кампучија) - Нородом Сиханук, шеф на држава;

Кипар - архиепископот Макариос, председател на Република;

Конго (Леополдвил) - Сирил Адула, председател на влада и Антоан

Лизенга

Куба - Освалдо Лортикос, председател на Република;

Мали - Моджо Кеита, председател на Република;

Мароко - Хасан II, крал на Мароко;

Непал - Махандра Бихрем, крал на Непал;

Сомалија - Абдула Осман, председател на Република;

Судан - Ибрахим Абдул, председател на Врховниот совет и на влада

Тунис - Хабиб Бургиба, председател на Република;

ОАР - Тамел Абдел Насер, председател на Република

Саудиска Арабија

349,

либан

Во својство на посматрач на Конференцијата зеле учество претс-

тавници на Боливија, Бразилија и Еквадор. Конференцијата ја следеле

претставници на 40 антиколонијални ослободителни движења од целиот

350)

свет и претставниците на народите кои биле под колонијално робство.

Европа на Конференцијата ја претставувале две земји (Југославија и

Кипар), Латинска Америка ја претставувала Куба. Другите учесници биле

од Африка и Азија. Малот број на учесници од Европа било како

што на тоа дека голем број нивни припадници на еден од оние

Уч 28 земји од овој континент само 8 не биле вклучени во блоковите.
Додека земјите од Латинска Америка биле во различни форми зависни
од САД, преку три пактот или економска зависност од нив нив.

Конференцијата ја отворил дугарот што во својство на по-
макин." Собрани на оваа конференција-истакнал тој-ние сме свесни

дека преземеме вра себе голема оптоворност пред мирољубивиот свет,
кој со право се надева дека овде ќе преземеме се' за да се отстран
опасноста што виси над човештвото. Народите од целиот свет очекуваат
овде ќе слушнат едногласен и решителен глас против се што го оневоз-
можува мирниот творечки живот на луѓето на земјата. Луѓето се веќе
намачени од ступената војна, која добива се поостри форми, и се пла-
шат од тоа, сметам дека ние ќе му направиме голема услуга на светот
ако укажеме јасно и решително на патот што води кон конзумирање на
светот, кон слобода и рамноправности и мирољубива соработка на сите
народи."

Настаниите во светот во времето на одржувањето на Конференци-
јата и пред неа, нашиле одраз на нејзиниот тек и атмосферата што вла-
дела на неа. Најголем број од пленарните седници биле посветени на
Генералната Дебата. Сите седници биле јавни, освен последната која
била свикана по затворен составок, кој бил посветен на читање и ус-

Главните теми што биле разгледувани на конференцијата можат
да се разделат на две главни групи: теми кои се од објективна при-
рода и се поврзани со објективната воена ситуација и односите кои
владееат меѓу големите сили; во втората група на теми од субјективна
природа како што е желбата на неврсаните земји да се вклопат во,
настаните кои се случуваат. Исто така, тука се и намерите на неврсан-
ните да го интензивираат движењето со дистанцирање од блоковите
и нивните носители.

Лопем дел од говорниците кои зеле учество во Генералната де-
бата ја истакнале претисторијата на движењето, како и проблемите на
повоенниот свет. Исто така, се дало акцент на значењето на Бандуни-
ката конференција. Основна идеја на која била поддрена иницијатива-
та, било продолжување на делото почнато во Бандуни во нови рамки,
со тоа би се постигнало нови резултати. Состојбата во современиот
свет како резултат на ступената војна, довело на конференцијата
да се даде акцент за смрдување на ситуацијата и зачувување на свет-
скиот мир. Јака конференцијата поголемо место му дала на проблем-
те од меѓународно значење, отколку на оние од третиот свет.

Во говорите на Лито, Нехру, Банбарананике, биге разгледани
прашањата за Берлин, Германија, разоружувањето, а на кратко биге
(355)
пренесени проблемите на неразвиените народи. Тоа било како резултат
на тоа дека составот на земјите кои зеле учество бил разнобразен
па "за некои од нив не е лесно да се постигне согласност и тие, кој
па би се мителеники инсистирале на тоа, би можеле да му пречат
на успехот на конференцијата. Тоа се опнесува особено на оние проб-
(356)
леми што се спорни меѓу некои невразни земји". Решавањето на тие
прашања "треба, во прв ред, да се препушти на билатералната практи-
ка, врс основа на мирољубиво спогодување, бидејќи таквиот начин
треба да им биде својствен на неангажираните земји, во согласност
(357)
на нашите принципи".

Печатот и комენტаторите поставувале прашања каков ќе биде
курсот на конференцијата. Дали таа ќе е насочена кон Исток или кон
Запад. Таквите претвинувања биге одишни бидејќи "ние не се состо-
навме овде да се определуваме, туку јасно да ги препознаме и да
ги усогласиме своите ставови за најважните прашања што го загри-
жуваат светот. А потоа ќе се види во што се разминуваат нашите
(358)
ставови, а во што се поклопуваат со едната или другата страна".

Најзабележителен говор во Генералната Дебата бил говорот

проблем без субјективни откритија со грижа за зачувување
ремениите меѓународни збивања, имаат можност да му припаднат на ова
вање. Тукa особено мислам на земјите, кои по својата природа во сов-
ниту пак досега биле вклучени во непосредни преговори за разоружу-
тво и на оние земји што не се вклучени во трката во вооружување,
овој проблем. Тој нов начин на приобање бара широко и активно учес-
потребни не само засилените напори, тукy и нов начин на приобање кон
очигледно е-изјавил дугарот што на конференцијата-дека денес се
да се тргне во правец на решавање на проблемот на разоружувањето,
сила како ѝ начин за решавање на клучните меѓународни проблеми." За
името на мирољубивиот дел на човештвото ја отфрлил употребата на
трејно да ги запрат овие опасни експерименти. Белградскиот собор во
и нуклеарните експерименти. Навраќањето ги повикале големите сили
сот на невраќањето земји, кои истапиле против трката на наоружување
позиција на сила, ај говорницата на конференцијата се слушна гла-
Додека големите сили сакале да ја наметнат својата власт од
се преземат итни мерки за да се спречи напото." (362)
со сета сериозност и конструктивност, бидејќи сета е пресуден час да
каж на конференцијата-за да се обноват преговорите за тој проблем
да се направат напори-претпоставки дугарот што во својот говор одр-
ната состојба, тукy начелно и полготрајно." Ние сметаме дека треба
големите сили. Кон решавањето на ова прашање се пошло не од момент-
конференцијата. Особено било заострено после нуклеарните проби на г
Ова прашање било актуелно и во времето на одржувањето на
земјите што ги посетуваат и ги тропат тие средства, тукy и воопшто." (361)
от можеле да се користат за благосостојбата на народите не само во
мирот и поради тоа што исцрпува огромни материјални средства што
чен проблем, клучен и поради тоа што претставува постојана закана за
рот било разгледано прашањето на разоружувањето "тој нависнина ки-
ја по сите важни прашања што го засегат современиот свет. Во гово-
дугарот што во својот говор ги изразил ставовите на дугослав

своите интереси и на својот престиж, кои поради тоа се во состојба
пообјективно да ги согледаат можностите за решавање на проблемот
таа 363) на разоружувањето и се готови да дејствуваат во смисла".

Белградскиот конференција ја прифатила оваа сугестија на

догодбата, така да ова влетило како стая во Декларацијата од Конференцијата во заклучок дека "вонблоковските земји треба да бидат
364) застапени во иднина на сите конференции за разоружување".

Германското прашање било засегнато во говорот на "што. Тоа прашање

било во центарот на вниманието, поради подигнувањето на спорот

кој го дели Источен од западен Берлин од 13 август 1961 година. Засог-

трувањето околу Берлин е потврда за тоа дека спорните прашања треба

да се решаваат на трајна основа и да се постигне согласност за тра-

ните меду Полска и Германија на Удга и Ниса. "Илот на решавање

на проблемот на Германија... не е во ворукувањето на едната или на

другата страна и во понатамошното поттикнување на заострувањето на од-

носите меду федерална Германија и Демократска Република Германија, ту-

ку во постепено пронаоѓање на разни начини за нивна мирољубива и кон-

структивна соработка, како и да се помогне с она што води кон нивно

зближување...".

Во излагањето на Јосип Броз Тито акцент бил даден на колонијал-

јалното прашање и неговото решавање. Ири тоа се поглато од Деклараци-

јата која е донесена на XV заседание на Генералното собрание на ООН

по, колонијалното прашање. Илот на ослободување на народите на Африка

и... зјава од колонијалното поство бим попречуван од "некои колонијал-

ни сили не сфаќаати, или не сакаат да сватат, духот на времето во кое

се наоѓаме во и процесот кој се одвива во него". "Ине на се откажале, од

кровопрочевањето над невоторуженото население. Се бараело да се забрза

деколонијацијата што би довело до тотално ослободување на човештвото

од колонијално поство. Но, оваа борба против колонијализмот била отеж-

ната од конфронтациите во студената војна што се воведува во колони-

јата против колонијализмот. Во врска со ова била поставена

борбата што ја водат народите во Ангола, Јужна Африка и др., "бом-

бардирењето и митрапирењето на голоракото население во Бизерта, во

"Лунис", војната во Алжир и приликите во Конго по убиството на Лумуми-

ба. Се обрнато на прашањето за Лаос и Звандија Иријан, како и отпо-

рот на Куба против инвазијата на Куба.

Во врска со постоењката состојба во светот, покрај поделба-

та на Исток и Запад, се наметнувала една уште поопасна спротивност.

Тоа е поделбата меѓу Север и Југ. Ирец се станува збор за јавот ме-

ѓу високо развиените индустријски земји во светот и земјите во раз-

вој кои му припаѓаат на "третиот свет". Во врска со овој проблем

Лито дал далековидни формулации. Тој побарал да се свика една конфе-

ренција "на која би се разгледувале сите поважни економски проблеми

би можела да послужи како пат што би помогнал што поефикасно да се

пристапи кон решавање на тие проблеми...".

Ирашањето за коеластенцијата било разгледано на примерот

на углославја и нејзиниот однос со соседните земји Италија и Грци-

ја. Билопокажано дека коеластенцијата треба да е начелна основа за

регулирање на односите меѓу државите. Оваа "идеја за конструktivна

мирољубива коеластенција меѓу државите со различни внатрешни уре-

дувања, како единствена можност да се избегне катастрофа, зема широк

ми размери". На крајот се изнесува дека мирољубивата коеластенција

треба и понатаму да се проучува.

Другарот Лито ја изразил големата морална сила која ја имаат

неврзаните земји, и покрај скромните материјални можности. Тоа го

твора целото поештво кое се залага за мир да ги сврти очите кон ов

оваа конференција.

Другарот Лито во својот говор се обврнал на улогата на обедин-

ените нации и нејзиното значење во светот. Исто така, требало да се

јакне улогата на Генералното собрание, како и да направат ревизија

на функцијата генерален секретар. Се барало функцијата на

генерален секретар да се врати во рамките на Повелбата и неговите закани да се во согласност со оваа Поведа.

372)

Повеќетоговорници на Генералната Дебата се задржале на влошена-

та меѓународна ситуација. Нехру во својот говор големо внимание му

посветил на прашањето за Берлин, разоружувањето како и ирѓули проблеми на современниот свет. Помал простор му бил даден на проблемите за осле-

бодување од колонијалното ропство и лобивањето на независност на на-

373)

ропите. С. Банчарананике сметале дека главно внимание на конференцијата треба да се даде за зачувување на светскиот мир, разоружувањето, Бер-

374)

лин, обединетите нации и економскиот развиток.

Насер во својот говор го истакнал значењето на конференцијата.

Тој бил против стварањето на еден нов блок. Неврзаните земји треба

да соработуваат со сите земји членки на обединетите нации кои се

спремни на соработка. Се заложил за јакнење на обединетите нации. Ак-

цент во изданието бил даден на проблемите на економска соработка на

375)

развиените со неразвиените земји во светот. Таа цел обединетите на-

ции треба да водат улогна борба да се постигне таа соработка.

Слични ставови биле изнесени и во говорите на Екрузмак, Сихангук

и ирѓули учесници на Конференцијата.

Земјите учесници по ред прашаа како што се универзална оријен-

тација, отпорот на блоковската подела на светот, сите форми на аграр-

зување на независноста на поедини земји, мирољубивата коелазитенција

имаат единствено гледиште. Но, по ред прашаа имаало несогласување. Доа

било во врска со прашањето дали треба да се даде приоритет во зачуву-

вање на светскиот мир или на решавање на проблемите на неврзаните

земји.

Група на земји како што се Гвинеја, Гана, Индонезија се застапува

ле за гледиштето дека зачувувањето на мирот е борба против колонија-

лизмот и империјализмот. Светскиот мир е заробен од колонијализмот

и империјализмот. Претставникот на Гвинеја, Лансен ја изнесол состо-

та во светот која едни земји ја наметнуваат својата власт на др-

Во светот постои доминација со која е скратена слободата на ет-

ни народи. Додека постои ваква нерамноправност не можат да отпоч-

нат преговори-истакнал Јансен во својот говор на конференцијата.

Оливер став застапувал и Сукарно (Индонезија). Дој сметал де-

ка мирот и безбедноста во светот може да се постигне само со ств-

нувањето на правото за независност. Причини за затегнатоста биле

империјализмот, колонијализмот и насилината поделба на нациите.

Против вакви мислења се застапувал Нехру, кој сметал дека

класичниот колонијализам е мртов. Ито се залагал да сите мироу-

биви сили треба да се борат за зачувување на светскиот мир.

Второ несогласување на конференцијата било по прашањето

дали невразните со своето постоење можат да имаат влијание во

решавање на светските проблеми.

Нехру истакнал дека решавањето на светските проблеми не е

во рацете на невразните земји и дека клучот на ситуацијата е во

големите сили, САД и СССР.

Догодбата се залагала да решавањето на проблемите биде

на релација меѓу сите земји, како развиени, така и неразвиени. Ре-

шавањето на овие проблеми се неопходно за зачувување на светскиот

мир. Заједнички став по ова прашање бил изнесен во Декларацијата

која е прифатена од конференцијата.

Прашањето за институализација на движењето исто така било

спорно. Некои од земјите учеснички се залагале дека треба да се

потпираат на случајни консултации. С. Ван Рабаранане смета дека

конференцијата треба да изработи еден метод со што би се овозмо-

жило меѓусебно подражување без формални кинџинџински конференции

на невразните земји.

382)

Некои од земјите сугерираше да има чести собири меѓу невр-

азните земји. Додека претставникот на Јапонија истакнал дека ако

невразните се појават на светската сцена како организирана це-

лина, би довело до смагување на моралното влијание што го имаат овие земји во светот.

384)

Ова прашање останало отворено да во иднина се реши како

ќе се организира во иднина движењето на невработените.

Разгледувањето на наведените проблеми покажа дека невработените уште на овој свој прв собор ги изнесоа целите и принципите, како и главните подрачја каде им се применуваат интересите, што ќе биде главна преокупација на сите наредни собори.

3. Документи понесени на Конференцијата

Проблемите кои биле разгледувани на Конференцијата нашле

одраз во документите кои биле усвоени. Прв се тиска се докумен-

тите кои укажуваат од опасност од војна. Двата документи изјавува-

та за опасност од војна и Лицмото ~~и~~ их испратено до

претседателите на САД и СССР, бил даден осврт на состојбата

385)

затегнатата ситуација.

Движењето на невработените на Централската Конференција ги по-

вика водечките сили на двата блока да седнат крај зелената маса

и да почнат преговори за напуштање на блоковската Конференција

386)

и да тргнат по патот на конструктивно договарање и спогодување.

Затегнатоста му се заканува на човештвото со војна. Во времето

кога во светот атомското и нуклеарно оружје е зголемено и

"неизбежно ни довело до пуцотешје на досега невидени размери,

387)

ако не и до уништување на светот."

Конференцијата ги повикала големите сили на САД и СССР "ома

да ги запрат своите воени припреми и чекори вршени во последно

време, да не преземаат никакви мерки кои можат да ја отежнат

ситуацијата или да припонесат кон нејзино понатамошно влошување.

и да понатаму почнат преговори за решавање на постојните ра

388)

вања меѓу нив...."

Се анигила до председателите на САД и СССР "што побрзо да воспостават непосредни контакти да би се отстраниле сулорот кој се заканува и да воспостават мир".

389)

Била изразена надеж дека и другите земји ќе ги прифатат овие сулестии на Конференцијата и ќе анигираат до големите сили да ги отпочнат преговорите.

390)

Содржината на писмата што биле испратени на председателите

Џон Кенеди и Никита Хрушчов биле со слична содржина на Анелот.

Учесниците се обрatile до двајцата претседатели да се избегне кате строфата која му се заканува на човештвото. Молерната војна и при- мената на нуклеарно оружје може да доведе до пропаст на човешт- вото-е истакнато во текстот на писмото. "Но, имајќи ја во предвид озбиљноста на кризата која го загрозува целиот свет и потребата да се избегне таква развој на настаните кои би оваа криза би можеле да ја запараат, слободни сме да анигираме до големите сили да ги обноват и пропозијат преговорите, како би се отстранила опас- носта од војна во светот и човештвото би тргнало по патот на ми- рот".

391)
рот"

Две делегации на невразните земји кои биле предводени од

шефовите на делегациите на Индонезија (Сукарно) и на Мали (Модибо Кента), ги претале овие писма на Џ.Кенеди и Н.Хрушчов со напомена дека такво исто писмо е предадено и на другата страна.

392)

Главниот документ понесен на Конференцијата е Декларацијата на шефовите или властите на ванблоровските земји. Таа по бројот на земјите кои се согласиле со нејзината содржина, како и по идеите што ги застапува се смета дека е еден од најзначајните документи на XIX век од меѓународен карактер. Декларацијата претставува основа на политичката доктрина која произлегувала од тие идеи.

Декларацијата застапува политички програм по поедини прашања во тој период од меѓународните односи. Во неа се истакнуваат главните намери на невразните земји за определени прашања. Уставот на невразните земји

на конференцията со овој документ покажале дека движењето не е од-
раз на моментната светска ситуација, туку се темели на една долгороч-
на програма.

Декларацијата се состои од уводен дел и три поглавја. Во уводниот
дел и двете поглавја се содржани општи проблеми, а во третиот дел
се разгледани определени специфичности во светот.

(393)

Во уводниот дел се дадени основни податоци за учесниците на
конференцијата, кои се земјите учесници во работата. Потоа се прими-
нува на разработка на меѓународната ситуација и е констатирано дека
таа е многу влошена. Но, нивен народ не може да ја смине од себе од-
говорноста за зачувување на светскиот мир.

(394)

Кризата која води кон светска војна е како резултат на прео-
лот од стар поредок заснован на доминација, на нов поредок заснован
на соработка меѓу народите, поредок кој се темели на слобода, еднак-
вост и општествена правда која води кон благосостојба. Уплатата по
светскиот мир постои во земјите на Азија, Африка, Европа и Латинска
Америка. Блоквската поделба на светот се смета како непосредна опас-
ност на војна. Удирот меѓу големите сили може да се доведе до избув-

(395)

нување на светски пожар. Траен мир да се постигне со укинувањето на
колонијализмот, империјализмот, неоколонијализмот.

(396)

Во документот било засегната колонијалното прашање и антиколо-
нијалната компонента на движењето. Констатирано е дека колонијална-
мот постепено го снемјува од светската сцена. Тоа било како резултат
на политата борба што ја воделе народите под колонијално ропство.

Неопходен услов за понатамошен развјток меѓу народите е соработка-
та на база на рамноправност и независност.

(397)

Принципот на мирољубивата соработка е разгледуван во уводниот
дел и во првиот дел на Декларацијата. Била постигната согласност

дека политиката на коалистичност и активен напор на отфрлува-
ње на историските неправди и дискриминации на националната посто-

Претото поглавие се состои од уводен дел и 27 точки кои се конкретни предлози за решавање на некои проблеми на светот.

Во уводниот дел е нагласено дека невразните земји не се борат за создавање на трет блок, ниту можат да бидат блок. Тие сакаат само да соработуваат со сите земји и народи во корист на зачувување на светскиот мир. Појавата на нови земји го стеснува просторот на деј- ствување на големите сили.

Конференцијата ги поддржала следниве иницијативи:

- Декларација за давање на независност на колонијалните земји, усово- на на на XV заседание на ООН;

- Борбата на алжирскиот народ за самоопределување, независност и инте- гритет;

- Повеќукрајна на странските групи од "Луис;

- Се дава поддршка на народните на Палестина и се дава право за вос- поставување на сите права што му припаѓаат на овој народ;

- Напорите на светската заедница да изврши се што е во нејзина сила да ја спречи интервенцијата против младата држава Конго;

- Интервенцијата на американските групи и нивна евакуација од базата т Ванганамо.

Наредните точки биле програмски барања на невразните земји:

- a) сите народи имаат право на единство, самоопределување и независнос- тие треба да омишчуваат слободно да одат по патот за економски, опш- тествен и културен напредок. Во овие рамки правото на народите доби "право на граѓанство", во демократичната свет на современиот човек, што не беше без влијание врз практиката на владеечките политички
- б) сите народи да располагаат со своите богатства.

Проблемот на разоржувањеот бил разгледан во точките од 14 до

21 на третот дел на Декларацијата. Во нив се претплатило:

- големите сили без одлагање да потпишат договор за општо и потполно

неврваните треба да се вклучени во сите конференции за разоружување

не

општо и потполно разоружување треба да биде обезбедено со систем на

инспекции и контроли, во кои би биле вклучени некои членови на не-

врзаните земји;

учесниците се зацелат да биде свикано вонредно заседание на гене-

ралното собрание на Обединетите нации за разоружување. Под вешта

на Обединетите нации да се свика општа конференција за разо-

403)

ружување.

Конатаму се преплата да се вложат напори за отфрлување на е-

кономската нееднаквост и да се воспостави фонд на ООН за капита-

лен развој. Треба да се свика конференција на земјите во развој

404)

која не ги вклучува проблемите на овие земји.

Преку ревизијата на Ловелбата на ООН треба да се прошири

членството на Советот за безбедност, Економско-социјалниот совет,

како и нанаоѓање на погодна структура на членството на Секретар-

405)

јатот на ООН.

Во последните две точки засегнат е проблемот на НР Кина и

Германија. Во првиот случај се бара од владата на НР Кина да се

призаве за единствен и легитимен претставник во Обединетите нации.

Што се однесува до германското прашање се истакнува следовно меѓу-

406)

народно значење. Прашањето за Берлин треба да се реши по мирен пат.

На крај се напоменува дека Декларацијата била испратена

до Обединетите нации и сите други земји.

Од изложението се глеа дека Берлинската Декларација ги

прокламира трајните принципи и цели на неврваното движење. Во ос-

нова се зацртани принципи и цели на Ловелбата на Обединетите на-

ции. Во Декларацијата се разработени и други принципи пред се прин-

ципот на активната мирољубива кооперација. Дијалектичката

поврзаност на овие принципи содржи динамична компонента за иднината

развиток на невръзано движение, кое прераснава во целовите хомогена
покривна и платформа. (407)

Белградската декларација на невръзани земји во себе ги носи
нобите поледи на светот и заштитите кои ги имаат невръзани земји
во меѓународната заедница. Таа дава предлози и сугестии кои подопна
биде спроведени во живот.

4. Историското значење на првиот собор на невръзани

Белградската конференција има големо значење, Нејзиното значење
како манифестација на невръзаната политика е двоострано. Во прв ред

тоа е манифестација во документите усвоени на конференцијата по пра-
шаната кои се однесуваат на мирот и другите меѓународни проблеми. Од
друга страна таа е афирмација на невръзанието како меѓународна по-
литика. По конференцијата улогата на невръзаниите земји значително порасна,
особено во ООН и кај големите сили.

Ставовите усвоени на конференцијата биле прифатени и од другите
невръзани земји, кои не зеле учество на неа. Сите земји кои стекнале
независност се приклучиле кон движењето. Со тоа, значително бил ослабен
околовскиот фактор на меѓународна сцена.

Во Белград на својата конференција движењето на невръзаниите
408) сло и нови димензии во концептот и во својата практична акција. Нејзи-
ните одлики и опени претставуваат понатамошно усвојување на основни-
те на движењето и на една покривна во меѓународната политика. Со неа
движењето влегува во фаза на значаен степен на корпорирање и органи-
зирање. Движењето добива разработен програм и платформа, што го прави
светски феномен, како и фактор во меѓународните односи. Тој факт при-
409) монел да движењето стане поприлично за останатите народи со што се
мирн разигусот на негово дејствување во попознат период.

Главен акцент на конференцијата е даден на проблемот на следе-
ната војна. На тој начин била извршена историска пресвртница кон не-
финирање на акцијата за разрешавање на клучните прашања, кои

колонизатор, улота и структурата на ООН, проблемите на економски
развиток и др.

Белградската конференција иницира низа нови процеси како што е

петантот што постана филозофска база на движењето. Таа претставува
нов квалитет т.е. премин од регионализам во универзалност на движење-
то. Дјакла пошло до афирмација на движењето ~~какаво~~ како самостоен фактор
во меѓународниот живот. Белградската конференција, а тоа е нејзина
најтрајна и најбитна последица, движењето на невработените почнало да
дејствува како организациона сила на меѓународна сцена и како иле-
на на платформа на самото движење.

410)

Конференцијата има големо значење зошто покажа висока точка на
формулирање и развитокот на коеластичноста. На неа зедоа учество
народите на четирите континенти (Азија, Африка, Европа и Латинска
Америка). Таа ја манифестира солидарноста меѓу земјите со различни
околности поредоци.

Блокот не покажал разбирче, ниту ја поддржал Конференци-
јата. Н. Хрушчов отоварил на писмото од невработените земји, израсил
признание на резултатите од конференцијата, но, решавачето на сите
важни прашања ги поврзува се еден пакт што ќе доведе до излез од
затвора меѓународна ситуација. Тој изјавил дека заклучокот на
еден мировен договор на Германија е неопходно поврзан со потполното
разоржување, Еминствено под такви услови Н. Хрушчов бил спремен да
претвара.

412)

Нон Кенеди, американскиот претседател, во својот одговор дека ја
почитува желбата на државите нации да останат невработени. Исто така, дек-
ла симпатии кон желбите на народите да се зачува мирот во светот.
Тој изјавил дека сака да поддржи пријателските односи со властите
и народите кои зедоа учество на Белградската конференција. Н. Кенеди
ја интензивира политиката на САД со битните интереси и желбите на
невработените земји. Ја поддржи желбата за прекин на нуклеарните во-
енности. Претседателот на САД го поздравил начелото за с-

дување и независност прокламирамо на конференцијата. Кризата околу
413) Берлин сметал дека ја предизвикала државата страна. Покрај ваквата
414) изјава истиот ден САД одобриле нови нуклеарни експерименти.

Настаниите кои следва потоа го покажале дејството на Белт-
ратската конференција. Пред се, во американско-советските односи т.е.
кризата во Карпнското море во октомври 1962 година. Во август 1963
годинна пошло до потпишување на спородбата на нуклеарните сили во
областа на нуклеарното ненапаѓање.

Заклучоците на Белградската конференција имале големо вли-
јание во работата на ООН. На овој меѓународен форум невразаните земји
се признати како самостоен фактор, на кој му се дадо посебно место
во дискусиите по значајни меѓународни проблеми. Биле внесени претста-
вници на невразаните земји во Комисиите на ООН т.е. во комисијата на
ООН за разоружување. Бил зголемен бројот на членовите на Советот за
безбедност и економско-социјалниот совет. Во овој Совет бил зголемен
415) бројот на невразаните земји.

На иницијатива на невразаните земји била свикана конферен-
ција на Обединетите нации за пренесување на резултатите од на-
416) и техничките искуства во помалку развиените земји. Потоа бил созанет
и УНИДО (Организација на Обединетите нации за индустриски развисток).
Овие акции на невразаните земји по Белградската конференција

покажва дека овие земји почнале да дејствуваат систематски и коорди-
нирано на светската сцена. Како резултат на Конференцијата била соз-
дадена нова организација позната како УНКТВАД (Конференција на Обеди-
нетите нации за трговија и развој). Таа илја била содржана во гово-
рот на државот лито на конференцијата каде се барало да се свика

една светска конференција за економски развој. Бараната на невразанит
земји да во рамките на ООН се свика една ваква конференција било
поставено веднаш по завршувањето на соборот во Белград. Но, билејќи
било кратко времето немало можност да се припреми конференцијата
заседанието била понесена разолучија со која се барало

ниот секретар на ООН да ги консултира сите земји во врска со оваа иницијатива.

418)

Неврзаните земји веднаш по тоа ја свикале економската

конференција во Каиро со цел да се подржи таа иницијатива. Конференцијата била одржана од 9 до 18 јули 1962 година. На неа зеле учество покрај учесниците од Белградскиот самит: Чиле, Куввајт, Либија, Малаја, Мексико, Пакистан, Сингапур, Таиланд, Јапун и Венецуела.

Декларацијата од Каиро била вклучена во дневниот ред на

XVII заседание на Генералното собрание на ООН (1962), на која со

поседна резолуција се решило да се свика Светска конференција за

трговија и развој. Конференцијата била одржана во Менаха во 1964

419)

година. Таа поставила редовна форма на меѓународно советување.

На следното заседание на Генералното собрание на ООН (XVIII

била прифатена заедничката декларација на земјите во развој. Во таа

Декларација биле содржени главните ставови на овие земји во областа

на економските односи. Потписниците на таа Декларација ја формирале

неформално "Групата") која на сите собири, по голем број прашања

истапува координирано. Бројот на членовите востоејано се менува, но

420)

таа го зачувала првобитното име.

Поседен успех на Белградската конференција е во тоа што

неврзаноста се намртна како посебен крупен фактор во меѓународната

политика. Таа не само што ја означи активната борба на неврзаните

земји за зачувување на светското мир, туку се застапи за отфрлување

на колонијализмот, неоколонијализмот и апартхејдот. Таа отвори прос-

тор за понатамошно собирање на неврзаните земји.

ГЛАВА II

КАИРСКА КОНФЕРЕНЦИЈА

1. Приликите во светот пред Конференцијата

Каирската конференција на шефовите и на властите на невработените земји се одржала во поповолна меѓународна ситуација од Белградската. Тоа е период на значитно подобрување во односите меѓу големите сили.

По завршената кубанска криза, односите меѓу САД и СССР биле подобро-рени. Во заедничкото писмо на Стивенсон и Кузнецов од 7 јануари 1963 година во генералниот секретар на ООН, Ј. Тант, властите на САД и СССР се договориле за општо попуштање на затегнатоста во својот говор.

Во универзитетот во Вашингтон, претседателот на САД Џон Кенеди, ја наја-вил новата политичка концепција на САД која се разликувала од т.н.

422)

или

423)

странично светското влијание.

Во исто време и СССР истапил со свои предлози за попуштање на

затегнатоста во светот. Било предложено да се потпише акт за ненаста-

424)

ме меѓу членките на Атланскиот и Варшавскиот пакт.

Ваквата поволна атмосфера довела до ~~конкретни~~ потпишување

на Московскиот договор од 5 август 1963 година. Со него големите сили

се согласиле на поште до делимична забрана на нуклеарните проби во

атмосферата, во космосот и под вода. Овој договор не ги опфатил нуклеар-

ните проби под земја. Договорот и покрај неопстатопците бил многу значај-

ен и сите меѓу големите сили. Во него бил завземен нов курс во напаво-

ренијата политика на велесилите. Овој нов курс бил зацртан и во текот

на договорот, "...прокјамирајќи како својата главна цел најбргу пости-

вање на договор за потполно и општо разоружување под строга меѓународ-

на контрола и во согласност со целите на Обединетите нации, со кој би

се завршила трката во наоружување и го отстранил потресот на сите

Попорубае на односите меѓу САД и СССР не одело во прилог на политиката на НР Кина. Политиката на децентрализација која била спроведена во СССР не ја прифатила Кина. Противенето на Кина било како резултат на тоа дека западните сојузници ја признавале владата на формоза (Тајланд), како единствен претставник на Кина. Блокадата довело до влошување на нејзината положба, била причина за нејзината деформација во напорешната политика на оваа земја. Така, главна компонента на нејзината напорешна политика била неприфаќање на принципите на активна мирољубива коелзистенција, па барала да се појде во промена на силите во светот во корист на социјалистичките земји и ширенето на социјализмот во светот. Социјалистичките сили се јаки и можат да му стават крај на капитализмот. Со оваа политика се предвидуваало на појде до нуклеарна војна што би довела светот до про-

426
1987.

Држачето на СССР во карипската криза и попуштање на односите меѓу двете велесили, од Кина било оценето како опортунизам. Во писмото на ЦК КП Кина до ЦК КПСС од 14 јуни 1963 година линијата на мирољубива коелзистенција која била спроведена од страна на СССР и социјалистичките земји било оценето како отфрлување на историската светска мисија на советската пролетерска револуција и отстранување од револуционерното учење на марксизмет и ленинизмот. Кина го отфрлила московскиот договор оценувајќи го како тенденција на големите сили да спречат да не појде до нуклеарна војна.

Во контекстот на таа напорешна политика која довела до крај на изолација на НР Кина, таа се обидела да ја избегне изолацијата во сферата на невразанните земји и земјите во развој. За таа цел таа се обидела да свика конференција на афро-азијските земји која би можела да овозможи на вантушничкиот сојузничка на овој сојуз.

нови на оружје за експериментирање со него, вклучувајќи го и нуклеарното оружје....."

425

продълбочат спротивностите между големите сили. Оваа конференција би слижела во конфронтирањето меѓу САД и СССР. Оваа тенденција на некина не била прифатена, така да не пошло до одржување на втор собор со регионален карактер.

Попуштањето на затегнатоста меѓу големите сили не значело дека го опфатило целиот свет. Политиката на сила која ја спроведуваат големите сили на малите земји и народи била применувана во ултрасточна Азија, Кина, Конго, Куба. Биле преземени ренесивни мерки во ИР Виетнам. Слична била ситуацијата во Лаос, а врс Камбоџа (Кампуџија) бил вршен приписок без да се почитува нејзиниот територијален интегритет.

Кризата на Кипар избувнала како резултат на странското мешање. Тоа довело до отежнати услови за среќување на внатрешните работи. Конго, исто така, бил соочен со постојано мешање во внатрешните работи. Иако постоело од почетокот на добивањето на неговата независност. Исто така, постоеле и редица пораннишни проблеми на земјите во равој.

2. Текот на конференцијата

Во согласност со одлуката на Белградската конференција за свикнување на втора конференција, илејата потекнала во текот на 1963 и 1964 година во разговорите на Јосип Броз Тито со Лемал Абдел насеер Исто така, овие државници имале средби и заемни контакти со останати големи на невразните земји. Во мај 1963 година пошло до средба на Тито и насеер на Брioni, каде поткинала иницијативата за нова конференција на невразните земји.

На иницијатива на Тито, Насер и Бандрарананике во Коломбо од 23 до 28 мај 1964 година бил одржан подготвителен состанок на анба-саморите на невразните земји. На овој состанок било утврдено местото на одржување на следната конференција.

Во колombo преиспитувале следниве земји: Авганистан, Алжир, Камбоџа

(Кампучија), Џејлон, Конго Лешоплвиј, Куба, Кипар, Етиопија, Гана, Ливи-

неја, Индија, Либан, Мароко, Непал, Саудиска Арабија, Сомалија, Тунис, Судан
и Обединетата Арапска Република. Земји кои биле посматраачи се: -Бразил,
432)

и Роливија.
432)

Во колombo биле внесени три нови елементи, кои биле користе-
ни за понатамошниот развјоок на невразаното движење. Прв нов елемент

433)

е во врска со примената на критериуми врс кои се испратени поканиите
за земјите кои ќе земат учество на конференцијата. Учесниците се за-
валожиле за поделастична примена на критериумите сепртани на Белград-
ската конференција, како би зеле учество поголем број на земји.

Било одлучено во движењето да бидат примени како нови членови

државите на ОАЕ кои зеле учество на арапскиот состанок на врвот, од

1964 година. Ролевија (Замбија), Нјаса (Малави) и (Британска) Гвајана
на се примат во движењето, ако до одржувањето на конференцијата

побијата независност. Било предложено Привремената влада на Ангола

да биде примена како членка. Требаго а се поканат: Ласос, Јамејка, Три-

434)

нијад и Лобато, Бразил, Боливија, Венециела, Мексико, Чиле, Уругвај, Арген-
тина, Финска, Австралија, Шведска.

Било одлучено на конференцијата во Каиро да бидат свикани

представниците на сите национално ослободително движења во колониите

Прв нов елемент била одлуката да се создаде постојан комитет

на амбасадори од десет земји. Во тој комитет влегле: Алжир, Џејлон, Џали-

пија, Гана, Гвинеја, Индија, Индонезија, Ирак, Југославија и ОАР. Тој ко-

митет требаго да копира два нови члена од новите држави кои ќе

бидат поканети на конференцијата.

Било одлучено заради подготовките на конференцијата да се

свика Министерски состанок во кој би зеле учество сите земји членки
на движењето.

435)

Овие компоненти требаго да преминат во пракса при органи-

рањето на новите состаноци на невразаните земји.

Во согласност со одлуките на подготвителниот комитет од

1 по 4 октомври 1964 година бил свикан министерски состанок во

Каиро. Тука бил утврден дневниот ред на Конференцијата. Исто така,

било договорено за некои процедурални прашања. Треба да се

создаде комитет за политички и општи прашања (Политички комитет)

и Комитет за економски и културни прашања.

Основачето на Подготвителниот комитет и одржување на ми-

нистерскиот состанок има големо значење за движењето, за негово

зајакнување и негово институционализирање.

втората Конференција на шефовите и на властите на невраз-

бите земји се одржа од 5 до 10 октомври 1964 година во Каиро.

земји учесници во полноправно својство се следниве:

Алжир-претседател на демократската република Алжир, Ахмед Бен Бела;

Авганистан-претседател на владата на кралството Авганистан Мохамед

Мед Якуф;

Англия-претседател на привремената англоска влада Роберт Колден;

Бурма-министарот на надворешни работи на Република Бурма, У Ти Хан;

Бурунди-претседател на владата на кралството Бурунди Албин Нифаман;

Џејлон-премиер на Џејлон Сирмаво Бангарамаке;

Централно Африканска република-државен министер на Републиката,

Марсел Даузам;

Чед-министер за социјални прашања, Жак Барум;

Џакомеј-претседател на републиката Џакомеј, Суди Миган Англи;

Џипонија-цар Хајле Селаси;

Џана-претседател на републиката Џана л'вием Крумак;

Џвинеја-претседател на републиката, Секу Туре;

Џинија-претседател на индиската влада, Јал Бахадур Шастри;

Џинезија-претседател на Социјалните држави на индонезија, Ахмед

Сукарно;

Ирак-претседател на републиката, Абдел Салям Мохамед Абед;

Јемен-претседател на Арапска Република Јемен, Абдулах Ѓи

Йордан-Йордан Хусеин;

Дуославия-президент на ЦРП, Јосип Броз Тито;

Камбоџа-президент на Кралството Камбоџа, Нородом Кантол;

Камерун-президент на Републиката, Ахмед Ахиџо;

Кенија-министер на надворешни работи, Жозеф Мутрумби;

Кипар-президент на Републиката, архиепископот Макариос;

Конго-Бразавил-президент на Републиката, Алфонз Масембо Деба;

Куба-президент на Републиката, Освалдо Лортикос Лоранпо;

Куввајт-министер на владата шеикот, Ел Ахмед Ел Салах;

Лаос-президент на владата на Кралството Лаос, Савана Фума;

Либан-президент на Републиката, Шарл Хелу;

Либерија-президент на Републиката, Вилијам Табман;

Линдија-престолонаследник на Кралството Линдија, принцот Ел Хасан

Ел Беа Ел Сенуси;

Малави-амбасадорот на Малави во Њтиопија;

Мали-президент на Републиката Модиро Кента;

Мароко-министер за надворешни работи, Ахмед Балафреж;

Мавританија-президент на Исламската Република, Моктар Дада;

Непал-кралот Мехендр Вир Бикрам;

Нигерија-министер за надворешни работи, НХу Бамали;

Саудиска Арабија-президент на владата принцот Сеџал;

Сенегал-државен министер, Лулу Диом;

Сјера Леоне-министер на владата, Роџерс Рајт;

Сирија-президент на Револуционерниот совет, Аминел Хафез;

Сомалија-президент на Републиката, Аман Абдула Осман;

Судан-президент на Револуционерниот совет Ибрахим Абду;

Танџанија-президент на Обединетата Република Танџанија, и Занзи-

бар, ташид Кавава;

Того-потпрезидент на Републиката, Антоан Мемми;

Тунис-президент на Републиката, Хабиб Бурџиба;

Уганда-президент на Републиката, Милтон Оботе;

особено значајно место од дневниот ред има неговата влога
точка, каде се претвиртуваат централни акции за ослободување
неослободените земји и укинувањето на колонијалното доцесто

5. ред
428

за таа цел;

пирење во меѓународните и регионалните организации за кои работат

4. Соработка на национално, научно и просветно поле, консултативна

о/определување на конференцијата на ООН за трговијата и развојот;
а/влияњето на разоружувањето на светскиот економски развојот;

3. Економски развој и соработка;

рече на нови резолуции и амандмани на нивната воведба;

а/Обединетите нации, нивната улога во меѓународните работи, припадност

ж/војни пактови, странски бази и групи;

ново оружје, како и укинувањето на нуклеарното оружје;

тавнување на пенуларизирани зони, забрана на ширење на нуклеар-

та енергија, забрана на сите проби со нуклеарно оружје, воспос-

а/општо и потполно разоружување, мировно користење на атомска-

на сила во согласност со Повелбата на Обединетите нации;

а/решавање на споровите и придобивање кон закана или употреба

тринет и прометот на поделените нации;

а/почитување на суверените држави и нивниот територијален инте-

во Обединетите нации;

а/мирокуќиња коеластенцијата и квалификувањата на нејзините принципи

а/расна дискриминацијата и политиката на апартејд;

на употребата на сила против користење на тоа право;

а/почитување на правото на народите на самоопределување и осуда

укинување на колонијализмот и империјализмот;

а/централни акции за ослободување на уште зависните народи,

Поседно прешана на Втората конференция престава прашањето за претставничеството на Конто Леополдини (Зир) на Конференцијата на невработените земји. Конто зем учество на Белградската конференција, па му била упатена покана за учество и на Каирската. Во тоа време претседател на Република Конто бил Жозеф Касавуку, а претседател на Виетнамската Конференција бил Чомбе. Уште на заседанието на послојничкиот комитет со оглед на настаните кои се случиле во Конто, учеството на Чомбе на Конференцијата не било пожелно. Затоа досип Броз, Цито, Гамел и др. на Конференцијата во Виетнамската Конференција со останатите членови на 4 октомври со телеграма побарале делегацијата на Конто да биде претвочена од Касавуку. Но, и покрај ова барање Конто Чомбе дошол во Каира, пред тоа заповраќаќи во помешен прилив претставници на дипломатското претставничство на ОАР и Алжир.

Членовите на африканската делегација отлучиле да го извештаат Касавуку, дека Конто не може да присуствува на Конференцијата. Касавукаќи ја оваа отлучка впишале на ОАР, му забраниле на Чомбе и му наредиле да ја напушти земјата.

Оваа непријатна епозода на непријателите на невработеното движење ни послужила да го постават прашањето: дали невработеното движење уште да постои? Декот и отлучиле на Конференцијата да нов отговор на ова прашање.

Конференцијата била отворена на 5 октомври со прашањето: каде на ОАР Насер. Тој ги поздравил државниците учесници на Конференцијата. Насер во својот говор ја нагласил промената меѓународна ситуација, во однос на онаа која се одржуваше Белградската конференција и нагласил: "Дека на почетокот на ОАР...". Оттогаш дошло до значајни промени, зајакнала е во многу попушти. Рамоните се одвоени, како не како се распуштени. Најинтересно

се извоюващи големи победи. Лично ми се даде прилика да го посетам
 Алжир, където се извоюва независимостта благодарение на жртвите на сво-
 йот храбар народ. Истовременно и на Исток и на запад от африканският
 континент подигнати били знамищата на свободата. Тогаш поjde до оно-
 значаен и отличен чекор, Московският договор за делимична забрана
 на нуклеарните експерименти кои со заповолство го потпишаа и воо-
 душавено пружајќи наша полна поддршка на сите чекори кои оние кои
 заведување на загатаноста и отстранување на сомневањата кои ги
 (441)

На Генералната дебата која траела од 6 до 9 октомври зеле
 учество шефовите на сите делегации освен на Мароко. Од земјите пос-
 матраци зеле учество Аргентина, Боливија, Венецуела и Мексико. Од
 ието на националноослободителните движења конференцијата ја позн-
 равил претседателот на Гвинеја-Бисо, амбасадор Кабар.
 (442)

Централно прашање кое било разгледувано било прашањето на
 мирољубивата коелзистенција. Некои од учесниците изразиле сомнени-
 ност дека овие принципи можат да се применуваат во современи усло-
 ви. Во однос на ова прашање се јавиле голем број на дилеми дали е,
 или не е мирољубивата коелзистенција во разниот и неразвиениот
 ден од светот. Голем број од учесниците го застапиле гледиштето дека
 начелата на мирољубивата коелзистенција не се во согласност со
 антиколонијалната борба. Овие земји го поддржувале свикнувањето на
 втор Бангуншки собор. Дие сметале дека мирољубивата коелзистенција
 е можна само кај големите сили, или меѓу земјите од "третиот свет".
 Меѓу големите сили и малите земји, со тенденција за ширење на соп-
 ствените интереси, коелзистенција не е можна. Ваквите гледишта ги
 (444)

Овој став на афро-азиските земји произлегол од резултат на
 внатрешните тешкотии, како и приписците на големите сили нају не-
 кои земји од "третиот свет". Затоа тие сметале дека мирољубивата
 коелзистенција се јавува кај приближно еднакви партиции.

можна меѓу големите и малите групи на земји.

Во говорот на претседателот на Алжир, Бен Бена било истакато

нека мирољубивата коалистична група меѓу малите и големите е основен

(445)

предуслов за мир во светот. Кон ова прашање се задржал и Јосип

Број „Ито кој истакнал дека“... ако сакаме да го зачуваме светот

од катастрофа, да обезбедиме општествен поредок и среќна иднина за

сите народи и луѓе, ние мораме и можеме, да ги решаваме постојните

проблеми само во рамките на борбата за мир и рамноправна меѓународ-

(446)

на соработка т.е. принципите на активна мирољубива коалистична група.

Слични гледишта по ова прашање имале претставниците на Лиџон,

Непал, Сирија, Куба, Лондон и Лисабон бил заведен став, дека само

мирољубивата коалистична група обезбедува да се остварат виталните

интереси на новооблобените земји. Само во услови на мир, во услови

кога колонијализмот се елиминира можат да се остварат предусловите

(447)

за равниот на меѓународната заедница.

Како резултат на дискусиите по ова прашање биле формулирани

деветте принципи на мирољубивата коалистична група како единствена

можност за зачувување на светскиот мир и соработка. Дие биле форму-

(448)

лирани во рамките на документиите усвоени на Конференцијата.

Со овие принципи се прокламирае постојана независност, како не-

тврливо право на сите народи во согласност со Повелбата на ООН и

разните резолуции усвоени од Генералното собрание на овој највисок

форум. Должност на сите држави била да ги користат тоа право и да

го овозможат неговото полесно користење.

Правото на самоопределување требало да им припаѓа на сите,

народи и сите нации. Исто така, народите треба сами да одлучуваат за

својот политички статус и слободно да одат кон патот за својот

економски, социјален и културен развој.

Необходно е мирољубива коалистична група народите

различни принципи и политички системи, со тоа би се остварило

можността за траен мир во светот.

Во принципите се признава суверената еднаквост меѓу државите

Пред се тоа се описува на правата на секој народ сам, слободно ги

користи природните богатства на својата земја.

Во точката 5 се вели: "Државите морат да се воздржуваат од

користење на закана или сила вперена против територијалниот интег-

ритет и политичка независност на државите; било каква ситуаци-

ја претставувана со закана или употреба на сила не треба да биде

призната и нарочна постојните граници на државите треба да бидат

неповредени. Во согласност со тоа, секоја држава мора да се воздржува

од мешање во работите на државите држави, отворено или скрпено, или

по пат на суверенија и равни форми на политички, економски и воен

приписок."

(476)

Основните права и слободата на личноста треба да се решаваат и

да се почитуваат од сите држави.

Државите кои постојат во светот треба да се решаваат на ни-

ројлив начин "во духот на взаемната доверба и на база на еднаквост

и суверенитет, на таков начин да правата и легитимните права не

(450)

бидат оштетени". Закачката на секоја држава е да ги зајакне мерките

за смалување на меѓународната затегнатост и постигнување на пополни

разоружување.

Исобоно место му е дадено на соработката на економско поле. По

би овозможено да се смали јазот меѓу развиените и земјите во развој

Државите треба да ги извршуваат своите обврски во согласност

(441)

со Ловелата на ООН, било задржано во документот кој ги обработува

овие принципи.

Конференцијата и препорачала на Генералната скупштина на ООН

да ги прифати овие принципи на мирољубива коеластенција, кои се

значаен чекор за квалификувања на овие принципи.

Учесниците се заложиле из за брза ликвидација на колонијализ

мот и неоколонијализмот. Дие ја истакнале потребата за да се

чекори на сите народи дојдат целосна независност, "тука

пред се во предвид, народите на Ангола, Гужна Голандија, Мозамбик на
т.н. Португалска Гвинеја, Ален, Гуголандска Африка, Британска Гвинеја
и други. Исто така, расната дискриминација и нејзината најлоша форма
во Гужноафриканската Република, апартејдот, преставува најголем стр
на човештвото".

(452)

На каипската конференција исто така, бил разгледан и проб-
лемот на разурнувањето. Била истакната потребата од брзо разурну-
вање со што би се отргнала опасноста од избувнување на војна. Исто
така, се апелирало до големите сили за да преземат чекори кон целос-
но разурнување, "иако сеште не се постигнати спогодби што би ја
елиминирале од корен опасноста од нуклеарна војна и иако, за жал,
грката во вооружување и натаму продижува, сепак во поцолт период
на студената војна, дојде до директни спогодби на водечките воени
сили". Опасноста од војна во овој период била голема, особено во

(453)

периодот кога секоја непромислена авантура може да доведе до општа
нуклеарна војна.
Конференцијата го прифатила предлогот за свикнување на една
една светска конференција под закрила на ООН.

(454)

Конференцијата во Каиро го поставила и проблемот на инсти-
туција на движењето. Овој проблем бил поставен уште на Белград-
ската конференција. Се сарало да се обезбедат форми на поврзување
на невраните земји. Премислот на Шри Ланка, Сирмаво Бангладеш
во својот говор го поставила овој проблем со цел на движењето да не
се обезбеди "браз и ефикасни интервенции и консултации на земјите
членки со што би се извршиле успешни ~~иницијативи~~ ефекти на невраните
земји со што би се поминало од резолюциите на конкретни акции...".

Овој предлог на Шри Ланка го поддржала Сирја, Либија и Мали. Претста-
вникот на Камерун предложила да се воспостави совет од седум член-
ви со што би се избегнала бавноста на консултации меѓу невраните
земји.

(456)

Овие претлози влетле во завршниот документ на Каирската конференција. Било решено за понатамошно развивање на соработката меѓу невранните земји да се консултираат и да одржуваат периодични состаноци на ниво на министри за надоврешни работи во текот на заседанието на генералното собрание на ООН. Тоа довело до почети контакти меѓу невранните земји во седиштето на ООН.

3. Документи на каирската конференција

- 1. Програм за мир и соработка;
- 2. Стенцијална резолуција (по повод основањето на Организацијата на Африканското единство);
- 3. Стенцијална резолуција (израз на благодарност на претседателот на насер и земјата Јоманин).

Во програмата за мир и меѓународна соработка биле утврдени начелата на Белградската конференција. Документот се состои од единствен потглавје, во кои се разработени сите важни проблеми на современниот свет.

На прв план на овој документ се разработени проблемите кои произлегуваат од колонијализмот, неоколонијализмот и империјализмот. Учесниците утврдиле дека "траен мир не може да се постигне доколку превластуваат неправедни услови и доколку народите под странска доминација и натаму се лишуват од основните права на слобода, независност и самоопределување".

Империјализмот, неоколонијализмот се оценети како основни извори на меѓународната затегнатост и султр кој го затроува светскиот мир. Било укажано на формите и видовите во кои колонијализмот и неоколонијализмот се појавува во нивното мешање во внатрешните работи на државите. Колонијалните сили во светот искористуваат тежиште на поедини земји за нивното

внатрешните работи, во новоослободените земји. Учесниците на Конференцијата ја осудиле колонијалната, империјалистичката и неомололијалната политика спроведена во разни видови во различни делови на светот. Учесниците си поставиле задача за давање на помош, материјална, политичка, како и морална на народите кои се борат за слобода. Посебно внимание му се дало на проблемот околу Конго. Се ангажираше по специјалната комисија формирана од Организацијата на Африканското единство да не го жали трудот за да дојде до наци-

459)

наивно помрдување во Конго.

Земјите учеснички ги признале движењата на народите кои се борат против колонијалната доминација. Била осудена владата на Португалија која ги држи во робство Ангола, Мозамбик, Португалска Гвинеја и други земји во Африка и Азија.

Се барало непризнавање на колонијална од страна на невраните земји и се сулерираше на Обединетото Кралство да свика конференцијата да се повикаат сите политички групи на дужна ~~којна~~ Родезија за да се искажат за припрема на устан со право на глас "Еден човек еден глас".

Организацијата на обединетите нации требало да го гарантира територијалниот интегритет на Свaziландото и Ботвана. Француската влада требало да преземе чекори во согласност со параграфот 5 на Резолуцијата 1514/XV на Обединетите нации да се овозможи на Сомалија да и се даде независност. Исто така, се барало да се даде независност на Британска Гвинеја, карибските острови и Порторика. Исто така била дадена полна поддршка на арапскиот народ на Либан во нивната борба за ослободување.

Во вработо поглавие се истакнува дека "Конференцијата свеќе го потврдува правото на народите на самоопределување и на одлучување за сопствената судбина. Бил осуден ставот на големите сили да се спротиставуваат на правото на самоопределување. Конференцијата

да осигури употребата на сила и сите форми на принуда, на мешање и

интервенција кои имаат за цел спречување на вршење на тоа право.

Во третото поглавие се зборува за расната дискриминација. Меѓо-

вите на државите и властите на невразните земји се согласиле дека

расната дискриминација, а особено нејзината најомразна манифестаци-

ја апартејдот, претставува кршење на универзалноста на декларацијата

за правото на човекот и еднаквост на народите. На основа на тоа сите

власти, кои сè уште упорно ја спроведуваат расната дискриминација

треба да се дојкотираат додека не ја отфрлат својата неправедна и

нечовечна политика. Во контекст на тоа било предложено да се презе-

нат санкции против јужноафриканската тензија. Во овој ден на дек-

ларацијата невразните земји требало да ја дојкотираат јужна Африка.

Идно од најважните прашања на конференцијата кое зазема важно

место во декларацијата е прашањето за активната мирољубива коелиси-

тенција. Принципот на коелисиленцијата е оквалификуван како единствено

на можноста за зачувување на светскиот мир и хармонични односи меѓу

државите.

Документот од Паро се наговрзува на воведот на организаци-

јата на Обединетите нации со повик до сите држави да одговорат на

своите обврски во врска со принципите и целите на ООН.

На крајот од овој документ, конференцијата му препорачува на

генералното собрание на ООН да ја прифати декларацијата за принципи

те на мирољубивата коелисиленција. Тоа било прелиминарно на ООН, која

што почнала со пробиот на нови независни земји, кои ја имаа органи-

зирано својата активност во невразаното пижење.

Во петото поглавие било прокламирано подолна приврзаност

кон основните принципи во меѓународните односи во согласност со суре-

бенитетот и територијалниот интегритет на сите држави, големи и

се неприкосновени и морално се почитуваат." (464)

конференцията се заложил за почистване на границите на наво-
ослободените земји кога ја побиле независноста. Пие треба сами да
оштучат какво уредување ќе се опередат, за она уредување кое нив

најмногу им отговара. Се сметало дека проблемот на поделените нации
е еден од причините за меѓународната затегнатост.

465)

Конференцијата ги повикала учесниците да го почитуваат неза-
стен кинар, а се барало од САД да ја укини блокадата над Куба. Барани
општата сигурност и воспоставување на мир на Индокинескиот Полуос-

тров, се повикуваат учесниците на Женевската конференција да свикаат
нова конференција за Индокина и стриктно да се применуваат одредби

за Јаос. Треба да се гарантира слобода на камбоџа. Во согласност на
Женевскиот договор од 1954 година на киеднам треба да му се обез-

беди политичко решение во согласност на легитимните барања на виет-

намскиот народ.

Во шестото поглавје се бара решавање на сулпирите по мирен на-

во согласност со Повелбата на ООН. Сулпирите да се рашаваат на основ
на еднаквост и правда. Поседно внимание било посветено на "проблеми

на границите кои можат да го зарозат меѓународниот мир, или ги по-
реметат пријателските односи меѓу државите", затоа сите држави тре-

466)

ба да се прифатат кон преговори или преку посредство, или арбитраж
или пак проблемите да ги изнесат пред ООН да се решат во согласнос

со правата на сите народи. Сулпирите меѓу соседите треба да се решат
во согласност со правата на сите народи. Сулпирите меѓу соседите тре

ба да се решат во "духот на взаемни разбирања, без странска интерве
нија или мешање".

467)

Одметот дел од каприката декларација содржи барање на невра
ните земји за општо и потполно разоружување. Држата на наоружување

му се заканува на целиот свет со уништување. За тоа "Конференцијата
апелира по големите сили да направат иницијатори за спроведување

брани и одлучни мерки кои би можеле значително смалување на нив-
носни буџети".

468)

во Декларацијата бил поздравен договорот на големите сили со кој се забранувало искористување на нуклеарни и други оружја за масовно уништување во космосот и констатира дека е потребно да се склучи договор за забрана на употреба на космосот за воени цели и намени. Космосот треба да се користи за мирољубиви цели.

Свикувањето на една светска конференција за разоружување не која ќе земат учество сите земји би се дало поддршка на напорите за продолжување на процесот на разоружување од страна на невраните земји. Тие на некои престојното заседание на генералното собрание на ООН треба да преземат потребни чекори за свикнување на една ваква конференција.

Во осмиот дел се истакнува опасноста од воените бази, пакто-ви и групи за светскиот мир. невраните земји се спротиставуваат на вакви пактови кои ја загрозуваат безбедноста во светот. Тие се срдечо за приписок на нациите со што би се запрел процесот на нивна еманципација и развисток кој се заснова на нивните идеолошки, политички, културни и економски идеи. Земјите кои се спротиставуваат на ваквите бази на нивна територија биле поздравени од Конференцијата за препорачувало да се ликвидираат воените бази на Кипар. Војно би се осудена намерата на големите империјалистички сили да воспостават бази на Индискиот Океан. Одржувањето на воената база на Лванта-намо од страна на САД е кршење на суверенитетот и територијалниот интегритет на Куба.

Конференцијата во својата Декларација дава простор на ООН. Во неа се разрабатуваат ставовите на невраните земји кон Организацијата. Овој дел ги содржи основните поставки на политиката на невраните земји кон овој форум. Конференцијата е запртано во Декларацијата признава највисокото значење на Обединетите нации и потребата да се овозможи да ги изврши функциите кои им се доверени за зацврстување на меѓународната соработка и пријателство. " (470)

Се барало од ООН во согласност со препораките на Белградската конференција да ги воспостави правата на нар Кина и ги признае прест

внипите на оваа земја како единствени престапници во Обединетите
најзначајните делови на Декларацијата. Платјќи од таа дека мирот ме
да се заснова на здрави и присти економски основи, а постоењето на

сиромашни земји е опасност за светскиот мир. Неврзаните земји треба
да се заложат за брзо решавање на меѓународните економски проблеми.
Економската еманципација на овие земји е право на контрола и слобод
но располагање на националното богатство, кое е предуслов за економ

ски развиток на овие земји. Должноста на сите земји е да припонесат
кон брзата еволуција на ново праведно економско уредување. Дискримини
наторскиот однос на големите и богатите сили кон земјите во развој

е спротивен на духот на Повелбата на ООН.
Се повикуваат членовите на "Седумдесет и седумте" земји во
развој кои зеле соработка на Конференцијата на ООН за трговија и

развој, да меѓусебно се консултираат за време на следното заседание
на Генералното собрание на Обединетите нации со цел да се консолиди
раат напорите и ги усогласат со својата политика договорено за

следната конференција. Се препорачало да се направат напорите за
нето да се ослободат средствата за економски развиток.
Во последното потпишале се разработуваат мерките за соработка

на земјите учесници во областа на културата, науката и просветата.
Било предложено да се овозможи појачана слободна и систематска раз
мена на научни информации. Целото научно и техничко знаење треба да

се употреби во економскиот развиток на светот.
Во Специјалната резолуција 1 усвоена на Конференцијата
изразена желбата за соработка меѓународен на
во потврдена солидарност меѓу Африканските држави, кои

за запърствуване на своята независимост и потполно ослободуване и осамосталуване на овој континент по пат на згружување и тесна соработка.

Било констатирано дека во историскиот документ „Повелбата од Алис Абеа, усвоена на 29 мај 1963 година и во наредните општински африканските држави, членки на Организацијата на Африканското единство, без резерва ја поддржувале позитивната политика на независните во однос на сите големи сили. Дие првото решение да ги оединат своите напори и акции во борбата против колонијализмот, неоколонијализмот и империјализмот со сите средства.

Сметајќи на истакнатата дејност за мир која ја извршила Организацијата на Африканското единство, од своето основање во интерес како на африканскиот континент, така и во меѓународната заедница целина, било изразено уверување дека основачите на оваа Организација има значаен придонес за јакнењето на светскиот мир, победата на политиката на невразување и основните поставки на оваа политика. Оплучено било да се искористат напорите на невразаната политичка со оние на Организацијата на Африканското единство со цел да се зачуваат заедничките интереси и стопанскиот, ~~и~~ општествениот и културниот развојок и во областа на меѓународната соработка.

Во втората резолуција донесена на Конференцијата, шефовите на државите и властите ~~на~~ изразиле учество на овој собор го изразиле своето најтопло признание на храбриот народ, владата и еминентниот претседател на Обединетата Арапска република, на неговата екскеленција тамел Абдел Насер на совршената организација на оваа Конференција во секој поглед. Боедно било изразено длабоко задоволство на учесниците на изворедниот успех на Конференцијата „која отвори нови

напори за позитивно дејство и општ напредок во взаемното развојување, активната солидарност и јакнење на соработката меѓу народите приврзани кон мирот, слободата и правдата“.

4. Историското значење на Конференцијата

Капракста Конференцијата има огромно значење за невразаното дви-
 жење. Оваа Конференцијата е поврзана со Белградската. Тоа знали дека
 претставува продолжение на Илвата Конференцијата на невразаните земји.
 Тоа може да се види од завршниот документ каде се вели дека "на
 база на начелата содржани на Белградската декларација од септември
 1961 година, шефовите на државите или властите на споменатите земји
 одржале во пријателска атмосфера, подоби дискусии и размена на
 гледиштата..."

Затоа Конференцијата за главна задача си поставила да го раз-
 работи планот за понатамошни акции на невразаните земји согласно со
 намената на светската ситуација. Затоа главниот документ претставува
 план за акција на невразаните земји на принципите на активна миро-
 љубива коезистенција.

Ефикасноста на гледиштата на учесниците на Конференцијата
 по сите најважни прашања е значаен резултат на самитот во Каиро.
 Главна задача која си ја поставила Конференцијата е презема-
 ње на акции за свикнување на светска Конференцијата за општо разору-
 жување. Исто така, акции требало да преземе групата "Сетумдесет и с
 дум" земји во равој, со што би се овозможило успех на економскиот
 сооп одржан во Женева.

Биле преземани мерки за укинување на колонијализмот во све
 пот. Белградската Конференцијата ги донесе првите елементи и го одреди
 правецот на борба против колонијализмот, разоружувањето и коетанс-
 тенцијата. Капракста Конференцијата ги прошири и ги заостри сите овие
 прашања.

Оваа Конференцијата ги консолидира народите на Африка во
 та за ослободување од колонијалното рабство.

Голем простор во документот усвоен на Конференцијата е камен на ѓакенето на улогата на Организацијата на Обединетите нации и постигнувањето на нејзината универзалност. За да го постигне тоа Организацијата треба да биде отворена за сите држави во светот. Во Каиро, е одлучено да во овој меѓународен форум се изврши дебатна дискусија во сите главни органи и да се примат сите држави за нејзини членки, како што е предвидено со амандманите на Ловелата усвоени на XVIIII редовно заседание на генералното собрание.

478)

Опшката за воспоставување на консултации на министерско ниво во рамките на ООН, понесена во Каиро има огромно значење во обезбедувањето на континуитет на неврваните земји во рамките на Организацијата. Потоа ги истапите на овие земји во светската Организација бидејќи не успеани поради тоа што немало машинерија и процепура која би обезбедувала говори и одлуки.

Принципјата на активната мирољубива коелазистенција, која биде поставена ушта на Белградскиот собор, овде доби нова илја на основа и ја откри динамичната сила на движењето.

Белградската конференција беше спелена од големите сили со неговора, додека каирската беше поздравена од голем број земји. Од Каиро движењето излезе зајакнато и материјално и политички. Неговите редови постојано се зголемуваа и се јавуваа се нови и нови тенденции кои имаа за цел зацврстување на мирот во светот.

Разликите во расата и бојата не ги спречи претставниците на 57 земји од четирите континенти во светот, на ги потврдат своите цели за зацврстување на мирот и безбедноста во светот, како и еднаквоста на слободата на сите народи на светот. Но, каир на каирската конференција не е постигната крајна граница во полет на учесниците. Успешните акции и сеполоземата активност на неврваните земји во меѓународните збивања такава дугарот што во интервјуа

весникот "Klasse" на 11 октомври 1957

ке бипат силе стимуланс, многу земји, што не се организирани во рани
 воени формации, да им пристапат на невразните земји...". Исто така,
 за невразувањето почнале да се интересираат и голем број професионал-
 ни партии и тие почнале да бараат да земат учество во ваквите со-
 (480)

Каирската конференција докажа дека невразната политика ја
 оправда својата улога и постоењето во светот. Тука, во Каиро невраз-
 вањето беше збогатено со нови содржини и доби нови димензии. Поли-
 тиката на невразување доби израз на лозерба во нејзината ефикасност
 и ја афирмира својата активност за остварување на принципите на
 невразувањето.

Затоа можеме да речеме дека конференцијата во Каиро е голем
 дело и има позитивно војание на понатамошниот развој на невразна
 то движење.

ГЛАВА III

МЕГНАРОДНАТА СИТУАЦИЈА ПО КАРДСКАТА КОНФЕРЕНЦИЈА

1. Столемување на затегнатоста

Периодот кој следи по Кардската конференција на шефовите и

на властите на невразаните земји бил исполнет со низа опасност и

светскиот мир. Доа е период на смена во советското раководство. На

15 октомври 1964 година ЦК на КПСС ја прифатил оставката на Никите

Хрушчов на прв секретар на Партијата. На цело на Партијата во СССР

пожност на прв секретар пошол Леонид Брежнев. Оваа промена довела

попушрање на затегнатоста меѓу големите сили. Гле почнале преговори

за ограничување на стратешкото оружје на двете страни. На големите

сили им стана јасно дека во трката на наоружување неможат да пости

гнат преност. Ова попуштање на меѓународен план, било првпатено и

со соработка на економско поле особено меѓу СССР и Западноевропски

те земји;

Но, во овој период дошло до грѷби приписоци во внатрешните ре

боти на налите земји. Тоа е времето на американската агресија во Ви

етнам, израелската агресија на Блискиот Исток и интервенцијата на Ви

етнам, израелската агресија на Блискиот Исток и интервенцијата на Ви

етнам, израелската агресија на Блискиот Исток и интервенцијата на Ви

етнам, израелската агресија на Блискиот Исток и интервенцијата на Ви

ниот ел од светот.

САД почнувајќи го бомбардирањето на Северен Виетнам отворил

нов период на Виетнамската војна. На 7 август 1964 година, северно-

Виетнамските патролни чампи го нападнале американскиот разоружува

“Дарнер пој“ во Лонкиншилот Залив. Тоа било повод, американскиот пре

седател Линдон Џонсон побара од Конгресот овластување на

чи вооружената интервенција вра силите на САД. Конгресот му дал ов
ластување. Тоа му овозможило на американскиот претседател да го от
почне нападот на Виетнам. (485)

Но, во оваа војна "... Виетнамскиот народ херојски се бори, по

раководството на фронтоот за национално ослободување, народот на о
Виетнам се бори за она што има право секој народ да биди слободен
независен и нико оспорува да не се меша во неговите внатрешни раб
ти". Воената предност на САД била огромна во однос на виетнамската
САД тргнале во Виетнам огромни континенти на оружје и војници, но

не успеале да го скршат отпорот на овој мал народ. Исто, така, САД не
немале поддршка кај останатиот свет. Додека фронтоот за ослободување
на ружен Виетнам ги имал симпатите на целиот слободољубив свет.

Во целиот свет почнале протести против американскиот напад на Ви
етнам. Бавки протести имало и во САД. Тогаш за прв пат во политичкиот
речник ќе почни употребата на терминот "ескалација" со кој се оан
чувало се поголемото учество на САД во конфликтот и неговото про-
ширување и интензивирање. Оваа војна довела да најиниот главен ни
нијатор Л. Џонсон не се кандидира на изборите за претседател на СА

Преговорите почнале на 25 јануари 1969 година. Потпуно осло
бодување на Виетнам дошло на 30 април 1975 година. Тогаш се соеди
нети двата дела на Виетнам, и тој е прогласен за една држава која
независна.

Во текот на 1966 година дошло до влошување на односите меѓу
НР Кина и СССР. Тоа бил период на жестоки сџири во комунистичките

решени на НР Кина. Во август истата година на еден од големите ми-
тинзи се појавила Црвената гарда. Тогаш почнала Т.Н.Кинеска култур
на револуција, која Мао Це Тунг со своите соработници Т.Н. "четворц
членна влада", сакал да ја сочува чистотата на Кинеската револуција
Во почетокот на 1967 година дошло до инцидент на аеродромот во
Пекинг со еден советски дипломат. Тоа довело до повлекување на

Кина од светската сцена. Таа во периодот од 1966 до 1969 година е повлекла сите амбасадори освен оној во Каиро. Односите меѓу Кина и Кина посебно се заостриле во март 1969 година, кога дошло до воен сулуд на реката Јури меѓу двете земји. (489)

Освен сулудите меѓу СССР и Кина, таа имала и затегнати односи и со Индија. Од првите сулуди со Бунгот во Тибет, дошло до сулудување на границата на Хималаите, со што односите меѓу двете земји се влошиле. (490)

Но, набргу по тоа Кина почнала да ги среќува внатрешните работи што довело до нејзино повторно отворање кон напорешниот свет. Премиерот Чен Џи нај изјавил дека владата на Кина нема да се спротистави за добри односи со земјите на запад, ако тие ја припаат Кина како единствена легална држава. Сај правеле напори да во поставување на пријателски односи со Кина, уште во 1969 година (491)

но својот врс го постигнува во "спектакларната средба на векот" с посетата на Ричард Никсон на Кина на 21 февруари 1972 година.

Кина почнала да ги развива и своите меѓународни активности преку воспоставување на дипломатски и други односи со останатиот свет. Према владата на Кина во овој период ќе биде припаат за единствен престапник на кинескиот народ во Организацијата на Обединетите нации, со што била завршена нејзината институционална на афирмација во светот. Кина во првите свои истапувања на овој меѓународен форум се застапувала за линијата на невразаните земји, со што го подигнала својот морално-политички углед кај земјите од третиот свет. (492)

Најтежок удар за светскиот мир беше израелската агресија с јуни 1967 година, против трите арапски земји: Египет, Сирија и Јордан. Оваа агресија ја заострила и така затегнатата ситуација на Блискиот Исток. (493)

Во петтодневната војна то окупирај Сирија

со што избли на Суецкиот канал. Дој исто така окупирани и терито-

рии на Јордан и Сирија. Израел го окупирал и Ерусалим "светото

место" на муслиманите, евреите и христијаните. Во оваа агресија

Израел добил помош од САД.

Влинет презел акции преку ООН на го натера арабедот, на се

повлече од заземениите територии. Советот за безбедност усвоил Ре-

золюција број 242 со која Израел требало да се повлече од тери-

торијата завземена со јунската војна. Влинет ја прифатил Резолу-

цијата со барање, Израел да се повлече од сите окупирани терито-

рии. Палестинската ослободителна организација, Сирија и Јордан

арапски земји ја прифатиле Резолуцијата 242. Израел барал пред

на појне по било какво повлекување на тргуите да започнат прего-

вори за заклучување на формален мир. Ова ќе доведе до влошување

на арапските територии под раководството на Палестинската органи-

зација ги отпочнале своите акции. Тие ја оживеале акцијата за со-

ставане на посебна Палестинска држава, во која би живееле Арапи и

евреи. Овде би било забрането пинистичкото движење. Со тоа Палес-

тинската организација престанала да биде помошна вооружена форми-

ција во војната. Таа почнала се повеќе да се осамосталува и да

бара да биде призната како единствен претставник на Палестинските

Неуспешните акции од страна на ООН во овој суицид ги натера-

арапските земји (Влинет) да бара помош од СССР преку испорака на

положено количество на оружје. Со тоа Влинет станал се позависен

овва голема сила. Ова довело до монтирање на антиавионски ракети

во крајот на 1969 година и Договор за учество на советски пилоти

на повеќите авиони од советска конструкција во одбраната на тер-

496)
497)

498)
499)

496)
497)

496)

495)

494)

Во овој период се јавиле и многу планови за решавање

проблем. Израелскиот план за натворешни работи Аба

заседанието на Генералното събрание на ООН во 1968 година. Во 1970 година својот план од девет точки, кој бил објавен од Елсинг, Јордан-скиот крал Хусеин исто така имал план за решавање на овој проблем. Но, програмот од шест точки во кој Јорданскиот крал зборувал во името на Насер бил објавен од Израел. Американскиот државен секретар Вилсон во декември 1968 година го извел својот план (Фонсера план) кој од Израел бил оценет дека им оми во прилог на Арапите. Во 1970 година Фонсера изложи втор план кој бил прифатен од Елсинг, Јордан и Израел но се спротиставила Сирија, Ирак и Илестинската ослободителна организација.

500)
лителна организација.

Обидите на отворена конфронтација и директен сукоп на две големи сили, можело да доведат до општа нуклеарна војна. Затоа целите на политичките кругови се обиделе своите цели да ги остават подалеку од економската и политичката еманципација на помалите земји. Затоа "агресијата против арапските земји уште еднаш потврди дека борбата за афирмација на политиката на мирољубива коеластенцијата и невработување не смее да биде политика на ширење на империјалистичките насилија, туку главен и најцелесен обид на борба против империјализмот и насилие над народите за независност, рамноправност "на малите и големите народи".

501)

Пласот на залажување на европскиот континент доведе до интервенцијата на СССР и другите членки на Варшавскиот пакт во август 1968 година во Чехословачка. Настаниите во Чехословачка покаже дека социјализмот се наоѓа пред една историска прекретница. Оккупацијата во Чехословачка беше како резултат на противречностите и конфликти во таборот на социјалистичките земји кој припаѓа на Варшавскиот пакт, со цел да се зачуваат старите, наместо понатамошното ослободување на дрзот и човекот и развивање на социјалистичките и хуманните односи меѓу луѓето.

502)

Во Чехословацка настанале битни промени со поетањето на Алек-

сан ар Луичек за прв секретар на КПЧ. Тој барал да се воспостави "со-

цијализам со лице на човек". Со Африкскиот акционен програм било наја-

вено демократија на општествено-политичкиот и културниот живот,

како и значајни промени во комунистичката партија. Спроведувањето на

овој програм нашол на поддршка од народот. Но, раководството на Полска

Буарија, Унгарија, Германската Демократска Република и СССР, на состав-

нокот од 14 и 15 јуни 1968 година го критикувале овој Програм. Дие

и испратиле предупредување дека биле повелени во прашање основните

текови на револуцијата. Бил изразен и страв од промената на напореш

ната оријентација на оваа земја членка на Варшавскиот пакт. Нејзината

оријентација се извојувала од социјалистичката заедница. Раководството

на Чехословацка и покрај предупредувањата продолжило со реформите. Од

19 јуни 1968 авлушт се воделе чехословацко-советските разговори во

местото Чери на Тиса. На нив зеле учество членовите на II ресепател-

ството на ПК на КПЧ на цело со Александар Дуичек и членови на Полит-

бурото на КП на СССР на цело со Леонид Брежнев. На 3 август се состав

нале и највисоките партиски раководства на овие земји. Дие се согласи

ле за соработка на база на принципите за рамноправност, почитување и

суверенитетот, независноста и територијалниот интегритет, како и братс

помош и солидарност. Но, вечерта меѓу 20 и 21 август 1968 година пошло

по интервенцијата. Со неа во идеолошка смисла било вратено назад вре-

то. "Со оваа акција-истакнал пругарот што на Лавентинот конгрес на СК

од 11 март 1969 година-која претставува нарушување на независноста и

една суверена земја која е во директна спротивност на општ прифатени

ните принципи на меѓународното право и Повелбата на ООН, им е заповен

тежок удар на интересите на прогресот, мирот и слободата, толку повеќе

што е преземена од страна на социјалистичките земји и од името на

социјализмот."

504)

Интервенцијата на Чехословацка ги забрзала определувањата

505)

партините и друштвите антиимперијалистички сили.

Оваа интервенција била отпор "против историскиот развисток на со-
цијализмот, што предизвика нива нови проблеми. Тоа е политика на осло-
бодување од отвореноста, на губење на чувств на современоста и итни-
ната. Оваа политика доведе до разочарување на луѓето и губење на
деволуционерна вера. (507)

2. Улогата на невразувањето во периодот по Каирската

конференција

По Каирската конференција следил период на недоволна активност
и неадекватно присуство на невразаниите земји во меѓународните односи. И
причините биле повеќе. Прв се, тоа се разни внатрешни тешкотии во нив-
ните домови, надоврешни притисоци, престојување во блоковската стругу-
ра, ополаризмот во односите меѓу големите сили и друго. Неколку околно-
сти влијаеле за смалување на активност на азијскиот земји. Тоа се: тра-
нична во Индија по смрта на Нахру и Илстри, смена на личноста и режимот
во Бурма, драматичните настани и промени во Индонезија, обновување на
Трајанската војна во Лаос, јакнење на прилисокот на Камбоџа, дејството
на вооружената интервенција во Виетнам. Кон ова треба да се додаде и
плочувањето на економијата поради положбата на земјите во развој и опаѓање на
повеќа кон ООН. Ино, сепак и покрај овие недоволни околноста итни
(508)
земја не се изразила за блоковската политика на воените сојузи. Но, не-
волните внатрешни прилики, пред се, како резултат на економските тешко-
тни и поради мешањето на колонијалните "блоковски сили" довело до одре-
дена неадекватност на активностите на невразаните земји во светските
работи" (509)

Африка била изложена на најголеми внатрешни тешкотии. Во трин-
независни држави биле извршени "масовни државни удари. Во ара-
пет невразани земји и нивни

негура. Во Латинска Америка во овој период исто така биле извршени државни удари.

Политичката експанзија на невразаните земји, обременета со кривни жаришта, како и поради засиленото натворешно влијание и поради внатрешните сулари принонето на се даде дълга насока на дејствување на азијско-африканската група и обид за свикнување на втор бандашки собор закажан за 1965 година, која не се одржа.

510.

Во Африка, Франција вршеа притисок на бившите колонии, па как резултат на тоа била формирана сепаратистичка организација Т.Н.

соработка на франкофонските земји на Западна Африка. Оваа организација внесла расцеп во новослободените земји. Слични акции за забрзнување на неоколонијализмот биле преземани во Ангола, Мозамбик и други земји. Алтернативата на Израел вра соседните арапски земји и создала најопасен пункт на дејство против афро-азијските земји.

511)

Империјалистичките сили се обидуваале на секакви начини да ги повратат позициите кои ги изгубиле со давањето на независност на поробените народи. Тие тоа сакале да го постигнат со добивање на нови економски позиции, посебно оние кои биле значајни за економскиот развој на новослободените земји. Со, тоа тие имале за цел да ја забават еманципацијата на земјите во развој, па нивниот развој да се подреди на интересите на империјалистичките сили. За таа цел тие користеле различни методи за гробо мешање во внатрешните работи на овие земји. Понекогаш тие употребувале и сила. Таков бил случајот со Конго, Виетнам, Јаос и други.

512)

На поголем број на народи им бил наметнат тежок пат за зачувување на независноста. Тие биле патешта и методи во борбата против империјалистичката политика на големите сили, која го затронува мирот и безбедноста на човештвото. Во оваа ситуација било отежнато решавањето на главните меѓународни проблеми, како што е стопанскиот развој на недоволно развиените земји, прашањето за развој

укнувањето на колонијалниот систем и расната дискриминација.

земите земји кон решавање на своите внатрешни

проблеми, па ја изгубила заинтересираноста за меѓународните проб-

леми. Денденцијата да се административните економските проблеми населени о-

колонијалното минато, а не дејство на централизацијата на невразни

земји кон внатрешните проблеми. Ако кон ова се дојде при високиот

на империјалистичките сили кон овие земји ќе се види зошто голем

број невразни земји во овој период не се ангажирани кон решавање-

то на меѓународните проблеми.

Ова ќе доведе до криза во деловите на невразните земји по

Каипската конференција. Но, не се работело за криза на концепцијата

на невразувањето, туку за криза во активност на неговите членови.

Невразната политика била и понатаму надворешно-политичка оружен-

тапија на голем број земји, кои се ослободени од колонијализмот.

Кризата била за понатамошните собири на невразните земји, како и

нивната пасивизација во заедничките акции на тлото на Азија и

Африка.
514)

Невразните земји од Африка и Азија почнале да пројавуваат

тенденција за афро-азиско собирање. Ваквата идеја била поддржувана

од НР Кина. Конференцијата требало да се одржи во јуни 1965 година

во Алжир. Но, поради државниот удар во оваа земја која била седиштето

од власт Бен Бела, оваа Конференција на афро-азиските земји била

отложена, а потоа откажана.
515)

Кризата на невразното движење во периодот по Каипската кон-

ференција доведе до негово се помало влијание на меѓународната

сцена. Во голем број од новоослободените земји се извршиле државни

удари по пат на воен удар била сменета власта. Такви удари имало в

Алжир, Тана, Мали и Сулан. Некои државници кои имале голема улога

во невразното движење биле симнати од светската сцена. Во овој пе-

риод почнал судирот меѓу Индија и Пакистан и судирите во Индија

Намалувањето на активност на невразните земји во овој пе-

период по Конференцията в Каиро била потикната от разликите в
нивните редови во однос на започнете на невразните земји. Некои от
нив сметале дека поставките на невразната политика на начелата и
миролюбива активна когезионна не се во согласност со борбата
на народите за ослободување од колонијалното ропство. Овие начела
го отргнуваат вниманието од дргуите проблеми кои ги имаат невраз
ните земји. Тие сметале дека започната на невразните земји е добра
против империјализмот и неоколонијализмот. Дргуиот дел од земјите
сметале дека принципите на миролюбивата активна когезионна не
услов за остварување на вистините интереси на новоослободените

517)

земји. Вистинската миролюбива когезионна не поддржи сите
овие елементи кои овозможуваат создавање на нови односи меѓу на-
родите и државите и претставува единствена алтернатива да се избе
не нова, овојпат најстрашна светска катастрофа. За критиките и
нападите на политиката на невразување се врши напад на независни
земји и рамноправноста во односите меѓу земјите. Со иста цел бине
и критиките на миролюбивата активна когезионна не, кои секогаш с
неразлично врзани за суштината на политиката на невразување.

518)

Во овој период дошло до трон составок меѓу претседателит
Лито, Насер и премиерот Индира Ганди во октомври 1966 година, како
први обид за дефрмација на движењето. Дргуиот Лито во текот н
1968 година ги посетил голем број на земји од Азија и Африка и
било потврдено дека принципите на активна миролюбива когезионен-
ција не се само хумана утопија, ниту пак процрни експеримент, туку
единствена алтернатива на светот во негов останок.

520)

Како резултат на таквата активност на лидерите на невразните
земјипотекнала иницијативата за свикнување на нова конференција
на најувисоките претставници на невразните земји, на која би се
или правецот на задничка акција. Кон реализацијата на ова
се пристапило веднаш преку преговори и мегуседби
потоа бил свикан консултативен составок на специ
ници на невразните земји во Белград от 8 до

иницијатива за свикнување на консултативниот состанок во Белград потекнала како резултат на посебните сознанија дека состаноците на невразаните земји во минатото имале значајни ефекти во меѓуна- ните односи. Сознанието дека пасивноста на невразаните земји и от- сугството на нивните заеднички акции значитно придонесе за влошу- вање на нивната положба во меѓународните односи.

Во Белград дошле претставниците на 51 земји. Тоа се: Авга- нистан, Алжир, Бурма, Бурнди, Камерун, Џејлон, Централноафриканската Република, Кипар, Конго (Бразавил), Конго (Леополдвил), Етиопија, Та- на, Либерија, Индонезија, Индија, Ирак, Јамајка, Јордан, Кенија, Куввајт, Либија, Либан, Либија, Малави, Мали, Мароко, Непал, Нигерија, Уг- анда, Обединетата Арапска Република, Јемен, Мавританија, Танзанија, Се- нерал, Сиера Леоне, Сомалија, Судан, Сирија, Чап, Египет, Југославија и Зајбир. Посматрачи биле: Аргентина, Боливија, Бразил, Чиле, Дрниниат и Тобого, Уругвај и Венецуела.

На состанокоот зеле учество: Куба, Јахоеј, Финска, Мексико, Саудиска Арабија, Того како биле поканети.

Овој состанок покажа дека невразаното движење ја надминало кризата. Во петтодневниот период на пасивност ниедна од невразан- те земји ниту оние кои ја стекнале независноста во овој период не се искажале за блоковската политика.

Состанокоот не бил сам по себе цел, туку кајка во поам- бипозанот програм за активирање на невразаните земји, на поширок фронт и поширок рок. На состанокоот зеле учество земјите од четирит- континенти: Африка (33), Азија (8), Латинска Америка (8) и Европа (2). Овие земји биле со различно општествено уредување и тоа: Монархи-

(8) и Републики (43), што така се разликуваат од другите земји. Системи и тоа социјалистички и капиталистички и неопозитивни. На генерал- ниот состанокоот учествувале 115 земји. Состанокоот на составокоот се одржал во Белград.

достојност на институциите можат да се овозможат две тенденции

кои бидејќи присутни во Генералната Асамблеја, првата тенденција се

однесува на повеќе различни гледишта по разни прашања, а втората

повеќошумно за нива бидејќи прашања за кои невразните земји нашле

523
заведнички јазик?

Дневниот ред на Консултативниот составок ги опфаќаат про-

лемите на современите свет и ултата на невразните земји во ско-

пот на светските настани, посебно во однос на проблемите на мирот

на зависноста и развојот. Исто така, бидејќи разликите можностите за

524
заведничка активност на невразните земји во разни домини.

Останокот ја потврдува приврзаноста на земјите учеснички к

принципите на невразувањето запртани на Белградската и Кирсватата

конференција. Бидејќи окупацијата од политиката на сила, притис

подразбирајќи ги вооружените интервенции, суверени акции и не-

шање во внатрешните работи на држави земји, кршење и ултетување,

како и затрзување на тој начин на суверениот и територијален

525
интересет на голем број на земји?

Бидејќи патена поддршка на ослободителната борба на народот на

Вьетнам, Либија, Алжир, Египет, Јужна Африка и Родезија, кои се борат за право

на самоопштенување. Исто така, се бараат повлекување на странски

држави од сите арапски земји окупирани по 5 јуни 1967 година во

согласност со Резолуцијата на Советот на безбедност од 22 ноемвр

526
1967 година.

Бидејќи напласена потребата од преземање на брај мерки со не

да се ултажи диспропорцијата во светското стопанство во рамките

на припремата на Втората декада на развојот на ООН и за иднина

527
активност на УНКТАД и групата "Седамцесет земји" во развој

Исто така бидејќи нагласена приврзаност кон

Гвинеја, Индија, Индонезија, Ирак, Јамајка, Јапска Република, Јемен, НР
 Јемен, Јордан, Југославија, Камерун, Кенија, Кипар, НР Конго, НР Куба,
 Куба, Лесото, Либерија, Либија, Малави, Мали, Мелезија, Мексико,
 Мавританија, Мароко, Непал, Руанда, Сенегал, Сиера Леоне, Сингапур, Сирија,
 Сомалија, Судан, Свазиленд, Тунис, Уганда, Обединетата Арапска Република,
 Обединетата Република Танзанија, Замбија.

Земји посматрач биле: Аргентина, Боливија, Бразил, Чиле, Колумбија,
 Перу, Тринидад и Тобаго, Венецуела.

На составокоот зеле учество преставници на ослободителните
 движења на Коморите, Зимбабве, Либерија и Африканскиот национален конгрес
 на Јужна Африка. (522)

Учесниците на составокоот дискутираше за меѓународната ситуа-
 ција и улогата на невработените земји. Исто така, важно место во диску-
 сиие имале економските прашања и подигање на сопствените сили, како
 и меѓусебната соработка меѓу невработените земји, заради унапредување на
 таа политика.

Во Германската Република била потврдена приврзаноста на сите зем-
 њи кон принципите и критериумите на невработената политика. Меѓународна-
 та ситуација и нејзините примени можат да послужат за афирмирација на
 политичките ставови и принципите на невработеност, за зачувување на
 на независноста, како и унапредување на меѓусебната соработка на база
 на еднаквоста на сите земји голем и мали. Била констатирана загри-
 женоста заради влошување на ситуацијата на бредниот исток со еска-
 лацијата на воените акции на Ирак на пивлиното население. Овие

акции се препрека за мирот и соработката на база на еднаквост. Се, ба-
 рато повлекување на сите страни од териториите заземени со војната
 од 5 јуни 1967 година и почитување на правата на Палестина. Во
 -текстот на овие настани било потврдено правото на палестинскиот
 на неговата окупирана територија, како и поддршка на арапскиот

на Илестина во неговата борба за ослободување од колонијалното
523) ропство.

Било разгледано барањето на Прирмената влада на Јужен Виет-
нам да учествува на Прирменниот составок и на Конференцијата на
невразаните земји на највисоко ниво. Се одлучило да се уплати барање
до Конференцијата на шефовите и на властите на невразаните земји. Навр-
заните на овој составок ја поддржале борбата на Виетнамскиот народ
против странската доминација и се барало повлекување на странските
524) групи од Виетнам.

Учесниците ја подвлекле опасноста од влошување на меѓународна
те ситуација, заради феноменот на локалните султри. Снагите на импе-
ријализмот и колонијализмот употребуваат сили и закани против инте-
ријетот и суверенитетот на малите и средните народи. Во склоп на
тоа биле осудени расистичките режими на Јужна Африка и незаконоскиот
малцински режим во Зимбабве. Дие прокламирале трајна општина против
оние земји кои ги поматраат расистичките и колонијалните земји. Било
укажано на опасноста од колонијализмот, неоколонијализмот и расизмот,
па биле изразена солидарноста со овие земји и народи. Исто така, се ба-
рало да се даде место на НР Кина во ООН.
525)

На составокоот било усвоено завршното коминије во кое се наоѓаат
текстот за економскиот развисток. Овој документ бил основа за завршниот
документ на Конференцијата на невразаните земји одржана во Луцака. Бил
формираан Прирмен комитет од шефовите на земјите, кој заедно со земјата
помакна трето да ја припреме наредната Конференција на невразаните
земји.

Било одлучено третата Конференција на невразаните земји на на-
високо ниво да се одржи наред XXXV заседание на Генералното собрание
на ООН. Исто така трето да се формира Стален комитет во чии состав

та била пративизикана од оние "сили кои не сакаат таа да биде мету-
 народен форум, преку кој ефикасно ќе видијат врс развојот на светот
 развој и рамноправност" ⁵²⁹ "Обединетите нации биле парализирани во
 моментот кога нивната акција била најпотребна. Новиот однос на си-
 лите во рамките на Организацијата бил како резултат на вклучува-
 њето на голем број независни земји од Азија и Африка, како да им
 пречела на оние кои се застапувале за старите концепции на орга-
 низирање на меѓународните односи. ⁵⁴⁰

Кризата започнала на XIX заседание на Генералното собрание
 на ООН кое се одржало на 1 декември 1964 година. На ова заседание
 САД барале да се разлучува т.н. финансиска криза во Организацијата.
 Тие се залагале за одземање на правото на тлас на оние земји како
 СССР кои не учествуваат во финансиските акции на ООН. Ова ја пре-
 ливикало кризата на Организацијата. Кризата се зголемила на 7
 јануари 1965 година кога Индонезија одлучила да ја напушти Органи-
 зацијата поради изборот на Мелезија во Советот за безбедност. Ова
 истопување на Индонезија било како резултат на добрите односи

на оваа земја со НР Кина. Кина ја оправдувала нејзината наредбена
 политика и ја неагирала да излезе од Организацијата. Таа ја
 се застапувала за стварање на нова контрола организација наречена
 "Нови силници кои постојат". Во исто време биле направени обиди за
 свикнување на Втора Вангуншка конференција. Соборот требало да се
 одржи во текот на 1965 година во Алжир. Планот на Сукарно во Индо-
 незија и на Бен Бела во Алжир го спречија одржувањето на ваквиот,

543
 542
 541
 540
 529

Заседанието завршило со одвојување на одлуката за формирање
 на специјален комитет од 25 членови именувани од Генералното собра-
 ние за разлучување на финансиските проблеми. Оваа криза била

и пак признавање од САД и имале за цел да се формираат нови сили во ООН. Формирањето и раководењето на овие сили требало да биде со процептура која е во спротивност на Повелбата на ООН. Против барањето на САД истапале СССР и Франција.

547)

Со ова највисокиот форум на светската организација, Генералното

собрание било неспособно за понатамошна работа. Тоа било закана

за заседањето се претвори во обичен летен клуб. Когато се имал

во претврт оконостите нека после јавле конфереции на невработените

земји, кога тие со добро проучените итни и иницијативи, преку

Организацијата требало да се спроведат во живот, ваквата ситуација

по ООН по спречи остварување тоа на тие идеи.

545)

Финансиската криза имала за цел да се постигнат одредени

ефекти на штета на СССР, како и парализирањето на светската орга-

низација, која се обидува да даде позитивни резултати во областа

на разоружувањето и забрзувањето на еманципацијата на малите ново-

ослободени народи во светот.

Невработените земји се ангажирале да се нападнат кризата со

Организацијата. Видејќи "не е случајно тоа што Обединетите нации

се парализирани токму во времето кога нивната улога и енергија

акција се најпотребни. Очигледно е дека новиот однос на силите

во светската организација, по која појде глобализација на вклучува-

њето на голем број независни африкански и азијски земји и со про-

гресивните промени во државите помалку на светот, сериозно им пречи

на оние што се уште не се откажале од старите концепции во мелу-

народните односи.

Во ова време владата на Сирима во Бангладеш се најде во

криза. Таа на 21 декември 1964 година го изгубила мнозинството во

Парламентот. Така да на иста време кои биле бедни по тоа време

смишлите кои биле во спротивност на нејзината политика.

Во почетокот на 1964 година и во Суџан се извршиле промени.

Генералот Абул како жртва на внатрешните проблеми ги реши на де-

мокретски начин. Партитите кои ја презеле власта не можеа да ги

решат внатрешните проблеми на оваа земја. Решениите внатрешни прод

леми довеле до пасивизација на оваа земја на нареден план. Бли-

зната на Суџан до контрола ја довеле оваа земја пред опасност од

интервенција на режимот на Чомбе и странски групи, кои сметале дека

547) ги помагаат демократските сили;

Западноафриканските земји на својот состанок во Нуаќшот на

26 февруари 1964 година со организацијата ОПАМ која му дава поддршка

на режимот на Чомбе во Конго. После ова Организацијата почнала да ги

обвинува Гана, Алжир, ОАР и други земји. Со ова биле затресеани тензи-

те на афричката организација и независната африканска политика, која

се засноваше на принципите формулирани во мај 1963 година во Адис

Абеба. Но, на Конференцијата која е одржана во Акра на 21 октомври

1965 година не постои до распаѓање на Организацијата на Африкан-

ското единство.

Кризата на ООН била најважната на XX-тото заседание на Генерал

ното собрание. Новинот претставник на САД во Организацијата, најважни

нека неговата власта за да ја изабегне кризата во Организацијата ги

напушта позициите од XIX-тото заседание во однос на финансирањето

на Организацијата. По тоа XX заседание можело да работи нормално

Генералната Асамблеја која траела од средината на септември до 22

549) декември да не добри резултати.

Активностите на ООН особено се зголемиле со успешната интервен

ција во Суџанот меѓу Индија и Пакистан, кој почнал на 5 август околу

Кашмир. Советот за безбедност по две неуспешни интервенции од 4 и

6 септември, на 20 септември интервенираше за повлекување на инди

ците и враќање на позицијата на 5 август. Суџанот се смирило

земји биле упатени на преговори кои се воделе во Лашкент со посредст-
во на СССР. (550)

Оваа интервенција на Советот за безбедност го повратила автентиче-
тој на ООН, кој го имале пред избувнувањето на финансиската криза. По уки-
нувањето на американското ембарго светската организација можела да се
сврти кон остварувањето на своите цели и задачи.

На XX-тото заседание на Генералното собрание биле решени прашања.
та кои биле пропуштени да се решат на XIX-тото заседание. Итно от

главните прашања кои биле разгледувани на заседанието бил проблемот
за разоружувањето. Во отликата на Обединетите нации се вели дека "се
потржувале претходот усвоен на Втората конференција на невразните земји
каквијќи одржана во Каиро во 1964 година, за свикнување на светска кон-
ференција за разоружување, на која треба да се повикани сите земји".
(551)

Опоред оваа отлика оваа Конференција треба да се одржи најкасно по
1967 година при тоа се "барало сите земји да бидат апсолутно информирани-
рани за резултатите кои ќе ги постигне Приремноот комитет во своја-
та работа, согласно со однапред спомнатото парадокс "Претходот го под-

несле четирисет и три африкански земји, две земји од Латинска Америка
и дугославна. Оваа резолуција била прифатена на 29 ноември без оно-
значна.

Во склопот на овие акции биле и иницијативата на двасет и шест
африкански земји, на овој комитет се прогласи за бесатомска зона. Спо-
ред ова на овој комитет треба да се забрани проби или употреба
на нуклеарно оружје. Ова барање на земјите на Африка било едногласно
прифатено.

На иницијатива на невразните земји бил активира и комитетот
на осумнаесет земји во Женева за да изработи договор за забрана на

Во Декларацијата која била усвоена на ова заседание во Врсака

со мешањето на големите сили во работите на малите земји се вели дека

како и ниту една држава нема право да се меша директно или индиректно во

работите, како внатрешни така и надворешни на другите држави. Било

осудено не само вооруженото мешање, туку и секоја друга форма на

мешање и секоја закана. Во тој чекор три од Декларацијата се нагласу-

ва дека мешањето или употребата на сила во областа на националните

права на народите е повредена на нивните права. Секоја држава има пра-

во да го бира својот политички, економски, социјален и културен систем

без мешање од друга земја.
(555)

Цирането на проблематиката на ООН во нива други области во

повеќо да тва се сврти кон подобни проблеми. Улогата на новите

членови била голема. Тие отвориле нови видови со што била спасена

Организацијата и била набегната судбината што ја имаше дорувало на

народите. Општата криза која била предизвикана од студијата војна

и атомската конфронтација, имала опасност што можела да доведе до

нејакно распуштање. Но, новите сили го спречиле распаѓањето на свет-

ската организација. Кризата на активност на ООН поведе до нови

перспективи и било овозможено нејакно подобро во позначајните области

во меѓународниот живот. Со тоа биле побегнати предизвиците лека

поради неефикасноста во разгледувањето на проблемите организацијата

ке се распаѓа.

Неврзаните земји отворија нови перспективи на Организацијата

и придонесоа за нејакно јакнење како из до атомување на нејакната

улога во светот. Тие заедно на овој меѓународен форум се обиделе

да ги пронајдат патштата за решавање на меѓународните проблеми, кои

имале долготраен и глобален карактер.

Неврзаните земји придонесоа да се промени распоредот на работите и

и целокупно на работите, создавање на мнозинство, и

разлика от поранешното мнозинство, ова не било блоксовско прегрупирање. Тог не било "гласачка машина" и автоматизам при гласањето. Со тоа било овозможено поконструктивно разгледување на меѓународните проблеми.

Со цел да се зајакне улогата на ООН, уште во завршниот документ на Каирската конференција било препорачано прирамењени консултации во седиштето на ООН на претставниците на невразните земји. Раквите консултации во независителна форма се воделе до 1969 година. Од 1969 година на по Белградскиот консултативен состанок, била свикана на 27 септември за време на одржување на XXIV-тото заседание на Генералното собрание била најавена нова етапа во активностите на невразните земји во ООН.

На тој состанок бил определен Дар Ес Салам за место на состанокот на Подготвителниот комитет.

На Белградскиот консултативен состанок се прават напори за по-голема улога на невразните земји во светските настани и "заеднички напори во Обединетите нации. Во врска со тоа, тие разменија мислења за различни форми и можности за деловни и географски консултации и соработка и можност за одржување со соодветни подготвки за Конференцијата на шефовите на државите и властите на невразните земји".

Ракненето на заедничките акции на невразните земји со светската организација особено биле големи на состанокот во Дар Ес Салам. Тогаш бил формираан Источноафрикански комитет за координирање на работата на невразните земји во ООН и подготовка на конференцијата во Лусака.

ГЛАВА IV

КОНФЕРЕНЦИЯ ВО ЛУСАКА

1. Декрет на Конференцията

Претата конференција на шефовите и на властите на невработените земји се одржала од 8-10 септември 1970 година во Лусака. Таа неа

за неа учество следниве земји:

Алжир-министрот за невработени работи А. Булефиќа;

Авганистан-премиерот Н. А. Елманди;

Борвана-президентот Серече Кама;

Бурунди-президентот Мишел Микондере;

Исјон-премиерот Сирмаво Банарананке;

Централна Африканска Република-президентот Ж. Б. Бокаса;

Чад-президентот Франсоа Томбабаде

Кваторѓалина Гвинеја-президентот Франциско Манс Нгуема;

Љуботиќа-цар Хајне Селасије;

Лаос-министрот за невработени работи Ј. Р. Ајун;

Лвајана-премиерот Форбес Барнхем;

Ливан-президентот на парламентот Леон Мака;

Ливан-премиерот Ливира Тапи;

Либерија-президентот генерал Т. Ј. Сухарто;

Либија-потпрезидентот Н. Табриќи;

Либерија-министрот на законодавство В. Грант;

Либерија-президентот на политиката Хасан;

Либерија-президентот на политиката Хасан;

Либерија-президентот на политиката Хасан;

Камерун-президентот Ахмадо Ахипо;
Кенија-потпредседателот Арап Мон;
Кипар-архиепископот Макариос;
Конго-Киншаса-државниот министер Л.Лихау-Камза;
Конго-Бразавил-президентот Мариен нгуаби;
Куба-министерот за надворешни работи Раул Роа Гарсија;
Јаос-принцот Сивама Фума;
Јибан-министерот за туризам Н.Хатчин Бакинџан;
Јиберија-потпредседателот др.В.Р.Торберт;
Јибрија-министерот за надворешни работи Салих Бусир;
Јамаија-потпредседателот Јун Абдул Равак;
Јамаи-потпредседателот Собри Кулибали;
Јароко-министерот за надворешни работи Е.Абделхали Буталиб;
Јавританија-президентот Моргар Уил Далак;
Непал-кралот Махендра Вир Бикрам Шах Дева;
Нигерија-министерот за надворешни работи Окоп Арикио;
Руанда-министерот за надворешни работи нсанзimanaх Сјересе;
Генерал-министерот за надворешни работи др.А.К.Таж;
Сера Леоне-премиерот Сикаа Стивенс;
Сингапур-премиерот Ли Куан Ју;
Сирија-министерот за надворешни работи Мустафа Ал Сајед;
Сомалија-министерот за надворешни работи Омар Артех Талеб;
Судан-президентот Јафар Мокамед Нимери;
Свазиленд-премиерот принц Макосини Дламини;
Дананија-президентот Кулиус Нерере;
Пого-министерот за надворешни работи Ј.Хундеде;
-Принцот и Лобато-министер за надворешни работи ~~Мокамед Масуми~~;
Френсис Преват;

Дунис-министерот за надворешни работи Мухамед Шамуди;

Обединетата Арапска Република-министерот за надворешни работи Махмуд

Риџал;

Уланда-претседателот др.милтон Оботе;

Замбија-претседателот к.п.Каунда.

Земји посматрачи биле:

Аргентина-Хорхе Касал;

Барбадос-Оливер Џекман;

Боливија-генерал Хуан Хосе Торес;

Бразил-генерал Ф.де мескита;

Чиле-Хуларто Меркадо Харин;

Колумбија-А.Хернау Медина;

Перу-Фелите Валивиесо;

Венецуела-таџаел Шен моралес;

Дужен диктан-министерот за надворешни работи Нгуџен Ли Лин.

На Конференцијата во својство на посматрач учествувал и генерал

ниот секретар на Организацијата на Африканското единство.

На Конференцијата во својство на гости биле:

Фронтот за ослободување на Мозамбик;

Народното движење за ослободување на Ангола;

Движењето за ослободување на Зимбабве-Родезија;

Американскиот национален конгрес;

Националното движење за ослободување на Коморските острови;

Ослободителното движење за ослободување на Француска Сомалија;

Налестинското ослободително движење.

1.Олемниот број на учесниците на Конференцијата се задржале на,

тешкотните на кои наидуваго невразаното движење во периодот меѓу две-

те конференции.Невразаните се свесни дека движењето не треба да ги

решава проблемите на поедини земји без да им се даде место на поши-

роките светски проблеми кои се значајни за земјите од целиот свет.

Поединиците акции на поедини земји не можат да ги даваат одгов-

резултати како звездички акции на сите невразни земји.

Главниот ред на Конференцијата бил изложен во шест точки. Главни

теми кои се разгледувани се: разгледување на меѓународната ситуаци-

ја и промените кои настанале во неа со јакнењето на Улогата на невр-

заните земји; јакнењето на ООН. Тука исто така биле подвлечена борбата

за зачувување на националната независност, суверенитетот, територијалниот

интеритет и рамноправност меѓу државите и немешање во внатрешните

работи на државите. Невразните и понатаму преземаат акции за осло-

бодување од колонијалното робство, како и подршката на ослободителните

движења. Барањето за укинување на сите форми на расна дискриминација

и апартејдот, како и неоколонијализмот и зачувување на независноста

на невразните земји. Поседно место е дадено на темите од економскиот

развој на невразните земји, како и меѓусебната соработка на овие земји

и земјите во развој.

Конференцијата во Лусака се одржа пос шест подини од кога била

одржана претходната конференција. Во тоа време невразните земји поми-

нале нив голем број препреки кои успеале да ги надминат. Учесниците ја

покажале големата готовност на невразните земји во иднина да бидат

поделствени и да соработуваат во уште поширок круг, за да ги постиг-

нат целите и да ги остварат принципите што беа усвоени на Белградска-

та и Каирската конференција.

Конференцијата беше одржана во салата Мулетуш, каде пред шест

години била прогласена независноста на земјата Домани.

Во Генералната Асамблеја главен акцент бил даден на прашањата по-

вразни со невразните земји, а посебно на меѓународните прашања им било

дадено влогостепено место. Главно место било дадено на проблемот на

колонијализмот, расизмот и апартејдот. Тоа било како резултат на тоа

дека голем број од земјите учесници биле од Африка и затоа што зем-

јата Домани се наоѓа во просторот меѓу колониите Родезија и Ангола.

Конференцијата "Третата конференција на невразните земји да се одржи тогаш

овде, во овој ден на ослободената Африка, во чие соседство се уште постојат

столетна колонијална угнетеност, а само големо значење за соседните

берт во говорот на генералната дебата истакајќи "сите држави
на султан, Нимери, како и од престапникот на Либериа В. Ланберт.
568) Колонијализмот и империјализмот биле осудени и од престапникот

"незаконско ја проложуваат својата нечовечка политика".
567) Африка и колонијалните територии во Африка, кои
дејствително се осудени на расистичката политика на режимите во
во последниот Омар Артек во својот говор на Генералната
566) од страна на луѓинските господари, кои пошле кај нас преоблечени
нишени пруга континентот не е изложен на јарем и пруга политичкува
африканскиот континент чуствувајќи се посебно понижувајќи за тоа што
Артек се свртел кон ситуацијата во колонијалните земји. "Ние од
несува најголем вид на угнетување. Престапникот на Сомалија, Омар
565) независен, како тој мал број кој уште живее под колонијализам под-
тавникот на Ленија. Тој истакајќи дека "голем број на земји денес е
за потполно ослободување на Африка се заложил и Арон Лос прес-

564) и расистички режими."
вистините на колонијализмот и натаму се толерираат колонијалните
и нема пененија по понесувањето на Декларацијата за конечното лин-
на повелбата на ООН и на Декларацијата за правото на човекот, како
истакнал тој-со фактот дека повеќе од две пениции од усвојувањето
засегнале на Генералното собрание "зашто не сакаме да се поминие-
иниците, се заложил ова прашање да се реши преку ООН на XXV-тото
Другорот Лито тој ии говор претставил големо внимание на учес-

563) допувајќи од колонијалниот јарем, како најголем страм на дваесетото
кон народите што се борат денес под најтешки услови за своето осло-
кој требало да се разгледуваат на овој собир треба да е "поддржката
и да се подде по укинување на колонијализмот во светот. Главни праше
562) невразните земји да се застапат за решавање на овој важен проблем
територии кои се биле под колонијално рапоство. Тие очекувале од

импресиивна потреба за брзо ликвидирање на остатоките од колони-
јализмот и сите се залагаме да се ослободат нашите браќа од про-
тони, ропства, експлоатација и уништување".
(570)

Во изјавата по ова прашање било истакнато единствено гле-
диште на учесниците на самитот во Лусака. На сите им била заеднич-
ка цел да се застапат на престојното заседание на Генералното собр-
ание за укинување на остатоките од колонијализмот во светот.

Второ значајно, прашање разгледувано на Конференцијата е
влизкиот Исток, како и прашањата за улогисточна Азија и мешањето
на големите сили во внатрешните работи на малите земји. Другарот
што во врска со прашањето за улогисточна Азија се застапувал за
мир во овој дел на светот. Таквиот мир може да се постигне со по-
читување на правата на виетнамскиот и камбоџанскиот народ за
(571)

самоопределување и немешање од надвор. Сличен став изнесол и кон
нарацкската агресија на ОАР и другите арапски земји. Таа агресија
била оценета дека има далекусежни империјалистички цели. Подврската
помошта на жртвите на оваа агресија не е само како израз на соли-
дарност и пријателство, туку како заштита на виталните интереси

на секоја земја, а пред сè на невработените. Тој предлогот декомпро-
мисно спротивставување на силата и агресијата, заеднички отпор кон
приписопците, кои сите обиди за мешање во внатрешните работи на
(572)

другите земји, за интервенции и наметнување на туѓа жедба. Министе-
рот за надворешни работи на Обединетата Арапска Република, Махмуд
Риад во своето изјавување во Генералната Дебата на осудил агре-
сиите во светот и истакнал дека тоа што се случува на Блискиот Ист-
Исток, во Африка и во улогисточна Азија, а што го прават империја-

листичките земји, престапува закана на меѓународниот мир и безбед-
(574)

ност, како и предизвик на целите кои ги поставиле невработените земји.
Агресијата на Израел била осудена и од принципот касан престојното
дник на Јордан кој учествувал на Конференцијата. Тој истакнал дека
агресијата проложува териториите на трите држави и понатаму

575)

под ърмот на окупаторот, трнат и физичка метаморфоза...". Престав-
никот на Индонезија, Сукарто се заложил за правото на народите сами
да одлучуваат за својата судбина, за политички, економски и опшес-

576)

твен систем. За овој проблем дискутирале и преставниците на Кувајт

577)

578)

Сабах Ел Ахмед Ал Кабар и на Мароко Абделкади Буталеб.

По овој проблем сите земји се заложиле да се преземат мерки

против Израел. Ова барање влетло во завршниот документ усвоен на

конференцијата. Се барало итно повлекување на САД од Виетнам. Индија

барала да се формира влада на широка основа, составена од сите

579)

дужновнетански елементи со што би се осигурал успех на разгово-

рите во Парис. Таа исто така се заложила за повлекување на сите

580)

странски трупи предводени од САД од земјите на Индокина. Исто та-

ка Индија се заложила за прифаќање на Сиханук како единствен прес-

581)

тавник на Камбоџа.

Важно место на конференцијата имале проблемите на економскио

развијоток. Главен акцент бил даден на подтирањето на сопствени сили

и искористување на човечките и материјалните потенцијали. Била осу-

дена политиката на големите сили преку "економска надмоќност да

се врши притисок за политички цели и да се задржат односите на

582)

доминанција и нерамноправност".

Учесниците ја изразиле загриженоста поради атомумување на

јазот меѓу развиените и неразвиените земји, кој бил закана за не-

зависните земји во развој. Било предложено Конференцијата да ги

"формулира начините кои би сме можеле взаемно да се зајакнеме и

да неопходно превентивно на нашата национална политика да и се

преземаат позитивни мерки за взаемна соработка. Таквата соработка

ќе помогне за секој од нас најде некои решенија за своите проб-

леми и ќе не ослободи нас, исто така да ги спроведиме тие промени

583)

во економскиот систем на светската размена."

Сирмаво Банг...најнајке предложила начини за најминуванио

економската нееднаквост во светот. "Иднината на невезувањето е
 тесно поврзана со степенот на нашето политички единство-истакна
 Бандраранаике. Но, исто така можеме многу да влијаеме на нашето един-
 ство со посебен напор на економската и техничката соработка".
 (584)

Соработката меѓу неврзаниите земји била разгледувана од ста-
 вот застапен од јенет гледиште во неговитеот говор на генералната
 дебата каде се заложил за "Единство на разновидностите".
 (585)

Конференцијата на проблемите од светската ситуација му дала
 второстепено место. Учесниците се заложиле за престанок на студи-
 ната војна, како и прекинжување на локалните војни и локалните

судбири кои ги затропуваат малите и средните народи. "Свесни сме
 дека напредбата на нови демократски односи бара не само напори
 и упорност-истакнави другарот "што во говорот на генералната деба-
 та-тукку и мошне многу време. Но, секој макар и скромен чекор кон
 вистинската рамноправност, демократиација и општ просперитет,
 значи придонес за прогресивно преобразување на светот."
 (586)

Светската ситуација била оценета како критична, аветот на
 војанга инвазија својствена на меѓународните односи пред Втората
 светска војна исто се заканувал во изминатиот шестогодишен период
 меѓу двете конференции на неврзаниите земји.
 (587)

Поседно место во Генералната дебата било дадено на учеството
 на Привремената влада на јужен Виетнам. Пред почетокот на самитот
 имало притисок на делегатите да се изврши дипломатски удар на
 виетнамската делегација. Но, ова не успеало, Конференцијата со акла-
 мација ги прифатила престапниците на оваа земја да земат учество
 како посматрачи и им било дадено право да земат збор на Конферен-
 цијата. Со посебни симпатии од учесниците и престапниците на сеп-

мата сила бил пропратен говорот на министерот за надворешни ра-
 боти на Привремената влада на јужен Виетнам, Нгујен Ли Бин. Там

во својот говор се задржала на праведната борба на нејзиниот хра-
бар народ. Таа верува во победата ~~на~~ на борбата што ја води
(589)
народот на джужен џетнам.

Ирашањето за претставништвото на кампучија било решено така
што учесниците признале дека единствен правен застапник на народи-
те на оваа земја е Народом Сиханук и фронтот на обединетите снаги
на кампучија. Конференцијата му забранила на претставникот на Лон Нол
да го заземе местото на оваа земја и реши никој да не го заземе
тоа место. Тоа ја означило победата на народом Сиханук, со што
невраќањето на земји ја потврдија својата концепција дека ќе се борат
против секаква форма на доминација однадвор и дава поддршка на на-
(590)

родите кои се борат за добивање на национална независност.

Според дискусиите на Генералната Дебата и според документите

може да се заклучи дека третиот самит ја насочил политиката на не-
враќање кон два правци. Поздравување на ерата на преговори меѓу

големите сили како и барањето за преговарање како метод на миро-
любиво решавање на сулцирите кои треба да се применуваат во сите
прилики. При преговорите треба да се води сметка за одговорнос-

тите на ООН, како и правото на малите независни земји за своја
самостојна политика. Преговорите меѓу големите сили, треба да се
насочени кон решавање на своите проблеми. За оние прашања кои ООН

има примарна одговорност, а кои се однесуваат на малите земји, голе-
мите сили треба да преговараат како членки на светската Организација

591)
ја.

2. Документот на Конференцијата

На Конференцијата во Луакаа биле понесени две декларации. Пр-

се: Декларацијата за мир, независност, равној, соработка и демократи-

зација на меѓународните односи. Овој документ е програмска платформа

ма за заедничко дејствување на невралните земји. Во неа се на-

оците и запачите на невралните земји. Декларацијата е при-

литички документ на Конференцијата. Тука се формулирани основните

начела и целите на невразаното движење и назначени правците на дејс-

твување на невразаните земји.

Во Декларацијата невразаните земји се залгаат за "зачувување и

јакнење на светскиот мир и безбедност, обезбедување на национална не-

зависност и полн суверенитет на сите нации на база на еднаквост, на

потребата ѓд признавање на основните права на сите народи на самоо-

пределување, како и на демократизација на меѓународните односи, др-

602)

зиот економски развигот на земјите во развој... "Невразаните земји се

свесни за својата улога и значење кое го имаат во меѓународната зае-

ница, како и обврските што ги имаат за решавање на светските пробле-

ми.

При основањето на ООН, народите се обигеле да го снаста човек

твото од ужасот на војната. Исто така, требало да се врати вербата во

човекот, како и рамноправност на народите, големи и мали, во меѓународ

ната заедница.

Меѓународните договори требало да се унапредат со иницијативниот

прогрес и го зголемат животниот стандард како и зголемиување на спо-

војата на сите. Невразаните земји зеле активно учество за остварување

на целите зацртани во Повелбата на ООН.

Понатаму Декларацијата се свртува кон невразаното движење и

неговата појава. При тоа е нагласено дека тоа се јавило како реалн-

тат на обигите на новоослободените земји да ја зачуваат својата не-

зависност. Невразаноста израснува во широко движење кое бара да се

нашминат расите, регионалните како и држните граници. Затоа голем

број на земјите, кои се ослободени од колонијалното ропство се он-

ределуваат за невразаност. Со тоа тие сакаат да застапат на патот на

сите форми на улетување и експлоатација. Учесниците се согласиле

дека нивните акции се "потврда на Белградската и Каирската Декла-

рација. Во време кога се верувало дека полизација на меѓународната

звездница на база на блокови е ставен вид на метународните односи и дека заканата од нуклеарен конфликт на големите сили е стагна сен-ка нападесена нац човештвото, невразаните земји отвориле нови изгледи на современот свет и го трасирале патот на попуштање на метународната затегнатост."

603)

Епохалните откритија на науката и технолошката револуција отвориле неограничени видови на профес. Ова ќе овозможи да се приближат земјите на континентот. Со тоа требало да се зголеми метународната соработка. Но, и покрај тоа земјите и народите се отворени со политички, расни и економски бариери. Во светот земјите се поделени на богати и сиромашни, аресори и жртви на аресија, како и оние кои дејствуваат од позиција на воена сила. Тоа го спречува самостојниот развисток на невразаните земји. И покрај големите постигнувања ни мирот, ни предприетот, ни правото на независност и еднаквост, не се застапени во сите земји.

Големите сили со метуседни преговарања успеале да ја наметнат опасноста од судир во светски размери. Но, тие и натаму се мешаат во внатрешните работи на малите и средните земји. Тие при Индокина, дужен дветам и во дужна Африка. Големите сили ја промовираат трката на наоружување, кое предизвикува страв во целиот свет од набудувањето од нова светска војна. Рамнотежата достигната мету големите сили не донесла мир во светот. Попуштањето на затегнатоста не довело до распуштање на блоковите создадени во контекстот на конфликтот мету големите сили.

Некои од големите сили користејќи ја својата економска и политичка сила сакаат да имаат монопол при решавањето на важните прашања од интерес на сите земји во светот.

Колонијализмот во овој период е преобличен во ново дубоко, во вид на колонијализам и неоколонијализам има тенденција да ја

звља територијалниот интерпрет и независност на многу земји, а вод
но се запира нивниот напредок со што се зголемува затегнатоста во
светот.

Технолошката револуција која е монопол на големите сили го
отзема правото на малите земји за рамноправно учество во меѓународ
ните односи. Со тоа се зголемува јазот меѓу развиените и неразвиени
те земји во светот. Невразаните земји учесници на конференцијата тре
ба да преземат мерки и ги обединат напорите за решавање на овие
проблеми.

Во декларацијата биле потврдени целите и задачите како и наче
лата на невразаноста. Тие се однесуваат на:
-Правото на слобода, самоопределување и независност на народите кои
не се уште слободни;

-Почитување суверенитетот и територијалниот интерпрет на сите држе
-Почитување суверенитетот и територијалниот интерпрет на сите држе
меѓународните работи;

-Право на сите суверени држави во потполна слобода одлучуваат за
патштата на својот внатрешен политички, економски, општествен и ку
лтурен развисток;

-Правото на сите народи на корист од економскиот развисток и на под
новите од научната и технолошката револуција.
Невразаните земји се застапани да се доследни во почитувањето
на принципите и целите во меѓусебните односи, така и во односите
со останатите земји во светот. За таа цел тие треба да преземат
мерки: да преземат мерки против оние кои ја загрозуваат
независноста и територијалниот интерпрет на независните народи;

да ги проложат акциите за укинување на воените сојузи во интерес
на мирот и безбедноста во светот; да обезбедат рамноправно учество
на сите земји во решавање на светските проблеми. Да ги помогнат си

организации и международни тела кои се занимаваат со проблемот на разоружување, кое би довело до потпуно и општо разоружување. Да се воспостави меѓународна соработка во светот меѓу земјите со што би се смалил развојот меѓу развиените и неразвиените земји во светот. Да се зајакнат напорите кој ќе доведат до потпуно укинување на колонијализмот и расната дискриминација. Да тaa цел, треба да им се даде поддршка на народноослободителните движења. Исто така, треба да им се даде поддршка во спроведување на одлуките на Советот за безбедност што е во согласност со одлуките на Пovelбата на ООН. Да се зајакне улогата на ООН и да се признае правото на НР Кина на местото кое и припаѓа. Исто така, треба и другите земји кои не припаѓаат на Организацијата да се примат во нејзините редови. Да се осигура континуитет во акциите на одржување на припаднички консултантни на претставниците на невразаните земји, како и нешто свикнување на конференции на највисоко ниво.

Декларацијата треба да биде испратена до ООН со која ќе бидат запознати нејзините членови.

Со Анелот упатен до сите земји и влади, како и до сите мировни иницијативи народи да соработуваат за да се спроведат овие цели во живот завршува овој важен документ од Самитот во Луаса.

Во Економската Декларација бидејќи изразем стремежот на шефовите на властите на невразаните земји да невразаните економски и политички дејствуваат.

Бидејќи изразена одлучноста на невразаните земји да ја остварат економската еманципација, да ја зајакнат својата независност и да придонесат за зачувување на светскиот мир и економски и општествен прогрес на целото човештво.

Разгледувајќи го фактот дека меѓународната заедница не пособавија во Белград и Тeвро, како и оние кои се содржани во Анелот

и развива се на брз и рамноправен соботок на светското ста-
 ле потреби на сиромашните земји, јакнење на нивната независност
 промени во светскиот стопански систем, поради задоволување на брзи
 дека Втората дека на развојот на ООН дава прилика за структурални
 Невразните земји во Декларацијата ја изразиле својата увереност
 процес кои ги го оствариле во шестите години на овој век.
 на смисла, така и во многуполитичните рамки на соботок, како и
 средствата кон сопствениот стопански развој, како и во индивидуални
 пораснала способноста на овие земји за планирање и насочување на
 Невразните се свесни дека од составонокот во Београд значително
 сат средствата кои се наметнати за наоружувањето во светот.
 економскиот процес на човештвото може да се зголеми ако се вне-
 Учесниците констатираше дека општествениот процес како и
 научнотехнолошката револуција.
 разот меѓу развиените и невразвиените земји го зголеми
 развој.
 ните бодови на заземение земји и создаваат пречки за нивниот
 и земјите во развој, некои од земјите агресоци ги одземаат природ-
 Окупацијата на деловите на териториите на невразните земји
 тилјата и од оковите на економската независност.
 лива тешкотии и е пречка за ослободувањето од ропството и сиромаш-
 мините и проложан во сепатиот некоеколонизам, создава несоглас-
 економскиот систем на односите во светот, наследен од колонијалното
 Невразните земји се убедени дека и натаму постои неправда во
 меѓународниот мир и безбедност.
 лва закана на независноста на земјите во развој, како и закана на
 ва разот меѓу борбите и стопански сиромашните земји, што преста-
 Во Економската Декларација е констатирано дека се пролабоду-
 та повеќе.

Учесниците посебно внимание му посветиле на јакнењето на Орте
 низацијата на Обединетите нации, за нејзината ефикасност и улогата
 која треба да ја има во меѓународните настани. Невразаните земји и
 овде го истакнале значењето на Организацијата. Слоските кои ги
 имала ООН е резултат на тензијите на големите сили и ја поддржат
 на своите интереси, во блоковското напреварување. Но од друга страна
 овие земји правеле обиди сулдрите да ги решават напор од Органи-
 зацијата. Невразаните земји се застапиле да се подде до демократиза-
 ција во односите на ООН и почитување на правото на рамноправност
 и еднаквост во согласност со Повелбата на ООН. Во Резолуцијата тие
 ги разработиле конкретните задачи на невразаните земји во светската
 организација. Во Резолуцијата се поддржани две главни компоненти за
 ефикасно дејствување на ООН. Се барало да се почитува начелото на
 универзалност и биле истакнати потребите за прием на НР Кина во
 Организацијата. Со втората компонента се барало еднакво учество на
 сите земји од сите континенти во сите органи на Организацијата и во
 спешните делегации.

Невразаните земји покрај тоа што се залагале за јакнењето на
 улогата на ООН, тие барале да се зголеми нејзиното влијание во
 меѓународното стопанство, технолошка и трговска соработка. Во таа
 смисла нејзините функции во таа област да се подигнат на нивото на
 функциите во областа на мирот и безбедноста.

Ставовите на невразаните земји усвоени на Конференцијата ја
 покаже приврзаноста на овие земји кон Организацијата. Тие ја пока-
 жале високата степен на приврзаност на принципите на Повелбата

събрание на ООН за правото на силите народи на самоопределяване и
 независност. Била искажана задължителност поради понатамошното власт-
 е на ултраважните режими и колониалната и расистичка експлоата-
 ция. Ова било закана на мирот и безбедноста во светот. Било решено
 да се постави апел по владата на Франција и Шпанија, по народите
 на нивните колонии слободно да го користат правото на самоопре-
 делување.

613) делување.

Во Резолуцијата за апартхејдот и расната дискриминација

било било потсетено на Резолуцијата на Организацијата на африкан-
 ското единство (OAU/Res (232) XV која е усвоена на скупштината на 14

септември и на владите на нивниот седми редовен состанок, на Белград-

ската и Каирската декларација како и Декларацијата во Лусана за

африканска Африка. Било констатирано дека борбата на ултраважните народи

на африканска Африка против апартхејдот и расната дискриминација е со

цел да ја оствари правото на основните човечки слободи. Била осудена

торгумата во затворите на оваа земја. Исто така, била подвжана пот-

ребата од металуршката индустрија да се воспостават на пет на апартхејдот.

Исто така била осудена замјиде кои соработуваат со расистичките

режими во африка.

Конференцијата била првото решение на невразаното движење

му се паде високо место во металуршките настани. За таа цел била

усвоена и посебна резолуција. Целта била да се назначат потребата за

целото консултирање на преставниците на невразаните земји, како и по-

целото консултирање на составот на највисоко ниво. Со тоа, би се зголе-

мила ефикасноста на движењето за отстранување на апартхејдот во соглас-

ност со промените на металуршката заедница.

3. Значењето на Конференцијата

Конференцијата во Лусана има големо значење на само по

себеси и по промените на

вани и отлуките кои биле понесени. Оваа Конференција покажа дека

превртливоста дека нема да успее и дека движењето ќе пропадне се

непочини. Нејзините ставови да светот се постави на подобри основи да

пристае од сите учесници.

Конференцијата била насочена кон решавање на овие проблеми

кои сеуште не биле решени. На Конференцијата се дадо прилика на сите

шефови на државите и властите на невразните земји да ги изнесат свои

ле проблеми. Државниците преку вземни контакти и составни разгов-

раа за поедини проблеми од билатерална соработка. Двоа значи дека

Конференцијата имаше својо значење. Дав овозможиле усогласување

на вселнички пристап кон разни проблеми, а од друга страна припоес-

на за меѓусебно запознавање и наоѓање на можности за поинтезивна

соработка.

Конференцијата била добро организирана како резултат на

големите напори на претседателот Кенет Каунда и неговите соработни-

ци.

Конференцијата е новина во однос на меѓународните проблеми, ка-

ко и единството кое дошло до нараз во полна мера. Една од карактери-

стичките е и тоа што покажала еднодушност во мислењата по сите пра-

шања ставени на дневен ред.

Африка со соодветен енгуаџазам настапила во Лусака. Тоа

имаше влијание на работата на овој еминентен собир. Овде дошло до

нараз полетот на современото Африканец, кој почнал да има се позна-

чајна улога во современото свет. Војдно беше покажано дека на движе-

њето се повеќе влијание имаат помалку развиените земји, пред се на-

родите на Африка. Конференцијата го даде внимание им дава на пробле-

мите од овој континент. Движењето ќе поставува на дневен ред прашања

кои не можат да се решат преку нок. Одушевјувањето на народите порв-

ди личивидиравењето на колонијалното ропство и вклучувањето на голем

број земји во меѓународниот живот, создаде уредување кај народите

на постоечките проблеми. Постои единство и кога се во прашањето
единство. Постои прашање за правата при
проблеми на човештвото на целиот свет. Постои свет
кога станува збор за основните и најважните проблеми за кривичните
разлики, кои имаат свој причини видот дека постои големо единство
за нареден работи на Перу Елгардо Меркато-и големите меѓусебни

решенија. "Инокрај големите број на учесници-испектат министрот
кои директно ги подолуваат овие земји, прашањата кои бараат брзи
номските прашања кои директно ги подолуваат овие земји, прашањата
ковите, да ги отворат патите за решавање на политичките и еко-
ло појавата на движењето, со цел да се намали напнатоста меѓу дво-
земјите се повеќе почнале да ги согледуваат мотивите кои доведоа
на ската кон нивното се поголемо учество во меѓународните односи.
Оваа дрета конфронтација на невразните земји претставува важ-

потврден од конфронтацијата.

теризираат единството во различностите се покажеа точни и биле
еднодушност. Зборовите на Кенет Каула дека невразувањето го карак-
теризираат земји по сите клучни прашања ја покажале својата

на движењето. Но, невразните биле едногласни по ова прашање.
претставникот на револуционерната власт на Јужен Виетнам за член
сметало дека ќе дојде до разединување во однос на прифаќањето на
коминисија, наречена "атресијот", и нерамноправноста. Особено се
по најважните прашања било големо особено во судбата на странаката
покажале дека тие не биле во право. Единството на невразните земји
редовите на невразните земји. Но, резултатите на конфронтацијата
ва се однесуваат кон неа. Тие мислеле дека ќе нема единство во
Големите сили, во текот на припремата на конфронтацијата со резер-

изразена преку перомата за потпирање на сопствени сили.

ликите во септември не се некои проблеми, сето тоа има важност, затоа верувам дека се тоа ќе биде значаен фактор за кохезијата која припоисе на оваа група може да ги забрза решенијата за сите проблеми, зошто единството ствара снага, а истината постои право во чистото на единство на значајните прашања за кои се дискутираше на оваа Конференција".

Конференцијата во Лусака е значајна етапа во развојот на невразното движење. Иако на неа имало различни натамошни, сепак се покаже високиот степен на единство на подлците по различни прашања од меѓународните односи. Со неа невразноста стекнала услови да постигне универзален тип на меѓународните односи засновани на принципите на непропуштање активна колективност.

Конференцијата во Лусака даде одговор на сите оние кои сме- тале дека невразноста е нацимата. На сите кои мислеле дека само големите сили се оние кои ќе решаваат за проблемите на денешниот свет. Невразноста се покаже дека е совет на човештвото и морално- политичка сила во светот. "Овој собор на државниците од целиот свет претставува сам по себе, нов значаен припоис кој историски на не- вразвањето-истакнал Кенет Каунда. Тој исто така претставува предизвик, зошто ако овој собор е значаен, одликите кои од него се очекуваат имаат потолку поголемо значење и влијание на иднината на човештвото. Нека одликите понесени овде, во палатата Куленгуму, му послужат на че- лото човештво".

Со Конференцијата во Лусака завршува една почетна фаза во развојот на движењето на невразвање. Сета стана јасно дека собирите на невразните се периодични составници со цел да се решаваат одредени проблеми, но пропозитивна акција екипата кон иституционалијата на движењето. Конференцијата претставува настан со која се прекинува кризата на континуитетот. Невразноста почна со нова мобилност да дејствува

и етунаропната спеначка се појак фактор, Невразноста се претвора во се повлијателна политичка доктрина. Лусака потврди дека трајните и големите тешкотии можат да се совладаат со социјалематска работа и акции, во сопствените региони.

4. Конференцијата во Џорџтаун и нејзиното значење

Активността на невразните земји по Конференцијата во Лусака е особено значајна. Во согласност на одлуките на овој самит за претрата од чести консултации во седиштето на Организацијата на Обединетите нации се составиле министерствени невразните земји. На самитот кој се одржал од 16 до 30 септември 1971 година претставници на 46 земји во својство на полноправни членови и 6 земји како посматрачи. Лука се видела желбата на невразните земји за чести консултации. Но, одлучиле составити се одржал непосредно по Прелиот самит на невразните земји одлучиле кои биле понесени не се разликувале во многу од променливите усвоени во Лусака.

Составител на својата последна седница од 30 септември до крајот на септември. Во нешто се потврдени главните точки од Декларациите понесени во Лусака.

Составител во Њу Јорк е особено значаен за развитокот на невразните земји. На нешто била напласена потребата за заеднички истапување на овие земји во светската организација. Одржан во време на XXVI-тото заседание на Генералното собрание овој составител за првпат правителствата на невразните земји во рамките на ООН, овие акции требало да се насочени кон јакнењето на меѓународната безбедност и соработка, децентрализацијата на останатите делови на светот, економскиот развиток на земјите во развој, јакнењето на улогата на ООН и взаемна соработка меѓу невразните земји.

На ¹⁷⁸состанокот се решило да илната година на XXVII-то заседание

на Генералното собрание на ООН да се одржи состанок на невразните

земји во порцтаун (Гвајана) на министерско ниво. Состанокот имал за

цел да изврши кординација на активностите и затоа бил свикан пред

(624)

заседанието на Генералното собрание. За припремање на состанокот бил

(625)

активиран Приремноот комитет во состав од др. Ѓе. Садам. Со тоа овој

(625)

комитет почнал редовно да се состанува.

Конференцијата на министерите за надворешни работи на невраз-

ните земји се одржа од 8-12 август 1972 година. На Конференцијата

зеле учество претставниците на: Авганистан, Алжир, Бахреин, Босвана,

Бурма, Бурунди, Камбоџа, Централноафриканската Република, Чиле, Конго

(Бразавил), Куба, Кипар, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапунезија, Ирак, Јамејка, Јордан, Кенија, Кувајт, Лаос, Лесото, Либан,

Либериа, Либија, Малгашката Република, Малави, Малезија, Мали, Мароко,

Марија, Мароко, Непал, Нигерија, Доминиканската Република, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун, Јапун,

тата.
(629)

во текот на консултациите бил утврден дневниот ред, како и изработ-
ка на голем број одлуки по одредени прашања. Пред се тие се однесу-
вале на разоружувањето, безбедноста, развојот, децентрализацијата, меди-
транот и др. Замената на мислења овозможило усогласување на ста-
новите за најбитните прашања кои ќе се разгледуваат на конференци-
јата.

Дневниот ред на конференцијата се состоел од два дела: поли-
тички и економски. Политичкиот дел ги опфаќал најважните прашања

во светот, како што се промените во односите на големите сили и

улогата на невработените во тој план; јакнењето на борбата против ко-
лонизацијата, неоколонијализмот, апартхејдот и расната дискриминациј

алтернативите војни и употреба на сила; мерките за соработка и коорди-
нација: корпација на активноста на невработените земји во рамките на

000 посебно на XXVII заседание. Во дневниот ред по сите овие праша-
ња и во дискусиите биле опфатени најважните прашања на современниот

свет.

Делот од дневниот ред за економските прашања се однесувал на

разгледување на резултатите на III УНКТД, разгледување на резулта-
тите на Светската конференција за заштите на човековата околина

(631)
во Стокхолм и др.

Министерскиот состанок во Портлаун е значаен по консултациите

и заклучоците кои биле усвоени. Тој ги проширил активностите, така д
не може да се смета за советување кајво што ги имаа предходните кон

(632)

консултации на вакво ниво на невработените земји. На конференцијата биле

усвоени повеќе документи во кои се разгледува меѓународната ситуа-
ција, суштините кои ја отежнуваат меѓународната ситуација и биле

извршена декларација на ставовите на политиката на невработените.
На конференцијата бил усвоен документ од општо значење, познат
како Декларација од Портлаун. Во неа се нагласува дека големин

силы ја имаат задржано стратешката нацок, сепак во светот се јаву-

ваат други центри на сила. Но, тенденциите на многу земји за ослобо-

дување се зголемувале, па министрите со рани во Цорптаун сметале

дека ова е можност за унапредување на целите на невразаноста. На

Конференцијата немало дилеми во врска со корисноста од попуштање

на затегнатоста меѓу големите сили, што е едно од основните барања

на политиката на невразување од Белградската конференција наваму.

Во Декларацијата се поздравува попуштањето во односите, објективни-

ја на преговори и билатералните преговори меѓу големите сили во

Европа и во другите делови на светот. Војдно се поддржува позитивни

ниот развој во Европа и во другите региони во Медитеранот и на

Блискиот Исток.

Министрите во Цорптаун поодредено околку во Лусака ги фор-

мулираше своите ставови во однос на кризата на подрачјата во

Индокина, Блискиот Исток и на југот од Африка. Конференцијата јасно

ја дефинирала поддршката на борбата на народите на Виетнам, Лаос и

Камбоџа. Биле осудени сомбардиранијата на САД на Виетнам и се барало

повлекување на сите странски трупи од Индокина. Преговарачката

позиција на Привремената влада на јужен Виетнам добила значаен

импулс. Била изразена полна поддршка на нејзиниот предлог од сепум

точки како правично да се реши проблемот. Исто така, бил поддржан

предлогот од пет точки на принципот Сикангук, каде се препорачало на

политичко решавање на проблемот по пат на преговори "проблемот

треба да се реши на база на тие точки и политичкиот програм на

Фронтоот за национално единство на Камбоџа".

633)
634)
635)

Била разпелдувана положбата на португалските колонии во Ро-

дезија и Намбија и други проблеми на Африка. Најважна е едногла-

ната поддршка на Конференцијата на ослободителните движења во

светот во нивната борба против колонијализмот како и обврската

за зголемување на материјалната и друга помош на овие движења. И

овие пошла до израз солидарноста со другите народи наред со

Африка. Конференцијата ја истакнала неопходноста од рамноправно

учество на сите земји, како во решавањето на проблемите од општ

интерес, **ка** како што е мирот и безбедноста, како и тенденциите

на големите сили да манипулираат за решавањето на овие пробле-

ми. До таа смисла е истакната барањето за демократизација на

меѓународните односи и за отлучуваачки промени во светот. Од посе

бно значење е тоа што на Конференцијата видно место зазема

прашањето за таканаречената зона на мирот, соработка и безбеднос

како единствена алтернатива на блоковските ишеи за регионална

безбедност. Поново била утврдена старата теза на невразаните на

база на блоковското собирање нема трајна безбедност и слободен

развој. Поддржани биле напорите за стварање на такви зони во

Индискиот океан, ултосточна Азија и медитеранот. Душноста се

работи за универзална безбедност и најините принципи од општ

карактер како и конкретните промени на регионална основа.

Во документот се бара ефикасно дејствување на Организаци-

јата на Обединетите нации и постигнување на најзината универзал-

ност. Исто така, се бара **в**рќање на НР Кина на местото кои и прине

та. Конференцијата го поддржува и приемот на Двете Германии, во

Организацијата. 638)

Било констатирано дека Обединетите нации треба не само да

ги одражат сите промени во светот и во меѓународните односи,

туку и да влијае на тој развој. Така неуспехот во работата на

ООН и на нивната неволна ефикасност не се темелат врз нивната

тоците во Повелбата, туку врс недостатокот на политичка волја кај

одделни земји-членки кои не ги почитуваат и не ги применуваат

принципите на Повелбата".

639)

Оваа Конференција има големо значење зошто покажа нов напре-

док на невразаната политика. На Конференцијата вел учество и прет-

ставникот на ООН. Логаш Организацијата била за прв пат претставена

640)

на собор на невразаните земји.

Во полед на разоружувањето се дава приоритет на иницијати-

вата за свикнување на светска конференција за разоружување и за-

брана на хемиско-биолошкото оружје и забрана на нуклеарните про-

641)

би. Завршниот ден од Декларацијата претставува Акционен програм од

9 точки. Тукa министрите си поставиле задача да го спроведат дого-

ворот на овој програм.

Во нешто се превидува соработка на невразаните земји во сите

сфери на меѓународните односи. Посебно невразаните земји требало да

се единствени во поддршка на ослободителните движења во колонните

642)

преку испраќање на воен материјал и обука на кадри.

Конференцијата е особено значајна за полносно спроведување на

Декларацијата од Лусака со што се отвори нова ера во иницирањето

на економските акции. Документот за економска соработка усвоен во

Портлан во потполност ја изразува ориентацијата на сите земји

учеснички за усвојување на поконкретни програми за соработка, како

и нивно брзо и ефикасно спроведување во живот. Во нешто подетално

се разработени препораките донесени во Лусака и врс основа на

најновиот развој на настаните, а со посебно светло на резултатите

од Третата конференција на ООН за трговија и развој. Иако појасно

се подвлечени поетини компоненти на политиката на невразување во

644)

областа на развојот. Била дадена поддршка на напорите на земјите

во развој и "Групата 77" во нивните акции за обезбедување услови

за спроведување на сите одлуки кои ги донесол Третиот ЗНКТЛ и

гарантата формулирани на министерската конференција на "Групата

одржана во Алжир (Алжирска повеќа) и во Лима. Во овие документи се содржани никлуци за создавањето на навист економски поредок кој

рефинитивно ќе биде оформен на соборот на невразните земји во

Алжир.

Било констатирано дека империјализмот се спротиставува на

предлозите на земјите од третиот свет и тој им стои на патот за

понатамошен нивни економски развисток. Со тоа тој сака да ја зачува

економската преваст на земјите кои се одободиле од колонијалното

646)

роство. Документот ги означува негатиивните движења во економскиот

развисток на недоволно развиените земји.

Оваа конференција го отворила проблемот на понесувањето на од-

луките на соборите на невразните земји. Консензусот на понесување

на одлуки или оспорен, така на некои претставници во знак на про-

тест ја напуштиле конференцијата. Но тоа што е консензус, дали е

тоа едногласие и мнозинство на гласови, или пак преовладувачко ми-

слење на учесниците биле главни прашања кои ги поставила конферен-

цијата. Тука било решено дека консензусот не треба да се прифати

како круша формална едногласност, туку на флексибилен начин како

648)

најширок именител на сите учесници.

Конференцијата во Лорптаун покрај овие документи донесла

и повеќе специјални резолуции како што се: Резолуцијата за Кина; Ре-

золуцијата за Блискиот Исток; За грабнувањата на сириските и ливански-

те воени лица; за Зимбабве; за Шпанска Сахара; Лорторико; Резолуцијата

649)

за кординација меѓу невразните земји. Резолуцијата за кординација

превистувања да се основа на сепаратен комитет составен од сепум невраз-

ни земји кој ќе се бира секоја година на септемврскиот министер-

ски состанок на база на геогравската распределеност. Комитетот тре-

вало да има задача да ги нагледува припремите на министерскиот

состанок и сите други прашања кои смета дека се потребни да се

разгледуваат на следните состаноци на министерите за наредешни

650)

работи на невразните земји.

современните светски настани.

ганизацијата е на димната. Неврааните го најао своето место во

Подобата на гласачката машина на Исток и Запад во рамките на Ор-

големо влијание во ООН при одобрување и отфрлување на одлуките.

неврааните земји што ќе доведе до нивни акции. Тие ќе почнат да им

Значајето е во тоа што бил разработен и планот за корпоративна мери

области во економијата, сообраќајот, индустрискиот развој и друго.

движењето. Тука се направиле конкретни обиди за соработка во разни

движењето. Учество на претставниците на ООН му дал нов импулс на

Конференцијата во Џорџтаун многу значајна за развојот на

Во текот на подготовките на оваа Конференција летанот почнал да ги дава првите резултати. Иако попуштањето се олеснувало на СССР и САД, како и САД и НР Кина, а не биле вклучени сите земји е значаен во овој период од меѓународните односи. Судириите меѓу опшестни земји од третот свет меѓа да повеќат по избувнување на нова војна. Но, во оваа фаза на дешанот се даде надеж на светот дека може проблемите да ги решава по мирен пат. Во тоа време биле создадени услови за решавање на отворените прашања кои се олеснуваат на европскиот континент, и биле положени темелите на Европската Конференција за безбедност и соработка. Во тоа време НР Кина влетла во ООН. Исто така биле склучени договори меѓу СР Германија и СССР, а исто така зајакна соработката меѓу САД и СССР. Во летото 1973 година била посетата на Леонид Брежнев на Вашингтон, со што бил затворен кругот на преговори те кои почнаа пред една година во Москва. Во почетокот на 1973 година завршило со работа работното тело на министрите кои биле запознети за припремање на КЕБС. Биле создадени услови за отварање на дијалогот за јакнење на безбедноста на Европа. Со тоа пораснала надежта за оспржување на вакви собири во идните делови на светот. Овие чекори на летанот се направиле на активност на невразаните земји. Во тоа време летанот се наметнал на современот свет, а исто така тој процес ја потврди историската оправданост на невразаното движење. Овој тренд во овој момент создава услови и отвори нови простори за активност на невразаните земји кои најпрвин се залегале за универсализација на политиката на попуштање. Иако резултат на тоа што летанот не може

1. Приликите во светот пред Конференцијата

КОНФЕРЕНЦИЈАТА ВО АЛЖИР

ГЛАВА V

ауе како еден од основните принципи за отлучување меѓу невразните од 13-15 мај 1973 година било дефинитивно прифатено начелото на кос на земјата корминатор-Замбија. На заседанието на овој комитет во Каб. телиниот комитет кој имал задача да помогне во работата на владата При одржувањето на Алжирската конференција бил активен Логова

2. Лекот на конференцијата

пат вра сопствените сили. и инфериорност. На невразните им станало јасно дека треба да се потпи на за борбата против сиромаштвото и бедата т.е. политичката зависност сила која се повеќе растеа и се ширела. Таа сила се повеќе била свес се наметнува како морално-политички фактор и како првата материјални Но, покрај сите тешкотии невразното движење почнало се повеќе да била потресена и од внатрешни сујиди како оној во Чиле. во Индокина, а почнала четвртата араелско-арапска војна. Невразноста Поттовителниот комитет во Нју Јорк. Во тој период проложил војната викале различни коментари кај невразните земји. За таа цел се составиле Договор за пријателство и соработка со СССР. Овие договори предиз на три невразни земји со СССР (Индија, Ирак и ОАР). Овие земји потпиш на меѓународната сцена. Во тоа време пошло до специјални арапски развој. Заради својата силна улога невразноста се повеќе беме присутн Трката во вооружувањето дала да се влоши положбата на земјите во нам, Камбоџа и Лаос), Латинска Америка и по другите делови на светот. ризализмот и анархизмот во средноисточната криза, во Индокина (Виет- тоа време невразните биле соочени со силите на колонијализмот, шпе- присвоеното и често да присвојуваат ново не бирајќи ги средствата. Во колонијализмот и хегемонија и понатаму настојувале да го одбранат кршење на суверенитетот, агресија и труго. Силите на империјализмот, земји и натаму ги чувствувале последиците на политиката на притисок да прерасне во политика на општо потштале, голем број на невразни

земји. Прифатено било и начелото кое овозможуваło натамошна демо-
кратизација и постигање на "единството во разликите".

Четвртата конференција се одржала во Алжир од 5-9 септем-
ври 1973 година. На оваа конференција зеле учество следниве земји:

Авганистан-амбасадорот Пазвак Абдурахман;

Алжир-претседателот Хуари Бумедијен;

Аргентина-министер за надворешни работи Алберто Винјес;

Бахреин-премиерот Шехот Ибн Сулејман Ал Калифи;

Бангладеш-премиерот Муншир Фахман;

Босвана-претседателот Сереч Кама;

Бурма-министер на надворешни работи Куан Сое;

Бурунди-претседателот Мишел Микондере;

Бутан-стагниот претставник во ООН Санги Пенжоре;

Централноафриканската Република-претседателот Жан Бенел Бокаса;

Чад-министерот за надворешни работи Баба Хасан;

Чиле-министерот за надворешни работи Клоумиро Алмеида;

Домој-претседател Метју Кекеко;

Египет-претседател Амвер ел Саат;

Екваторијална Гвинеја-претседателот Мариса;

Етиопија-цар хаилеセラсије I;

Естон-претседател Алберт Бернар Вонго;

Гамбија-министерот за земјоделие и финансии Абинџе;

Гана-министер за надворешни работи Кване Баат;

Горна Волта-претседателот Сангуи Ламизани;

Гвајана-премиерот Форбес Бернхам;

Гвинеја-премиерот Беавоти Луис Лансан;

Гвинеја-премиерот Ишира Јанги;

Империја-министер за надворешни работи Адам Малик;

Ирак-и

ли Бакар, Муртар Саид Абделбаки;

Јамајка-премиерот Мајки Мајли;

Јемен-Арапска Република-преседателот Кади Абдерахман ел Иријани;

Јемен-НДР-преседателот Салам Али Робаи;

Јордан-лични претставник на крајот Хусеин, Рифаи;

Југославија-преседателот Јосип Броз Тито;

Јужен Виетнам-преседателот на Президиумот на НХО Нгујен Хи По;

Камбоџа-принц Нородом Сиханук;

Камерун-преседателот Ахмадо Ахидџо;

Катар-шеикот Калиф Ибн Хамад Ел Тани;

Кенија-министерот за надворешни работи Мунгаи Нјороте;

Кипар-преседателот архиепископот Макариос;

Конго-преседателот Мариен Нгуаби;

Куба-премиерот Фидел Кастро;

Кувјат-емирот Сабах Аб Сабах;

Лаос-амбасадорот во Париз Камфан Панџе;

Лесото-премиерот Лонатан;

Либан-премиерот Тахиједин Солх;

Либеија-преседателот Вилијам Лоберт;

Либија-преседателот Мухамед Гадафи;

Мајотаскар-министер за надворешни работи Жинџије;

Малавија-премиерот Јун Абули Равак;

Мали-преседателот Муса Траоре;

Малта-премиерот Минтоф;

Мароко-премиерот Омар Осман;

Маврициус-премиерот С. Рамгулам;

Мавританија-преседателот Муктар ил Ислах;

Непал-крајот Бирендра;

Нигер-преседателот Хамани Диори;

Нигерија-преседателот Јакубу Говон;

Оман-султанот Кабус Бен Саид;

Бретот на Спонавата Коска-преседателот Феликс Јуу Боанџи;

Перу-премиерот Елгардо Меркадо Харин;

Руанда-председателот Живенал Хабриалимана;

Саудиска Арабија-кралот Фејсал;

Сенегал-председателот Леополд Сенгор;

Сера Леоне-председателот Сикаа Стивенс;

Сингапур-министер за наворешни работи Раџаратнам;

Сирија-председателот Хафез Ал Асад;

Сомалија-председателот Мухамед Сиад Баре;

Шри Ланка-премиерот Сиримаво Бандаранайке;

Суан-председателот Мохамед Џафар Нимери;

Свазиленд-потпредседателот Кумало;

Танзанија-Џжулиус нереџе;

Того-председателот Елџанема;

Тринидад и Тобаго-амбасадорот Левис;

Тунис-председателот Хабиб Бурџиба;

Уганда-председателот Или Амин;

Обединети Арапски Емирати-шеикот Заид Бен Султан;

Заир-председателот Мобуту;

652 a) Замбија-шеф на делегацијата Ир Кенет Каунда.

Во својство на посматрач биле следниве земји: Барбадос, Боливија,

Бразил, Венецуела, Јавадор, Колумбија, Мексико, Панама, Перу, а како

гости учество зеле: Австрија, Финска и Шведска.

На Конференцијата зеле учество и ослободителните движења во светот.

652 б) Тогаш тоа десет од Африка, едно од Блискиот Исток и едно од Латинска Америка.

На оваа конференција движењето ја покажало својата сила како

фактор на меѓународната сцена. Пред се нагло се зголеми бројот на

земјите кои зеле учество на овој сооп, а исто така се покажа дека

тоа е најширока манифестација на движењето. Во почетокот во него

зедоа учество земјите на јужна и југоисточна Азија и Африка, сета

движењето се пријди по целиот свет, а особено пропор има во земјите

на Латинска Америка. Интересот на овие земји за движењето бил

резултат на процесот на трансформација на политичките и економските услови на овој континент. Дие почнале да се спротиставуваат на економ-ската експлоатација и политичкиот притисок на напорешниот капитал што го запираат слободниот национален развој на овие земји. Присуство-то на земји од овој континент понесува нови моменти во неврзаната политика.

654)

Монетарните кризи кои доминирале во овој период со флукутација-та на курсните разлики на главните валути ги потолкуле неврзаните земји. Земјите во развој со првата девалвација на доларот од декември 1971 година изгубиле околу 500 милиони долари. Четвртиот составок на

655)

на неврзаните земји дал оценка на ваквата економска ситуација и ги запртал мерките за успешна борба во меѓународната политика на развој затоа важно место на заседанијата на Алжирската конференција имале ме-ѓународните економски проблеми, како и положбата на земјите во развој

се барале начини за поместување на јазот кој ги делел развојните од неврзаните земји во светот. На Конференцијата неврзаните земји се заложиле за решавање на нивните економски проблеми. Дневниот ред на Конференцијата во Алжир се состоел од 12 точки и ги опфатил сите витални клучни економски проблеми на современниот свет. И покрај тоа што се однесувале на препоручаните прашања т.е. за прашањата на организацијата на конференцијата било соопштено и

следново:

општа проценка на големата меѓународна ситуација и улогата на невр-заните;

разликување на политичките прашања и корминација на акциите на не-врзаните земји за јакнење на светскиот мир и безбедност;

разликување на економските прашања и меѓународните акции насочени кон здружувањето на економскиот и социјалниот прогрес на неврзаните земји;

мерки за унапредување на соработката и корминација меѓу неврзаните земји, вклучувајќи ги областите на просветата, културата, науката, инфор-

Содирот работел во пленум и два комитета-политички и економски.
Комитетите формирале работни тела и рејакциски групи. Тие ги усвоиле
судале ставовите и мислењата како и конечниот предлог да покренат

тите.

Во општата дебата зеле участие сите членови на делегациите.
Прв пат збор дрugarот Лито. Во дебатата била дадена анализа на по-
литичката и економската ситуација во светот со оценка на меѓународ-
ните односи. Лука бил позитивно оценет процесот на попуштање во од-
сите на големите сили. "Ако во меѓувреме-истакнал Лито во говорот

на Генералната дебата-студената војна ја изгуби својата жестина, ако
во односите меѓу големите сили преговорите и спогодувањата во го-
лема мерка ја зголемат конфронтацијата (ако значително се подобри
ситуацијата во некои делови на светот) во тој напор се вткаени
и нашите напори" и понатаму пропозира дека напорите што ги прават
ле невразаните земји доведе до "ублажување на затегнатоста во све-
тот и на се поширока афирмација на мирољубивата коезистенција".

659)

Но, и покрај смалената затегнатост што била постигната со прегово-
рите меѓу големите сили "постои и понатаму обидна опасност
" светскиот мир, нарочно на средниот Исток, во Африка и Источна Азија-
истакнал генералниот секретар на Обединетите нации Курт Валдхајм.

660)

Невразаните земји барале да се воспостави мир во целиот све-
тот. "Од средувањето на односите меѓу големите сили нема автоматски да
проспекне мир. Тој не може да се прилагоди на едностраниот концепт-
ција, на светската рамнотежа, ни префрлување на судирот на држави

661)

континенти, на кои се гледа како на улога во економската и стратеш-
ката игра околу барањето на нови зони на влијание"-истакнал Хугри
Бумешен во говорот при отворањето на Конференцијата. Тој смета дека
граен мир и стварен развој не може да се постигне додека не се
отстранат претензиите на оние кои сакаат да ја кројат капата на
светот. Мирот може да се постигне со борба, солидарност и самостојност

Неврзаните земји својот став кон меѓународната ситуација ја го формулирале во документот усвоен на Конференцијата-Политичка декларација. Во документот и во изјавата на шефовите имало различни мислења и предлози по различни прашања за кои се заинтересирани неврзаните земји. Некои шефови на одредени земји истапиле со различни барања во врска со политичките системи, идеологии и материјални можности, за традицијата, културата како и преокупацијата на земјите на внатрешен и надворешен план. Исто така, имало и полемички тонови како што биле оној на Кастро и НародомоСихангук, како и оној на Гаффи и Кастро. Овие полемички послужиле на непријателите на неврзаното движење да се обидат да го опрнат неврзувањето. Но, овие разидувања биле резултат на ширењето на движењето и на неговата демократска суштина. Тоа им овозможило на земјите да го изнесат своето мислење. На одредени преговарачки ставови, како и на сите предходни конференции на неврзаните земји за заземање на посебни ставови во зависност од постапките на големите сили спрема одредени меѓународни проблеми.

На Алжирската конференција била решена темата дали неврзаното движење треба да постои кога би дошло до прекинувањето на биполарниот светот. Учесниците во дискусиите на Генералната Асамблеја се сложиле дека ултата на неврзаните земји не само што не се сложиле, туку неврзаноста во овој период бележи првостепеност. Дие се сложиле дека спротивставувањето на блоковите и блоковската конфронтација е една од главните на неврзаното движење. Другите компоненти како воспоставувањето на нов економски поредок, укинувањето на доминацијата, општото разоружување, мирот и безбедноста се уште се актуелни и имаат значење на меѓународната сцена. Во говорот на Генералната Асамблеја другарот Дито истакнал дека неврзаните не бараат од никој право на рамноправно учество за решавањето на меѓународните проблеми. Дие го преземаат делот од говорот за развојот на меѓународните

ните односи како што е мирот, безбедноста, независноста и самостојаноста како и економскиот и општествениот прогрес.

(664)

На Алжирската конференција беше решена и дилемата која постои на преходните собири. Дали независноста е исклучиво морална сила тогаш дошле до израз две тенденции. Едната била дека независноста не посетува морална сила а војдно и фактичка која и е потребна да ги оствари своите цели. Оваа сила требало да содржи и стратешка компонента. За оваа компонента се залегале Бангарананке и Бутеџика. Со оваа компонента се препоставувало и притисок на меѓународната

(665)

заедница. Втората компонента барала синхронизација на движењето. Конференцијата прифатила компоненти од двете тенденции. Било прифатено на нележ на човештвото како и позитивен фактор во меѓународната

(666)

заедница. Зошто "независните земји имаат отромна морална и политичка одговорност за да дојдат до коренети промени на светската политичка и економски односи". Исто така, независните земји се политички организирана сила која дејствува на меѓународен план за да се решат сите важни светски проблеми.

Лука, во Алжир била решена и дилемата дали треба да се менуваат постојните критериуми на невработеноста. Даа дилема била актуелна за дебатата за приемот на Малта како полноправен член во невработеноста за дебатата. Конференцијата укажала на тоа дека критериумите не треба да се менуваат но, треба да им се даде нивно пошироко толкување. Учениците покажале полно разбирање кон барањето на Малта и со нејзиниот примарен во деловите на невработеноста ја изразиле својата солидарност кон оваа мала земја.

На Алжирската конференција било решено и прашањето кое било поставувано и на преходните состаноци за да се најде пат за корелација на невработеното движење. Било воспоставено ново тело кое не ги ливете конференциите обезбедува континуитет на дејствување на невработените земји. Тоа тело требало да се грижи за остварување на

светски збиднувања. Важноста на овој термин се афирмираше
почетокот на крилатината која често се споменува во современите
рапија без претезии да се нагласува негово значење го означува
економски поредок. Иако овој термин е спомнат во Економската декла-
конференцијата во Алжир за прв пат ја лансирала идејата за нов
две компоненти на движењето му се заканува неуспех.

се бори движењето. Во случај да биде запоставена една од овие
литички и економските проблеми. Тие сочинуваат една целина за кој
покументи покажале дека на невразните земји еднакви и се важни по-
ти оформат различни проблеми од меѓународните настани. Условите
овие документи Конференцијата прифатила и 14 различни резолуции ко-
ската декларација и Акционен програм за стопанска соработка. Покрај
Главните документи донесени во Алжир се: Политичката и Економ

2. Документи на Конференцијата

мирот и безбедноста во светот.
671)
кон здружување на невразните земји кои се борат за одржување на
биро ги преминало рамките на општото политичко ангажирање и водело
тивите и другите одлики од конференциите на врвот. Кордипационото
670)
ференција. Бирото требало да презема мерки за спроведување на дирек-
како кордипационен орган на раководи со движењето до следната кон-
кои делегации, тку се прифатиле претседателот на Конференцијата
што се предложило на Конференцијата во Џорџтаун, а се залагале не-
кој постојано ќе дејствува. Не бил создаден Стален комитет како
јата во Луасака, која се барало да биде создаден еден секретаријат
Со кордипационото биро била решена темата појавена на Конференци-
малија, Кувајт, Заир, Сенегал, Малавија, Либериа, Сирија и Гвајана.
претставниците на Албанија, Либија, Ланка, Куба, Јанзанија, Непал, со-
Кордипационото биро влегле Хуари Бумедиен како претседател и
по) требало да е составено од претседатели и 14 потпретседатели. Во
решенијата од конференциите на врвот. Кордипациониот комитет (би-

Политичката декларација се состои од 88 точки. Дав официален

спектар на разни светски настани. Со заповолство било констатирано

дека половината од државите членки на меѓународната заетишна земја

учество во овој импозантен собор на невразните земји. Биле разменети

мислењата за меѓународната ситуација како и улогата на движењето на

неврзување. Особено силни се зборовите дека "здружените сили на дви-

жењето за национална и општествена еманципација која непрекинато ги

потресува застапените стругтури за еден свет кој е во полно менување

преку непрекинат напредок на научната и техничката револуција, оваа

пат кон потполно ослободување на целото човештво" Но овој технички

напредок која не би се употребувал во служба на мирот во светот, мо-

да поведе до пропагандна на човештвото. Сите конференции на невразните

земји ја истакнувале желбата за мирот и создавање на нов светски

економски поредок кој ќе се заснова на мир, безбедност и рамноправна

соработка. Било констатирано дека движењето на невразноста е важен

фактор во борбата за "слобода, независност на народите и земјите за

општ мир, безбедност и рамноправна соработка. Било констатирано дека

движењето на невразноста е важен фактор во борбата за "слобода, неза-

висност на народите и земјите за општ мир, рамноправна безбедност на

сите држави, за општа примена на начелата на мирољубива кооперативни

ја, за демократизација на меѓународните односи, за севкупна правична

соработка, за економски развој и општествен напредок".

Попуштањето на затегнатоста во светот која дошла по разаз на

конференцијата во Лусака со контактите меѓу САД и СССР и САД и Наро

на Република Кина "претставува значајно постигање на силите на миро

во светот". Но, ова попуштање меѓу Исток и Запад не значи дека многу

те биле загарантиран по целиот свет. Како резултат на тоа дека многу

народи се наоѓаат под колонијално робство и дека неоклолонизацијата

расизмот и апартејдот стојат на патот на независноста на народите

така мирот е ограничен и во начелата и во обимот. Неврзаните земји
на конференциите во Бангунг, Белград, Каиро, Лусака и Лоритаун да-
раат "народите да се ослободат од колонијалното робство, таму ка-
де што тоа постои, да се искорени апартхејдот, лимитот и сите фо-
рми на расна сегрегација". Суттината на прашањето е во правото на
нааависност и елиминирање на странскиот монополи и преземање на
контрола над националните богатства. Народите сакаат да го сочу-
ваат својот идентитет и да го збогатаат културното наследство.
(677)
Пие тежнеат кон солидирање на својата независност, потчинетост,
мешање и притисок било политички, било стопански или воен.

Конференцијата го осудува постојењето на воени сојузи кои
се составен дел на ривалството на големите сили и бара да се отс-
транат базите вра кои тие сојузи се потпираат. Била напласена пот-
ребата за решавање на сулпирите на трото на Блискиот Исток и нара-
иската агресија кои со сила ги окупираа. Неврзаните земји заедно
со останатите членки на ООН треба да преземат мерки "против из-
раен во согласност од одредбите на поглавието VII од Повелбата
на ООН".

Била изразена солидарност со палестинскиот народ и неговите
жртви со цел да ги врати своето национално достоинство и идентит-
Учесниците ја изразиле својата загриженост и за останатите проб-
леми кои имаат зафакено огромни размери и го загрозуваат светски
мир и безбедност. Лотоа се поддржува ослободителната борба на наро-
дите на Индокина и се осудува интревеницијата на САД во Камбоџа и
неговата поддршка на режимот на Пном Пен. Учесниците ја признале
власта на националното единство на Камбоџа на чело со Народом
Сиханук. Биле поздравени властите на народите кои се бореле за пре-
вото на независност и општествен напредок (Перу, Чиле, Аргентина,
како и борбата на народот на Ангола). Осудувањето на Демократијата
за Индискиот Океан како зона на мирот на XVII-тото заседание на

на Генералното собрание на ООН придонесуваче за јакнење на мирот во светот. Конференцијата ја потврдила својата приврзаност кон начелата и целите на Ловелбата и смета дека ООН треба да биде ефикасен инструмент за унапредување на меѓународниот мир и

безбедност, зголемување на соработката меѓу државите и гарантирање на нивните права за слобода. Универзалноста на Обединетите нации било подвелечено во Декларацијата е битен елемент за нивна ефикасност. Во врска со тоа бил поздравен приемот на Народна Република Кина во Обединетите нации, а исто така била поздравена препораката на Советот за безбедност за примане на ср. Германија во ООН,

Но, не можел да се избегне фактот дека како резултат на по-

тоечките услови меѓународната заедница превозена од ООН не е во можност за потполно извршување на мисиите на мирот и развојот. Во Декларацијата се опфатени и регионалните проблеми и тоа

Индискиот Океан и Средоземното Море, како и присуството на воени поморски сили во тие делови на светот. Била изразена омиланост на земјите учеснички за јакнење на заемната солидарност и поморскиот мир. Ова за прв пат се случува во еден документ од конференцијата на невработените земји да се споменува меѓусебна помош.

Конференцијата се најаснила за општо и потполно разоружување како и употреба на тоа оружје. Исто така била против јакнење на нивниот интелект и независност на закана на нивната независност и нивниот интелект. Ова за прв пат се случува во еден документ од конференцијата на невработените земји да се споменува меѓусебна помош.

Била изразена загриженост "заради вложувањето на стопански

те услови во земјите од третиот свет предизвикани од јавот (680)

меѓу земјите од третиот свет и индустриските земји". Конференцијата ја констатирала недоволната политичка спремност

на индустриските земји да ги разгледа потребите на третиот свет

како и односот на напредната трговија и финансирање на неговите развој. За да се создадат услови за стабилен развој на неповољно

развиените земји треба да се укинат сите форми на странска поминатија и експлоатација. За таа цел треба да им се овозможи на овие земји да си ги вратат сопствените природни богатства за тие да им служат на народите од тие земји.

На крајот, конференцијата ги повикува невразаните земји за да ги зајакнат заедничките акции во сите помени и активно да учествуваат во решавањето на меѓународните стопански проблеми, нарочно имајќи ги во предвид постојните монетарни и трговски договори и третата конференција за поморско право на Обединетите нации. Конференцијата донесе одлука следната конференција на невразаните земји да се одржи во колombo во 1976 година.

Економската проблематика била разгледувана во Економ-

ската декларација. Увојувањето на овој документ покажал дека е прашањата на економскиот развој добиваат приоритетно место во активностите што ги преземаат невразаните земји. Кон оваа Декларација е приклучен и Акционен програм за стопанска соработка. Овие документи покажуваат дека невразаните земји економската проблема тика ја разгледуваат во целост. Економските проблеми се нужност за развојот на невразаните земји. Исто така, тие се материјална основа за независноста и напредокот како и односот на невразаните земји со развиените земји, како и нивниот однос кон светското стопанство. Била констатирана тежката состојба на земјите во развој како резултат на "империјалистичката доминација и неоклононијалистичката експлоатација која го затронува суверенитетот на држави

(682)

те и става хипотека за развојот на тие народи". Невразаните земји заедно со другите процресивни сили треба да се спротиставуваат на империјалистичката агресија и тие треба да бидат знаејќи на сила во борбата против империјализмот. Текстот на Декларацијата

Во првото поглавје е разработен односот на невразаните земји кон империјализмот. Тука се изразени преходните стапови на невразаните земји кон оваа појава. Поседно внимание се посветува на укинување на колонијализмот во светот. Иако во светот е укинат колонијализмот народите се сеште жртви на колонијализмот и неоколонијализмот кои им ги олаземаат правата на суверенитет и независност и го спречуваат нивниот развој. Земјите во развој се наоѓаат под империјалистичка доминација на високоразвиените земји. Но, колонијализмот и империјализмот не можеле да му застанат на патот на движењето за политичко ослободување. Невразаните земји во движењето за стопански развој се залагаат за еднаквост во меѓународните односи и ги поддржуваат сите сили во светот кои се спротивставуваат на империјалистичката агресија и тие се појавуваат како значајна сила во борбата против империјализмот во светот. II

Другите две поглавја зборуваат за општата економска ситуација во светот. Се оценува дека третиот УНГТАД не вовел до промени во односите меѓу големите сили кон земјите во развој. Понатаму се даваат податоци дека 70% од човештвото живее со 30% од светскиот доход, додека просечниот годишен приход на населението во развиените земји изнесува 3 600 долари по член, а земјите во развој тој доход изнесува само 265 долари. Од 2 милијарди и 600 милиони население во земјите во развој 800 милиони се неписмени. Скоро милијарда патат од глад и неухранетост, а 900 милиони дневно имаат приход помалку од 50 центи. Оваа ситуација била како резултат на немање на жеља за социјална и индустријска развие на земји, исто така и инфлацијата, наодржувањето и трката во космосот го спречува прогресот на земјите во развој. Земјите во развој не се во можност да ги користат резултатите на научно-технолошката револуција, а развиењето земји се во состојба

684)

683)

да присвојуваат значителен број на научно-технички кадри кои по-
текнуваат од земјите во развој.

Учесниците констатираше дека само исправна концепција во

развојот која води сметка за внатрешните промени на секоја земја

ќе поведе до решавање на сите проблеми како што е здравството, и

храната и образованието. Тоа може да се постигне само преку демо-

кратско учество на народните маси во нивниот независен развој.

Во следните две поглавја е разработен трговскиот и мене-

тарниот систем, како и проблемите на најмалку развиените земји.

Учесниците се заложиле за поддршка од страна на меѓународната

заедница на најмалку развиените земји како и зголемување на по-

мошта која ќе им овозможи побрз развој на неразвиените земји.

Зголемувањето на цената на некои суровини било во корист на

земјите во развој, бидејќи увозните цени се повеќе се зголемуваат

а профитите кои произлегуваат од зголемување на цената на суро-

вините ги користеле повеќенационалните компании. За ова голема

критика имаат високо развиените земји, кои ја користеле својата

најмоќ и во областа на трговијата и во областа на монетарниот

систем. За тоа се предлагат посебни финансиски мерки на монетар-

но и трговско поле. Новиот меѓународен монетарен систем во чие

стварање треба да учествуваат сите земји во развој на база на

еднаквост, треба да биде универзален и да обезбедува стабилност

на приливот и условите на финансирање на меѓународната трговија

и да ги признае специфичните потреби на земјите во развој.

Сите овие нерамноправности во економскиот систем на све-

готворејуваат до прехранбени кризи и недостаток на храна, особено

во областите на Африка. Зголемуениот пораст на цените на основните

прехранбени артикли ја влошуваат ситуацијата на исхраната во св-

етот. Овој проблем на исхрана е разгледуван во шеститот дел на како-

Седмото поглавје се однесува на прашањето на суверенитетот
природните богатства. Овој проблем за прв пат темелно се обработува
ва во Алжир. Иако на прелиминарните конференции во Луксембург и Џорџтаун
бил запртан како барање на невразаните земји за потпирање на соп-
ствани сили. Оваа постапка тито е подобро запртана преку барањата
за права и ефикасна контрола на секоја држава на сопствените при-
родни богатства, преку разни мерки на прилагодување на сопствените
услови, при што требало да се води сметка на еколошкото подобро-
ство, вклучувајќи ја и национализацијата и трансфер на имотите
на своите граѓани. За таа цел било предложено да се има ефикасна
соработка на земјите произведувачи на суровини, како што е ОПЕК
и држителите слични организации. "Таквиот процес треба да биде забрз
и корминран во Латинска Америка, Азија, Африка и Блискиот Исток, к
ко и во држителите земји во развој за да се запврстува солидарноста
на земјите во развој за да се измени трајноста на вложување на
нивната ситуација и гарантирање воспоставување на еден нов ниво
народен општествен поредок во согласност на барањето на правата
демократија.

687)

Во следните четири поглавја се разгледуваат познатите ста-
вови за транснационалните компании, трансферот на техничко знаење
исоработка на помалку развиените земји со развиените. Било конста-
тирано дека бил зголемен бројот на повредите на суверенитетот на
земјите од третот свет и преку меѓународните компании. Се прели-
гало да се преземат заеднички акции на невразаните земји кон овие
повременационални компании во рамките на глобалната стратегија
превидена за квалитативно и квантитативно менување на системот
за стопански и финансиски односи на основа која индустријализи-
раните земји ги поробуваат помалку индустриски развиените земји.
Затоа сите шефови на државите и властите на невразаните земјиго
превразој на нивните земји пага пред се прв нив. Тие се решени

на стъпаници во земјите во развој и отваравање на меѓународни
попознатост на помалку развиените земји, како што е испратенето
Програмата се преминуваат различни мерки за подобрување на
кои се даваат како помош за отваравање на нивниот развој. Со
во развој. Земјите во развој треба да ги користат сите средства
за зајакнување на поговор за клиринг т.е. плаќање меѓу земјите
те во развој. Особено внимателно треба да се проучува можноста
вој. Пред се, тукa се бара унапредување на трговијата меѓу земј
ни нови барања за проширување на соработката меѓу земјите во
кумент Акциона програма за стопанска соработка. Во неа се задрж
Кон економската декларација се придржува и при што по-

националните традиции на овие земји.
688)
времето на колонијализмот, како и зачувување на културните и
национален-културен идентитет и наоминување од последните од
неразвиените земји во областа на културата. Била подвлечена за
четирнаесетото поглавје се однесува на соработката на
вите.

да ја усвои идејата за економските права и можности на држа
вините и неразвиените земји. Во Декларацијата се бара од ООН
меѓународната заедница. Оваа соработка треба да биде и меѓу раз
на природните богатства на јаве или повеќе земји во рамките на
востапување на меѓународни норми со цел хармонично користење
земји се заложиле да обезбедат ефикасна соработка меѓу земјите
и уравниотежен развој на сите сфери од стопанството. Не развиените
и порати мобилизирање на сите национални богатства за индустри
на приходите и економската зависност од развиените земји, како
на невработеноста, бештата на масите, неадекватната распределба
стални корминирани напори на национално ниво, зарати смалување
отвараат целите на развојот. За таа цел се согласиле да водат
потпуно да рачунаат на себе, индигуално и колективно да ги

те договори за основните проваоди. Прашањето за основните проваоди како што се чајот чија цена постојано паѓала, требало да се реши во рамките на глобалните преговори.

Особено важно место во Програмата е делот под наслов: "Соработка со социјалистичките земји", со што се предлаѓа начин на кој со социјалистичките земји, социјалистичките земји треба да ја јакнат трговијата и да даваат поволни услови за соработка со невраснитет земји. Трговската размена меѓу земјите преку создавање на мешовити комитети, размена на летатини, орте низирање на сајмови, изложби и развивање на соработката меѓу трговските и индустриските комори. Во таа смисла Акциониот програм бара "социјалистичките земји да водат сметка за своите планови на развојот за извозните потреби и можности на неврасните земји за олеснување на увозот на готови проваоди или полуфабрикати на база на преферентна постапка". Овие

полтавје во кое се предвидува соработка на неврасните земји со социјалистичките земји не било случајно поставено. Од почетокот акциите на неврасните земји борбата за економска рамноправност ја воделе со земјите на запад. Во исто време земјите околу СССР биле напор од распревите и размената со нив била минимална. Додека тие земји не им даваат помош на помалку развиените земји. Тие трговијата со земјите од третиот свет ја воделе врз база на цените формирани на светскиот пазар под услови кои не биле поволни за земјите во развој.

Алжирската конференција посебно место му посветила на односот на неврасните земји и на национално ослободување на поповолен начин. За таа цел била прифатена Декларација за борбата за национално ослободување. Тука биле акцентирани проблемите за децентрализација, апартејд и расна дискриминација со кои се соочуваат.

ни Африка, Азия и Латинска Америка. За таа цел била прифатена следната декларација. Било истакнува дека народите се наоѓаат пред препреките кои се поставени од страна на колонијализмот, ционизмот, и неоколонијализмот кои остануваат да бидат битна стварност на нашата епоха. Невразаната политика која е една од основните цели во борбата за независност и зачувување на националниот суверенитет, потполно се истоветуват со борбата на поробените народи за ослободување од сите системи на господство и експлоатација.

Во Декларацијата се истакнува дека третиот свет и понатаму е поприште на колонијалните војни и империјалистичките стремежи. Во тие попрача има отпор против колонијалистичките системи и империјалистичката агресија, како и борбата за зачувување на независноста економско и социјално унапредување. Движението за национално ослободување се ширира со сепопартизанската акција на политичките, економските и воените механизми кои настојуваат да ја замрачат сеташната ситуација и да воведат нови форми на угнетување и поробување. Со тоа бил запрен процесот за еманципација на земјите од третиот свет. Во ружна Африка угнетувањето ја формираше политиката на населување, тие го зацврстиле военитот сојуз кој има се почести интервенции во Јужна Африка, Мозамбик и Ангола. Аналитичкиот војноафриканската ренутика не е систем на расна дискриминација, туку форма на колонијализам заснован на фашистичко угнетување на народите од страна на малинските странски колонизатори. Во овие земји режимите систематски ги населуваат колониите, со цел да се заменат колонијалниот состав на народите, да се уништи нивното културно наследство и да се црнат богатствата во своја корист. Ист е случајот и со Латина каде што колонијализмот на ционистичките режими добива форма на систематско искоренување на латинскиот народ. И во Латинска Америка народите се соочени со преживеаниот колонијален систем и се борат за потполно враќање на својата независност и зачувување на интегритетот на своите територии.

По Конференцијата во Лусака има видни успеси на движењето

за национално ослободување на Ангола, Гвинеја Бисао, Мозамбик, Намбија и Зимбабве. Овде се повеќе се проплабочува борбата. Народите на Коморите (Француска Сомалија и Сејшалските острови) и покрај англиските и француските маневри ја промовираше борбата и успеале да ги распушат плановите на империјалистичките сили. Франција морала да ги повлече своите бази од Лието Сорес на Мадагаскар. Народот на делот на Сахара кој е под шпанско господство во својата борба

забележува успех, зошто со специјалната резолуција на Генералното собрание на ООН им било признато правото на самоопределување.

Народот на Португалија постигнал исто така голем успех зошто Комитетот на Обединетите нации за неколонизација му признал право на самоопределување и независност. Значаен успех во борбата на поробените народи имала и историската победа на народите на Виетнам, Камбоџа и Лаос над силите на империјализмот.

(692)

Колонијализмот презема мерки за теноцид од пошироки раме-ри како во Виетнам, така и во Мозамбик и на тероризмот му дава ста-тус на држана институција. Убивството на големит африкански водач Амаркал Кабрај, како и убивството на Јувард Мундан основачот на ФРЕЛИМО и тројца членови на палестинското раководство Камер Алван, Абу Јусеф и Камер Насим зборува за корсикакот во кој запалнал ко-лонизализмот.

понизализмот.

Неврзаните земји биле свесни за потребата во сите околности да ја исполнат својата обврска за солидарност со народите во борба да за ослободување од системот на доминација и експлоатација. Тие се обврале да ја зголемат својата воено-материјална политичка и морална помош на ослободителните движења. Исто така, требало да се преземат потребни мерки што би овозможиле на овие земји успешно да ја завршат својата борба. Биле поднечени следниве ставови:

1. Да се створи фонд за поддршка и солидарност за јакнење на ефикасноста во борбата за национално ослободување;

Била поздравена одлуката на некои членки на невразаното движење за прекинувањето на односите со Израел, на економско, дипломатско, воено и културно поле.

На Конференцијата била донесена посебна одлука за проблемот на јужна Африка, за португалските колонии во Африка, за нампија,

Виетнам. Во оваа Резолуција била да ена поддршка на Привремената влада на јужен Виетнам, а била осуден и режимот на Сајгон кој ги крши

определите за примирје. Се бара од САД и Сајгонската администрација да прекини со повредите на Парискиот договор за Виетнам. Невразаните

земји требало да пружат поддршка на Привремената Револуционерна влада на Република јужен Виетнам во нивните планови-политички, морални

и дипломатски за да ја заврши познатата борба со која би бил соз-
патен мирољубив, независен, неутрален и демократски јужен Виетнам.

Во Резолуциите за Камбоџа и Кореја се бара повлекување на си-
те странски групи на територијата на овие држави. Војски сметка за

желбите на корејскиот и камбоџанскиот народ била осудена арестира-
та над овие земји.

Слични барања се поставени и во Резолуцијата за Коморите
и во Резолуцијата за таканаречената Шпанска Сахара, Порторико и

Францускиот брег во Сомалија (Шилули).
Конференцијата донесе и посебна Резолуција за прашањето

за поморското право. Лука е нагласена улогата на невразаните земји
кои уште од времето на Конференцијата во Лусака и Џорџтаун ги из-

несле своите ставови кон оваа област. Резолуцијата ги потврдува
предходно донесените одлуки.

Уводувањето на документите ја потврдило последноста на невр-
заната политика која бара решение за меѓународните проблеми по

мирен пат. Документите од Конференцијата се сведоци на напорите што
ги прават невразаните земји за да се одбранат од империјалистичките

сили кои сакаат да ги сочувваат своите економски и политички позиции

3. Значење на Алжирската конференција

Алжирската конференција покажала дека невразната политика достигнала висок домен на зрелост. Таа успеала да ги усвои промените кои настанала во однос на силите. Во едно таа покажа дека невразноста е важен фактор во борбата на народите за слобода. Исто така, таа ја истакнала и спремноста за спречување на нуклеарната војна.

Договорите меѓу големите сили биле позитивно оценети од конференцијата, но се барало попуштање на затегнатоста во целиот свет. Конференцијата целосно ја потврди силата и виталноста на целите кои се стремиле и кои кои се бориле. Очигледно дека идејатите останал досип Броз Тито по враќањето од Алжир-и практиката на невразување станала таква сила на меѓународната политичка сцена што некој може да ја почитува повеќе, или некој помалку, но никој не може да ја оспорува нејзината присутност и нејзиното се поголемо влијание врз меѓународните здолнувања, како што докажа и посеташино меѓународен публицист.

На конференцијата било укажано на проблемите на кои наидуваат невразните земји во својата борба за независност со цел да им се наметнат различни политички системи кои се преживевни. Колонијалниот систем како и сите форми на расно угнетување не се укинати и покрај залатањето на поголем број на земји во светот. Големо е залатањето на Алжирската конференција која посебно внимание му посветила на јакнењето на безбедноста на невразните земји од разни прилисоци

Исторички, исто така, била изразена готовност да се помогне на земјите кои се наоѓаат во опасност и од затропување на нивната независност и интегритет. Се барало почитување на независноста и територијалниот интегритет на земјите, а судирите меѓу невразните земји да се решат сулпирите кои постојат меѓу самите невразни земји, или меѓу земји можат да си обезбедат поголемо меѓународно влијание ако се

да се појават.

Алжирската конференција покажа дека невразноста претставува ва-

жен фактор во борбата за решавање на големите проблеми со цел да се

освобеди мир и независност во светот. Се бара да се зајакнат ак-

циите на невразните земји во согласност со напорите да се организи-

(699)

ра соработка меѓу нив.

Конференцијата бара да се појде до промена на светскиот стопан-

ски поредок и да се воспостави нов економски поредок, кој е во сол-

пасност со потребите на земјите во развој. Меѓународната безбедност

може да се оствари ако е зафатена и економската димензија со што

се гарантираат услови за здрав стопански развој на сите земји.

Бил испратен апел до меѓународната заедница за целите на стопанскиот

(700)

развиток. На Конференцијата била нагласена важноста на политичките

и економските аспекти на политиката на невразување како битен услов

(701)

за нејзиниот понатамошен успех. Исто така, била истакната можноста од

политичка и економска соработка меѓу невразните земји кое би довело

(702)

до поголемо влијание во меѓународните односи.

Историското значење на Алжирската конференција покрај остана-

ното е тоа што не се запира на поставените дијагнози на современите

меѓународни односи и претвирнувања на движењето во долготрајно време,

туку ги зацрта патништата кои водат кон темелно менување на меѓународ

ните односи и ја покажа решителноста на невразните земји да се дви-

жат по тој пат. Збружувањето и се поголемото потпирање на сопствените

сили, меѓусебната солидарност и готовност за заедничка акција и

даваат основни обележја на одлуките на четвртата конференција.

Алжирската конференција означува нова етапа во развитокот на

политиката на невразување и е исклучителен настан во целокупните меѓу

народни односи. Учесниците на конференцијата извршиле сестрана анализ

и дале оценка на современите процеси и тенденции во светот, давајќи

акцент на борбата за слобода, независност и напредок, за мир и безбед

ност на сите народи и земји, како и неопходно менување на постоев

систем на неравноправни международни односи. Било потребно да поми-
нат само неколку месеци, па меѓународната пракса ги потврди далеко-
сежноста и длабочината на нејзините оценки, како и значењето и актуе-
лноста на понесените одлуки. Историското значење е и во тоа што не
се запрела на дијалози во современите меѓународни односи, туку за-
пртала пошироки рамки кои водат кон темелно менување на меѓународ-
ните односи.

Здружување и потпирање, на сопствени сили, меѓусебната соработка
и спремност во заеднички акции се акценти на кои што се потпираат
одлуките понесени на Самитот. Тоа не значело дека невравноте по си-
те прашања имале илентични ставови. Тоа се огромно број на земји
кои опфаќа две третини од човештвото кои се разликкуваат како по
степенот на развиеноста, така и во историските услови, материјалните
и друштвене можности и во внатрешно-политичкото определување. Но, зна-
ченето на Конференцијата е во тоа што невравноте земји покажале
висок степен на единство и спремност за заеднички акции во однос
на оние прашања кои се витални и имаат стратешко значење, како за
нив, така и за целата меѓународна заедница. Во текот на деценија и
пол од постоењето на единството на невравноте земји тоа ќе стане
значаен фактор во меѓународниот живот. Како резултат на алжирската
конференција дошло до свикнување на XVIII-то заседание на Генерал-
ното собрание на ОН, кое што претставува нов чекор на дејствување
на невравноте земји кон поширока платформа која на дневен ред ги
содржи основните прашања како што е кризата на Блискиот Исток, бор-
бата против колонијализмот, империјализмот, неоколонијализмот, апартх-
идот, проблемот на развојот на меѓународните односи и друго. Тоа и
пава на политиката на невравнување глобални димензии што на пробле-

705)

генералите кои се залегале за "регионализација на невразаното див
жење", со тоа движењето влезе во нова етапа кон неговата афирмација

на меѓународен план.

Особено големо значење на конференцијата е во тоа што било

дадено можност за среќи и контакти на претставниците на државите

што пошле во Алжир. Тоа имало значење не само за конференцијата, ту

706)

и за прополжување на заемните врски меѓу охлеините земји.

Со основането на корпорационото биро било овозможено на невр-

ните земји поживо да се активираат и да преземат поефикасни мерки

за зачувување на мирот и мирољубива соработка. Затоа, Алжирската

конференција невинствина беше настан со големо историско значење

707)

како што истакнал другарот Лито по враќањето од Алжир.

КОМФЕРЕНЦИЈАТА ВО КОЛОМБО

1. Приликите во светот пред одржувањето на

Конференцијата

Конференцијата во Коломбо се одржува во многу сложени меѓуна-
 родни услови. Тогаш дошло до промена во политиката на големите сили
 Голем број на земји влијаат на промените на меѓународните односи
 вклучувајќи ги и оние кои припаѓаат на блоковите. Била наднамата кон-
 ценцијата дека невработеноста е политика на земјите кои му припаѓаат
 на третиот свет или само на земјите во развој. Политиката на невработ-
 ване прераснува во важен фактор на светската сцена. Невработените се
 запалат за рамноправна работа на сите земји, особено била голем
 нивната акција во рамките на Обединетите нации. Тие се запалат за
 пооптимални форми како и за конкретна билатерална работа меѓу
 нив, како и за нивното дејство во нови области. Создавањето на нови
 органи е некое напред во отстранување на отсуствата кои биле усвоени
 на претходните конференции на врвот.

Надглед-платформата на Летата конференција е изработена од
 Комисијата за подготовка на оваа конференција на невработените земји.
 Попуштањето на затегнатоста и во овој период, успешните резултати на
 КЕБС, подетата на националноослободителните движења и површувањето
 на некомпонизацијата ги забрале позитивните процеси во светот. Но, го
 големите сили се повеќе ги запврстуваат блоковите, како и кохезијата
 на блокската интернација. Ова го отежнало процесот на демократиза-
 ција во меѓународните односи. Како резултат на поларизација на ин-
 тересите на големите сили, работката меѓу нив била забавена. Судни-
 рот меѓу нив ги отежнувал решавањето на меѓународните прашања.

Одлуките на КЕБС ќе имаат позитивни последици на пошироките од-

носи во светот. Метриранот како област на интерес на големите сили

за зачувување на своите позиции и стекнување на нови е нагласен во

овој период. На Конференцијата на КЕБС биле остварени "првите чекори

кон постепено надминување на блоковската поделеност и кон напредува-

не на соработката меѓу европските земји". Но, овој регион го потресу-

вале повеќе настани, како што се: Синајските спогодби и процесите во

арапските земји, падот на фашистичката диктатура во Грција, липарската

криза, заострените грчко-турски односи, револуцијата во Лортуталија,

внатрешно-политичкото поместување во лево во Италија, Шпанија, Франци-

ја и др. Исто така, се појавиле нови центри на затегнатост во Либана,

алжирско-мароканските односи како и односите во арапскиот свет.

Попуштањето на затегнатоста не ги зафатила и другите области,

како што е разоружувањето. Оваа трка на вооружување се проширила и

во другите области. Големите сили се обиделе да воспостават нови инте-

ресни сфери, а во некои кругови се јавиле тенденции за спречување на

демократските промени на некои земји.

Паралелно со афирмацијата на движењето на невразување, под влија-

ние на надворешните и внатрешните фактори пошла до израз разликите

меѓу некои невразни земји. Во периодот кога овие земји биле под при-

тисок и влијание на големите сили овие сујери се повеќе се заострени,

Ова било условено од општествениот и економскиот развој како и од

меѓународната положба на поедини земји, или биле резултат на сложеност

развојот на меѓународните односи, а понекогаш и од издигањето на по-

литиката на невразување која преминува од сферата на идеите и начела-

та во сферата на праксата и конкретни решенија со неадекватно дејства

на интересите на поедини земји. Разлики постоеле и порано. Невразните

Невразните земји успеваале секогаш да ги надминат и да го потврдат

единството во сите битни прашања. Големите земји ги изложувале на

на различни приписи зошто им сметало нивното рамноправно учество

во решавањето на меѓународните проблеми. Тие би сакале да го влијаат

715) нирват огромният дел от човешството от секојдневната меѓународна политика. Големите сили различно пристапиле кон политиката на неврзување. НР Кина настојувала да ја поддржи политиката кон концепциите на земјите од третиот свет. Таа тргало да биде водечка сила на овие земји. Од друга страна СССР не ја признавал глобалната улога на неврзаните земји. Тој се обидувал да ги вклучи овие земји во тактиката шти се ослабнала политиката на САД и на НР Кина на светската сцена. СССР во среќствата за информирање инсистирал за антиимперијалистичка насоченост на движењето на неврзување. Големите сили одбиле да ги признаат неврзаните земји како рамноправен партнер за решавање на меѓународните прашања. Ова довело до поголем број султри во редовите на неврзаните земји. Ваквиот однос на големите сили ја зародувале безбедноста на малите земји. Тоа покажало дека непријателите на мирот и безбедноста не мируваат. Затоа неврзаните тргало да се здружат за заедничка одбрана од нив.

2. Лекот на Конференцијата

Конференцијата во Коломбо по многу одележувања претставува некор напред во движењето. Конференцијата и покрај прилисоците од страна и обилите да се одржани нејзиното дејствување успеала да собере голем број на учесници. Покрај импозантниот број на земји (86), Конференцијата ја следеле и голем број на земји и ослободителни движења како посматрачи и гости. Особено значење е во тоа што на овој собор земје учество повеќе европски земји. Стоелменниот број на суверени држави, учесници на Конференцијата било како резултат на ликвидирањето на некои помали колонијални после револуциите извршени во нив.

- На Конференцијата земје учество следеле земји:
- народна Република Алжир-претседателот уари Румедиен;
- народна Република Ангола-претседателот др Алостио Нето;
- Република Аргентина-специјалниот пратеник Фернандо Ескаланте;
- Република Авганистан-претседателот Мухамед Дауд Кан;
- државата Бахреин-султанот Иса Бин ал Калиф;

-Народна Република Бангладеш-председателот Мохамед Сајем;

-Народна Република Бенин-министер за надворешни работи Мишел Аладеј;

-Републиката Боцвана-председателот Серече Кама;

-Бурманска Унија-председателот на владата У Сен Вин;

-Републиката Бурнди-министер за надворешни работи Буакир Мехиор;

-Кралството Бутан-кралот Синпи Вангчук;

-Централноафриканската Република-министерот за надворешни работи

Антонио Франс;

-Република Чад-министерот за надворешни работи Камуге Вали Абдел-

кадар;

Арапска Република Египет-председателот Анвар ел Саадат;

-Екваторјална Гвинеја-министерот за надворешни работи Наума Неама;

-Етиопија-председателот на привремениот воен комитет Дефери Бенти;

-Лаосската Република-председателот на Републиката и на владата

Омар Бонто;

-Гамбија-потпредседателот Асан Муса Камапа;

-Република Гана-министер за надворешни работи Фохер Фели;

-Републиката Грнам Јолта-министерот за надворешни работи Алфред Ка-

доре;

-Република Гвајана-председателот на владата Форбес Бернхам;

-Републиката Гвинеја Бисао-председателот Франциско Мандес;

-Република Индија-председателот на владата Индира Ганди;

-Републиката Индонезија-министерот за надворешни работи Адам Малик

-Република Ирак-потпредседателот на Републиката Јахер Мохиједин Мај

-Јамајка-министер за надворешни работи Дали Томпсон;

-Германската Арапска Република-полковникот Ибраим ел Хамади;

-Народна Демократска Република Јемен-председателот Садам Рубаји Али

-Кралството Јордан-Шејх Шабаб Шейх на кралскиот кабинет;

-Социјалистичка Република Југославија-председателот Јосип Броз Тито

-Обединетата Арапска Република Камејун-министерот за надворешни работи

Боти Жан Кеуча;

-Демократска кампучија-претседателот Кије Шампан;
-Шекатот Катар-престолонаследникот Шекот Абдул Азиз;
-Република Кенија-министер за надворешни работи Ванџаки;
-Републиката Кипар-архиепископот Макариос;
-Републиката Комори-потпретседателот Шекан Али;
-Народна Република Конго-министер за надворешни работи Теофил
Обенга;
-Народна Република Кореја-претседателот Пак Сун Чул;
-Република Куба-потпретседателот на Републиката Карлос Гомез
-Државата Кувајт-шеикот Шабан Ахмед Ал Сабер;
-Народна Демократска Република Лаос-претседателот Принцот Суфа-
нхонг;
-Кралството Лесото-претседателот на Владата Лонатан Леабуа;
-Либанската Република-Махмуд Хафез, специјален пратеник;
-Република Либерија-министер за надворешни работи Сели Ленис;
-Либиска Арапска Република-претседател на Револуционерната ко-
манда Муамер ел Гадафи;
-Републиката Малави-
-Малдивска Република-потпретседателот Абдул Шакер;
-Малезиската Федерација-претседател на Владата Јатук Хусеин;
-Малташка Република-министер за надворешни работи Жан Лемана-
жара;
-Републиката мали-министер за надворешни работи Шари Сисоко;
-Малта-министерот П.Касар;
-Кралството Мароко-претседателот на Владата Ахмед Осман;
-Мауритиус-претседателот на Владата Рамгулам;
-Исламската Република Мавританија-претседателот Моктар Дадак;
-Народна Република Мозамбик-претседателот Самора Машеи;
-Кралството Непал-кралот Бирендра бир Бикрам шах Лева;
-Републиката нигер-претседателот Сеин Куиче;
-Сојузна Република нигерија-министер за надворешни работи Табо
-Брегот на Слоновата Коска-министерот за надворешни работи

-Султанатот Оман-Саит Луани, специјален посланик;

-Палестинската ослободителна организација-Фарук Калуми;

-Републиката Јанама-преседателот на владата Омар Љорикос Херепа;

-Републиката Перу-министер за надворешни работи Хосе Радул;

-Републиката Руанда-министерот за надворешни работи Алојс Некелија

-Кралството Саудиска Арабија-М. Кабани, специјален посланик;

-Република Сејшал-преседателот Лем Манчам;

-Демократска република Сао Томе и Принсипе-преседателот П. Лава;

-Републиката Сенегал-министерот за надворешни работи Асан Сек;

-Републиката Сиера Леоне-преседателот Сиака Стивенс;

-Републиката Сингапур-министерот за надворешни работи М. Раџаратнам

-Сирииска Арапска Република-преседателот Хафез ел Асад;

-Сомалиска Демократска Република-потпреседателот Исмаил али Абото

-Демократска Република Судан-министерот за надворешни работи Шакави

-Кралството Свази-преседателот М. Ј. Дламини;

-Република Шри Ланка-преседателот Сиримаво Бандаранайке;

-Обединета Република Танзанија-потпреседателот Џумбе;

-Републиката Тринидад и Тобаго-Соломон Јачман;

-Туниската Република-министер за надворешни работи Хабиб Шати;

-Републиката Уганда-министерот за надворешни работи Јуан Отиџ;

-Обединетите Арапски Емирати-преседателот "Аид бин Султан;

-Републиката Замбија-преседателот др Кенет Каунда;

-Зененорската Република-преседателот Ледро Перез;

-Социјалистичка Република Виетнам-преседателот на владата Фам Ван

Понт;

-Белизе (Британски Хондурас) земја со посебен статус на конференциј

та.

Земји кои учествуваат на конференцијата во својство на посметр

чи биле: Барбадос, Боливија, Бразил, Еквадор, Гранада, Колумбија, Мексико

Јуртај, Ел Салвадор, Венецуела.

Претставниците на ослободителните движења и организации од

Обединетите нации, Арапската лига, Организацијата на Африканските

единство, Исламската конференция, Организацията за солидарност
со афро-азиатските народи, Африканскиот национален конгрес, Панаф-
риканскиот конгрес на Азанија, Лвижето на ослободување на пи-
бути, Фронтот за ослободување на Сомалискиот брег, Организација
на народите на југозападна Африка (Намбија), Социјалистичката
партија на Лоторико, Африканската национална унија на Зимбабве
(Розеја), Лвижето на отпорот на Чиле.
земји со статус на посматрач биле следниве: Австрија, Фини-
пини, Финска, Јортуталија, Романија, Швајцарската конференција,
719 а)
III врска.

Конференцијата ја поздравила, претседателот на земјата др
макин Сирмаво Бандраниаке на 16-ти август 1976 година. Таа во
својот поздравен говор им се обратила на ~~сите~~ претставниците
86-те земји кои ја претставувале милијарда и петстотините мили-
лије на човештвото. Таа нагласила дека од Белград до Коломбо, се
мејството на невразните од 25 прераснало на 86 земји кои се др-
третини од земјите илени на Обединетите нации. Таа истакнала
тив оние членки на ООН, кои невразувањето го сметаат за "тирани-
на човештвото". Таа истакнала дека невразните земји не биле ни-
се стремиле да бидат тирани во светот. Таа, исто така се заложиле
против силите кои сакаат да го радијат единството, има некои
меѓу нас покажуваат загриженост дека Лвижето би можело да ја
загуби својата кохезија и приврзаност кон принципите, ако брзо
стане премногу големо", "ние не сме есклузивен клуб ограничен
со каква било предопределена мера или број. Нашата сила не раст
нема да опата со простапувањето на секој приврзаник кој нашите
принципи".

Од името на африканската група на земји Конференцијата ја
поздравиле замискиот претседател Кенет Каунда. Тој во својот го-
вор ги насочил областите каде невразните земји можат успешно
да дејствуваат и тоа во Лвижето на Улогата на ООН, борбата
против колонијализмот, и сите видови на потчинување

векот и решавање на меѓународните проблеми со мирни средства. Нев-
враните можат да имаат придонес кон општо разоружување, како и
отпорот кон блокаде и интереси. Тој ја истакнал улогата на нев-
ните земји во решавањето на сопствените проблеми и проблемот на
меѓународната заедница. Била високо оценета помошта на невраните
земји на ослободителните движења и демократизацијата на меѓунаро-
ните односи и создавањето на нов меѓународен економски поредок.
Кенет Каунта истакна дека се вршило притисок на невраните земји
кои понекогаш бил во вид на прикрен економски и политички сабот-
жи. Приписопите според Каунта потекнуваат и од желбата да се зачу-
ва монополот и во одлуките кои се однесуваат на целата меѓунаро-
на заедница. Предуслови за успех на акциите на невраните земји е
приврзаноста кон трајното определување на примената во живот на
порано усвоените заклучоци. Истакнувајќи дека зборовите не се до-
волни тој укажал за потребата од поголема помош на ослободител-
ните движења, а солидарноста меѓу невраните земји треба да биде
изразена преку економската и политичката соработка, како и спрове-
дување во живот на усвоените декларации од самитите на невраните
земји.

723)

За активноста на невраните земји меѓу двете конференции и
вештај поднесо алжирскиот претседател Хари Бумдиен. Тој истакна
дека отагодарење на активноста што била меѓу двете конференции
целите на движењето на неврвање биде остварени така што движење
не е веќе утопија. Успехите на национално ослободителната борба на
виетнамскиот народ, Мозамбик, Твинеџа Бисао, Сао Томе и Принсипе, Зел
но рските острови и Ангола во голема мера биле резултат на акти-
вноста на невраните земји. Активноста на невраните земји била ос-
тно значајна во организирањето на голем број собири за создавање
на меѓународен економски поредок. Притоа, значајно е шестото и Се-
то специјално заседание на Генералното собрание на ООН. Силата на
- движењето го докажува и создавањето на сопствени институции како

имало позабрана активност на фондот за финансирање на земјите кои
располагаат со суровини.

Вумеден се задржал на проблемот на Сахара и барал од невзра-
ните земји да го поддржат правото на овој народ на самоопределување
Пој исто така се осврнал на економските проблеми и го критикувал

односот на најразвиените земји на Париската конференција за мелуна
на економска соработка и Четвртото заседание на УНКТАП во Најроби
На крајот од излагањето тој истакнал: "Историската задача на нашата
генерација е да ги спаси своите народи од заостанатост и за таа не
невразните земји треба да се подпрат на сопствените сили и на
единството во борбата за влијание врз настаните во светот".

Особено големо внимание предизвикал говорот на индискиот прем
Индра Ганди, која се задржала на растежот на невразното движење од
Белград па до Коломбо. Таа констатирила дека силата и ефикасноста
на движењето постојано расте, а конференцијата во Коломбо претставу
ва понатамошно јакнење на таа визија. Работотувајќи ја таа теза

таа истакнала дека во светот што добро се менува невразноста ос-
танува стог на широкото подрачје на мирот, штиг против најпорешни
присиопи ма и катализатор на новиот светски економски поредок, зас
нован на еднаквост и правда. Таа истакнала дека невразноста го забр
зува менувањето на светот останувајќи самата непроменета. Невразни
го претставуваат духот на нивните проценки се покажале поточни од
анализите на оние кои настојувале да ги засилат своите сопствени

неоплошки опесии. За да ја задржи својата висока вредност невраз-
ните земји мораат да го зачуваат единството зашто и новиот економ-
ски поредок во светот може да се оствари единствено со кохезиона
политичка сила на движењето кое признава реални на ситуацијата.
Без единство гласот на невразните не може да се слушне "нашиот сами
треба да го зачува интегритетот на нашето движење-истакнала Индра
Ганди-и да покаже храброст и решителност во јакнењето на нашето
единство преку потесна координација и соработка".

Претседателот Лито во говорот на Генералната Дебата истакнал дека карактеристика на овој собир е посилен активност и заинтересаност на сите учесници за успехот на невразаната политика. Особено е значајна оценката на Лито за патот кој го поминало движењето на невразаните земји бидејќи е учесник во неговиот почеток. "Поминаа петнаесет години од првата конференција на шефовите на државите или властите на невразаните земји одржана во Белград. Иако тогаш со верба гледаме во иднината и силата на нашите принципи, сепак неможаме да претпоставиме дека движењето на невразување за само деченија и под толку нарасна и се претвори во таква крупен фактор на меѓународната сцена. Тоа нас мора да не исполнува со заповолност, но и не со помало чувство на одговорност за тоа што денеска и во иднина треба да го правиме".

Лито понатаму констатира дека во периодот од првата конференција дошло до големи промени. Иреј септоа се однесува за блокот сакта подела и правото на мал крут земји да решава за судбината на другите земји. Незавесноста од ступена војна да започне нуќлее на катастрофа довело до попуштање на меѓународната затегнатост во која голема улога имаат невразаните земји. Благопарение на напругите на невразаните земји, социјалистичките и другите мирољубиви ли во светот постигнати се големи успеси во ослободувањето на нешто со распаѓањето на колонијалните системи, а политичката на ступена војна претрпела неуспех. Во светот се војни борба за нови правети економски односи. Во борбата против империјализмот, колонијализмот, неоколонијализмот, хегемонизмот и сите форми на странска доминација активно се вклучени голем број на земји. При тоа, тие се потпираат на Организацијата на обединетите нации која се претвара во универзален инструмент на меѓународната соработка. Успехот на колом ќе биде поголем ако се имаат во предвид отпорите на присисоциите од страна на невразаните земји не само во подготовката на конференцијата, туку и за време на нејзината работа се правеле различни

728)

727)

726)

обиди да се даде единството на движението и да се подкрепи политиката на други международни фактори. Но, конференцията го зацврсти единството и даде значаен придонес за подобра меѓународна соработка.

729)

Лито во својот говор се задржал во анализата на конкретните кризи и актуелните проблеми во современиот свет. При тоа, констатирал дека кризата на Блискиот Исток претставува најопасно кризно жариште. Израел којшто е поддржан од големите сили е главен причинител на таквата ситуација. Тој понатаму не се откажува од својата ардељива политика и окупација на арапските територии. Неврзаните земји предложиле начини за решавање на оваа криза преку повлекување на Израел од окупираниите територии во 1967 година и остварување на националното право на палестинскиот народ. Во овој период постоело и понатаму отворено кипарското прашање. И покрај одлики на светската организација Кипар и натаму се дели на територии со одвоени управи. Тој предложил кипарското прашање да се реши враќа на познатите резолуции на Генералното собрание на ООН, со цел да се постигне договор на рамноправна основа со што би се обезбедил и територијален и независност на Република Кипар. Исто така, се бара поскоро да се реши либанската криза, со што би се обезбедил територијален и независност на неврзан Либан. Лито исто така се задржал на опасност од заострување на односите во областа Кореја, потоа Латинска Америка и Карибите. Овие земји имаат полна подшка на неврзаните земји во зачувувањето на нивниот територијален интегритет.

Лито во својот говор се задржал во анализата на конкретните кризи и актуелните проблеми во современиот свет. При тоа, констатирал дека кризата на Блискиот Исток претставува најопасно кризно жариште. Израел којшто е поддржан од големите сили е главен причинител на таквата ситуација. Тој понатаму не се откажува од својата ардељива политика и окупација на арапските територии. Неврзаните земји предложиле начини за решавање на оваа криза преку повлекување на Израел од окупираниите територии во 1967 година и остварување на националното право на палестинскиот народ. Во овој период постоело и понатаму отворено кипарското прашање. И покрај одлики на светската организација Кипар и натаму се дели на територии со одвоени управи. Тој предложил кипарското прашање да се реши враќа на познатите резолуции на Генералното собрание на ООН, со цел да се постигне договор на рамноправна основа со што би се обезбедил и територијален и независност на Република Кипар. Исто така, се бара поскоро да се реши либанската криза, со што би се обезбедил територијален и независност на неврзан Либан. Лито исто така се задржал на опасност од заострување на односите во областа Кореја, потоа Латинска Америка и Карибите. Овие земји имаат полна подшка на неврзаните земји во зачувувањето на нивниот територијален интегритет.

Лито во својот говор се задржал во анализата на конкретните кризи и актуелните проблеми во современиот свет. При тоа, констатирал дека кризата на Блискиот Исток претставува најопасно кризно жариште. Израел којшто е поддржан од големите сили е главен причинител на таквата ситуација. Тој понатаму не се откажува од својата ардељива политика и окупација на арапските територии. Неврзаните земји предложиле начини за решавање на оваа криза преку повлекување на Израел од окупираниите територии во 1967 година и остварување на националното право на палестинскиот народ. Во овој период постоело и понатаму отворено кипарското прашање. И покрај одлики на светската организација Кипар и натаму се дели на територии со одвоени управи. Тој предложил кипарското прашање да се реши враќа на познатите резолуции на Генералното собрание на ООН, со цел да се постигне договор на рамноправна основа со што би се обезбедил и територијален и независност на неврзан Либан. Лито исто така се задржал на опасност од заострување на односите во областа Кореја, потоа Латинска Америка и Карибите. Овие земји имаат полна подшка на неврзаните земји во зачувувањето на нивниот територијален интегритет.

Лито во својот говор се задржал во анализата на конкретните кризи и актуелните проблеми во современиот свет. При тоа, констатирал дека кризата на Блискиот Исток претставува најопасно кризно жариште. Израел којшто е поддржан од големите сили е главен причинител на таквата ситуација. Тој понатаму не се откажува од својата ардељива политика и окупација на арапските територии. Неврзаните земји предложиле начини за решавање на оваа криза преку повлекување на Израел од окупираниите територии во 1967 година и остварување на националното право на палестинскиот народ. Во овој период постоело и понатаму отворено кипарското прашање. И покрај одлики на светската организација Кипар и натаму се дели на територии со одвоени управи. Тој предложил кипарското прашање да се реши враќа на познатите резолуции на Генералното собрание на ООН, со цел да се постигне договор на рамноправна основа со што би се обезбедил и територијален и независност на неврзан Либан. Лито исто така се задржал на опасност од заострување на односите во областа Кореја, потоа Латинска Америка и Карибите. Овие земји имаат полна подшка на неврзаните земји во зачувувањето на нивниот територијален интегритет.

двигаче се позитивни, тоа е затоа што јакнеме и што се применува

односот на силите на шета на оние чии позиции и неправедни приви-

легии се повеќе затроени. Во нашите одлуки и програми дадена е

визија на ултрешниот свет чие остварување не може да се спречи. Но, те

визија не може да се оствари само по себе-за неа треба да се бориме.

Оваа Конференција нека мине во знакот на договорот за нашата уште

поуспешна борба и акција".

На свечената седница зборуваа и Фан Ван Донг. Тој во име на

заиската група на невработени земји ја поддржа улогата на земјите на

Азија во невработеното движење. Тој го истакнал значењето на движењето

кое е на патот да ги совлада сите пречки што постоат од империјализ

мот, неоколонијализмот и други форми на притисоци врз малите земји.

Тој на крајот истакнал дека Петтата конференција на невработените земји

е била "брилијантна манифестација на единството и победата".

Генералната дебата сино ја афирмирала појавата на невработени

те земји, во силата и улогата на политиката на невработување, како и јак

нењето на акционото единство и солидарност. Дебатата ги истакнала

крупните резултати на движењето, како и потребата кон поголема акцио

на насоченост во реализирање на основните одлуки. Таа најголемо

внимание посветила на демократизација во меѓународните односи, мирот

деколонијацијата, борбата против расизмот и апартејдот, понуштањето

на затегнатоста во односите меѓу големите сили и стварање на нов

меѓународен економски поредок. Била изразена критичноста од постојаш

постигнатите резултати на одржаните седници кој ги носи елементарни

на често поговарање меѓу големите сили напредок од меѓународната заед

ница и опасност од попуштање на интересни сфери.

По враќањето од Коломбо Лиото изјавил: "Се покажа дека корениите

единството се глабоки и дека заедничките цели и интереси на невработ

те земји далеку се појакни од разликите во гледањето на поедини пра-

шања" Конференцијата нагласила дека основна примеса на политиката

на невработените се постоечките општествени, политички, економски и

историски услови. Секоја земја има право да го извршува својот

733

732

731

општествено-економски систем на општествени и економски односи

посвој избор и афирмирајќи ја својата независност на начин кој

најдобро би отговарал на историскиот развој на еден народ. Истовре

мено било истакнато дека невразните земји не прифаќаат да бидат

резерва на една сила или блок, како ни тоа да ги жртвуваат своите

ставови, принципи и интереси за сметка на големите сили. Во говори-

те на учесниците во Генералната дебата била изразена идеја за тем

ките проблеми со кои се соочува современиот свет и спротиставува-

не на странските приписоци е единствениот прав пат на невразното

движење.

Приписоците кои биле вршени врз невразните земји не биле дез

пат. Невразните земји ~~што~~ останале на своите позиции, а исто така

дале и отпор на сите обиди за разбивање на нивното движење и един

ството во нивните резови. Исто така, тие покажале активно учество

(734)

во работата и решавањето на суштинските проблеми на светот. Во пор

ките упатени до големите сили била нагласена нужноста за рамнопра

на и универзална меѓународна соработка како и дека невразните не

ствараат нов блок и дека нивното единство не е насочено кон конфр

онтација со равниените земји, туку кон договарање, соработка и

заемна помош.

Дебатата за составот на координативното биро претставува зна-

чаен чекор кој невразните го имаат преземено во областа на кон-

стигурањето и јасно формулирање на принципите и начелата на кои

треба да се заснива нивната работа. Учесниците се сложиле за ман-

датот, начинот на работа и составот на координативното биро врз ба-

за на полна демократичност во понесувањето на одлуките. Во работа-

та на координативното биро била дадена можност за учество на оста-

(735)

натите земји во неговата работа. Во врска со тоа учесниците се со-

гласиле дека "во периодот меѓу двете конференции на шефовите на

државите или властите на невразните земји, координативното биро е

орган на невразните земји на кој му е доверено координирањето на на

ните заеднички активности насочени кон примена на програмите

на светските проблеми. Бил изнесен от оръжията на КЕВС и обичайно
во международните односи со што биле создадени услови за решавање
ната затегнатост. Позитивно биле опенети промените што настанале
На Конференцијата е даден осврт на попуштањето на меѓунаро-
дбата имало разликувања, но, тие останале без поголеми последици.
од тексот е во прилог на претпоставката дека во текот на јавната
реба невразаните земји меѓусебе да го сочувваат единството. Овој де-
Декларацијата нагласува дека повеќе од било кога постои пот-
приписокот и номинацијата без оглед од каде и да потекнува.
меѓународните настани. Се препорачува да се зајакне борбата проти-
дите за слобода и изградба на сопствена стратегија на учество во
неријализмот со сите неговии форми. Било поддржано правото на наро-
за се поголема ефикасност. Тоа е жива сила која се бори против им-
се поголема ~~и~~ истапување на движењето било како резултат на идеја
земјите од овој континент за развојот на движењето на невразување
ната политика било дадено признание на импресионистичкиот придонес на
Во делот на Декларацијата кој се однесува на Африка ~~е нејан-~~
за независност.
ренија, која дошло до победа на голем број земји во нивната борба
ло се дава осврт на меѓународната ситуација по Алжирската Конфе-
лот и солидарноста на ова движење". По оваа конференција - која кон-
одлуки, како најдобри гаранции против секоја закана на интегри-
740)
те начела и неговата политика и апсолутно се почитуваат неговите
сочувало суштината на движењето и ја одржале верноста кон неговии-
нства на членовите на ова движење непрекидна бундност како би ја
"се поголемата улога и значење на невразувањето неизоставно намет-
ната заедница во последните 15 години. При тоа е констатирано дека
Декларацијата се разгледуваат меѓународните проблеми во меѓунаро-
сила што ја има движењето на новоослободените земји и народи. Во
вањето на бројот на учесниците било како резултат на привлечната
во јужна Африка, како и ослободување на Ангола и Мозамбик. Столему-
сена победата на борбите во Индокина, укинување на колонијализмот

зена напек дека тоа ќе води кон понатамошно попуштање на метална-
ропната затегнатост.

742)

Значителен дел од документот му е посветен на империјализмот
колонијализмот, неоколонијализмот и деколонизацијата. Конференцијата
ја потврдила безрезервната подшка на народите кои се борат против
расистичките режими во јужна Африка, Лараел и Голандија. Врз нив се
вршело разни форми на дискриминација со цел да се задржат застапе-
ните режими. Подолни земји претставници на движењето сванале об-
јект на притисоци, што им се оневозможувало да го проложат нивн-
ниот независен развој.

Во Документот се повикуваат сите земји за спроведување на Резо-
луциите на ООН по овој проблем. Било констатирано дека агресијата и
Лараел на земјите од Блискиот Исток е вистинска закана за светски
мир. Исто така, била потврдена солидарноста на невразаните земји со
Кипар и се барало да се примени Резолуцијата 3212 усвоена на XIX-
тото заседание на генералното собрание на ООН, потврдување на гео-
луцијата на Советот за безбедност 365 од 1974, 367 од 1975, 3395
(XXX), како и Декларацијата од Лима каде што се барало да се почи-
тува Статутот на независен Кипар. Се барало повлекување на странс-
ките вооружени групи како и примена на мерки со што би се осигура-
ло безбедно враќање на сите детали во своите домови. Конференци-
јата дала преговори меѓу кипарските групи и кипарските групи за

743)

се постигне договор за решавање на овој проблем.
Победата на народите на Кампучија, Лаос и јужен Виетнам
биле топло поздравени во делот на декларацијата каде што се раз-
гледани овие проблеми. Уваа победа е оценета, како победа на борбата
на солидарност и соработка на народите кои се борат за независност
и слобода.

745)

Исто така била поддржана борбата на народите на јужна Кореја
се барало "повлекување на сите странски групи од јужна Кореја,
затворане на странските воени бази, распуштање на војските на

Во посебен дел од Декларацијата се разгледува значењето на

в/Свикување на светска конференција за разоржување.
749)

та на разоржувањето;

б/Покренување и изработка на приоритет и препораки во обла

а/Разгледување на проблемот на разоржувањето;

било предложено дневниот ред да ги содржи следниве точки:

но заседание на Генералното собрание на 1978 година.

рацијата била поддржан предлогот на Лито за свикување на специјал-

безбедноста може да се зачува со потполно разоржување. Во Декла-

Поседно внимание било посветено на разоржувањето. Мирот и

гравитираат кон него.
748)

бало да ги опфаќа сите земји кои лежат на неговите брегови и

скиот океан. Концепциите за Индискиот океан како зона на мир пре-

цел да се преземат мерки за да се оствари Декларацијата за инди-

океан во согласност со резолуцијата 3359 (XXIX) и 3468 (XX) со

сиот океан да настојуваат да се свика конференција за Индискиот

нички чекори со советување на државите кои лежат на брегот на Ин

конференцијата ги повикала неврзаниите земји за преземање на заед

престоела поради натпреварот на големите сили на тоа подрачје.

претвори во зона на мир, бидејќи биле свесни од опасноста што

учесниците на конференцијата барале Индискиот океан да се

цијата во Чиле.
747)

на светскиот мир. Особено била изразена загриженост поради ситуа-

на кубанската револуција. Ова било опенето како директна закана

рика, пред се во Јанама и куба со цел да се дојде до ликвидација

биле осудени воените бази на САД на територијата на Латвиска Аме

изложени на ваквите приписи заради својата независна политика.

дршка на народите на Гвинеја, Барбадот, Јамајка кои најмногу биле

та на колонијализмот и империјализмот на САД. Била дадена полна п

цијата во Латвиска Америка која била многу загрозна од агресија

Голем дел од Политичката декларација се однесува на ситуа-

Обединетите нации за земавање на мирот и безбедноста, како и

воспоставување на рамноправни стопански односи меѓу државите. Тука се провлекува одговорноста на некои земји кои што го користат правото на вето во Советот за безбедност. Поради тоа било изразено жалење поради злоупотребата на тоа право од страна на еден член на Советот за безбедност и приемот на земјите како што се Ангола и Виетнам кои што имаат право на вакво статус.

Петтата конференција го означува почетокот на дејноста на невразните земји во областа на информирањето. Бидејќи големите сили монопол во оваа област, невразните земји се заложиле за создавање на услови за рамноправно користење на информациите. Конференцијата побарала да се создади "нов меѓународен поредок во областа на информирањето и средствата за масовно комуницирање". Таа смета дека ова е исто така значајно како и создавањето на новиот економски поредок. Како резултат на колонијалното наследство голем број од овие земји се претвориле само на пасивен приемник на вестите од ирани од страна на големите сили. Невразните земји треба да се осамосталат и да ги развијат средствата за информирање, а тоа треба да е составен дел од нашата борба за политички, економски и стопански развисток. На крајот од декларацијата се истакнува решеноста следната конференција на невразните земји подетално да го разгледува оваа проблем.

На Конференцијата во Коломбо било решено следната Конференција на невразните земји да ја закажува следната главниот град на Куба-Хавана. Со тоа била воведена пракса самата конференција на невразните земји да ја закажува следната.

Економските проблеми биле разгледувани во Економската декларација. Тука се разгледувани во контекстот на проблемите кои с односуваат на воспоставување на новиот економски поредок и спроведување на одлуките на VI и VII-то специјално заседание на Генералното собрание на Обединетите нации. При тоа се смета дека економскиот проблем се најактуелни проблеми во меѓународните односи. Меѓународна

своите резерви и акумулиране долгов в странство от кои тогва

резултат на ова положение ден от земјите во право ги смалиле

како резултат на зголемувањето на цените на суровата нафта. Како

и неоклононијалната политика на империјалистичките сили. Ова пошло

карактеризирани економските односи поттикнати от колонијалната

1980 година. Ова имало обрат во структурните кризи со кои биле

превентни укажувале дека тој дефицит ќе достигне 112 милијарди во

милијарди во 1974 година и преку 40 милијарди во 1974 година. Декои

кој е зголемен от 12,2 милијарди долари во 1973 година на 35,5

рано дека пошло до побаст на таквиот дефицит во земјите во право

преок во правец на примена на тие принципи. "Ириво е констати-

752

на новиот меѓународен економски поредок направен е минимален на-

за нивна примена. И покрај се поширокото прифаќање на принципите

поставување на нов економски поредок кои немаат никакви инхибиции

резолуции усвоени на разни меѓународни собири во врска со вос-

широкот јаз меѓу развиените и земјите во право. Интеграциите

ток на рамнотежа во меѓународната економска структура, и се по-

доко се вознемирени от се поголемиот нерамноправност и неоста-

дека "шефовите на државите или властите на невразните земји дла-

економска ситуација и изгледите на земјите во право е натласен

вој. Во летот от декларацијата кој се однесува на меѓународната

мешање на големите сили во внатрешните работи на земјите во раз-

напија, анархеја, империјализам, колонијализмот и сите форми на

со елиминирање на странската агресија, окупација, расна дискрими-

чење. Забравувањето на економскиот развисток може да се постигне

економски поредок е еден от најважните проблеми от политичко зна-

ја и експлоатација на овие земји. Затог воспоставувањето на новиот

на заветнатоста во светот. Доа е резултат на вековната доминаци-

земјите во право којшто претставува еден от најопасните извори

стопански систем при што се зголемува јазот меѓу развиените и

та економска ситуација се карактеризира со криза на светскиот

Во декларацијата со дозволаство било констатирано за единств

то на невразните земји на четвртата конференција на УНКТАД. Исто-

времено било забележано дека оваа Конференција не придонесла за

оставрување на дараната на невразните и другите земји во развој

за оставрување на дараната на невразните земји изразени на VI и

VII-то заседание на генералното собрание и Декларацијата од

Манила.

Учесниците на конференцијата потврдиле дека политичката неза-

висност и суверенитет не може да се одвои од економската еманци-

пација, сатова, невразните земји во колombo го разработиле и пробле-

мот за потпирање на сопствениите сили. Со тоа може да се гарантира

создавањето на новиот економски поредок. "Потпирањето на сопстве-

ните сили подрабира првста одлучност на земјите во развој за

обезбедување на своите легитимни економски права во меѓународните

економски односи по пат на користење на нивната колективна сила

и преговарање. Тоа подрабира и нивна готовност да ја следат дис-

циплината која бара процес на праведен економски раст. И, што е

најважно тоа значи и жедба да се најдат и пратат огромните мож-

ности за соработка меѓу невразните земји во областа на финансисит

техниката, трговската и индустријската соработка и во другата обла

753)
ли".

Другиот дел од Декларацијата се однесува на односот на не-

вразните земји и нивната зависност од глобалната економија. Во

ова подраба се уловени одликите на преходните земји на невр-

заните земји. Во својата стратегија на меѓународната економска

соработка, како и јакнењето на меѓусебната соработка невразните

земји треба да се борат да се почитуваат принципите на национале

754)

Во заклучокот на Декларацијата се прави осврт на преходни-

те собори на невразните земји, при што се нагласува значењето

Белградскиот состав на првот каде се поставени темелите на

невразувањето. Невразните составници на невразните земји оти

дустријска соработка, трговија, транспорт и др.

на соработка на сите невразни земји. Биле планирани акции за мигрантска работна сила во Виетнам. Била усвоена и ориентацијата за мигрантска работна сила за формирање на фонд на солидарност за обнова на јавна сопственост со седиште во Београд. Во акционата програма е давање на поддршка на меѓународниот центар за предпријатијата на систем за информации и истражувачка работа. Бил утврдени нови закони и центар за наука и технологија; Информационен центар за трансакции; Специјален фонд на земјите во развој за финансирање на суровини; новане на совет за зржување на производителите на суровини; себна соработка на невразните земји. Биле понесени одлуки за овој документ. Луѓа се разменили патештата за понатамошната меѓународна соработка на поддршка на сопствени снати дојави во тоа бидејќи потребно.

Шестоста новите односи да се изборат и со други средства доколку главно мото на целиот документ, но истовремено се истакува и дел на општата политичка борба за демократизација на меѓународни односи во целина. Тогашноста на невразните земји за преговори е промена на економските односи во светот е истовремено составен дел на општата политичка борба за демократизација на меѓународни невразната политика. Луѓа јасно бил изразен ставот дека борбата за ма за стопанска соработка. Луѓа е дадена целокупната концепција и

Илјадт документ усвоен на конференцијата е акционата програма (756) мот во меѓународната монетарна финансиска област. (755) пронаоѓање на право оружје против империјализмот и колонијализмот потврдила фенцијите на невразните земји кои се пронаесле за народниот монетарен фонд и финансискиот систем. Декларацијата ги воспоставувањето на новиот економски поредок со акцент на меѓу-потенцијал на невразните земји. Тогашно значење му било дадено на со составокот во кој било почанша нова фаза во стопанскиот натаму во однос на проучувањето на светската стопанска ситуација

Од меѓународната заедница се бара да се даде помош и компе-

зацја ~~на~~ нанесените штети од експлоатацијата на природните и

другите извори на земјите кои биле изложени на агресија и окупа-

ција од страна на колонијалниот ~~сил~~. Исто така, сите држави биле

757)

должни да им дадат помош на овие земји.

За успешни извршување на функцијата на кординационото би-

конференцијата донесла документ каде што прецизно се разработени

функциите на ова биро. Во негово целосно се регулирани компетенции

на овој орган и неговото работење. Според негово, Бирото требало да

се состанува на ниво на министри за најворешни работи еднаш годи-

шно. Баради обезбедување на континуитет треба еднаш месечно во

Нју Јорк да се има состаноци на ниво на претставници на ООН. Други

членови на се прошири составот на ова биро од 16 на 25 члено-

ви поради зголемувањето број на членовите на ова движење. Притоа, с-

водело сметка за местата да бидат еднакво поделени во сите реги-

ни и тоа: Африка 12, Азија 8, Латинска Америка 4, Европа 1. Земјите

кои ќе влезат во ова биро треба да бидат избрани по пат на кон-

сензус. Отлучено било составот на Бирото избран на една конферен-

ција да функционира по наредбата, поради успешно извршување на ф-

ункциите од страна на кординационото биро.

Кординационото биро требало да го прати применувањето на

отлучките и програмите усвоени на конференциите на врвот; да ги

извршува работите во врска со припреми на нови конференции;

да се состанува поради разгледување на меѓународните проблеми

или посебни кризни ситуации кои се од важнички интерес на

неврзаните земји; да го помала спроведувањето на акционот програм

за економска соработка меѓу неврзаните земји; да ја корпинира за

личката акција на неврзаните земји во рамките на Обединетите,

или врска на отлучките на конференциите на неврзаните земји;

преку конференциите за печатот да ја обавестува јавноста за

својата активност и отлучки.

760)

Работата на Кординациофто биро требало да биде на демократски

принцип. На состаноците можеле да земат учество сите невразни земји

тие можеле да земат учество во расправите, но не можеле да учеству-

ваат во понесувањето на одлуките. Улучувањето треба да биде по пат

на консензус, со што било оневозможено надгласувањето. Оваа одлука

е од големо значење за движењето на невразување за неговата организи-

раност и неговата ефикасност. Со овој документ бил даден силе потти-

кнувачки мотив на движењето за остварување на поставените задачи.

На Конференцијата биле понесен уште 32 резолуции кои имале

имале економски и политички карактер. Лука биле разгледувани посеб-

ните прашања кои биле значајни за поедини региони.

3. Историско значење на Конференцијата

Конференцијата во Коломбо е важен настан кој извршил крупно

политично влијание во меѓународните односи. Таа е најаворитативен

собир на кој земле учество голем број држави кои се заинтересирани за

решавањето на крупните меѓународни прашања. Таа по многу карактеристи-

ки претставува единствена појава во историјата на човештвото.

На Конференцијата веќе учество претставниците на 86 земји и 15

ослободителни движења што е единствен случај во историјата на поли-

тичките движења. Никогаш толку земји и народи не се имало соборано око-

лу едно движење, една идеја и една политика. Светот во целост бил заин-

тересиран за одлуките на оваа Конференција.

Наоѓајќи се во една преломна фаза, минувални нив криза светот

бара излез и подра основа за уредување на меѓународните односи. Платф

мата на невразните земји е таа која го нуди излезот од меѓународната

кризна ситуација. Конференцијата е еден вид "порака до народите и др-

жавите во светот за менување на меѓународните, политички и економски

762)
односи.

Конференцијата во Коломбо ги разгледувала промените кои вна-

нале во текот на поминатите 15 години од Првата конференција во

При това било констатирано дека на политички план до завршу-
 вање на студената војна, но истовремено меѓу големите сили и по-
 натаму постоела борба за ширењето на сферата на влијанија што
 довело до стварање на нови кризни жаришта. Најголемо внимание би-
 ло посветено на демократизацијата на меѓународните односи и на
 деколонизацијата и стварањето на нов економски поредок. Се пока-
 жа дека корените на единството се длабоки и дека заедничките цел
 и интереси на невразаните земји се далеку појакни од разликите во
 гледането на поедини прашања"-изјавил другарот Лито по враќањето
 во Пула од Коломбо. Конференцијата отлучно поставила барање пос-
 тојната анхронична ситуација да се промени зошто е заснована на
 експлоатација и нерамноправност и е штетна за сите земји.
 Значењето на Конференцијата е изразено и во покушните
 што биле усвоени. Во нив била изразена решеноста на невразаните
 земји да ги применат сите начела и принципи за решавање на сло-
 жената меѓународна ситуација. Лие се заложиле за нов меѓународен
 економски поредок заснован врз принципите на самостојност, неза-
 висност и суверенитет. Значајни се одлуките со кои се овозможиле
 координирана активност на невразаните земји. "Вкупните резултати"
 истакнал Лито во спомнатиот говор-се уште позначајни, ако се има
 во предвид силните отпори и притисоци со кои бевме соочени како
 никогаш досега во подготовките за Конференцијата па и во текот
 на најзиното траење. Доа беа разни обиди да се замалшат невразанит
 земји и да се влијае врз карактерот и ориентацијата на нивната
 активност". Но, Конференцијата успеала да ги надмине овие отпори
 и да го зацврсти единството.

Иако во светот имало голем број на дезинформации дека дви-
 жението ќе се распадне Конференцијата го покажала единството во
 резовите на невразаните земји. Се покажа дека корените на единс-
 твото се длабоки и дека заедничките цели и интереси на невраз-
 аните се далеку посилни од разликите во политичките интереси на
 истакнал другарот Лито во говорот кој го одржал во Пула.

Конференцијата припоисла за решавањето на билатералните проблем
леми на невразаните земји. За успехот на Конференцијата друкот
изјавил: "Мојам да кајам дека нашите очекувања во полед на успехот
на оваа Конференција се остварија во целост. Уверени сме дека тоа
непосредно и трајно ќе се одрази позитивно врз меѓународните однос
што е непобитно. Потврдена е согласноста за најважните меѓународни
прашања и за потребата од единство и солидарност како предуслов за
успешно влијание на текот на настаните во светот".
(768)

За успехот на Конференцијата голема улога имала југословен
ската делегација на чело со Јосип Броз Тито. Во текот на излагањата
на учесниците во генералната дебата биле подвлечени заслугите на
друкот Тито на сите доготашни собири од Бриони до Коломбо.

Конференцијата во Коломбо ја манифестираше акцијата на днви-
желето. Таа покажа дека невразаноста е светска политика со целосен
полед на меѓународните односи. Таа се бори за решавање на сите про-
леми во која се наоѓа целата меѓународна заедница.

КОНФЕРЕНЦИЈА ВО ХАВАНА

1. Приликите во светот пред суржувањето на

конференцијата

Меѓународната ситуација по конференцијата во колombo била многу сложена. Во овој период големите сили продолжиле со своето блиско натоварување, со цел да го зголемат своето влијание. Меѓународната ситуација била пропратена со голем број на кризи и суициди во која главна улога имале големите сили. Како резултат на ширината на движењето, блоковските омерувања ги опфатиле директно или индиректно невразаните земји. Тоа влијание вра односите во светот како и внатре во движењето на невразување. Во тој период Израел ја пролонжил својата агресија. Мировниот договор склучен меѓу Израел и Египет довёл до нови заострувања во арапскиот свет. Иако на египетскиот претседател Анвар ел Садат на Израел во 1977 година довел до склучување на овој сепаратен договор. Со нешто требало да се повлечат окупационите групи од областите кои му припаѓале на Египет. Садат овој договор го замислил како почетна фаза за понатамошното ослободување на арапските земји. Арапските земји ги изолирале Египет и го третираше како излајник на арапското келно. Проблемот на народите на Палестина дошол до нова етапа кога преку разни приносици Палестинската ослободителна организација требало да се отргне од нивите за кои се залагала. И покрај преписно формулациите ставови на движењето на невразување ова прашање требало да се актуализира во светлината на новите настани. Во овој период се правеле обиди за дефинитивно ликвидирање на колонијализмот во Африка. Тоа довело до голем број жешки суициди и погубени, односно биле создадени услови Африка да се претворат во ново жариште за натоварување на големите сили за нивно приклучување.

770

овие многу важни региони. Во ултимоочна Азија отпочнал сулудот

меѓу Виетнам и Кампучија. Тоа довело до отворање на ново кривно жам-
риште. Односите во Индокина, беше нова ситуација за невразаните зем-

ји од тој регион и воопшто за невразаните земји во целост. Во таа
интервенција, која не ја отворила нашата земја, се криеле велико др-

жавните претензии на Виетнам. Оваа интервенција била осудена од
невразаните земји и окarakterизирана како опасен светски сулуд.

Невразаните земји предложиле резолуција во Советот за безбедност
која била прифатена со 13 "за" и 2 гласови против. Од нив еден

глас бил на СССР кој имал право на вето. Ситуацијата во овој дел
се влошила кога дошло до потпишувањето на договор за пријателство

и соработка меѓу СССР и Виетнам. Овој договор на Кина го сметала
за директно зарозување на нејзините граници што довело до зала-

дување на односите меѓу СССР и НР Кина. Тој сулуд го довел светот
до работ на светска војна.

Во периодот меѓу конференциите дошло до вооружени сулудии меѓу
самите невразани земји и тоа меѓу Сомалија и Етиопија, Танзанија и

Уганда и други. Во овие сулудии земјите се обвинувале за мешање во
внатрешните работи и утатувале барање за помош до големите сили.

На овие барања големите сили отговориле со утатувања на воена и
материјална помош, како и политичка и дипломатска поддршка.

Неповолната меѓународна ситуација била пропратена со трката на
на вооружување и заострување на односите меѓу САД и СССР. Средбата
меѓу П. Картер и Л. Брежнев која довела до потпишување на САМ II,
не го изобетна заострувањето на односите меѓу големите сили и нив-
ните меѓусебни обвинувања на меѓународната сцена. Големите сили се
напретварувале за нивното поголемо влијание во движењето за да се
стекнат доминантна положба. Во врска со тоа во движењето се јави-
ле тенденции за набегнување на неловниот антиглобоковски карактер.
Некои од земјите се спротиставиле на осудата на двата блока барај-
ќи империјализмот да се прогласи за агресивен, а социјализмот спор-

ред својата природа не може да биде алтерсивен. Некои од земјите се запатале за остварување на шезата за природно сојузништво со социјалистичките земји. Тоа значело дека може да има спротивности меѓу империјализмот и невразувањето, а неможи да има вакви спротивности меѓу социјалистичките и невразаните земји. Затоа невразаните земји требало да се приближат кон социјалистичкиот блок. Овие ставови не биле прифатени од матицата на движењето. Другарот Лито во своето интервју од 16-ти април 1979 година истапил против ваквите ставови на некои невразаните земји. Тој истакал: "Без таквата ориентација и без последната примена на уставните принципи, движењето и политиката на невразаност би ја изневерила својата суштина. Тоа би довело до многу опасности. Оттаму произлегува и огромната отговорност на невразаните земји да останат верни на политиката која става на објективна потреба не само за нив, туку и за целиот свет. Лито, вредности биде потврдени во текот на изминатите две децении. Ние, денес слободно можеме да речиме дека постојаното ширење на движењето придонесе денешниот свет многу поинаку да изгледа отколку пред четврт век, а во најлесна врска, всушност, со неговото демократско и независно дејствување. Ако тоа не вршеше такво значајно влијание, поделеноста на светот би била уште подлабока, независноста и слободата на народите ограничена, опасноста од светски султри неспоредливо поголема".

Застрување на политичката положба во светот довело до заострување на меѓународните економски односи. Од 1974 година со нарушување на меѓународните економски односи доведо до скокови во цените на нафта, суровините и индустријската опрема до влошување на положбата на земјите во развој. Барањата за промена во меѓународните економски односи нашли на отпор и учена од страна на развиените индустријски земји. Тоа довело да се зголеми јазот меѓу развиените свет и земјите во развој.

Во овој период активност на невразаните земји е голем.

пред се, се одвивала преку

прицелен кон движето претставува Конференцијата на министрите за

надворешни работи на невразаните земји одржана во Белград од 25-ти

до 30-ти јули 1978 година. На составокот зеле учество претставници-

те на 85 земји како полноправни членови. Во Белград се воделе долги

дебати по важни прашања од политиката на невразување. Овие дебати вли-

ле во суштината на невразаното движење и неговата иднина. Било кон-

статирано дека движето е загрозено од разни притисоци како и

судирите меѓу невразаните земји кои биле користени од големите сили.

Со оглед на тоа дека движето меѓу двете конференции особено се

проширило приматјки во свои делови голем број учесници, требало

да се зачуваат изборните принципи кои биле услов за неговото ширење

на Конференцијата во Белград бидејќи потврдени изборните принципи на

движењето, а отфрлена тезата за природно сојузаштво за која се за-

лгале некои од невразаните земји.

Особено важна точка од дневниот ред на оваа Конференција е

изнаоѓање на патшта за јакнење на единството меѓу невразаните зем-

ји. Учесниците се сложиле дека во така широко движење во кое зеле

учество околу сто земји, демократското понесување на одлуките по

пат на консензус е единствен успешен начин за понесување на одлуки

На Конференцијата дошло до полемика за односот на невразаните

земји кон војната на југот на Африка меѓу Сомалија и Бритреја, а по-

себно за учеството на кубанските војници во овој судар. Во општата

расправа меѓу Алжир, Мароко и Мавританија бил засегнат проблемот на

западна Сахара. Посебен акцент бил даден на акциите на Франција во

Африка.

Конференцијата во Белград ги формулирала изборните принципи

на политиката на невразување и критериумите усвоени на подготовител-

ниот составок за Првата конференција на врвот. Била отфрлена тезата

за природно сојузаштво и другите облици за разбивање на движето.

Било потврдено дека движето со својата природа не може да биде

во служба на блоковите и блоковската политика на светот. Таа ориента-

ција ја потврди и другарот Лито во изјавата при отворањето на

Конференцията: "По своята природа политиката на невръзване е на-

сочена против империализмот, неоколониализмот, расизмот и сите

други видоци на странска доминација и експлоатација. "На е насочена

против политиката на сила, против политиката и економската хетемо-

нија како и сите други на странско мешање и зависност. "Лаквата ориен-

тација движењето на невръзване го прави антиблоковско. Минината на

светот нашето движење на ја гледа во рамноотежа на силите на блокo-

вите, ниту во супримацијата на еден блок над други. Устварувањето на

целите за кои тежиме подразбира наше стаино залагање за надна-

вање на блокoвската поделба на светот, за јакнење на оние елементи

во светските односи кои водат кон мир, сигурност за сите во општес-

твениот нередок. Затоа движењето на невръзаноста е независен, единст-

вен и самостојан фактор во светската политика и затоа мора да оста-

779)
не"

На Конференцијата била поенсена декларација која се состои

од политички и економски дел и акциона програма за економска со-

работка. Политичката декларација дава оценка на улогата на движење-

то на невръзване. Во неа се зафатени сите прашања кои се однесуваат

на деталот и разоружувањето. Особено вежен е делот под наслов "Јак-

нењето на солидарноста и акциноното единство на невръзните земји "

то економскиот дел од декларацијата била разгледана меѓународната

економска ситуација од самитот во Коломбо до составноктот во Белград.

Овде било констатирано дека светското стопанство се наоѓа во кри-

за, како резултат на економската политика на развиените земји.

Во документот се нагласува потребата од поголем принос на невръ-

заните земји за јакнењето на ефикасноста на Обединетите нации. Исто-

така била нагласена улогата на Обединетите нации за афирмација на

780)
движењето на невръзване.

Покрај ваземањето на главови во врска со меѓународната си-

туација во работата на Конференцијата и во усвоените документи

разгледувајќи прашањата за смирување на судирите меѓу невръзните

земји и афирмацијата на нацијата и целите на движењето. Било

вредно дека силата на движењето е во неговата ширина а неговата

длина е во понатамошното проширување.

За успехот на Конференцијата тогаш има мал друктарот што,

кој со својот говор придонесол да се означат главните патшта на

движењето. Неговиот говор се сврстува во официјалните документи на

Конференцијата. Конференцијата ги поздравила напорите на ултосла-

вија и друктарот што за унапредување на основните принципи на не-

враната политика и зачувување на единството на невразните земји,

Значајна етапа во подготовките на хаванската средба имал

состанокот на координационото биро на министерско ниво во јуни

1979 година во Коломбо. Во Коломбо покрај постојаните членови на

Бирото (25 земји) учествувале околу 70 членови на движењето и

10 посматрачи и гости. Состанокот требало да го припреми претлогот

на дневниот ред и да ги постави основите за завршната фаза на

хаванскиот собир. Така повторно биле потврдени изворните принципи

и вооблоковката насоченост на движењето. Министерите не можеле да

ги решат прашањата околу претставништвото на кампучија во движење-

то и претлогот на клишет да се суспендира од движењето.

2. Лекот на Конференцијата

Во јуни Куба ултосла напред-завршен документ за хаванскиот

собир. Со тоа започнале завршните подготовки за собирот. Со тоа се-

која невразна земја била запозната со задачите и целите кои биле

поставени пред движењето. Тогаш број на земји ултосле сулестни кои

требало да се трапат во завршниот документ на Конференцијата. Во

тие примедби и предлози се истакнувала ултославија која инсистир-

рала на јанитното мислење да влезе во завршниот документ на Конферен-

цијата. Меморандумот испратен од ултославија требало да ги афирмир

изворните принципи на вооблоковката насоченост на движењето.

Собирот во Жавана почнал на 5-ти септември 1979 година. Оваа

Конференција по низа свои карактеристики е единствен случај во

историјата на движењето. На Конференцијата зеле учество 92 земји

како полноправни учесници, 20 во својство на посматраачи и 18 гости.

Биле примени 12 нови членови и тоа: Боливија, Ирак, Никарагва, Пакистан, Суринам, Латвија, Египет, Доминика, Филипини, Коста-Рика, Света Луција и Шпанија како гости.

Самитот се одвивал во три нивоа и тоа во генерална дебата во која зеле учество претставниците на шефовите на државите и на владите на невразаните земји. Во политички и економски комитет каде работеле по работни и регионални групи. Во комитетите се работело за преработка на главниот нацрт-документ предложен од Куба. Третото ниво се одвивало на состаноците на шефовите во хотелите каде што биле сместени со цел да се прегледаат главните точки на дневниот ден.

783)
ден.

Собирот го отворил Фидел Кастро. Во својот говор тој ги

извел ставовите на Куба кон политиката на невразување. Во почетокот на говорот тој ги осудил САД и Кина кои се заложиле Конференцијата да не се одржи во Куба. Притоа тој напоменал дека некои земји

сакале да ги променат финалните документи, па затоа ги обвинил

тие земји за поднесениите амандмани како некои од нив се од почете-
784)

ток во резовите на движењето. Во својот говор тој никогаш не споменал

за глобовското натпреварување и нивното ривалство. Тој нагласил

дека движењето се наоѓа во нова ера и дека пред него се поставува

алтернатива да стане природен сојузник на СССР и социјалистичките земји. Тоа било цел да се усее во борбата против империјализмот.
785)

Кон таа теза на Куба се приклучиле и некои невразани земји, кои ги

повеле во прашање основните принципи на невразаното движење. Овие

ова тие ги поделиле земјите на прогресивни и конзервативни. Претсе-

пателот на Виетнамската влада Фам Ван Лонг во својот говор на тие сии: "Родена во ерот на националноослободителното движење, групата невразани земји има историска мисија да ја инспирира и да ја јакне борбата на нациите против империјализмот, во сите нејзини форми и видови за отстранување на потполна политичка, економска и културна независност, за изградба на нов вистински слободен живот, за оста-

Претседателот на Индонезија, Адам Малик се заложил за зачувување
лот на Владата на Јорна Болта, како и претставникот на НР Кореја.
носта на невраното движење од блоковите се заложил претседателот
кожевијата и солидарноста меѓу невраните земји. Против зависнос-
нејзиниот претседател Матја Кекеку. Тој се заложил за јакнење на
начела за кои се заложил делегацијата на НР Бенин на чело со
движењето со што би ја смалило неговата ефикасност биле главните
империјалистичките сили да создадат раздор меѓу членките на
движењето не смее да биде инструмент на нецелен блок. Обидот на
ните принципи на невраните и невраната политика затоа што
се заложил некои од невраните земји не е во прилог на основ-
од третот свет и укажал на тезата за природен сојузник за која
висност. Тој го осудил мешањето во внатрешните работи на земјите
е единствен начин движењето да ја означи својата вистинска неза-
слобода и профес е основа на движењето. Тој нагласил дека мирот
жал на суштината на невраните земји. Тој сметал дека борбата за мир
Министерот за надворешни работи на Сенегал, Симон Аке се зарп
по неа.

и патителата кои треба да се движи невраноста на конференцијата
гледа основната определба за изворните принципи во движењето как
Кипар и Малевија. Во изјавата на делегациите на овие земји се
лавија, Индија, Бангладеш, Бутан, Кореја, Мали, Сенегал, Египет, Куввајт,
на земји кои му припаѓаат на матицата на движењето, и тоа: улос-
да го отклонат движењето од основните принципи застапана групата
односот кон блоковите. На тезата на невраните земји кои сакале
еднаква одлаченост од двата блока таканаречена еквидистанца во
Дел од земјите сметале дека невраните земји треба да имаат
788) вите на куќа по ова прашање.

антиимперијалистички карактер. Со тоа тој се приклучил кон став-
тање по насочил кон заземање на став дека движењето има изразито
за чување на мирот и безбедноста на земјата". Тој ова изла-
787) став на нов рамноотежен и праведен меѓународен економски поре-

на основните принципи на невръзването. "Од Бангунг каде што се

ваработени тевите и мислењата, во Белград каде што е основано

движението, па до хавана поминавме долг пат. Она што ни даде сила,

влијание и престиж во нашата борба за менување на односите во

светот за рамноправност, мир и стабилност тоа се основните непро-

мениви принципи. Невръзването не е неутрализам тоа е еднакво една-

печено со блоковите".

792)

Со ставот на Кува не се согласил и претседателот на Работ

Леон Медјам. Тој зазел став дека поделбата на светот на блокови

припаѓа на минатото и ги питира зборовите на Лито и се залагал

793)

за принципите на мирољубивата активна коалистиченција.

На кубанскиот став се спротивставил и танзанскиот пресе-

пател Хулиус невре. Тој истакнал "не сум сигурен голпоцине прет-

седателе дека ова движење има постојани непријатели и постојани

пријатели, па дури и свои природни сојузници, но сум сигурен дека

движението има стабилни интереси. Основна цел на движењето е борбата

против империјализмот што незначи дека има некој изразита идеоло-

гија, социјалистичка или конзервативна. Движението не смее да си поз-

воли да се подели на основни, идеолошки, географски интереси зас-

новани враготството или на поедини земји. Во нашите региони се

земјите кои со гордост се нарекуваат себе социјалистички или нап-

редни. Во нашите региони се исто така земјите кои имаат непријател-

ски став спрема социјализмот и тешко можат да се наречат напредни.

Ние се залагаме за правото на секоја држава слободно да одлучува

за сопствената политика без мешање на големите сили и блокови.

Ваквиот заеднички интерес нас не поврза и бара да останеме заед-

но. Оваа конференција на невръзаниите земји мора и понатаму да ја,

претставува групата на земји која се гордее со својата независно-

носта која се бори за правда и еднаквост меѓу луѓето и земјите и која

апсолутно одбива да се сврсти со било кој блок, сила или некоја

795)

голема сила. Невреме укажал дека инсистирањето на природно соју-

ништво со социјалистичката заедница би довело до внатрешна ин-

ба на движењето со што би се изгубил готовиот независен војно-

795)

ковски карактер.

Тогаш интерес на Конференцијата владеел за говорот на дру-

гарот Лито. Тој во својот говор и дал тон на расправата. Во гово-

рот биле занесени заклучени концепции за исклучувачката од предход-

ните Конференции. Тој истакнал дека темите на расправата на неза-

висноста на движењето била проткаена со сознанието дека борбата

за национална, политичка и економска еманципација е неминовност.

Во тоа време кога ступената војна се закануваше на човештвото и

го загрозувала готовиот опстанок активността на невразните земји

беше забележлива. Во Белградската декларација-истакнал Лито - се

барало да се создаде нов поредок што се заснова врз еднаквост,

796)

слобода и општествена правда кои водат кон благосостојба. Во тој

момент се содржани принципите и темите на движењето и готовиот

независен војноковски карактер. Тој ги занесол своите интерпре-

тации за темите и започиле на движењето и инсистирал на континуи-

тет на движењето. Лито истакнал дека "времето што замена од

Белградската Конференција најдобра за право да кажеме дека светот

без политиката на невразност би изгледал значително поинаку, ако

не би пошло и до најлошото. Всушност, движењето кон тој степен на блок-

ска подлога и понатамошно разгорување на ступената војна неизбеж-

798)

но би не довел на работ на катастрофа."

Лито Лито се заложил за афирмација на изворните принципи

на движењето во блоковското определување и јакнење на единството

и акционата способност на невразните земји. Во жижата на говорот

799)

се основните темати за тематот.

Зборувајќи за економските проблеми Лито се заложил за вос-

поставување на новиот економски поредок, кој е единствен пат за

наминување на актуелните проблеми во развојот на целиот свет. Исто-

така, тој се заложил за демократизација во меѓународните односи

што би довело и до демократизација во односите на самото јужно-

но Лито ја нагласил општорноста пред која се наоѓаат невр-

земји, зошто целиот свет или пак поголем дел од него е заинтересиран за резултатите на конференцијата.

(800)

Поворниците кои потоа зеле збор често се повикувале на говорот на друтарот Лито, кој се сметал за еден од битните елементи за успехот на конференцијата.

(801)

За поддршка на изворните принципи на неврзувањето се заложиле и претставниците на земјите од Англискиот пакт Леру, Боливија, Венеција, Колумбија и Еквадор. Дие издале заедничко соопштение

(802)

во кое се дадо поддршка за рефимација на тие начела. И то повеќе се приближувал крајот на Генералната дебата државниците се залажеле да не појде од отстапување од изворните принципи и начела со што се обезбедувало негово понатамошно ширење. Дие го изразил единството на тлциштата по клучните прашања од меѓународната

заедница, што е од големо значење за иднината на движењето. Говорниците ја истакнале потребата од борбата за мир, универзалност на планот кој може да се постигне само со неговото вондоковско обележување и ако ги опфаќа сите региони во светот. Било потврдено определувањето на неврзувањето во борбата против остациите на колонијализмот, расизмот и апархејдот.

(803)

На конференцијата се јавиле и несогласувања во однос на статусот на Етиопет во движењето на неврзување. Помал број на земјите се согласиле со преговорите кои биле водени меѓу Етиопет и Израел. Такви ставовишта имале Таон, Вретот на Уповата Коска, Сенегал, Заир, Лесото, Уганда, Бутан и др. Претставникот на Заир истакнал дека Етиопет како суверена земја има право да склучува договори со што би ги заштитил својот народ.

(804)

Поголем број од земјите испалие против склучувањето на парцијални договори, а договорот меѓу Етиопет и Израел го оцениле како несоодветен за решавање на Блискоисточната криза. Арапските земји биле најостри во осудата на Етиопет, а кон нив се приклучиле

и така наречената Радикална група на земји како Етиопија, Лиос, Тра-
наца. Са ова прашање се дискутирало и во Политичкиот комитет каде
што бил усвоен текстот на групата арапски земји во кој се давало
поддршка на народот на Палестина и се барало признавање на него-
вите права и правота за создавање на сопствена држава. Се дадо под-
шка на ИЛО како единствен претставник на народот на Палестина. Да се
секои преговори во блискоисточната криза без консултаци на наро-
пот на Палестина се нелицитимни. Од Комитетот се барало директна
осуда на Етиопет како потписник на споредбите во Кемп Дејвид. Дру-
ната африкански земји барале да се спроведе во дело решенијата
на самитот на Организацијата на арапското единство одржан во
Мавританија. Во тој документ се осудени сите парцијални спогоди,
Конференцијата одлучила да му повери на корпнационото биро да ја
испита штетата која му била нанесена на арапскиот народ после пот-
пиувањето на кемпдејвидскиот договор.

Во врска со Кампучија, Конференцијата се нашла пред дилема,
за која влада да се одреди за прав претставник на овој самит. На
состаноците пред самитот во Јавана, во Мануто и Коломбо и Њу Јорк
со консензус било прифатено учеството на оваа земја. Но, Куба како
домакин поддржана од неколку земји сакала во движењето да ги внесе
претставниците на режимот кој на власт е дојден со помош на стран-
ска интервенција. Оваа интервенција ја правдала како вид на соција-
листичка солидарност кај настанана во борбата против режимот на
на Пол Пот, но мнозинството на учесниците дале отпор против барање-
то на Куба. Така ова прашање за претставничството на Кампучија не
било решено на Конференцијата. Со оглед на тоа дека не бил постиг-
нат консензус било решено на претстојниот состанок на министрите
на невразните земји во Њу Делхи да се реши ова прашање.

3. Документи на Конференцията

Документите на хаванската конференция се нов принос во полет на отприноста на финалните документи. На Конференцията

била понесена Декларација која што се состои од политички и економски дел. Потоа бил донесен Акционен програм како и програм за економска соработка и 21 посебни резолуции. Документите биле разгледувани од двата комитета од почетокот до крајот на Конференцијата се работело само на текстовите од документите.

807)

Политичкиот дел од завршната Декларација ги разрабатува меѓународните односи од 35 области со вкупно 310 параграфи. Економскиот дел се состои од 117 параграфи за 19 прашања од оваа област

Акционата програма за економска соработка се состои од: Увод;

808)

Области на економска соработка; Корпорациона акција на програмата со листа на корпорациите.

Завршната декларација на Конференцијата во Хаваана претста

вува посета најсоефитна, најцелосна платформа на движењето на не

вразување "Повела на невразувањето", како што истакнале голем бро

од учесниците. Може да се каже дека завршната декларација е доку

мент кој настана во деонокни дебати и расправи во текот на кои

се искристализирале решенија, формулации и ставови кои во најго

лема мерка им отговараа на интересите на невразните земји.

Во Декларацијата е констатирано со задоволство дека бројо

на невразните земји-учесници на Конференцијата значително се

зголеми. Невразните сметаат дека ова има изворно историско значе

ње за политиката на невразување како автентичен, независен водило

ковски фактор. Било потврдено дека невразноста е единствена алте

натива на политиката на тотална подела на светот на блокови.

Расејот на невразноста во едно широко меѓународно движење што

не признава расни, религиозни и други преки е составен дел на

промените во меѓународната заедница. Исто така е констатирано ден

неврзаноста ги задржува своите принципи, нивната универзалност как и постојната борба за рамноправни меѓународни односи. Тоа воедно се смета дека е инспирација во борбата на народите во борбата за свет на независност, еднаквост и правда.

(809)

Конференцијата во Хаваана означила нови проби на политиката на неврзување во латинска Америка и Карибите. Лоџистичката конференција во Чиле и улогството на Алџенте периодот кој настапил довел до патицизација на земјите од овој регион. Овој континент бил опфатен со политиката на САД што довело до застој, дур и до потсигнување на акциите на неврзаниите земји. Конференцијата ставила крај на овој привремен застој бидејќи од новопримените членови шест биле од овој регион.

Конференцијата во Хаваана постигна и одредени нови резултати кои го покажуваат јакнењето на неврзаното движење и во голем број на земји од Европа, регионот во кој настапаа блоковите и кој дошло време од идеолошки и регионални причини го запоставуваше и игнорираше постоењето и значењето на неврзаното движење. Покрај Кипар и Грција како полноправни членови на движењето, во Хаваана присуствувалат во својство на поканети гости осум европски земји. Иако статусот на поканети гости значи повеќе интересирана и симпатии отколку ангажирање кон движењето, тоа е уште еден знак за новите проби на политиката на неврзаност. Освен ова на конференцијата зеле учество и претставниците на некои политички партии и движења како од Франција, Италија и Шпанија.

Во завршната декларација во нејзиниот политички дел, се нагласува дека Шестата конференција се одржува во многу тешка и сложен меѓународна ситуација во светот. Но, и другите конференции биле изложени на директни влијанија и неповолни меѓународни услови. На конференцијата во Хаваана и претходна, а потоа и следна цела серија на меѓународни кризи и султури. Во тие заострувања како главен збор имаа големите сили, без општо и некои неврзани земји, што на

ше на општата состојба на односите во светот како и во односите

ѓнатре во движењето. Опенувајќи ја меѓународната ситуација во

документот е констатирано дека "светот се наоѓа во една комплици-

рана ситуација оптоварена од разни опасности, но која во исто вре-

810)

ме со себе понесува охрабрувачки можности". Според овој текст из-

ворот на останатите опасности се империјализмот, колонијализмот и

расизмот кој ги стимулира другите реакционерни сили кои се во

служба на нивните хегемонистички амбиции и настојуваат да ги по-

делат невразните земји. Развивањето земји не можат и понатаму и ни

поцкаков и да е изговор да ја игнорираат суштината на оптоварнос-

та, ниту да ја игнорираат во ауштинна нецеливава природа на глобал-

811)

ниот напредок.

Конфрентацијата ја потврдила својата поддршка на борбата на

народите на Зимбабве, Намбија, јужна Африка за постигање на целосна

независност. Таа повторува дека победата на народите на Ангола, Мо-

замбик, Гвинеја Бисао, Зелениот Југ, Као Ломе и Принсипе е силен пот-

812)

тик за народите за ослободување од колонијалното робство. Проблемот

на ултосточна Африка може да се реши со воспоставување на зона

на мир во ова подрачје. Тие изразиле надеж дека стремежите на наро-

дите од овој регион за мир и стабилност ќе бидат решени врз база

на принципите на неврзување, почитување на суверенитетот, независ-

813)

носта, територијалниот интегритет, немешање во внатрешните работи

и воздржување од употреба на сила. Со големо задоволство било при-

мено стапувањето кон невразаното движење и повлекување од ЦЕНТРО-

814)

пактот на Иран и Пакистан.

Конфрентацијата се повикала на документиите понесени во Луса-

ка како што се бара Индискиот Океан да се претвори во зона на ми-

815)

рот. Бидејќи осудени САД заради инсталирање на воени бази на овој

регион.

816)

Во Декларацијата се задржани и фундаменталните принципи и цели на движењето.

Погајќи од овие првични шефовите на државите се сложиле за
 суштинските цели на невработеното движење. Луѓа биле прецизни и
 поврдени изворните начела, вонблоковската трајна насоченост на
 политиката на движењето. Конкретно биле формулирани ставовите на
 движењето кон клучните меѓународни проблеми, кон дивалитетот на
 блоковите како степен извор на опасноста по мирот, потребата од
 разоржување, отфрлање на сите форми на интервенција, закана, при-
 тисок и агресија, летант и борба за нов праведен економски поре-
 док. Притоа било подвлечено дека невработеното е универзално дви-
 жење кое ги опфаќа сите народи, земји, континенти, односно дека е
 самостојно движење.

817)

Во посебно подлаѓе под наслов: "Мешање и интервенција
 во внатрешните работи на државите", била потврдена привзаноста
 на невработените земји кон принципот на немешање во внатрешните и
 на надворешните работи, кое е едно од основните начела на оваа поли-
 тика. Ваквото мешање е против определени членови зацртани во Ловел-
 бата на Организацијата на Обединетите нации. Ионатаму е истакната
 дека се забележани многубројни повреди на принципот на немешање
 преку разни инфилтрации, субверзии, отворени агресији, странски вое-
 ни интервенции и јавни провокации, кои треба да се нанесува штете
 на територијалниот интегритет на некои земји.

819)

Политичкиот ден од ваврната декларација ја разработува
 и кривата на блискиот изток како и спогодбата во Кемп Дејвид. Таа
 го оценила сепаратниот договор меѓу Израел и Египет како причина
 за заострувањето на односите во овој регион. Решавањето на пробле-
 мот на легитимните и неотуѓивите права на народот на Палестина,
 наиде на нови тежкотии.

820)

Кампучијскиот-вјетнамски судир е разгледуван во Декларацијата
 Притоа е подвлечена новата ситуација пред која се наоѓаат невработените
 земји во овој регион. При тоа било констатирано дека во
 движењето постојат три става на овој проблем:

1. Оние што сметаат дека ова претставништво и пришага на НР Кв
индуција;

2. Оние кои сметаат дека ова претставништво и пришага на
Демократска Република Кампуџија;

3. Оние што предлагат да ова место не треба да го заземе
821) ниту едната, ниту другата страна.

Во Хаваиа бил направен чекор напред и во полед на дејству-

вањето, мандатот и составот на Корминационото биро. Тоа треба да с

избира на Конференциите на невразните земји и да ја врши својате

функција со седиште во Нју Јорк. Конференцијата беше соочена со

барањето од речиси сите земји-учеснички, за полноправно учество

во работата на корминационото биро. Затоа на Конференцијата се

решило да се зголеми бројот на членовите на ова биро од 25 на

36, но при тоа треба да се води сметка за принципите на рамноправ-

ност на сите географски региони, континентот и ратација. Исто

така се реши да не се прави никаква разлика меѓу членовите на

822) бирото и оние кои не се нелови членови.

Во економскиот дел на завршаната декларација била разг

дана меѓународната економска ситуација и констатирано со голема

загриженост дека од петтата конференција во Коломбо, економските

проблеми со кои се соочуваат земјите во развој станале уште поа

култни. Нив ги карактеризираат постојано продирачување на јавот

што ги дели развиеите и земјите во развој.

Ова е всушност и прва оценка која е застапена во уводниот

дел на Економската декларација. До соборот на невразните земји

во Хаваиа, биле набегнувани дискусии околу прашањето на цената

нафта. Во Хаваиа ова прашање конечно беше шокренато. Тоа претст

уваше една од точките на несогласување. Од Хаваиа се побара зем

те на ОИЕК да покажат поголемо разбирње и солидарност кон неко

невразни земји. Освен тоа било поставено барање до Меѓународната

заедница да преземе низа додатни мерки за подобрување на положб

Шефовите на државите и на властите на невразните земји се уверени

дека меѓународната економска ситуација ќе се подобри ако се засили

единството и заедничката преговарачка сила на невразните земји да се

знајдат патите и начини за јакнење на борбата за остварување на нив-

ните легитимни права и спроведување на аграрната политика со што ќе

се пронајде пат за висински економски развиток, како единствен излез

од ваквата ситуација е воспоставување на новиот економски поредок зас-

нован на права, суверенитет, рамноправност и соработка на сите држави.

Главот на невразните земји на петтиот УНКТАД нетативно се одрази на

сите земји. Неурамноотеженоста на платниот биланс, високо ниво на ин-

флацијата и невработеноста во невразните земји потврдува дека воспос-

тавувањето на новиот економски поредок е во интерес на невразните и

невразните земји. Отпожувањето на овој концепт претставува препрека

за развотокот на целата меѓународна заедница.

Конференцијата ги повикала сите земји да се придружат кон

фондот за меѓусебна помош кој беше создаден на конференцијата во

Алжир во 1973 година кој што сеште на функционирајќи по есента 1979

година. Се повикува одборот за припрема на фондот поново да се соста-

не како би можел, тој да почне да функционира. Во документот е конста-

тирано дека несреќените односи меѓу валуите на индустриско развиени-

те земји со инфлацијата е препрека за решавање на светските проблеми.

Шефовите на државите или властите ја изразиле својата загриженост

поради неуспешните напори за монетарна реформа.

Конференцијата донесе и Акционен програм за економска соработ-

ка. При тоа е констатирано дека не бил постигнат напредок од оваа обла-

стакнењето на акциите во оваа област е чекор напред за остварување на

процесот за потпирање врз сопствени сили. Акциониот програм ги пови-

кува учесниците за взаемна соработка. Исто така се повикуваат да се

пронајдат методи за воспоставување на новиот меѓународен поредок.

827)

826)

825)

824)

Во врска со претседавачите било решено да се проложат со трајни-
ционалната практика, при што земјата која била домаќин на послед-
ната конференција да биде претседавачот по наредната конференција
(828)
на врска.

Освен овие прашања на Шестата конференција на невразаните зем-
ји биле разгледувани и други прашања, како на пример прашањата

за понесување на одлуки. За таа цел се реши да се проложат практи-

ката за усвојување на одлуки со консензус. Но, поради сложената

процедура во усогласувањето и понесувањето на одлуките со консен-

зус направен е напор да се дефинира консензусот. Таа дефиниција е

превземена всушност од документите на Четвртата конференција во

алжир и е содржана во третото дел на "Одлука за методот за јакнење

на единството, солидарноста и соработката на невразаните земји". Таа

гласи: "Консензусот има извесен квалитет кој не е можно да се де-

финира и кој тешко може да се изрази со зборови, како сите нистик-

тивно знаеме што е тој. Тој претставува разбирање и почитување на

различни точки на гледиштата, вклучувајќи го и несогласувањето и

имплементационото заемно излегување во пресмет, врска на што може

да произлезе спогодба низ искрениот процес на приспособување меѓу

земјите членки, во вистинскиот дух на невразаноста. Консензусот е и

процес на ~~неквалитет~~ и конечна компромисна формула обликувана низ

низ прелиминарни консултации, дискусии и преговори, во еден општо-усо-

гласен став. Со други зборови консензусот е општа конвенција и

усогласување на гледиштата која ја одразуваат најшироката соглас-

ност на конференцијата или составомот која го јакне или дарем го

одржува единството и силата на движењето."
(829)

Конференцијата во Харвана со оваа одлука даде значаен при-

нос за методот на усогласувањето во понесување на одлуките со

консензус. Во оваа одлука по опсежно проучување на методите за

одлучување по пат на консензус предвидено било ставање на редна

на некои одлуки и ставање на редна резерва на соодветно место

завършил документ. Донесуването на резерви на някои от

страна на голем или помал дел от земите, укажува дека сепак

те се или не се соодветни, или дека имаат карактер на испорциран

консензус со примена на нелемократски методи и наметнување на

ставови. Со тоа уште еднаш се покажало дека движењето на невразу-

вање е со глаток демократски карактер и дека нему не му се туги

831)

обидите за наметнување на одлуки.

На Конференцијата било препорачано да се применуваат насо-

ките кога треба да се постигне некоја согласност, а при тоа треба

се избегнуваат конфронтации меѓу спротивните гледишта кои му се

закануваат на движењето от негов расцеп; по сите прашања треба да

се одржат преходно неформални консултации; треба да се основаат

работни групи кои треба да помогнат за постигнување на консензус;

треба, да се прават посебни напори при разгледувањето на посебно

чувствителните прашања за постигање на најширока согласност на

832.

Конференцијата, односно на составноокот.

833)

Конференцијата по предметот на 20 делации донесе Резолуци-

ја за специјално признавање на предметите на осип Брос Лито. Пред-

метот го поднесоа претседателот на Гвинеја, Секу Туре кој меѓу

другото истакнал дека во светот е тешко да се најде такъв човек

кој во неговии години, вел учество на сите конференции и се спротис-

тавуваат сите тешкотии. Тој како еден од татковците на движењето

се залагал за неговото развивање со што се зголемила неговото

834)

значаење и улога во светот.

Во усвоената Резолуција Конференцијата ја изразила благо-

дарноста на "Лито за неговите приноес во формулирањето на прин-

ципите и целите на невразаноста, за неговите неуморни напори во

зачувувањето и зацврстувањето на единството на невразаните земји и

за неговите лични приноес во воспоставувањето на рамноправен, по-

835)

равен и помирен систем во светот". Со овој документ Конференцијата

му го одала заслуженото признание на другиот Лито за неговите

4. Историческо значение на конференцията

Конференцията во Хаваи има огромно значение за движението на напредување. Осудените на неправда и актуални покажа дека дви- жението е снажен вонолоковски фактор кој влијае на современите настани. Движението има за цел да го спречи влијанието на блокови- те. Тоа е единствена алтернатива за зачувување на мирот во светот, на независноста, рамноправноста, еманципацијата и друго.

Огромното присуство на државниците и претставниците на осно- вателните движења (вкупно 131 делегации), покажа дека движење- то има огромна доверба и сила. Учесниците ја искажале својата доверба во движењето и неговите изворни принципи. Затоа Конферен- цијата ги афирмира изворните начела на движението.

Конференцијата се сложила дека целите на неврзаното дви- жение е борбата против империјализмот, колонијализмот, неоколони- јализмот, пинизмот, расизмот и апартејдот, како и сите форми на доминација. Главната ориентација на неврзаната политика е да се бори против блоковската политика на интересни сфери. Била осудена секоја интервенција.

На конференцијата имало единство во однос на борбата за унапредувањето на детантот, разоржувањето, демократизацијата на меѓународните односи, ликвидација на блоковите и поправедни еко- номски односи. Посебно е значајно постигањето на единството во изворните принципи на движението, кои беа поставени на долгорочна основа на Конференцијата во Белград во 1961 година. Земјите кои останаво помал дел реорба дека неможе да има подолување. Поташ е поставена алтернатива да попуштат или да се двојат од движението. Двојувањето на овие земји не им оцело во корист на овие земји напор од движението кои ја поддржуваа куќа и нејзини истомисленници. Но, иако овие земји останаво во движението, не го

837)

имаа променето мислењето.

Конференцијата во Хаваиа прими и седум нови членови како

полноправни и повеќе во својство на посматрачи. Ова претставува кв

антиетно проширување на движењето, но има и голем политичко значе

ње. Во движењето се примени Иран и Пакистан како полноправни член-

ки, што го означи растурањето на глоковското собирање во Азија

838)

(ПЕТО ПАКТОТ). Приемот на Пакистан во движењето има големо значење

за Средна Азија и Индискиот потконтинент.

На Конференцијата беа примени и повеќе земји од Латинска Ам

рика. Но улогството на претседателот Алјенде, поради присуството на

САД во овој континент, пошло до извесна пасивизација на овие земји

во невразаното движење. Но, пред Конференцијата нагло пораснал ните-

ресот на овие земји за движењето. Приемот на Никарагва и Костарика

(во својство на посматрач), е значајна за овие земји. Ова покажа

839)

дека во светот проложил бранот на еманципација на народите. Големо

840)

значење за зачувување на изворните принципи на невразаното движење

имале членките на т.н. Андска група на земји.

Движењето се зајакнало и во Европа. Локарај Југославија, Кипар

и Малта зеле учество уште осум земји во својство на поканети гос-

ти.

Оменувајќи ја Конференцијата крутарот што по враќањето во

Белград истакнал "на Конференцијата се виде колку силно се проши-

ри нашето движење. Нему, сета му припаѓаат, или со него соработуваат

во разни својства преку две третини од земјите во светот, потоа

ослободителните движења и многу меѓународни организации. Значењето

е во тоа што на движењето му пристапуваат нови земји од Латинска

Америка и Азија. Политиката на невразаноста се поприсутна и во

841)

Европа, што е многу важно. Сето тоа го потврдува нејзиниот универ-

зален карактер".

Со Хаваиа почна нов период на движењето. Даа го обележа кра-

јот на процесот на идентификација на нараснувањето на движењето.

Делки.

на невръвяване. Тук било укажано на нови проблеми и нови историски
задачи. От оваа Конференција движението влето во нова зрела доба не
своето постоење. Движението го забележа патот на своето нарастува-
ње. Истата конференција е значаен чекор во фирмата на невр-
заните земји, како и чекор напред во јакнењето на војлоковската
улога на движението. Со тоа движението прерасна во еден од значајни-
те фактори на меѓународната заедница. И покрај спротивностите и
плоченоста на ситуацијата во која се одржуваше конференцијата,
неврзаноста покажа дека е лиалог, со почитување на меѓусебните раз-
лики. Тук појде по потврдување на изворните принципи зацртани уш-
те на Белградската конференција.

Дури покасно во наредните самити на неврзаните земји ќе се
покажат успешите и значењето на овој собор и одлуките понесени
на него. Реализирајќи ги резултатите може да се заклучи дека Конфе-
ренцијата во Хавага беше голем успех за движението, особено со
842)

ниот период и одржувањето на седмото самит на неврзаните во Бу

843)

NOTORICAMENTE SIA FINE HA EMBRANCOLO L'IMMERSI

UNA SPINA

ПРИНЦИПИТЕ И СТАВОВИТЕ НА НЕВЪЗРАНОТО ДВИЖЕНИЕ

ГЛАВА I

Принципите и ставовите на невъзраното движение се създадени во

времето на почетопите на невъзраната политика. Тогаш биле формулира-

ни важните принципи на движението како доктрина.

Во Декларацијата усвоена на Белградската конференција се вели: "а.

Сите народи имаат право на единство, самоопределување и независност

на чија основа тие одлучуваат за својот политички статус и слобода,

опат кон својот економски, општествен и културен напор без заостру-

вање и препреки; б) Сите народи можат за сопствените цели слободно да

располагаат со своите природни извори на богатства, а тоа да не оди

на штета на било какви објекти кои проистекаат од економската меѓу-

народна соработка, заснована на принципот на взаемната корист и меѓу-

народното право. Еден народ не може ни во кој случај да биде лишен од

своите сопствени средства на живот".

Во почетниот период на движењето, принципите задржани во Ловелга

на Организацијата на Обединетите нации се поклопуваат со принципите

на невъзрањето. Тогаш било како резултат на тесната меѓународна улога

што ја имаа невъзрастните земји со Организацијата, со цел да се постигне

стабилност и безбедност во светот. Невъзрастните земји за таа цел ги сле-

деле тенденциите на Организацијата за зачувување на мирот без корис-

те на сила. Во современиот свет императив на зачувување на светскиот

мир е меѓународната заедница. Тогаш треба да ги заштити народите кои

биле под колонијално робство. Така овој меѓународен форум бил вистинс-

но место за манифестација на заедничките цели на невъзрастните земји, за фо-

мулирање на нивните принципи и ставови.

Неврзаните земји попоина ги разработиле и дополниле овие принципи и начела на Повелбата. Меѓу принципите кои се земени од Повелбата

се следниве:

а/Спечување и осуда на војната која два пати во текот на наши

те животи му нанесол неомишлени страдања на човештвото;

б/Решеност да се воспостави верба во основните права на човекот

во достоинството и вредноста на човековата личност, во рамноправност

на луѓето и жените и нациите голем и мали;

в/Обезбедување на услови под кои може да се зачува правдата и

почитување на обврските кои произлегуваат од договорите и други

изјави на меѓународното право;

г/Дејности во прилог на општествениот напредок и подобрување

на живствените услови во поголема слобода;

д/Варање државите да бидат стрпиви и да живеат во добрососедск

односи;

е/Социнување на силите заради одржување на меѓународен мир и

безбедност;

е/Принципот на вооружена сила може да биде употребен единствено

во општи интереси;

ж/Воспоставување на меѓународен механизам за поматање на опшτες

твениот и стопанскиот напредок на сите земји и народи.

Прифатането на принципите задртани во Повелбата на ООН, довело

афирмирање на неврзаните земји во меѓународните односи, а нивната до

трина изразена како универзална платформа за промена на меѓународни

односи во согласност на ООН.

Неврзаното движење уште од самиот почеток се повикува на прин-

ципиот на активната мирољубива коезистенција. Овој принцип своја

автентичност добил во склопот на другите принципи на неврзаното дви

жење. Лирољубивата коезистенција ги опфаќа и односите меѓу неврзани

-те земји и воопшто односите со сите земји во светот. Даа ги опфаќа

правилата и начелата врз кои треба да се темелат меѓународните

849)

Со овие правила требало да се регулираат тие односи. Начин за

за јакнење на светскиот мир е мирољубивата активна коелазистенција

Но, коелазистенцијата може да се оствари со ликвидирање на импери-

850)

јализмот, колонијализмот и неоколонијализмот.

Често ова ју принцип се смета дека може да застане на патот на

борбата на народите за ослободување од колонијалното робство. На-

против преку овој принцип се остварува рамноправноста во меѓуна-

родните односи. Забраната на употреба на сила не се остварува на

борбата на поробените народи. Таа борба не може да се смета за нате-

на на правот систем со сила, туку како напор за измена на таквите

851)

ситуација. Принципот на мирољубивост е политичко начело чие значење

се одредува од неговата цел. Коелазистенцијата не води кон конзер-

вирање на постојната меѓународна ситуација. Таа не значи мирене

со работите какви што се, туку нивно решавање на база на самостој-

ниот внатрешен развојот на поедини земји. Мирољубивата коелазистен-

ција е интензивна меѓународна соработка, на рамноправен и демократ

852)

ски принцип. Коелазистенцијата во денешниот свет се намалува како

општествено движење.

Коелазистенцијата треба да се обезбедува преку почитување

на суверенитетот, рамноправноста и немешањето во внатрешните рабо-

853)

ти на поедини држави без оглед за какво мешање станува збор. Пре-

ку коелазистенцијата не може да дојде до укиннување на судирите и ои-

штествено-политичките спротивности. Таа се раководи од објективни

те услови за избегнување на нова светска војна.

Активната мирољубива коелазистенција за прв пат се спомнува

во договорот склучен меѓу Југославија, Грција и Турција т.н.

Анкарски договор од 28 февруари 1955 година. Во него се предви-

дувало заедничка одбрана и соработка. Тоа бил Договор кој бил

склучен меѓу две враани и една невразана земја. Овој Договор се

појавил во време кога во светот студентата војна зема голем замав

Тој Договор е за потполна примена на активната коелазистенција

854)

во меѓународните односи.

Начелото на мирољубивата коелзистенција се споменува во заеднички
кото соопштение од 28 јуни 1954 година познато како "Коминике Нех
ру-чу Ын Јај". Тука се наведени начелата кои двете земји ќе се ра-
ководат во меѓународните односи. Тука се наведени "петте начела

- 1/Почитување на територијален интегритет;
- 2/Ненапаѓање;
- 3/Немешање во внатрешните работи;
- 4/Еднаквост и заедничка корист;
- 5/Мирољубива коелзистенција.

Начелото на мирољубива коелзистенција е зацртано и во заедничка-
та изјава на претседателите Џосип Броз Тито и Нехру од декември
1954 година. Како и во говорот на другарот Тито во Индискиот парламент
мент и историскиот говор на Бангунскиот универзитет. Во овие доку-
менти е нагласено дека овие земји ќе се залагаат за мирољубива ко-
елзистенција како единствен начин да се спаси мирот во светот. Прет-
се тука се мисли на коелзистенција меѓу народите и државите со

различни системи. Но, тоа не е некоја пасивна коелзистенција, туку
една активна соработка на овие начела што е неопходно да се изде-
не избувнувањето на нова војна. И покрај другото "коелзистенцијата
значи активно залагање за сите меѓународни проблеми-истакнал дру-
гарот Тито во говорот на универзитетот во Бангун-па и најсложените
и најаострениите, оние кои претставуваат извор на меѓународната за-
теглност, да се рашваат по мирен пат, по пат на преговори. Тоа зна-
чи повеќе од тоа. Тоа бара активна меѓународна соработка за остра-
нување на причините за таа затегнатост. Тоа го признава фактот дека

во светот постојат различни во општественото и политичкото уреду-
вање на една земја е резултат на нејзиниот внатрешен развој и
дека со оглед на различните услови во кои се развиваат државите
мораат да постојат и различни и во општественото и политичкото уреду-

(857)

дуване кои се отраз на тој развој. "Принципот на активна мироу- бива коезистенција ги признава разликите кои постојат во совре- менот свет. Исто така, овој принцип му овозможува на сите народи рамноправно да одлучуваат во меѓународните односи, како и самос- тојно решавање на своите внатрешни проблеми".

(858)

Независноста, рамноправноста и мирољубивата коезистенција се основните принципи на невразаната политика. Невразаните знаат дека мир може да се постигне "не низ сврстување со полемите сили, или групи на сили, туку со независен пристап кон секое спорно праша- ње, ослободување на потчинетите народи, зачувување на национална и индивидуална слобода, укинување на расната дискриминација и ослободување од глад, болест и незнаење што го потопуваат пото-

(859)

лем дел од човештвото".

Коезистенцијата во 50-тите години поаѓа од внатрешниот

развиток и нуклеарната опасност која му се закануваше на човешт- вото. Таа се јавува како антилеза на бликовите, војната и сите дру- ги форми на насилство во меѓународните односи. Новата политика ќе се спротистави на нуклеарната катастрофа, примена на сила и дво- ковка поделба. Пополна активната коезистенција ќе прерасне во концепција на интегрална политика во меѓународните односи. Основ- ни причини за неспокојството на луѓето е нееднаквоста, поделбата на интересни сфери, опковската поделба и неомолонијализмот. Овој принцип бара сите овие прашања да се решаваат во духот на почи- тување на независноста, еднаквоста и нешање во внатрешните рабо- ти, територијалниот интегритет и отфрлување на агресијата како сре- ство на политика.

(860)

Ставањето на коезистенцијата во средиштето на одговорот

(861)

политика е на Бандуншката конференција. Џејне принципи имаат големо значење во дадениот момент и за голините што следат. Конференцијата во Бандунг дала нови димензии на активната коезистенција, во согласност со промените во меѓународната заедница. Таа се сообра- ма со интересите на новосоободените земји на Азија и Африка. Со

десете бангуншки принципи се даде отговор на прашањата кои биле

актуелни во тогашниот момент на меѓународната заедница. -

Проблемот на мирољубивата коезистенција на Белградската конфе-

ренција се разгледува од неговата политичка страна. Тука се опфаќа

ле прашањата кои се однесуваат на зачувување на мирот во светот.

Во Декларацијата од Белградската конференција, нагласено е дека

принципот на мирољубивата коезистенција е единствена алтернатива

на ступената војна и брковската поделба на светот. Со неа единств-

вено може да се дојде до избувнување на нуклеарната катастрофа.

Значаен напор е во кодификацијата на овој принцип е на

напрската конференција на врвот. Во документот усвоен на Конферен-

цијата се наведени девет принципи, кои требало да бидат прифатени

од Организацијата на Обединетите нации. Меѓународните односи зас-

новани на интернационалната концепција, може да ги обезбеди виталните

интереси на новослободените земји. Претуслови за развој на меѓу-

народната заедница можат да се обезбедат само во услови на мир,

елиминирање на сите форми на сила, како што е колонизацијата и

неколонијализмот.

Неврзаните земји бараат принципот на мирољубива коезистен-

ција да стане општо признат и норма на однесување во меѓународ-

ните односи. Овие норми никакви други односи не треба да ги наруша-

ат. Не коезистенцијата меѓу блоковите, ниту коезистенцијата меѓу дво-

ковските партнери, туку коезистенцијата меѓу сите држави во светот-

само на таков начин ќе биде можно, во оваа ера на атомско оружје

кое не остава многу алтернативи, да се дојде до постепена еволуција

во меѓународните односи и до трансформација на светот во единство.

на целина независна од постоејќите разликки.

Принципите на неврзувањето претставуваат вредносни системи.

Тие се составен дел на доктрината на неврзаноста и сами по себе

ги одредуваат нејзините основни филозофски, правни и политички ин-

ституции, нејзиниот демократски систем, нејзината суштина и визија.

Системот на принципите на неврзаноста се наоѓаат пред трајниот

ниот правен и политички поредок, заснован на доминација и желом-
 нија, претставува прецанна конструкција на новиот меѓународен пра-
 вен и политички поредок заснован на начелата на слобода, мир, рам-
 ноправност, економски развисток, општествен прогрес на сите субјек-
 ти на меѓународната заедница. Једн од принципите кои се споменуваа
 во документите од конференциите на невразаните земји се со помол-
 та историја и се т.н. нови принципи.

871)

Принципите на невразаните земји можат да се групират спрема
 носителите на правата и должностите и спрема нивниот однос кон
 меѓународните односи. Тоа се:

- 1/ Неотуѓиви права на суверените држави;
- 2/ Неотуѓиви права на народите кои се борат за слобода;
- 3/ Неотуѓиви права на човековат личност;
- 4/ Принципи на односот на државите кон меѓународната заедница

1/ Неотуѓиви права на суверените држави

Според ова начело сите држави уживаат суверена еднаквост. Ти
 имаат еднакви права во меѓународната заедница. Невразаноста од
 својот почеток се залага за примена на овој принцип, со оглед на то
 тоа дека голем број од земјите учеснички на невразаното движење
 му припаѓаат на земјите кои во неодамнешното минато беа лишени
 од секакви права. Низ суверената еднаквост требало да се отстранат
 жешките за признавање на независност.

872)

Во овај принцип можат да се групират следнива начела:

- а/ Почитување на суверенитетот и територијалниот интегритет на државите;
- б/ Почитување на политичката независност на државите, во согласност на нормите од меѓународното право и ловелата на ООН;
- в/ Почитување на економската независност, со почитување на право-
 то за распоредување со сопствениот богатства;
- г/ Рамноправност меѓу државите без разлика на големината, степенот
 на економскиот развисток и др.

д/ Слободен избор на внатрешно-економски развисток;

26.11.

2. Неотуѓиви права на народите кои се

борат за слобода

Овај принцип ја опфаќа борбата на народите за национално и

социјално ослободување. Тој го опфаќа правото на народите за само-

определување. Ова право е неотуѓиво и треба да се признае како пре-

во кое му припаѓа на сите народи. Тие имаат право сами да одлучува-

ат за патштата кои ќе опат во својот политички и економски развистон
(876)

Ова право е запртано во каирската декларација. Со нешто се забрану-

нува секако потчинување на послабите народи. Во исто време се

гарантира правото на секоја држава да се однесува согласно со

овој принцип.

Неврзаните земји преку овој принцип имаат за цел да се дој-

де до ослободување од колонијалното ропство и укинување на сите

колонији. Ова доведе до голем број на земји ја прифатат невразаната

политика како своја неврешна политичка ориентација во новое-

ниот период.
(877)

3. Неотуѓиви права на човековата

личност

Со ова нечело се признава правото на живот во слобода; право

на живот во мир; право на живот во еднаквост и благосостојба; право на

живот во општествен прогрес.

Овој принцип е свързан со правото на самоопределување. Тој се

бори за укинување на колонијалните и слични форми на зависност.

Тоа е предуслов за неотуѓивото право на државите за самоопределу-

вање, а во блиска врска со друпата принципи за односот на државит
(878)

кон меѓународната заедница.

4. Принципи за односот на државите кон

меѓународната заедница

Овие принципи предвидуваат различна соработка меѓу државите.

прво место тоа е прашањето за зачувување на мирот и меѓународна-

та безбедност. Покрај другото овие принципи се однесуваат и на

укинувањето на расната и верската дискриминација, како и соработ-

ката на економско, културно, техничко и трговско поле. Исто така,

се бара да се воспостави соработка со ООН во согласност со прин-

879)

ципите на Повелбата на Организацијата.

Со овие принципи се бара неутралност; забрана од мешање во

внатрешните работи на државите; решавање наспирите по мирен пат;

еднакви права за економски развој и постигања на научно-техно-

шката револуција; развивање на меѓународната соработка на база на

рамноправност и взаемна корист; почитување и спроведување на

Повелбата на ООН; почитување на меѓународните обврски како израз

880)

на сигурност и заштита на правото на појакот.

Принципите и ставовите на неврзаните земји заедно претста-

вуваат систем на вредности кој е во една стагна еволуција. Тој

систем на вредности со секоја наредна конференција на неврзани-

те земји се збогатува и нацелопоплива.

Меѓународната улога на неврзувањето е поврзана со Обединетите нации. Нивното заедничко дејствување ствара битна претпоставка за меѓународната стабилност и безбедност. Со тоа неврзувањето земји ги следи меѓународните тензии за решавање на меѓународните односи без користење на сила. Затоа политиката на неврзување гледа во Обединетите нации најполноцен форум за волењето на своите политички, економски и други акции. Обединетите нации се единствено место каде што се изразува се посилената активност на неврзувањето земји во меѓународните односи. Врските на неврзувањето движече произлегуваат од целите и начелата формирани во Иовенбата на Обединетите нации. Целите се борат за зачувување на светскиот мир и за унапредување на пријателските односи на сите земји во светот како и меѓународната соработка. Начелата и наметата се олеснуваат на почитувањето на суверенитетот и територијалниот интегритет, мирно решавање на споровите со сила, воздржување од употреба на сила, немешање во внатрешните работи на државите.

Са да се развијат односите на политиката на неврзување и Обединетите нации, треба да се разгледуваат условите кога тие не ставаат, како и заедничкиот развој во борбата за нови општествени демократски односи. ООН настанала во крајот на Втората светска војна како визија за создавање на услови за побрз развој на човештвото во мир и соработка, создајќи вистински рамни за политиката на неврзување која настана во периодот на студената војна и глобовската поделеност на светот. Неврзувањето дава нови сили

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ
И НЕВРЗУВАЊЕТО

882)

и се закануваа од парламентарност во нејзината работа.

Ваков меѓународен инструмент на политиката на безбедност

беше створен по Втората светска војна со создавањето на Друштвото

то на народите, целите на Друштвото не биле остварени. Друштвото

не можело да ги реши кризите избувни во Манџурија, Етиопија и

други меѓународни кризи кои доведоа до почеток на Втората свет-

883)

ска војна.

Искуствата од Друштвото на народите му послужиле на приста-

ните во Сан Франциско да ги издегатуваат недостатоците при изра-

ботката на Повелбата на ООН. Илти биле под влијание на Друштвото

и се застапувале за создавање на еден општ систем на колективна

безбедност која требаше да ги мобилизира сите сили во борбата

против агресорот. Организацијата беше основана како механизам

на наметнување на одлуки кој ќе биде способен колективната без-

бедност да ја оствари со принудни средства. Целите на Обедине-

ните нации биле пред се да се спречи агресијата. Така Организа-

884)

цијата е ангажирана за спречување на насилиството.

Најголемо постигање во текот на Втората светска војна е

усвојување на Повелбата на Обединетите нации. Таа и покрај тоа

што содржи одредени слабости е инструмент кој овозможува отвора-

ње на процесот на демократизација во меѓународните односи. Таа

придонела за јакнење на меѓународните сили, кои се спремни за

последна примена на овие принципи како и решавање на проблемите

од современото свет. Повелбата на ООН е документ со големо истори-

значење. Создадена во еден момент на меѓународните односи, која

доаѓа до катаклизма во човечката цивилизација, таа ги постави ба-

рањата за промена на структурата во меѓународните односи и воспо-

ставување на здрав мир, меѓународна соработка вра прерамен систем

на меѓународни односи. Таа создаде услови за учество и на други

земји во работата без оглед на нивната големина, боратство и

885)

Веднаш после војната биа создадени услови во кои се отежнувале

работата на Организацијата. Со тоа беше оневозможено дејствувањето

на обединетите нации како универзална организација на држави. За

јакнењето на улогата на ОН голема улога имаат невразните земји. Т

земји придонеле за јакнењето на демократско политичките сили кои

во Повеќата преле инспирација за своето дејствување против

блоковите и блоковската политика т.е. хегемонијата на појакниот

886)

натт последиот.

Невразните земји уште од почетокот на своето постоење бар

ле решавање на меѓународните односи вра база на принципите од

Повеќата. Тие се конституирале како нова политичка сила за оста

рвање на идеалите зепртани во Ловелбата. Нивната прва акција е

поврзана со проблемот на индонезија. Тие ја поддржале борбата на

индонезискиот народ против Холандија. Земјите на Азија и Африка

на конференцијата во Њу Делхи во 1947 година се заложиле за по

лекување на холандските авиони и бродови од Индонезија. Овој проб

лем бил разгледуван и на Втората конференција во Њу Делхи. Даа

испратила предлоз за Советот за безбедност кој го решил овој

проблем на 28 јануари 1949 година по препорака на конференцијата

887)

во Њу Делхи.

Невразните земји се заложиле за решавање на алжирскиот

проблем во 1955 година. Во почетокот на вооружената борба 14

земји на Азија и Африка барале овој проблем да се стави на дне

вен ред на X-тото заседание на Генералното собрание на ОН. Оваа

борба на алжирскиот народ добила поддршка и на составнокот на

Тито, Нехру и Насер на Бриони. Тогаш се барало овој проблем да се

888)

реши по мирен пат. Овој проблем е поставен и на Белградската

конференција која се дало потполна поддршка на алжирскиот народ

889)

во борбата за слобода и самоопределување. Решавањето на алжирски

проблем е во 1962 година меѓу Алжир и Франција со што била завр

шена борбата за ослободување на Алжир и против расување на неговата

Влијанието на ООН за поставонокт на движењето е посредно, ако с

се земе во обзир фактот дека ООН го забрала неговият настанок со

признавање на неговият идентитет и примането во составот на

меѓународната заедница. Преку Обединетите нации ќе појде до блис-

ки контакти со земјите и народите од разни континенти со што

им се овозможило на малите земји да заземаат поедини ставови

за прашањата од интерес и поширок интерес. Преку ООН невразноста

го остварува своето влијание. Во неа малите земји можат да остава-

рат најнепосреден контакт со развиените сили во светот. Сите сос-

таноци на шефовите на властите на невразните земји како и сотано-

ците на министерско ниво ги разгледуваат задачите на Организаци-

пијата и се залагаат за јакнењето на нејзината улога. Овие залачи

то офикаат сите области во меѓународниот живот, ливидирање на си

сите форми на примана на сила и притисок, сузбивање на постојните

воени жаришта, укинување на колонијализмот, смалување на затегна-

тоста во светот, како и укинување на последиците од постоењето

на блокови и ограничување на трката во вооружувањето. Невразните

во рамките на ООН се залагаат за создавање на нов економски поре-

док што ќе овозможи јакнење на независноста и територијалниот ин-

тегритет на сите држави. Во документите се нагласува дека акциите

во рамките и со посредство на ООН овозможуваат за успехот на

невразното движење. За невразните земји ООН есе најширок форум

кој овозможува да ги развиваат своите активности за успехот на

борбата за независност, мир, безбедност, рамноправна соработка и

општествено-економски развој. Во Повелбата се запишани целите и

принципите кои се главен мотив за постоење на политиката на не-

враување. Другарот Лито по враќањето од Лусана истакнал: "Постое-

њето на Организацијата на Обединетите нации со протресивни цели и

нацела, какви што се запишани во Повелбата, несомнено е едно од

најзначајните достигања на нашата цивилизација. Обединетите нации

придонесоа да се постигне висок степен на афирмација на идеали-

те на слободата и независноста. Во некои критични моменти светста
та организација се покажа на висината на својата задача, помогна
да се ~~окажани~~ нападнат непосредните опасности од војна со пош
роки размери. Но, во неа истовремено се рефлектираат проблемите,
тешкотите и противречностите на современите меѓународни одно-

892)
си."

Неврзаните земји од друга страна имаат големо значење во
јакнењето на меѓународната организација. Иложена на голем број
на предизвикувања и опасности кои ја притискаат во голема мера
Организацијата треба да им забрзотари на овие земји за оштету-
вање на улогата која им е поставена и за исполнување на наметнат
кон се поматат вра неа. Во ООН најбројни се неврзаните земји ко
им даваат печат на тие акции. Тие во неа не сакаат да градат сво
позиции на бројчана сила, туку на оправданоста и широките меѓу-
народни признанија и цели за кои тежнеат. Бодечките принципи се
во духот на Повелбата и постаат од автентично и јасно формирана
политички концепт. Тие заеднички се борат за прогресивно менува-
њена посоечкиот систем. Неврзаните земји не сакаат да се кондон
тираат со било кои земји, тие прибегнуваат кон конфронтација
кога е тоа неизбежно. Взагодарење на ваквото однесување на
неврзаните земји, ООН изработи програма за акција за мир и без-
бедност во светот. За таа цел биле усвоени повеќе документи од
ките подрача на меѓународниот живот. Тие се: Декларацијата за
начелото за пријателски односи меѓу државите; Декларација за
јакнење на меѓународната безбедност; Меѓународната стратегија на
развојот; За Втората декада на ООН за развој; Програма за акција за
интегрална примена на Декларацијата за давање на независност на
колонијалните земји; Декларацијата за воспоставување на нов
економски поредок и др. Кон ова треба да се додадат акциите на
ООН за давање на нови димензии кон целокупниот програм за акции
кои го води ООН, а во кој голема улога имаат неврзаните земји.

представници, органи за координација на заедничката активност на невразните земји. Доа се стални комитети а со одлуката на Алжирската конференција-координационо биро. Со растееето на угло-тата на невразните земји во ООН се потврдува дека оваа политика прерасна во значаен фактор во меѓународните односи.

На иницијатива на невразните земји во ООН се формирани организации кои имале за цел разрешување на меѓународните економски односи. Доа се: Организацијата на ООН за трговија и развој (УНКТАД), Организацијата на ООН за индустријски развој (УНИЦО), Советите на ООН за програмите за развој, исхрана, популација и др. Африкацијата на невразуваеето е процес кој се уште трае. Невразуваеето и ООН се две меѓународни појави по Втората светска војна во чии рамки се развиваат меѓународните односи. Женес во ООН неможат да се понесат некои значајни одлуки без поддршка на невразните земји. Доа важи за мирот и безбедноста како и прашањата од други области. Од друга страна невразните поматат да се спречи опаѓаеето на ефикасноста на ООН што значи дека и тие дејствуваат во интерес на самата Организација. Заемното дејствување на невразните земји и ООН како центар за усогласување на акциите придонесуваат за решавање на сложените задачи на сетаешниот и идниот развој на меѓународните односи и револуционерните промени кои што се однесуваат на сите сфери во современото свет.

Остаряването на акциите на невразните земи оти през Генерал-ното собрание на ОН, като што се дава възможност за разпродава за раз-витокот на невразващото како и утврдуваат приоритетни права за заедничко дејствување. Невразните земи земаат активно учество во разните актуелни прашања кои се поставени на дневен ред на ОН и тие се вклучени во барањето на важни форми за решавање на поедини проблеми. Така на пример кривата на блискиот исток. Тие презеле акции и ставови за решавање на оваа криза во рамките на ООН. Важни се акциите на невразните за приемот на НР Кина во светската Организација. Исто така имаат видна улога во спречувањето на обидот на некои сили да дојдат монопол во Организацијата. Предлозите за промена на некои органи во Организацијата биле често прифатени, иницијатори на овие предлози најчесто биле земјите кои му припаѓаат на невразното движење. Со тоа тие отвориле нови вилуци на самата Организација за нејзино поефикасно дејствување и функционирање. Студената војна беше опасност за Организацијата; таа можеше да доведе до нејзино распадање. Со тоа (895) Организацијата ја избегна сулбината на Крушното на нивното. Заслугата на невразните е и во тоа што доведоа до набегнување на автоматското мнозинство и "гласачка машина" во рамките на Организацијата. Со порастот на членките од азиатскиот и африканскиот континент ќе дојде до промена на распоредот на гласовите по сите прашања. Истотот на гласање е битна промена во Организацијата во ширењето на нејзиното членство и истапување на невразните земји.

Учлословенската концепција на невразноста се презентира во почетокот на 50-тите години. Но, наворот на учлословенското определување за невразување се наоѓа во документите усвоени на Второто заседание на АВНОУ. Второто заседание не се одржало на отликите кои се однесуваат на учлословенските закони, туку поставиле со барања кои се однесуваат на учлословенските закони што ја имала учлословенската на меѓународната сцена. Отикнувањето за забрана на крајот Петар и неговата влада да се врати во земјата, како и забраната да ја претставува земјата то означила дејствувањето на новата народна власт како еминентен носител на државноста во земјата. Отикнувањето на Второто заседание беа синоним на социјалистичка револуција, што беа водено и отпор против мешањето на големите сили во внатрешните работи на малите народи. Отикнувањето на Второто заседание ги наредуваат де специфичните отлици на учлословенската револуција, нејзината независна суштина и самостојно дејствување на напорешен начин. Бидејќи на Второто заседание биле запрети својствата на учлословенската револуција со право може да се заклучи дека нејзиниот ни придобивки, самоуправувањето и невразувањето се определени фактори во текот на самата револуција. Самоуправувањето како внатрешно политичка општествена и невразувањето како напорешно политичко дејство определување се резултат на еден ист процес на учлословенската револуција.

Затоа можиме да кажиме дека изборите на учлословенската напорешна политика треба да се бараат во револуцијата. Без револуцијата не може да се каже дека изборите на учлословенската

УЧЛОСЛОВЕНСКАТА КОНЦЕПЦИЈА И НА ПОСНИ ВРОЗ ЕМИО
ВО НЕВРАЗНОТО ДЕЈСТВУВАЊЕ

ГЛАВА III

нија не би постоела неврзана Југославија и нејзината голема улог
та што ја омиграла во повоенниот период за собирањето на нашите
и средните народи околу движењето на неврзување.

Во својот реферат на Второто заседание на АННОУ пругарот Ѓито
истакнал дека народите на Југославија се зголемиле со право сами
да решаваат за својата судбина, кое право е во согласност во
Атлантската повеќа. Одлуките на заседанието биле во согласност

со принципите на Антихитлеровската коалиција, со што се омиграло
правото на сите народи сами да одлучуваат за својата судбина. Во
Декларацијата усвоена на заседанието бил обележан "придонесот
на нашите народи во општата борба против фашистичките освојувачи
денесе веќе признат од сите сили на антихитлеровскиот фронт. Но,

тоа не е повољно. Народите на Југославија со право бараат од
Сојузниците и од сите свои пријатели да бидат признати не само
нивната борба против оккупаторот, туку и нивната слободна демократ-

ска волја". Зошто "ние сами ја коваме нашата судбина и не дозволу-
ваме други да се мешаат во нашите внатрешни работи".

Југославија влезе во војната како рамноправен член на ан-
тихитлеровската коалиција, која се бореше на страната на сите
победнички во војната. И додека војната се уште траеше Ѓито заста-

на на цело на новото општество, а избор во меѓународната заедница
се бореше за да нема експлоатација и угнетување, за рамноправна
соработка меѓу државите и народите од целиот свет. "Кога државите

кон независен пат, неприклучувајќи се кон групациите на војните
во два спротивни блокови и кога се спротиставиле на понудата на
светот и отвориле се она што таа поимно избрале тежок пат".

Југославија се бореше да застанат заедно со Сојузниците ко-
га се решаваше судбината на Европа со цел да се зачуваат неприкосно-
вите на револуцијата. Како европска земја таа се најде во центарот
на настаните. Нејзината најборешно-политичка ориентација не ни

идеа во прилог ни на Исток ни на Запад. По војната Југославија се

најде пред најкрупен проблем, а тоа бил проблемот околу граници
те со Италија. Југославија исто така, го поставила и прашањето
за разграничување на територијата, е о Австрија. Договорот со
кој завршувала воената состојба за Австрија е наречен "Пржавен
договор за Австрија" со кој и било признато правото на Корус-
ка. Со овој договор се признавало право на малцинство на Словен-
ците во Австрија.

Помемите четворица прашањето на граници со Италија го
претирале како отворено, па затоа требало да се повлече нова
гранична линија. Тука мислењата биле поделени. СССР од една
страна ги бранел ставовите на Југославија кои биле на граница-
та бидејќи во согласност на етничката припадност на Словенците и
Италијанците. Според тоа границата требало да поминуваше по ма-
ниските терени, по рамнината на Фурландија каде требало да из-
бие на море кај Мофакон. Со тоа на Југославија би и припаднал
Дрст и Лорина. Западните сојузници сакале да и препуштат значително
потолеми територии на Италија.

Иsto така, Југославија во 1948 година стана подрачје на
суширот на интересите меѓу Исток и Запад. Последниците на Исток
и на Запад треба да се разгледуваат во склопот на студијата
војна. Годината 1948 е најкритична во воената историја на
Југославија, која се најде на раскрсница на своето определување
Југославија по своето определување беше социјалистичка
земја. Нејзината соработка по војната со социјалистичките земји
не поттикнувала кон блоковска ориентација бидејќи по организи-
рано војно-политичко групирање и формирање на блокови дошло,
дури по 1948 година. Ставот на Југославија кон настаните од 1948
година произлего од основните белези на Народната револуција
ослободителната војна. Може да се рече дека тука дошло до не-
полната политичка еманципација на Југославија.

мирот дошол како резултат на југословенското определување за
целите и принципите на нераздување. Ликовото историско "не"

(905)

беше обид на свртнувањето на југославија, како и обид за сана да
решава за својот внатрешен развиток и напредноста политичка.

Организациската на независноста на југославија нејзините основни ста-
нови кои биле зацртани во напредно-политичките концепции кои
се залегале за рамноправност меѓу народите и државите, ненимање
на внатрешните работи, мирно решавање на султирите, пријателска

соработка и мир меѓу народите биле зацртани во програмата на
сите мирољубиви сили во светот кои се определени за активна
мирољубива коелазистенција.

Југославија со разработката на концептот на самоуправа-
вањето и донесувањето на законот за работничките совети во

1950 година, ги покажа и своите основни смерници во внатрешната
политика. Внатрешно политичките причини биле основа за оформува-
ње на напредноста политичка која се базира на принципите на
нераздувањето.

Бранети ја својата независност, таа не сакаше да остане на-
лирана, туку се појави како активен борец со што ја зајакна сво-
јата независност и напредок. Затоа напредноста политичка сектор
била цел да се зацврсти меѓународната безбедност како и внатро-
шен економски напредок.

(906)

Со султот со Сталин автоматски југославија ги бранела
своите права, а исто така го ставила пред светот и правичноста за
понатамошен современ развиток. Народите на југославија се само-

(907)

листавија на ставовите на големите сили дека чедештото треба
да бира под која сила ќе потпадне. Бидејќи постојат и други на-
тишта на борба на народите кои се против мешањето во внатрешни
те работи на малите и средните народи. Борбата за мир не треба
да се изедначи со борбата за зачувување на овој или оној опш-
тествен поредок. Мирот не може да се зачува ни со крсташки похо-

против социјализмот, ни со наметнување на социјализмот еднав-

908)

зошто и едното и другото се во спротивност на желбите на наро-

дите за слобода и независност.

Во говорот на другарот Лито да гратаните на ултославија

спроти Новата 1950 година се запртани ставовите за самостојната

најдобрешна политика на земјата. Даа се состои во строга принцип-

на независност кон решавањето на меѓународните прашања. Ултославија ќе

се бори за сестрана соработка меѓу народите во светот на рамно-

правна основа, како и почитувањето на суверенитетот и интритетот

на малите народи. Ултославија исто така, ќе се залага преку свои-

909)

те претставници да на народите на им биле скратено правота сами

да управуваат со себеси.

Главните смерници на нашата најдобрешна политика се одреде-

ни многу порано од појавата на самата невразност. Другарот Лито

во говорот на заседанието на Народната скупштина од 27 април 1950

1950 година истакнал дека најдобрешната политика на ултославија

ќе се раководи:

1. Економска и секоја друга можна соработка со оние земји што

се готови за таква соработка врз база на целосно почитување на

рамноправноста и независноста;

2. Соработка на политичко поле со сите земји што навистина се

борат за забрстување на мирот и за правилно решавање на меѓу-

народните прашања што сеуште стојат нерешени во врска со нивна-

тата војна или би можеле да се јават во иднина;

3. Врзата и во иднина првото ќе ги брани преку обединетите

нации правата на малите и колонијалните народи на слобода, неза-

висност, т.е. сами да решаваат за својата судбина;

4. Врзата на ултославија и во иднина ќе има не само негатив-

вен став, туку ќе се бори со пропагандата и на меѓународните фору-

ми против создавањето на блокови и интересни сфери, диктати е

плабоко уверена дека таквите поделби на светот навистина прете-

214

тавуваат патентна опасност од воени судири и катастрофи за човеш-

твото. Владата смета дека тоа не е пат за зачувување на мирот,

туку дека тоа може да се постигне единствено во рамките на

Обединетите нации;

5. Сојузната влада ќе ја засили работата над ширењето и јак-

нењето на културната, научната и спортската соработка со другите

земји;

6. Сојузната влада и натаму ќе настојува колку што е можно

повеќе да ги подобрува односите со соседните земји.

Со ова утославна ја го интернационализира судирот со СССР.

Таа како нестали член на Советот за безбедност стапи во контакт

со Индија и Египет. Тојаш тропната шовиниска критика на блоков-

ската политика на големите сили. Утославенската наредбена поли-

тика ги отвори патштата за слободен однос меѓу државите. Утосла-

вна ги отвори перспективите на мирот и социјализмот. Тојку во

тоа време дошло до ослободување на многу земји од колонијал-

ното робство. Овие земји ќе се борат за зачувување на својата не-

зависност.

Од друга страна студеновата политика се застапуваше за

земјите кои се ослободени од колонијалното робство да се опре-

делата на страната на еден од прототанните на блоковите. Сатоа

голем број на народи се спротиставија на студената војна која

имаше тенденција за целосна подела на светот на блокови. Уто-

славна застапа во делот на навоослободените земји и се определни

за соработка со нив. Утославенската мисија на добра војна во

1952 година го посетила Египет и Индија во крајот на 1952 година

утославенската воена делегација ги посетила Сирија, Либан и

Бурма. Особено значење за соработката со овие земји имало изград-

бата на различни објекти од утославенските предпријатија. Иај-

голема соработка утославна имаала со Индија во рамките на таа

соработка е и посетата на потпретседателот Рајакришнан, кај

посетата на етиопскиот нар Хајле Селаси во јуни 1954 година на

912)

нашата земја. Контактите на ултославија и на другарот што се

почетоци на коелзистенцијата и невразното движење. Тоа не било

почеток на невразнава политика на ултославија, туку прераснува-

913)

нето на невразното движење во меѓународно движење. Значаен при-

донес на ултославија е во неговото функционирање во унитарно дви-

жење засновано на долгорочни и конкретни интереси засновани на

914)

општествено-политичка и економска положба на сите земји. Што ги

солгале новите наредби на светот во новоослободените земји со цел

да го заземат своето место во светот. Са та ја постигнат својата

цел овие народи треба да се борат против парламентаризмот на све-

тот што е во спротивност на нивните барања за самостојно дејст-

915)

вување во меѓународните односи.

Застапувајќи се за свет без блокови, ултославија ја укажува

опасноста од блоковската поделба на светот која би го довела него

на работ на војна. "Ние сметаме дека формирањето на блокови-истан-

нал другарот што во говорот во индискиот парламент-со воено и

идеолошко обезбедување е мошне опасно за мирот во светот, бидејќи

со него се опи кон постигање на напредокност во воена сила и по-

тензија, заради решавање на нерешените меѓународни прашања со

сила, а не по мирен дипломатски пат, или што би било најлогично

916)

преку обединетите нации, заради што е и создадена таа меѓународна

ултославија уште од почетокот се застапувала за основните

принципи на Ловелата на ООН, со цел да се зачува мирот во светот

меѓународна соработка во рамноправни принципи, немешање во внат-

решните работи на земјите, мирно решавање на меѓународните проб-

леми преку ООН. Исто така, се бори за зачувување на стекнатата не-

зависност, со цел да се зачува човештвото од нова војна. Пред се

917)

таа се залага за принципите на активна коелзистенција.

Посетата на пругарот Лито на Индија и Бурма беше значајна за разработката на концепциите на неврзаната политика и борбата од собирање на независните и слободни земји. Кога тој се враќал од Азија на 5 февруари 1955 година се сретнал со претседателот на Глинет Тамал Насер. Глинет со својата борба против колонијализмот бил пример на поттик на земјите кои се бореле за ослободување. Улогата на Лито во добивањето на универзалност на движењето е голема, ако се има во предвид дека Нехру и Насер

се бореле да ова движење добие регионален карактер за континентот меѓу народите од двата континента, Азија и Африка. Дие биле под јако влијание на регионализмот и сметале дека само земјите на овие континенти можат да бидат активни учесници во движењето. Како земји во кои се уште постоеле колонијални тие се залагале за брза деколонизација на земјите кои се наоѓаат под колонијално раство. По иницијатива на Нехру дошло до свикнување на Бангуншката конференција. Контактите на Лито со овие државници имале цел да движењето прерасне во светско и се избегнат делото-нашните рамки.

Прв чекор кон создавање на движењето на неврзаните земји има средбата на Нехру-Лито-Насер на Бриони. Од таа прва средба тропцата државници ќе почнат да дејствуваат со цел да дојде до собир на неврзаните земји. Големо значење на оваа средба е во тоа што таа се одржала во една европска земја.

(189)

Состанокот на Бриони има големо значење за утославија. Дој состанок го означил почетокот на активното дејствување на светската сцена. Таа покажа дека ќе се бори не само да ги заштити своите интереси, туку ќе дејствува на пошироко поле. Таа со овој состанок го отпочна активното дејствување во изградбата на движењето. Брионскиот состанок претставува нов степен на еволуција на независната меѓународна политика.

Одржувањето на состанокот на Бриони, не бил ни истор-

случајност, ниту пак попаток кој има второстепено значење, тој

дошол како резултат од активното ангажирање на тито и дугосла-

вија во движењето. Дугославија излетла од изолацијата но, тоа не

значеше ослободување од приписниците кои ги вршеа големите сили

во периодот на студијата војна, тукy таа почна активно да зазема

919)

главови во меѓународните односи.

Посетата на дугославија на земјите на азија и Африка

по составомот на брени во крајот на 1958 и почетокот на 1959

година се значајни за истражување на политиката на неврзување.

Среќите на тито со голем број државници ги потврдиле принцип-

920)

ните на активната коеластенција. (Овие среќи создале услови

за заедничко истражување на неврзаните земји на меѓународен план.

Истражувањето се совпаѓа со времето кога голем број на земји се

наоѓале во борба за самостојно наоѓање на патшта за решавање

921)

на политичките и социјално-економските односи.

Иако на дугославија тито се совпаѓал со моментот кога СССР

и НР Кина, разбрале дека земјите од "третиот свет" имаат тенден-

ции за самостојно истражување на светската сцена. Тие затоа отпоч-

нале со различни интринти и напади на тито. Тито во неколку навре-

ти во своите говори за време на патувањето и по враќањето во

922)

Белград отговорил на овие отлужи.

Дугославија почнала да ја развива и својата соработка со

земјите на латинска Америка. Мисијата на добра воља во јуни

и август 1959 година го посетиле Мексико, Коста Рика, Куба, Хаити,

Венецуела, Колумбија, Еквадор, Перу, Боливија и независно Аргентин-

на и Бразил. Победата на кубанската револуција довела до тесни

контакти меѓу двете земји. Но, политиката на Куба кон останатите

земји на Латинска Америка не била оправдувана од дугославија.

Дошло и до посета на мексиканскиот претседател Алфонсо Лопес

Матеос на дугославија, а во септември-октомври 1963 година дугос-

923)

ларот тито ги посетил Бразил, Чиле, Боливија и Мексико.

Покрај овие контакти на другарот Лито Југославија има за-
пазена улога во Обединетите нации. Во рамките на овој меѓунаро-
ден форум, Југославија се бори за јакнењето на улогата на Органи-
зацијата, соработка меѓу народите на рамноправна основа, решавање
на сулпирите по мирен пат, како и давање на помош на неразвиените
земји. Дава се залогата да се амали јавот меѓу развиените и не-
развиените земји. Дава го поддржала индискиот претлог за зборана на
културните експерименти и се залогата за општо разоружување.

924)

Активност на Југославија и нејзиниот придонес е особено
голем на XV-тото заседание на Генералното собрание на ООН. На
тоа заседание, претставниците на некои земји се искажале за не-
вразната политика. Југославија си постави прет себе остварување
на две цели и тоа: взамен контакт меѓу државниците, како и да
покрене акција за заедничка акција на невразните земји во рам-
ките на Организацијата. "Скав да дејствуваме-истакнал другарот

925)

Лито по враќањето во Белград-на начин кој ќе покажеме дека тре-
баго помртно да се пристапи кон решавањето на крупни проблеми
што го мачат целиот свет, ако духот на ступената војна се пренесе
и во таа највисока меѓународна институција". Лука се предложило
да се свика поширок составок на невразните земји. Додека некрју
се залогали за регионално сообраќае, Лито се застапил за универ-
залност во движењето. Во контактите меѓу државниците било решено
Белград да биди седиште на Иврата конференција на невразните
земји. Значењето на овој составок е и во тоа што се одржал во

927)

Принципите на ООН, Лито тргнал по долг пат низ земјите
на Африка, која се проширил контактот на Југославија со Африка.
Доташ била потенцирана потребата од поширока и трајна соработка
на овие земји на меѓународен план. Нри тоа бии избран и терминот
"невразни земји" за принципите на движењето.

928)

Изборот на Југославија за место на одржувањето на Иврата
конференција било потврда на активност која ја има на тоа

двигане. Со оглед на тоа дека Конференцијата се одржала во една европска земја, при што големо учество имале земјите на Азија и Африка е општо признавање на еден од носителите на оваа акција.

Ставовите на утославија на Конференцијата ги изложил пругарот што во својот говор на Генералната Дебата. Тој нагласил дека утославија нема намера да создаде трет блок, туку таа сила да се бори против блоковската поделба на светот.

Периодот кој настапил по Белградската Конференција со почитувањето на Карбонската криза и опасноста од почеток на нуклеарна војна ~~како~~ било глобално на невразаните активно да дејствуваат против војна.

Политиката на активна коалиционција која утославија ја водела во интерес на мирот се зацртани во уводниот дел на Уставот на ОФР од 1967 година, каде е создадена подлога за мир во меѓународните односи. Во Уставот стои: "Натајки од уверувањето на мирољубивата коалиционција и активната соработка на државите и народите, без разлика на разликите во нивното општествено уредување, неопходен услов на мир и општествениот напредок во светот. Утославија ги заснива своите меѓународни односи на начелата: почитување на националниот суверенитет и рамноправност, немешање во внатрешните работи на држите земји, дешавање на меѓународните султри по мирен пат и социјалистички интернационализам. Во своите меѓународни односи утославија се придржува кон начелата на Повелбата на Обединетите нации, исполнување на своите меѓународни обврски и активно учество во дејноста на меѓународните организации".

Браза на таквото определување утославија се залага во отфрлување на употребата на сила во меѓународните односи, општо разоржување, правото на народите на самоопределување, поддржување на борбата на народите против колонијализмот како и рамноправна-та економика, културна и политичка соработка. Со својата наредеш-

на политиката ултославия има голем придонес кон развивање на

демократските и социјалистичките односи во меѓународната заед-

ница. Како резултат на таквиот универзален пристап кој бил из-

граден по идеолошката и политичката борба, невразаноста израсна

во универзална политичка ориентација која придонесува кон демо-

932)

кратизацијата на меѓународните односи.

Дито се јавува како иницијатор за свикнување на Втората

конференција. Дој се јави како и главен носител на нејзините иде-

ни смерници. Со оваа конференција, невразаноста тргна по патот на

универзалноста. Перимот по каирската конференција кога движење-

то се нашло пред раскрсница и кога постоела опасност од негово

распаѓање, ултославия и Лито одиграле значајна улога. Таа исто

се зафатила за свикнување на нова конференција на невразаните

земји. Другарот Лито во 1968 година ги посетил Авганистан, Паки-

стан, Камбоџа, Индија, Индонезија, Монголија, Ирак, Етиопија, Јужен

Јапон и САД. Неговата иницијатива значела поттик за невразаното на

движење. Лука се соопшало дека невразаноста не е утопија, туку

услов за опстанок на многу земји. Ултословенскиот претседател

при посетата на Каиро во февруари 1968 година се изјаснил за

свикнување на нова конференција. Така во следната 1969 година

во Белград се одржа консултативен состанок, на иницијатива на

ултославия.

Конференцијата во Луксак претставува личен триумф на Лито.

На тој самит неговата улога била огромна. Неговите говори биле

пропратени со посебно внимание. Дој исто така, имал контакти со

шефовите на државите и властите на невразаните земји. Таа беше

триумф на неговата политика која се базира на рамноправност,

933)

независност, демократија, хуманизам и слобода. Конференцијата во

Луксак покажа дека движењето застапа на свои нопе. Ултославия

934)

не даде смерници на документните усвоени на конференцијата.

Улогата на утославнија во работата на Четвртата конферен-

ција е голема. Во резолюциите усвоени на Конференцијата се на-

гаат и многу ставови на утославнија. Литовските ставови за потре-

бата од ширењето на атмосферата на попуштање, како и неговите

сваќања за летанот, како би се опфатиле сите земји во светот

(935)

добаја афирмација на Конференцијата. Акцент на литовскиот говор

на Конференцијата бил даден на решавањето на економските про-

леми "нашите земји се првото решение да ги обезбедат сите зем-

ји за натамошна економски и социјален развој. Значајни чекори

во тој правец се направени со усвојувањето на нашата заедничка

(936)

програма за акција и меѓуседна соработка". Лито опенил лека

големите сили сакат да го задржат монополото во меѓународни-

(937)

те економски односи.

Лито во Алжир изразил разбирање кон проблемите на соре-

мениот свет, нагласувајќи го примерот на утославнија која по-

мина тежок пат кога од "неразвиена и запоставена земја израс-

на во една од најразвиените меѓу земјите во развој, Народите на

утославнија мораа при тоа, со најголемо откажување и жртви

да ја отваријаат и наградилеат својата земја, што беше сосен

разорена и опустошена од војната. Покрај тоа во општини прво

беа изложени на тешки прилици однајвор и ги трпеа последни-

ците од системот на меѓународни односи што ги диктирале

(938)

развиените и силните, а за сметка на неразвиените земји." Лит

(939)

исто така се заложил за јакнењето на улогата на ООН.

Голема улога за понатамошниот развој на невразвивањето

имале контактите на Лито со државниците од целиот свет. Лито

разговори се однесувале на јакнењето на пријателството и бли-

(940)

теранската соработка на невразвивањето.

Невразвивањето на утославнија беше разгледана на

Конференцијата на СРЈ (27-30 мај 1974 година). Во документ

те усвоени на Конферот е нагласена невразвивањето на утославнија

лика одржаната на утославнија. При тоа беше нагласено лек-

таа е "израз на нашата револуција, самосталниот развој на
 основа на социјалистичкото самоуправање, федеративното уде-
 лување, полна рамноправност и братството и единството на наши-
 те народи и народности и независна меѓународна положба на
 ултославија. Таа е истовремено и фактор на внатрешното единство
 на сите народи и народности. Контигентот на принципите на
 невразаната напредно политичка организација на Сојузот на
 комунистите на ултославија е израз на класната суштина и дос-
 ледност на нашата социјалистичка револуција".

(941)

Невразаната политика на ултославија има поддршка од ра-
 ботничката класа, народите и народностите, како и легитимно и

законско определување што е основа за меѓународното истапување
 на ултославија. Таа политика која на социјалистичка ултославија
 и обезбедува внатрешен развој и најполносни рамки за меѓународ-
 на активност, ултославија и престиж кои ја преминува нашата материјал-
 на снага и геотрафската големина. Таа е политика која и овоз-
 можва на социјалистичка ултославија да развие односи на сода-
 ботка со сите земји во светот на принципите на рамноправност
 независност, суверенитет и немешање во внатрешните работи на

другите земји. Со десеттиот конгрес се направил значаен чекор во
 натамошната активност на нашата земја, како и се расчисти и со-
 некои појмови во однос на класно-револуционерната основаност
 на нашето определување за невразана политика.

(942)

ултословенската активност е особено голема во рамките на
 убедливите нации каде се залата за решавање на кризите кои

се опасни по мирот во светот. ултославија ги осудува сите арде-
 сии што се навршуваат во светот, особено оние против ардецијата
 на САД во Виетнам, како и ардецијата наземјите од Варшавскиот
 пакт во Чехословачка.

(943)

Угославина исто така има развиено интензивна соработка

со земјите и на Исток и на Запад. Особено е значајна посетата

на Гичард Никсон на Угославина во 1970 година и посетата на

другарот Лито на САД во 1971 година. Задничкиот документ прет-

ставува платформа на угословенско-американските односи. Исто

така угославина прави напори за унапредување на соработката

со земјите на Латинска Америка. Во склоп на тоа била и посета-

та на претседателот на Мексико, Луис Ечеверија на нашата земја

(944)

во 1974 година.

Угославина одигра видна улога во припремите на Конферен-

цијата за европска безбедност и соработка. Каде државите учеснич-

ки се заложиле проблемите да ги решаваат по пат на почитување

на принципите на суверенитет и воздржување од закана со сила,

почитување на територијалниот интегритет, немешање во внатрешните

работи на другите земји како и почитување на правото на народни-

(945)

те на самоопределување.

При подготовките на Конференцијата на невразните земји

во Коломбо, угославина има запазена улога. Исто така угославина

зела активно учество и на самата Конференција. Таа дала конкрет-

ни предлози и иницијативи кои се значаен придонес во јакнење-

то на единството и соработката меѓу невразните земји. Тонен

број земји јавно му одале признаани на другарот Лито за созда-

вањето и развојот на невразното движење, а посебно е подвлечен

придонесот на Лито и угославина за Петтата конференција и

(946)

независниот успех.

Особено голема е улогата на другарот Лито во подготовка-

та и работата на Конференцијата во хавана. Угославина активно

учествува во одбраната и поддршката на изборните принципи на невр-

заното движење. Таа се залагаше како во припремата, така и во

работата на Конференцијата за реформицијата на изборните прин-

ципи на невразувањето како и во неговиот војвоковски карактер.

На Претата седница на ЦК СКР одржана во Белград првата точка од дневниот ред била посветена на невработеноста. Досега Брховен, сојузен секретар за наредбени работи ги занесол замолките на ЦКР по ова прашање. При тоа било нагласено дека невработеноста е тесно поврзана со нашата внатрешно политичка положба но, тоа е и активен фактор за нашиот внатрешно политички самостапен развиток. Блокотските сили се трудат да ги променат основните принципи на невработеноста. Тие се обидуваат да ги поддржат зем-

947)

ците на професионални и непрофесионални т.е. да внесат разпор во движењето.

При тоа што постојано ја нагласувал улогата за понатамошниот развиток на невработеноста. Конференцијата во

Хавана треба да биде пресвртница кон афирмација на овие принципи. При престојот во Хавана што имал средби со голем број државници. Овие биле значајни кон напредување на тематиките кои

948)

се појавиле пред и за време на Конференцијата.

Говорот на што имал големо значаење за јакнењето на солидарноста, единството и акционата способност на движењето. Тоа се

949)

силурни патокази за нашето движење во иднина. Само така може да се изгради свет каквон како што се стремеме-истакнал при тоа

што во својот говор. Духовенската делегација направила голем напор да се насочи кон правилен правец работата на Конференцијата.

950)

Претседателот на Конференцијата претседателот на Ви-

нежа Секу Туре во името на двасет делегации предложил да се понесе резолуција за специјално признавање на прилогот што понесе резолуција, туку има голем придонес во антиимперијалистичката борба на силе на сите народи за остварување на нивните најглубоки стремежи изразени во борбата на народите во светот.

Особено е значајна неговата улога во определување на народите кои се ослободувале од колонијалното ропство за ова движење. Искуството на другарот Лито како учесник на сите собири на невравните земји се користело од другите земји. Денес во светот леско мене да се најде човек кој учествувал на сите конференции (951) или.

Конференцијата во Мвонената Резолуција ја изразува "благорноста на Лито, за неговите приноес во формулирањето на принципите и целите на невравноста, за неговите немурни напори во зачувувањето и зацврстување на единството и солидарноста на невравните земји и за неговите лични приноес во воспоставување на рамноправни односи во светот".

Улогата на Лито во сите битни периоди на движењето е примарна. Неговата целокупна личност и неговите лични особини имаат голема улога во невравната политика. Специфичниот пат на диглобализам кон социјализам, како и развојот на самоуправните односи биле од големо значење за невравувањето. Како резултат на јасното диглобленско определување во време на револуцијата и во целата повоена историја на диглобализам на принципите на невравувањето овозможил негово движење кон прогресот. Зрелоста на диглобленското определување до универзалност на политиката на невравување и неговото прераснување на универзална политичка доктрина.

ПОЧАТАМОШНОТ РАЗВИТОК НА НЕВРЗАНОТО ДВИЖЕНИЕ

ДВИЖЕНИЕ

Неврзаното движење со своето долготрајно постоење и своја-
та улогна борба за зачувување на мирот и безбедноста во светот,
конструктивното разгледување на кризите кои постојано го потресу-
ваат светот, примената на принципите на миролюбивата активна кооп-
ерација, разоружување и преговорите, со што се дадо придонос кон
избегнувањето од опасноста на војна. Тоа особено големо влијание
имаше во работата на ООН и јакнењето на нејзината ефикасност. Јенес
неврзаните земји се најактивни членки на Организацијата. Тие пос-
тојано се борат против политиката на сила во меѓународните одно-
си, создавањето на новиот меѓународен економски поредок и широка
меѓународна соработка.

Неврзаните земји најмногу придонесуваат кон концепциите
на меѓународниот економски поредок. Насоката на понатамошното деј-
ствување би требало да е кон решавањето на проблемите на трговија-
та, суровините, индустрискиот развој и трансфер на технологија,
дејството на транснационалните компании, како и финансиско-моне-
тарните односи. Концептот на новиот меѓународен поредок поаѓа од
заедничката одговорност на сите земји во светот за минатата на
повештвото. Тој отвора простор за развојот на производните сили
Јенес борбата за нов економски поредок е главен кохезионен фак-
тор кој има големо мобилизаторска улога како некогаш во почето-

кот на движењето кога приодител му се даваше на прашањата за
зачувување на мирот, независноста и рамноправност меѓу народите.

Наоѓајќи се пред многу проблеми од економска природа, невр-

заните земји бараат начини за нивно решавање. Овие проблеми се

резултат на процесите кои започнаа во осумдесеттите години, кога

дошло до раскрсница во сите главни колосци во историјата на

човештвото. Пред се, тоа се тешкотите кои се резултат на расте-

жот на стапката на порастот на населението, при што стапката на

растот по пораст на глава на човек е пониска. Кон ова тесно е

поврзани и проблемот на исхраната на населението. Некои земји

поѓаат во ситуација да не можат да произведат доволно храна.

Кон ова може да се помисли и проблемот на исхраната на население-

то во Африка, како резултат на неповолините климатски и географ-

ски услови. Како резултат на економскиот и техничкиот прогрес

се се вите пред какви проблеми се наоѓаат невразните земји и

земјите во развој.

(954)

Невразните настојуваат да се обноват преговорите меѓу Се-

вер-дуг, со кои би се решиле егзистенцијалните проблеми на

човечкиот род. Развивањето земји не ја раздират опасноста која

му се наметнува на човештвото како резултат на поделбата на

светот на високо развиени и неразвиени земји. Сврстани кон свои-

те проблеми, тие не го раздират глобалното значење и економската

поделба на светот.

(955)

Невразните земји со својата долга борба за новиот систем

на економски односи ги усогласуваат своите сили со цел да из-

вршат консолидација во економско поле. Нивна цел е ликвидирање на

остатоките од колонијализмот, расната дискриминација и апартејд-

лот, како услови за нивен подра општествен и економски развој.

Нивната борба е насочена кон револурацијата на суровините,

како и укинување на неповолините услови при размената и ефикасно

прегледување на приватните инвестиции. Во исто време тие се залагаат

за интензивирање на нивната меѓуседна економска, финансиска и

трговска соработка. Тие се борат за постигање на правилан систем

на монетарни односи, систем кој ќе овозможи индустриализација на невразаните земји, како и обезбедување на нивната зависност во исхраната и технологијата. Исто така, бараат да се воспостават меѓународен финансиски и монетарен пазар кој ќе му служи на развојот на сите земји.

(956)

Денес невразувањето има голема улога во светот. Со оглед на тоа дека знатно се зголеми бројот на нетовите членови се шире просторот на нетовото дејствување. Видејќи во последно време голем број на земји, кои не се нетови официјални членки а имаат слични интереси, придонесуваат кон нетовото јакнење. Ова нетово јакнење не им дава во прилог на блоковските сили, па тие бараат начини да појде по смалување на нетовата улога, па куди до нетово распаѓање. Принципиите на невразувањето исто тие не им се во прилог на некои земји па тие се залагаат да појде до измена. Особено важни тенденции се јавуваат во деловите на невразаните земји, каде некои од нив се застапуваат за природно сојузничтво. Оваа теза по конференцијата во Хаваја

(957)

е во смалена форма, но сепак таа сеште постои.

Движењето во овој период се најде пред голема темпотија кога повеќе невразани земји се најдоа во меѓусебен судир. Тие почнаа да ги решаваат судирите по пат на сила. Судирите создале услови за мешање од страна, со што биле загрозуени подобните од невразаната политика. Невразаните земји се заинтересирани за мирно решавање на судирот меѓу Иран и Ирак, како и проблемот на нивизијата на Виетнам во Кампучија. Тие се ангажирани за решавање на аргентинскиот проблем. Вниманието на движењето е срдчено кон решавање на овие проблеми.

Министерскиот составок одржан во Џуџу делхи како и на Семиналот самит на невразаните земји во Џуџу делхи. Податоците резултати од борбата на народот на Зимбабве, како и борбата на луѓето на Намибија и Јужна Африка се поздравени од невразаните

Неврзаните земји се залагаат да се појде по корнин-
 пија со цел да се острганат жриштата кои можат да воведат
 до војна. Исто така, петантот треба да се прошири и на другите
 земји. Тие денес се спремни да се заложат за зачувување на
 мирот. Тие како слободни народи треба да се обединат и поусо-
 тласено да дејствуваат "на нашите изворни принципи-истакнава
 индиректно-позитивните со што ќе ги зајакнеме нашите делови на
 би го набегале приписокот. Разединети сме разливни, обединети
 можеме да победиме и ќе победиме".

959)

Во сета оваа фаза на развитокот на неврзаните земји
 се заинтересирани за јакнењето на меѓусебната соработка како
 и единството во акциите, во воведување на нови меѓународни од-
 носи. Прекучејќи заедничката соработка тие ќе можат да се потпираат
 на сопствените сили, на како таква ќе можат да станат јак
 економски и политички фактор.

Неврзаните исто така се залагаат за последна примена на
 разоржувањето, како еден од виталните интереси на човештвото.
 Тие се залагаат за површување на процесот на декомонизацијата
 на сите народи, како и остварување на правото на народите на
 југот од Африка сами да одлучуваат за својата иднина. Тие пра-
 ват напори да со декомонизацијата се укинат тешките последици
 од минатото. Денес тие и понатаму се залагаат за јакнење на
 на ефикасноста и улогата на ООН. Исто тие се залагаат за девиан-
 ја на Ловелата со цел да се појде до поголема застапеност
 на овие земји во организацијата.

960)

Движењето на неврзување поминувајќи низ кризи денес ја
 постигнува својата зрелост и целосна афирмација како претста-
 ник на земјите од третиот свет. И покрај кризните низ кои пони-
 нува тоа не загубило ништо од своето значење. Денес тоа дејству-
 ва во интерес на целото човештво. Во тоа е и смисла.

ната на неговият се подем умел и влияние во меѓународните
односи. Позитивното дејствување на политиката на невработените
денес е реалност. Така дејството во својата основа ги оправда
бараната на прогресивното човештво, со тоа го оправда и своето
постоене.

З А К Л Ю Ч Е Н И Е

Темава обработува значајни прашања од најновата историја на човештвото. Посебно важно е тоа што во неа се изразува југословенската повоенна политика. Во сушност темава ги обработува сите аспекти на невразаното движење. Тука се дава акцент на предусловите за создавање на услови за појавата на невразаноста, конференциите на шефовите и на властите на невразаните земји, како и историјското значење на невразувањето.

Во Втората светска војна во светот настанаа промени кои доведоа до промена на неговата глобална слика. Тоа е период

на голем растеж на производните сили. Тоа доведе до нова споделивност меѓу општествените и политичките позиции на народите. Некои од земјите не можеа да ги задоволат потребите за поддршка од развиените земји кои имаат монопол на тие средства. Тоа создале услови за нови форми на хегемонија над народите.

Кон ова треба да се додаде процесот на деинтерпретација на монополијатниот систем, вклучувањето на социјализмот во интернационалниот живот и промените во капитализмот како систем. Како резултат на тоа се дојде до полемата на исток и запад. Оваа полемика ќе биде извор на меѓународната затегнатост. Блокските наметнуваа политика на сила и затворени економски системи.

Корениите на невразувањето треба да ги бараме уште во темата на Втората светска војна. Особено по војната се изврши степен кој на народите за добивање на подполан слобода и право на самостојно да се развиваат без да бидат зависни од големите сили

кои сакаа да им ја наметнат својата доминација. Овие промени во односите на моќта на светските општествени сили оштетиле значајна улога во меѓународните односи во повоенниот период. Ова

ги поттикнало народите да бараат прогресивни промени во политичките и економските односи во светот. Во времето по Втората

свetsка војна, му донесе на светот на прв полед нова појава
позната како политика на невразување. Оттогаш невразноста има
значајна улога и е значаен фактор во меѓународните односи. Невр-
заните земји се залатаат за воспоставување на нови односи во
светот. Тие особено се залатаат за воспоставување на новиот
економски поредок.

Дви жезето на невразување на светската сцена се оформи пос-
тено. Во почетокот тоа беше преку среќи на некои државници.
Прв се во контактите на Хрушчов Тито со државниците на Анга
и Африка.

Значајна улога во ова има конференцијата во Бангунг, која е
прво истапување на народите кои бараат коренити промени во све-
скиот политички и економски систем. Оваа конференција која се
одржа после една деценија по завршувањето на војната, преста-
нува значаен датум во развитокот на политиката на невразување.
Бандуншкиот документ зборува во името на земјите од двата кон-
тинента, во кој живее половината на човештвото и ги истапува
главните проблеми. Војно бара и нивно решение. Конференцијата
покажа дека поробенит и зоборавен "трет свет", првона евр-
лични мерки за својот опстанок.

Во историјата на политиката на невразување има британскиот
документ посебно значаење. Во вадничката декларација се форму-
лирани принципите на невразноста. Дви жезето со посебен акцент на
на нивниот вождовски став.

Поседно значаење за невразување има вадничкиот истапуван
на група невразни земји на XV-тото заседание на Генералното со-
брание на ООН. На ова заседание групата на петте невразни земји
во просторите на Југословенската мисија во Организацијата ја
разгледла меѓународната ситуација и понатамошното јакнење и
активност на невразните земји. Тие испратиле апел до претседа-
телите на ООН и СССР за мирно решавање на споровите во склади
со политиката и доктрината на невразноста.

развој и невразаните земји.

доминантни за чие разварање ќе се заинтересираат земјите

вани и економските проблеми, Овие прашања ќе бидат постојно

меѓународниот мир. Исто така на конференцијата бидејќи разварање

рама на невразаните земји кои се определени за зачувување на

лата за мир и меѓународна соработка претставува акциона програ-

се единствени по сите најважни прашања на денешноста. Програ-

конференцијата. Целта на разварањето е да се покаже дека неговите учесници

Невразувањето го промовира својот развој на кариерата

бидејќи од колонијалната зависност се определени за невразаност

земји, кои не зеле учество на неа. Земјите кои постојно се осно-

конференцијата во Белград бидејќи прифатени постојно и од двете

стварите кои бидат задржани во документите усвоени на

лата на невразаност значително порасна.

претставување во меѓународна политика. По конференцијата што-

конференцијата дојде до афирмација на невразувањето и негово

во светот и другите меѓународни проблеми. Од друга страна на

усвоени на самитот по прашањата кои се однесуваат на мирот

ција е големо. Во прв ред тоа е манифестирање во документите

од избувнување на војна. значењето на делградската конферен-

побара да се отвори дијалог со што би се отстранила опасноста

ната војна, конференцијата со апелот до г. Кенеди и Н. Хрушчов,

нација на војноколовската политика. Одржана во екот на студен-

движењето. Свизувањето на конференцијата беше резултат на афир-

Белградската конференција. Тогаш се формира програмата на

Прво отворање на невразаните земји е со почетокот на

се против пристапување кон блоковската поделба на светот.

и прираат фактот дека посочат земји напред од блоковите, кои

и поминале националните рамки. Топлемите сили не може да го

Акциите на невразаните земји стануваат се почести, така што

По Каирската конференция следна фаза на недоволна активност
и нееднакво присъствие на невъзвратимите земи во международните от-
носи. Овие земи неодајте се пред темшотини пред се од внапредна
природа, а војтно потложени на притисоци однадвор, се најдоа

во ситуација да се пасивизираат во својата изворна политичка
Но, сепак, и покрај недоволните околности и недоволна активност на
пушти движението и не се најдени за оловка политичка на воените

сојузи. Ова дадо повод кај некои кругови во меѓународната заед-
ница да почнат да заемаат став кон невработувањето како доктрина.

Конференцијата во Лусакс покажа дека невработувањето не може да
се завокумува во политиката и во односите во светот. Оваа кон-

ференција претставува важна етапа во развојот на политиката
на невработување. Посебно значење на конференцијата му се припира

на решавање на економските проблеми и положбата на земјите во
развој. Овде дојде до потпуно афирмирање на невработувањето како

политичка доктрина. Со Конференцијата во Лусакс движението ме-
ѓународното движење. Дојаш движението ги

потврди граѓаните историски вредности и законитости.
По Претата конференција движењето ја доживеало својата

афирмација. Доа ќе почне да има уште поголемо влијание во светот.
Ова беше манифестирано на Алжирската конференција. Со неа невр-
заноста имаше пројектот кон светот. Фактот дојде до земјите кон

правната соработка меѓу земјите што би довеле до процес во
услов за својот развој до гледаш во борбата за независност,
за економски и општествен напредок, зачувување на мирот и рамно-
тежниот број на учесници на конференцијата на невработува-
њето. Оваа конференција невработувањето почнало да игра голема
роле во меѓународните односи. Ова особено беше потврдено со
големиот број на учесници на конференцијата на невработува-

На Шесттата конференция на невръзните земји се потврде-
 ни изворните принципи усвоени уште од Првата конференција. Од
 дискусииите на летата и од усвоените документи произлеже "за-
 ванската формула" за невръзност, каде се определени основните
 принципи на движењето. Удржана во период на затегнатост во све-
 тот овде се јавиле обиди за преоборбентирање на движењето. Но,
 ова е значајна етапа кон постигнување на зрелост на движењето
 и нелова се поголема афирмација во светот. Со самиот факт мена-
 на конференцијата зеле учество повеќе од сто земји кои се пред-
 ставници на две третини од човештвото, оваа конференција е по-
 литичка манифестација од светско значење. Соборот има големо
 значење во понатамошниот развој на невръзвањето. Тука се по-
 кажа дека невръзните се единствени и дека ги задржале изворните
 те принципи и начела со што се потврди демократијата на поли-
 тиката.

Невръзвањето како универзална политичка доктрина, поврзано
 е со југословенското определување за него. Ова определување
 е поврзано со личноста на Тугатарот Лито. Треба да се напоим
 дека видна улога за невръзните позиции на југославније. И него-
 вото израснување на универзална политичка доктрина му припаѓа
 на Лито. Конјатјќи на цело на КИП уште во 1937 година тој се
 бореше за полна независност на земјата.

Југословенската политика на невръзвање прерасна уште во
 текот на вооружената револуција, а потоа се завршти по војните
 за одбрана на нејзините приобивки. Примерот на југославнија
 е пратопен морално-политички пример на земјите кои постојат
 ја извојуваа слободата да се определат за невръзвање. Во сите
 периоди од развојот на движењето Лито има значајна улога.
 Неговата личност му дава посебен квалитет на движењето. Него-
 вата ~~килинска~~ улога во движењето е огромна и затоа тој се сме-
 та за амбасадор на светскиот мир.

Меѓународниот развој по војната покажува дека напред-
вањето треба да се разгледува заедно со ООН. Ој почетокот
доцното место за своето дејствување на меѓународен план. Ој
друга страна, невразните приноесуваат за јакнењето на ефикас-
носта на ООН. Невразните земји во дневниот ред на сите Конфе-
ренции на највисоко ниво ги поставуваат прашањето на употре-
та на овој светски форум. Дејствувањето на овие земји во
рамките на светската организација доведе до полна универзал-
носта на организацијата. Еден од главните цели на невразност-
та се се целите на Ловелбата на ООН, како политички и прав-
на раз на меѓународната заедница. Тие како меѓународен фактор
се заглаат за спроведување на целите на ООН и за нивната и
прогресивна еволуција во интерес на човештвото. Брз основа на
тие цели, невразните со една организациона акција се борат
за организирање на еден нов меѓународен поредок.

Потребно е да се нагласи дека движењето во својот
понатамошен тек и развој доби уште поддршка од некои
доминирајќи низ разни кризи денес ја постигнува својата зре-
лост и целокупна афирмација како претставник на земјите од
"третиот свет". Денес тоа дејствува во интерес на целото чов-
ештво. Така што позитивните дејства на политиката на невраз-
зување денес (е) реалност. Така на движењето го оправда барање
то на прогресивното човештво, а со тоа го оправда и своето
постојење. Невразното движење значајна нова епоха во истори-
јата на човештвото.

3 A B H H H H H H

1. J. B. Tito, Jugoslavija vo borбата za nezavisnost i nevrzanost.

Skopje 1976

2. J. B. Tito, Govori i članci. T. I - XXI. Zagreb 1959/60

3. Susreti predsednika Tita sa stranim državniciima sveta (1944-

1972) - Medunarodna politika XXIII/530 (1972)

4. Tito veliki put mira u borbi za unapređenje i razvoj politič-

ke nerastavljive. Zagreb 1977; Tito i pet konferencija nerast-

avljive zemalja. Zagreb 1977

5. Documents of the gathering of non aligned countries (1961-78).

Beograd 1978

6. B. Petranović i Č. Štrbac, Istorija socijalističke Jugoslavije.

t. I-III. Beograd 1977

7. Documents des Conference et réunions des pays non-alignés

1961-1973. Ed. Secretariat a l'information du Conseil Federal

1973

8. Documents of the Beograd conference. Beograd 1961 (na engleski,

francuski, germanски i ruski); Beogradska konferencija. Govori

predsednika Tita. Beograd 1961 (na engleski, francuski, german-

ски i italijanski); konferencija nerastavljive zemalja. Nis 1961;

Beogradska konferencija. Banja Luka 1963

9. Kairska konferencija nerastavljive zemalja. Profil zemalja učes-

nika. Beograd 1964

10. Consultative meeting et special Guvernement representatives of non-aligned countries. Beograd July 1969. Beograd 1970 (na engleski i francuski jazik)

11. Non aligned the summit in Algeria. Beograd 1973 (na srpsko-hrvatski, engleski i francuski jazik)

12. Beta konferencija šefova ili vlada nesvrstanih zemalja u

Kolombou. Beograd 1977; Kolombo dokumenta, Novi Sad 1976; Kolon-

bo i crveni krst. Akcioni program. Crveni krst Jugoslavije 1977

13. Šesta konferencija na nevrzanite zemlji vo Havana. Skopje 1980

14. Duro Durasković, Devet kongresa SKJ. Beograd 1974

15. Ujedinjene nacije. Zbirka dokumenata 1941-1945. Beograd 1948

16. Supovi nesvrstanih zemalja. Beograd 1974

17. Nesvrstanost u suvremenom svijetu. Zagreb 1979

18. Nesvrstanost u suvremenom svijetu. Beograd 1969

19. Conference of heads of state of governments of non aligned countries. Cairo 1964

20. Third non-aligned Nations summit conference Lusaka, Zambia

8-10 septembar 1970. Publ. by Government of the Republik Zam-

bia

21. Report of Conference of foreign ministers of non-aligned

countries Georgetown, Guyana, August 8-13 1972

22. Conference of heads of state and Governments Algiers, 5-9

- septembar 1973, Algiers 1973
23. Medunarodna politika. Beograd 1956-1984
24. Spoljno politicka dokumentacija. Beograd 1949-1973
25. J. B. Tito, Sabrani dela. T. I-XI. Beograd 1973; Istiot, Peace and socializm. Beograd 1960
26. E. Kardelj, Istorijski koreni na nevrzuvanajeto. Skopje 1975
27. Istiot, Medunarodnite odnosi i nesvrstanost. Izbor iz dela VI. Beograd 1979
28. Lazar Mojsov, Dimenzite na navrzanoستا. Skopje 1981
29. Istiot, Sovremeniot svet i nie. Skopje 1978
30. Veljko Vlahovic, Sovremeniot svet i medunarodnošo rabotničko dvizenje. Sobrani dela VI. Skopje 1981
31. Bojana Tadic, Nesvrstanost u suvremenim medunarodnim odnosima. Beograd 1976
32. Istiot, Nesvrstanost u teoriji i praksi medunarodnim odnosima. Beograd 1976
33. Istiot, Osobenosti i dilemi nesvrstanosti. Beograd 1982
34. Ljubomir Radovanovic, Jugoslavija u borbi za mir. Beograd 1963
35. Istiot, Afrika u suvremenom svetu. Beograd 1963
36. Istiot, Nesvrstanost, osnovi jedne doktrine medunarodne politike, Beograd 1976

37. Istiot, "esvrstavanje i aktivna koegzistencija. Beograd 1964
38. Ranko Petković, Teorijski pojmovi nesvrstavavanja. Beograd 1974
39. Istiot, Nesvrstanost i neutralnost. - Medunarodna politika XVII/400 (1976)
40. Istiot, Peta konferencija nesvrstanih u Kolumbu. - Socijalizam XIX/9 (1976)
41. Istiot, Nesvrstanost i rat. - Socijalizam XXIII/11 (1980)
42. Istiot, Nesvrstani u akciji. Ed. Dokumenti današnice. Beograd 1968
43. Istiot, Tito i nesvrstanost. Beograd 1975
44. Istiot, Nesvrstane zemlje i novi sistem medunarodnih političkih i ekonomskih odnosa. - Socijalizam XIX/7-8 (1976)
45. B. Jevtić, Medunarodna uloga nesvrstanosti. Beograd 1976
46. Leo Mates, Ekonomske osnove nesvrstavavanja. Beograd 1964
47. Istiot, Nesvrstavavanje. Zaceci, perspektive i razvoj. Beograd 1964
48. Istiot, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije. Beograd 1976
49. Istiot, Nesvrstanost-teorija i praksa. Beograd 1970
50. Dimke Belovski, Poteklo i ciljevi nesvrstavavanja. Beograd 1975
51. Milan Šehović, Nesvrstanost i UN. Beograd 1976
52. Leo Mates, Beogradska konferencija. Beograd 1975
53. Milan Komatina, U susret Petroj konferenciji. Beograd 1975

54. Ćedomir Vučković, **Kairka konferencija**. Beograd 1975

55. Božidar Kićović, **Konferencija u Lusaki**, Beograd 1975

56. Berislav Badurina, **Alžirska konferencija**. Beograd 1975

57. Ć. Vučković, **Nesvrstanost u misli i delu Tita**. Beograd 1977

58. A. Rubinstejn, **Yugoslavia and nonaligned**. World. Princeton

University Press 1970

59. L. Nord, **Non alignment and socialism**. Yugoslav Foreign Poli-

ca in Theorie and Practice. Publication of the Political Scien-

ce Association in Uppsala 1974

60. D. N. Shorma, **Afro-Asian Group in the U.N.** Alahabad 1969

61. G. A. Jansen, **Non Alignment and the Afro-Asian States**. New York

1966

62. E. I. Silesneva, **Politika neprisoedinjeni molodih savremenih**

gosudarstv Azii i Afriki. Moskva 1966

63. V. A. Gajnskskij, **Neutralitet i neprisoedinjenje**. Moskva 1966

64. Turinamedov, **Neprisoedinjenje i razzdaka medunarodnoj napr**

zenost. Moskva 1976

64 a) **Non alignment**. Ed. by J. Burton. Londot Andrew Deutch

64 b) **The Dorton**, La politique etrangere des Etats Africains.

Paris 1963

64 v) **Omer de Roymacer**, Signification de l appartenance, a un

alliance pour les petits pays. Bristel 1971

64 g) Zartman, International relations in the New Afrika, New

Jersey 1966

65. B. Tadić, Nesvrstanost u teoriji i praksi međunarodnih odnosa.

Beograd 1976, 49

66. E. Karđelj, Istorijski koreni na nevrzuvanjetu, 17

67. Ibid

68. Lazar Mojsov, Dimenzije na nevrzvanjetu, 12

69. E. Karđelj, Op. cit., 13

70. Lazar Mojsov, Op. cit., 13

71. Mlđjan Komatina, Nesvrstanost-nastanak, uspon i bilans.-

Socijalizam XIX/7-8 (1976), 1034

72. Momir Stojković, Društvene osnove nastanka, razvoja i afirmacije

nesvrstanosti u međunarodnim odnosima.- Socijalizam XXI/9

(1978), 9

73. Tie se sprotistavija najprvo na rešenijata na konferenci

jata vo jalta za podelenosta na svetot na interesni eferi.

Vsugnost tuka treba da se baraat korenite manvrzuvanjetu.

74. L. Mojsov, Op. cit., 21

75. B. Petković i Č. Štrbac, Istorija socijalističke Jugoslavije.

T. III. 171

76. Vo 1900 godina imalo okolu 82 milioni rabotnici od koj

70% bile nisko kvalifikuvani. Vo početokot na 40-tite

godini na XIX vek vo industrijata rabotele 240 milioni rabot-

nict od koj 70% bile visokokvalifikuvani i kvalifikuvani. Is-

to taka porasna i brojot na zanimanja od 450 zanimanja vo

70-tite godini na XIX vek na 30.000 vo 70 godini na ovoj vek.

77. L. Mojsov, Op. cit., 113-114

78. Edvard Kardelj, Op. cit., 16

79. Boro Jevtic, Medunarodna uloga nesvrstanosti, 14

80. Ibid

81. Spored podatocite na senatorot Fulbright vo periodot od

1946-1967 godina, SAD od budzetot za vojni celi troši 57,29 %

a vo isto vreme 6,8 % od sredstvata na federalniot budzet

za socialna namena.

82. Vanja Kovcanski, "Osnovni razvojni tendencii na nevrzanosta.-

Pogled i Skopje) XIII/3 (1976), 7

83. V. I. Lenin, Socialističkata revolucija i pravoto na nero-

dite na samoopredeluvanje. Izbrani dela 8. Skopje 1967,

425-441

84. Edvard Kardelj, Medunarodnite odnosi i nesvrstanost. Izbor iz

dela VI, 46

85. Ibid, 65

86. Ib

87. Ljubomir Radovanovic, Nesvrstanost. Osnovi jedne doktrine

medunarodne politike, 41

88. Edward Kardelj, Istoriski koreni na nevrzuvanjetu, 17
89. Bora Jevtić, Op. cit., 70
90. Savremeni svet, Beograd 1977, 316
91. Bora Jevtić, Op. cit., 70
92. Svet posle Drugog svetskog rata, T. II. 1103
93. Veljko Valhović Op. cit., 232
94. S. P. Sanakoev i N. I. Kopenko, Teori i praktika vnšnoj po-
litički soci lizma, Moskva 1973 (Spored: B. Jevtić, Op. cit., 73)
95. E. Kardelj, Istoriski koreni na nevrzuvanjetu, 30
96. J. B. Tito, Jugoslavija vo borбата za nezavisnost i nevrzanost, 51
97. Vinston Čerčil, Drugi svetski rat, T. VI. Beograd 1964, 411
98. Ibidem
99. Ibid, 513
100. Ibid
102. Č. Vučković, Nevrstanost u misli i delu druga Tita, 56
103. L. Mojsov, Sovremeni svet i nie. Skopje 1978, 89
104. Vo toa vreme Velika Britanija na vlast se naogale Laburistite.

105. Savremeni svet, 320
106. J. Smole, kako je podeljen svet. Beograd 1961, 24-25
107. Savremeni svet, 320
108. Ibid
109. J. Smole, Op. cit., 25-26
110. Ibid
111. Ljubomir Radovanović, Francuska i NATO. Beograd 1966, 16
112. Ujedinjene nacije. Zbirka dokumenata (1941-1945), Beograd 1947, 68
113. Sedmi kongres SKJ. Beograd 1958, 9-10
114. Tao se: SAD, Kanada, Velika Britanija, Belgija, Holandija.
115. Ujedinjene nacije, 57
116. Ljubomir Radovanović, Francuska i NATO, 47
117. Ibid
118. Ljubomir Petrović, Zapad: ujedinstvo i protivrečnosti, 6
119. Za ova videti: Ljubomir Radovanović, Francuska i NATO, 67
120. Bora Jevtić, Op. cit., 39
121. a) B. Petranović, Istorija Jugoslavije, Beograd 1980, 467
120. b) Ibid
- 120 v) Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 33
- 120 g) B. Petranović, Op. cit., 477
- 120 d) Ibid, 506
121. Drugi svetski rat. I, II, 400

122. Ibid, 401

123. B. J. evti6, Op. cit., 41

124. Ibid, 42

125. Ibid, 43

126. Ibid, 44

127. Velika Britanija pristapila kon dogovorot na 4 april 1955 g.

128. Iran pristapil na 3 noemvri 1955 godina

129. Toa beše pakt sklužen megu Avstralija, Nov Zeland i SAD i bil

sozaden na 1 septemvri 1951 godina so zadaca da ja zapre eventua-

lnata japanska agresija. Podocna bil nasocen protiv sekoja ko-

munistička "agresija".

130. J. Smole, Op. cit., 42

131. Ibid, 46

132. Za odlikite na studenata vojna vidli: V. Gavranov i M. Stojko-

vic, Medunarodni odnosi i spoljna politika Jugoslavije. Beo-

grad 1972

133. Svet posle Drugog svetskog rata. T. I. 404

134. Ibid

135. Zapadna Evropa beše povrzana so železniki i patni soo-

brajkaj so zapadnite delovi na Berlin preku eden tesen

koridor koj pominuval preku sovetskata okupaciona zona.

136. Savremení svet. T. IV. 321
137. V. Tupurkovski, Obedinjetite naci i mirov, Skopje 1982, 176
138. Ibid, 179
139. Savremení svet. T. IV. 321
140. Ibid, 179
141. Zasedanja Saveta ministra spoljnih poslova NATO-a u Reki-
javiku 24 i 25 juna 1968. NATO i Zapad o evropskoj bezbed-
- nosti. -Medunarodna politika (Beograd) XXI/475 (1970), 16
142. "avršni komitike Saveta NATO-a u Briselu 15 i 16 novembra
1968. Nato i Zapad o Evropskoj bezbednosti. -Medunarodna po-
litika XXI/475 (1970), 17
143. Komitike Saveta ministra spoljnih poslova NATO-a u Vašin-
gtonu 10 i 11 aprila 1969. -Medunarodna politika XXI/425 (1970), 17
146. B. Jevtić, Op. cit., 175
147. Ibidem
148. Ibid, 176-177
149. Ibid
150. Uva točka se upotrebuva vo tekot na arapsko izraelskata vojna
vo 1973 godina.
151. Svetposle Drugog svetskog rata. T. II. 1121
152. Ford doaga na čelo na SAD po podnesuvanjetu na ostavkata na
na Nikson vo t. n. "Voteregjetska afera".

153. Svet posle Drugog svetskog rata, T. II, 1122
 154. Lazar Mojsov, Sovremeniot svet i nie, 219
 155. Posebna uloga odigrata Finska, Švajcarska, Lihtenštajn, Av-
 strija, Malta, Kipar i Jugoslavija.
 156. J. Vrhovec, Nesvrstanost-mir, nezavisnost i napredak svijeta.-
 Nesvrstanost u suvremenom svijetu. Zagreb 1979, 160
 157. Mladen Gavrilović, Vitalnost nesvrstanosti.-Medunarodna
 politika XXI/482 (1970) 112
 158. E. Kardelj, Iz interviua za "TIME" 1977.-Edvard Kardelj.
 Zagreb 1977, 382
 159. E. Kardelj, Istoriski koreni na nevrzuvanjetu, 33
 160. Ibla, 36
 161. R. Petković, Nesvrstanost-nosilac demokratizacije medunarodnih
 odnosa.-Nesvrstanost u suvremenom svijetu, 211
 162. F. Engels,
 163. V. I. Lenin, Imperijalizmot kako najvisok stadium na kapi-
 talizmot. Beograd 1945, 74
 164. R. Petković, Nesvrstanost-nosilac demokratizacije medunarodnih
 odnosa, 211
 165. R. Petković, Antimperijalistička suština nesvrstavanja.-Medu-
 narodna politika XXI/486-7 (1970), 6

166. Ibid
167. Dušan Dragac, Radnička klasa i nacionalnooslobodilački po-
kret i nerazvijenim zemljama Azije i Afrike. - Medunarodni
radnički pokret (Beograd), X/6 (1967), 143
168. Rikard Štajner, Nesvrstanost i novi ekonomski poredak. -
Nesvrstanost u suvremenom svijetu, 273
169. Andrej Krešić, Proleterijat i socijalizam u marksovom dje-
lu i u današnjem svijetu. - Medunarodni radnički pokret X/5
- (1967), 70
170. E. Kardaš, Medunarodni odnosi i nesvrstanost, 167
171. B. Tadić, Teorijski pojmovi nesvrstanosti, 123
172. Ibidem, 124
173. Ibid
174. Ib, 132
175. Ib, 133
176. Du Bois bil markсист, člen na KP na SAD. Toj živeel vo Mos-
kva kade i umrel vo 1964 godina.
177. Prvot kongres bñl održan vo Paris 1919 godina, Vtoriot
vo London vo 1921 godina, Tretiot vo London i Lisabon vo 1923
godina, a Četvrtiot vo Nu Jork vo 1927 godina.
178. Dušan Vejnović, Panafrikanizam-historijski korjenti i razvi-
tak. - medunarodni radnički pokret XV/4 (1972), 83
179. Na kongresot zele učestvo Đavaharal Nehru, Muhammed Hata Ho
Ši Min, Leopold Senzor i drugi vidni ličnosti.

180. Ć. Vučković, 'Nesvrstanost u misli i delu Tita, 181. Dušan Vežnović, Op. cit., 67

182. Ibid, 88

183. Ib, 89

184. E. Karđelj, 'Istorijski koreni na nevrzuvanjenje, 8

185. Ujedinjene nacije, Zbirka dokumenata (1941-1945), 7

186. Ibid

187. Ib, 89

188. Ć. Vučković, Op. cit., 18-19

189. P. Jevremović, 'Komunistički pokret i društveno politički procesi u trećem svetu.-Medunarodni radnički pokret XVI/2

(1973), 65

190. Za ova videti: M. Bulajić, 'Pravo naroda na samoopredeljenje u

Društva naroda i Ujedinjenim nacijama. Beograd 1962; M. Sorensen,

Manual of Public International Law. London-New York 1968; O. Jahović

Principi ravnopravnosti i samoopredeljenja naroda.-Kodifikacija-

čija principa aktivne miroljubive koegzistencije. Beograd 1969

191. Među niv se istaknuvao: Rezolucija za učestvo na nesamo

upravnite teritoriji vo radotite na OON i specijalizirani-

te agenciji (XV) od 15 dekemvri 1960; Deklaracija za davanje na

nezavisnost na kolonijalnite zemji i narodi 1514 od 14 de-

kemvri 1960; Rezolucija za primenana ova Deklaracija 2465 (XXII)

- od 20 dekemvri 1968; Deklaracija za ukinvanje na site for-
mi na rasna diskriminacija 1904 (XVIII) od 20 noemvri 1963;
Rezolucija za stalna suverenost nad prirodnite izvori 1803
(XXII) od 1 dekemvri 1962; Rezolucija 2200 (XXI) od 16 dekemvri
1963; Rezolucija za medunaroden pakt za greganski i politti-
cki prava; Deklaracija za naceloto na megumarodnoto pravo
za prijateljski odnosi i sorabotka na drzavite (posebno prin-
cipot na ramnopravnost i samoupravuvanje na narodite) 2625
(XXV) od 24 oktomvri 1970. Isto taka bile doneseni i golem broj na
rezolucii protiv rasnata diskriminacija vo Juzna Afrika.
192. Pavle Jevremovic, Op. cit., 65
193. Dusan Dragac, Op. cit., 143
194. Ibid
195. J. B. Tito. Referat na v kongres na Socijalistickiot
sojuz na rabotniot narod na Jugoslavija, podnesen na 18
aprill 1960. - Jugoslavija vo borbata za nezavisnost i
nezravnost, 96
196. Ibid, 99
197. Dusan Dragac, Op. cit., 147
198. Sudarot megu komunistite i nacionalnite snagi vo 1948-
1949 godina dovel do nacionalni tragedii vo Burma, Indo-

nezija i Malaja.

199. Pavle evremović, Op. cit., 69
200. Ibidem, 71
201. Ibid, 74
202. Ibid, 75
203. Ib
204. Edvard Kardaš, "edunarodne odnosi i nesvrstanost, 208
205. Ibidem, 208-9
206. Ibid, 17
207. E. Kardaš, Istorijski koreni na nevrzvanjeto, 14
208. Ibidem, 9
209. Ibid, 18
210. Dimče Belovski, "oteklo i ciljevi nesvrstanosti, 9
211. E. Kardaš, Medunarodni odnosi i nesvrstanost, 170
212. Olivera i Dragan Bogetić, Nastanak i razvoj pokreta nesvrstanosti. Beograd 1980, 12
213. Ibidem, 13
214. Ibid
215. Posebno e za odbeležvanje Nehruvata nadvorenja politika.
216. R. Petković, Teorijski pojmovi nesvrstanosti, 281
217. "ahrudin A. Ubanj (ambasador Džakarte), Koreni politike nesvrstavanja. - Medunarodna politika XXVI/598 (1975), 6-8
218. B. Tadić, Nesvrstanost u suvremenim medunarodnim odnosima,

219. Ibidem

220. Ibid

221. C. Vučković, "esvrstanost u misli i delu Tita", 19

222. Vo ova vreme borba za oslobođenu e vodele Višetnam i

Indonezija.

223. B. Tadić, Op. cit., 127

224. Ibid

225. B. Urban, Op. cit., 6

226. B. Tadić, Op. cit., 127

227. B. Jevtić, Op. cit., 29

228. Vo toa vreme Jugoslavija bila nepostojanen člen vo Sovetot

za bezbednost.

229. Svet posle Drugog svetskog rata. T. II. 1221

230. Leo Mates, Nesvrstanost, teorija i savremena praksa. Beograd

1979, 248

231. Ibid, 248-9

232. Svet posle Drugog svetskog rata. T. II. 1220

233. Leo Mates, "edunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije.

Beograd 1976, 135

234. Ibid, 135-6

235. J. B. Tito, Od ekspozeto održano na 1 april 1946 godina vo

Narodnata skupština za nadvorešnata politika na "ugoslavija.-

Jugoslavija vo borba za nezavisnost i nevrzanost, 10

236. Leo Mates, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 135
237. Ibid, 134
238. Ib
239. Ljubomir Radovanović, Nestrastnost. Osnovi jedne doktrine medunarodne politike, 72
240. Ibid, 72-73
241. C. Vučković, Nestrastnost u misli i deli Tita, 24
242. Ljubomir Radovanović, Op. cit., 75-6
243. Ibid, 76
244. "a ova vidlj. B. Tito, Od gorot vo Indiskiot parlament vo Nju Delhi održan na 21 dekmvri 1954 godina. - Jugoslavija vo borбата za nezavisnost i nevrzastnost, 43-48
245. R. Petković, Teorijski pojmovi nevrzastnosti, 49
246. Ljubomir Radovanović, Op. cit., 81
247. Edvard Kardelj, Medunarodni odnosi i nevrzastnost, 170
248. B. Jevtić, "Medunarodna uloga nevrzastnosti, 170
249. Ljubomir Radovanović, Op. cit., 81
250. Qalvera i Dragan Bogetić, Op. cit., 18
251. Svet posle Drugog svetskog rata. T. II. 1224
252. Leo Mates, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 135

253. Od Azija na konferencijata zele učestvo: Afganistan, Burma, Cejlon, Filipini, Indija, Indonezija, Irak, Iran, Japomija, Jemen, Jordan, Kamboda, Kina, Liban, Laos, Nepal, Pakistan, Saudijska Arabija, Sirija, Tajland, Turcija, S. Vietnam, J. Vietnam. Od Afrika učestvuvala: Egipet, Etiopija, Liberiija, Libija, Sudan, Zlatniot preg.
254. L. Radovanović, Op. cit., 81
255. Ibid, 82
256. Leo Mates, Neangažovanost. Zaceci, razvoj perspektive. Beograd 1964, 23
257. Ibid
258. Kolonijalizmot, sorabotkata megu narodite i očuvvanjto na mirot glavna tema na Bandunškata konferencija. - Nova Makedonija (Skopje) XI/3239 (1955), 1
259. Ibid
260. Ravle Jevremić, Komunistički pokret i društveno politički procesi u trećem svetu, 72
261. Kolonijalizmot sorabotkata megu narodite i očuvvanjeto na mirot glavna tema na Bandunškata konferencija, 1
262. Ibid
263. Ib
264. Zemjite koj se zastapuvale za ovaj stav bile: Japomija, Filippi-
ni, J. Vietnam, Tajland, Turcija, Pakistan, Iran i Irak.
265. Za ovaj stav se zastapuvale: Indija, Indonezija, Burma, Avga-
nistan, Egipet, Sirija i dr.
266. Kina i Severen Vietnam bile socijalistički zemji.

267. B. Tadić, Nesvrstavanje u teoriji i praksi međunarodnim od-
nosima, 143
268. R. Petković, Teorijski pojmovi nesvrstavanja, 320
269. Nehru apelira da se napušte blokovskata politika. - Nova Ma-
kedomija XI/3243 (1955), 1
270. Leo Mates, Neangažovanost. Zacceti, razvoj, perspektive, 24-25
271. Leo Mates, Vanjska politička koncepcija i uloga u međunarod-
nim odnosima. - Zbornik Tito i Revolucija. 1979, 362
272. "dobra e i rezolucijata za palestinskiot problem. - Nova
Makedomija XI/3241 (1955), 1
273. Ibid
274. L. Radovanović, Op. cit., 82-3
275. Ibid, 83
276. R. Petković, Teorijski pojmovi nesvrstavanja, 320
277. Ljubomir Radovanović, Op. cit., 84
278. Miloš Minić, Spoljna politika Jugoslavije 1973-1979. Novi Sad
1979, 358
279. Leo Mates, Neangažovanost. Zacceti, razvoj, perspektive, 29
280. Azisko-afričkata konferencija povikava na ekonomska, kultu-
rna i politička sorabotka. - Nova Makedomija XI/3244 (1955), 1
281. Miloš Minić, +rajne komponente političke usmerenosti pokreta
nesvrstavanja. - Nesvrstavanje u suvremenom svijetu, 168-9
282. Lj. Radovanović, Op. cit., 85
283. J. B. Tito, Od govorot na univerzitetot vo Bandung pri dode-
lvanjeto na počesen doktor, održan na 25 dekemvri 1958 godi-
na. - Jugoslavija vo borбата za nezavisnost i nevrzanost, 92-3
283. a) Leo Mates, Počelo je u Beogradu. Beograd 1980, 21

284. O. Olivera i Dragan Bogetic, Op. cit., 21
 285. Ljubomir Radovanovic, Op. cit., 103
 286. Leo Mates, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 136
 287. B. Petranovic i C. Štrbac, Istorija socijalističke Jugoslavije, 171
 288. O. Olivera i Dragan Bogetic, Op. cit., 22
 289. Leo Mates, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 136
 290. B. Petranovic i C. Štrbac, Op. cit., 171
 291. Ibidem
 292. Ibid
 293. Ibid
 294. Ib, 171-172
 295. Ib, 172
 296. Ib, 173
 297. Ib
 298. Zdravica na presedatelot N ser. - Nava Makedonija od 14 julij 1956
 299. Leo Mates, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 137
 300. O. Olivera i Dragan Bogetic, Op. cit., 22
 301. Leo Mates, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 140
 302. Ibid
 303. Ljubomir Radovanovic, Op. cit., 106
 304. J. B. Tito, Govorot na XV - toto zasedanie na Generalnoto sobranie vo Njujork na 22 septemvri 1960. - Jugoslavija vo borbat ta za nezavisnost i nevrzanost, 102
 305. Ibid, 104-5

306. J. B. Tito, Od govora na mitingot vo Belgrad po vrakanjeto od Obedinetite naci, odrzan na 12 oktombri 1960. - Jugoslavija v o borбата za nezavisnost i nevrzanost, 126
307. Ibid, 129
308. Ollivera i Dragan Bogetic, Op. cit., 22
309. Ibid, 23
310. J. B. Tito, Od govoro na mitingot vo Belgrad po vrakanjeto od Obedinetite naci, odrzan na 12 oktombri 1960, 128
311. Leo Mates, Meunarodni odnosi socialisticke Jugoslavije, 141
312. Na Zenevskiot sostanok ucestvuvala amerikanskiot presedatel Ajzenhauer, sovetiskiot premijer N. Bulganjin so prvot sekretar na KPSS, N. Hruštov i britanskiot premijer A. Iden, kako i Francuskiot premijer Edgar For.
313. Leo Mates, Beogradska konferencija. Beograd 1975, 9
314. Svet posle Drugog svetskog rata, T. II. 1062
315. Ibid
316. Ib
317. Pregled na istorijata na komunistite na Jugoslavija. Skopje 1963, 636
318. Ibid, 637
319. Ib, 638
320. Svet posle Drugog svetskog rata, T. II. 1067
321. So ova politika trebalo da se ograniči privatnata potrebnost, da se sprovede industrijalizacija so zabraneno tem-
 pu i da vo socializmot dojde do "poprečen pat" so otvaranje na narodni komuni. Vo selata trebalo da se sprovede integrirano socialisticiko opstestvo od pred kapitalisticke i pred industriskote organizacii.

322. Svet posle Drugog svetskog rata. T. II. 1069
323. Leo Mates, Beogradska konferencija, 9
324. Svet posle Drugog svetskog rata. T. II. 1069
325. Z. Bošnjak i M. Mihovilović, Šest konferencija i šest etapa
jedne celine. - Nesvrstanost u suvremenom svijetu, 577
326. Savremeni svet, 328
327. Ibid
328. Svet posle Drugog svetskog rata, 1227
329. J. B. Tito, Govor na Generalnata debata na Belgradskata kon-
ferencija na neangazirante zemlji, održan na 3 septemvri 1961
godina. - Jugoslavija vo borbata za nezavisnost i nevrzanost,
162-3
330. Svet posle Drugog svetskog rata, 1229
331. Ljubomir Radovanović, Nesvrstanost. Osnovi jedne doktrine
medunarodne politike, 213
332. Za ova vidli: V. Turpurkovski, Obedinjetite naci i mirov, 195 -
207
333. J. B. Tito, Govor na Generalnata debata na Belgradskata kon-
ferencija na neangazirante zemlji održan na 3 septemvri
1961, 167
334. Leo Mates, Beogradska konferencija, 20
335. Ibid
336. J. B. Tito, Iz govora u Krčagovo, 4 juli 1961 (Spored: Lj. Ra-
dovanović, Op. cit., 113
337. Leo Mates, Medunarodni odnosi socialističke Jugoslavije, 142
338. Ibid
339. Prva konferencija šefova ili vlada nesvrstanih zemalja
Beograd 1-6 septembra 1961. - Nesvrstanost u suvremenom

svi jetu, 669

340. B. Petranović i C. Štrbac, Istorija socijalističke Jugoslavije

je. I. I. 175

341. Leo Mates, Međunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 142

342. Ibid

343. Skupovi nesvrstanih zemalja. Dokumenti. Beograd 1976, 27

344. Ibid

345. Leo Mates, Međunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 144

346. Prva konferencija šefova ili vlada nesvrstanih zemalja, 670

347. J. B. Tito, Intervju za direktorot na vesnikot "Unita" od 10

septemvri 1961 godina vo Zagreb. Jugoslavija vo borбата za

nezavisnost i nezamandst, 179

348. B. Petranović i C. Štrbac, Istorija socijalističke Jugosla-

vi je. I. I. 175

349. Ibid, 175-6

350. Ib, 176

351. Ljubomir Radovanović, Op. cit., 114

352. J. B. Tito, Govor pri otvaranjueto na Belgradskata konferen-

cija na šefovite na državite i vladite na neangžirante

zemji održan na 1 septemvri 1961, 154

353. Leo Mates, Beogradskata konferencija, 10

354. B. Tadić, Nesvrstanost u teoriji i prakti medunarodnim odno-

stima, 160

355. Ulivera i Dragan Bogetić, Op. cit., 160

356. J. B. Tito, Govor pri otvaranjueto na Belgradskata konferenc i-

ja na šefovite i na vladite na neangžirante zemji, 153

357. Ibid.

358.Ib, 152

359.J.B.Tito, Govor na Generalnata debata na Belgradskata konferencijana neangazirante zemji, 155-6

360.Leo Mates, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 146
361.J.B.Tito, Govor na Generalnata debata na Belgradskata konferencija na neangazirante zemji, 156-7

362.Č.Vučković, Nesvrstanost u misli i delu Tita, 102

363.J.B.Tito, Govor na Generalnata debata na Belgradskata konferencija na neangazirante zemji, 162

364.P.Petranović i Č.Štrbac, Istorija socijalističke Jugoslavije i
- fe, T.I., 162

365.J.B.Tito, Govor na Generalnata debata na Belgradskata konferencija na neangazirante zemji, 162

366.Ibid

367.Ibid, 163

368.Ib, 163-4

369.Ib, 170

370.Ib

371.Ib, 178

372.Toa bilo vremeta na zapaganje to vo kriza na funkcijata na

Generalen sekretar po ubistvoto na Dag Hamaršald.

373.B.Padić, Nesvrstanost u suvremenim medunarodnim odnosime, 160

374.Ibid, 181

375.Leo Mates, Beogradska konferencija, 12

376.B.Padić, Op.cit., 163

377.Ibid

378.Ib, 164

379. J. B. Tito, Govor na Generalnata debata na Belgradskata konferencija na neangazirante zemji, 179
380. B. Tadić, Op. cit., 167
381. J. B. Tito, Govor na Generalnata debata na Belgradskata konferencija na neangazirante zemji, 170
382. B. Tadić, Op. cit., 167
383. Gvineja se zalagala za ova konceptija.
384. B. Tadić, Op. cit., 167
385. Ljubomir Radovanović, Nesvrstanost. Osnovi jedne doktrine međunarodne politike, 115
386. Edward Kardelj, Istoriski koreni na nevrzuvanje, 20
387. B. Petranović i Č. Štrbac, Istorija socijalističke Jugoslavije. T. III. 179
388. Ibidem, 180
389. Ibid
390. Ib
391. Prva konferencija šefova ili vlada nesvrstanih zemalja. Beograd 1-6 septembar 1961. - Nesvrstanost u suvremenom svijetu, 680
392. Ljubomir Radovanović, Politika neangazovanosti danas, 7
393. B. Petranović i Č. Štrbac, Istorija socijalističke Jugoslavije. T. III. 173-174
394. Ibidem, 173
395. Ibid, 174
396. Ibid
397. Ibid
398. Ib. 175

399. Ib
400. Ib, 176-177
401. Edvard Kardelj, Istoriski koreni na nevrzuvanjetu, 20
402. B. Petranović i Č. Štrbac, Istorija socijalističke Jugoslavije -
 3e. T. III. 177
403. Ibidem, 177-178
404. Ibid, 178
405. Ib, 178
406. Ib
407. Dimče Belovski, Poteklo i ciljevi nevrstanosti, 19
408. Edvard Kardelj, Istoriski koreni na nevrzuvanjetu, 19
409. Mišan Komatina, Nevrstanost-na stanak, uspon i bilans, 1036
410. Ibid
411. Teorijski ciljevi nevrstavanja. - Medunarodna politika XXI/
 488/9 (1970), 3
412. Šest konferencija, šest etapa jedne cjeline. - Nevrstanost
 u suvremenom svijetu, 53
413. Se misli na SSSR.
414. Šest konferencija, šest etapa jedne cjeline, 580
415. Ljubomir Radovanović, Nevrstanost. Osnovi jedne doktrine
 medunarodne politike, 118
416. Leo Mates, Beogradska konferencija, 26
417. Ibid
418. Ib
419. Svet posle Drugog svetskog rata. T. II. 1236
420. Ibid

421. Spoljno politička dokumentacija, Institut za međunarodnu politiku i privredu, br. 1, Beograd 1963, 100

422. Ta politika imala za pretenziju za oslobodujuće na zemljište od Istočna Evropa od zavisnosti na SSSR.

423. R. Petković, Nesvrstanost u savremenim međunarodnim odnosima, 173

424. B. Tadić, Teorijski pojmovi nesvrstavanja, 173

425. J. Đerđa, Svet 1963 godini, Beograd 1964, 11-2

426. Ibidem, 14

427. Ibid, 24

428. Ib, 17

429. J. B. Tito, Govor na Vtorata konferencija na neangažiranite zemlji vo Kairo, održan na 6 oktombri 1964 godina, Jugoslavija vo borбата za nezavisnost i nevrzanost, 217-8

430. Ibid

431. J. Đerđa, Op. cit., 46

432. R. Petković, Teorijski pojmovi nesvrstavanja, 328

433. Ibid

434. Č. Vučković, Kairska konferencija, Beograd 1975, 10

435. O. Ilić i Dražan Bogetić, Op. cit., 49

436. Ibid, 50

437. Ib, 50-1

438. Ranko Petković, Teorijski pojmovi nesvrstavanja, 329-330

439. Č. Vučković, Op. cit., 12

440. Ibidem, 15

441. Ibid

442. Ib

443. Nesvrstanost u savremenim međunarodnim odnosima, 181
444. Ibid
445. Ib, 182
446. J. B. Tito, Govor na Vtorata konferencija na neangaziranihite zemji, 220-1
447. Olivera i Dragan Bogetić, Op. cit., 12
448. B. Petranović i Č. Štrbac, Istorija socijalističke Jugosla-
vije. T. III., 186-7
449. Ibidem, 187
450. Ibid
451. Ib
452. J. B. Tito, Govot na Vtorata konferencija na neangaziranihite zemji, 213
453. Ibid, 212
454. Drugarot Tito vo svojot govor na konferencijata predložil da se svika posebna konferencija za razornuzuvanje kaed ke se razgleduvaat ovie problemi.
455. B. Tadić, Op. cit., 184-185
456. Ibid, 185
457. B. Petranović i Č. Štrbac, Istorija socijalističke Jugosla-
vije. T. III., 182
458. Olivera i Dragan Bogetić, Op. cit., 51
459. B. Petranović i Č. Štrbac, Op. cit., 187
460. Ibidem, 184
461. Ibid, 185
462. Lazar Mojsov, Dimenzii na nevrzanosta, 193
463. Ibid, 187

464. B. Petranović i Č. Štrbac, Op. cit., 187
 465. Č. Vučković, Kairska konferencija, 27
 466. B. Petranović i Č. Štrbac, Op. cit., 189
 467. Ibidem
 468. Ibidem, 190
 469. L. Mojsov, Op. cit., 194
 470. B. Petranović i Č. Štrbac, Op. cit., 194
 471. Č. Vučković, Kairska konferencija, 29
 472. B. Petranović i Č. Štrbac, Op. cit., 180
 473. Skupovi nesvrstanih zemalja, 88-9
 474. Ibidem, 89
 475. B. Petranović i Č. Štrbac, Op. cit., 180
 476. J. B. Tito, Odgovori na pršanjata na jugoslovenskite novinari na 11 oktombri 1964 godina vo Kairo. - Jugoslavija vo borбата za nezavsnost i nevrzanost, 221
 477. Ibidem, 222
 478. Olivera i Dragan Bogetić, Op. cit., 53
 479. J. B. Tito, Intervju za diplomatskiot urbednik na vesnikot "Akbar El Jon" na 11 oktombri 1964 godina. - Jugoslavija vo borбата za nezavsnost i nevrzanost, 231
 480. Ibidem
 481. J. B. Tito, Od referetot na VIII kongres na sojuzot na komunistite na Jugoslavija, odrzan na 7 dekemvri 1964 godina. - Jugoslavija vo borбата za nezavsnost i evrzanost, 235
 482. Olivera i Dragan Bogetić, Op. cit., 41
 483. Svet posle Drugog svetskog rata, T. II, 110
 484. J. B. Tito, Od zovorot na univerzitetot vo Ulan Bator na 20 aprili 1968 godina. - Jugoslavija vo borбата za nezavsnost i

- nevrzanost, 268
485. SAD vo 1965 godina imal 50.000 vojnika, a vo 1968 godina
 555.000 vojnika. Toj tamu angaziral i voena tehnika so koja se
 slizile amerikanskite vojnici i trupite na sajgonskiot rezim.
 486. Politika na SAD vo Vietnam ja podznavale samo tuzna ko-
 reja, Tajland, Avstralija i Nov Zeland.
487. Svet posle Drugog svetskog rata, T. II. 1103
488. Savremeni svet, 343
489. Leo Mates, Medura rodni odnosi socialisticke Jugoslavije, 217
 490. Ibid, 219
491. Svet posle Drugog svetskog rata, T. II. 1009
492. Leo Mates, Op. cit., 217-8
493. Bozidar Kicovic, Konferencija u Lusaki. Beograd 1975, 4
494. Tie teritorii se protegale zapadno od rekata Jordan.
 495. Golanska visoravina
496. Leo Mates, Medunarodni odnosi socialisticke Jugoslavije, 234
 497. Ibid
498. Ibid, 235
499. Ib, 237
500. Svet posle Drugog svetskog rata, T. II. 1107
501. B. Petranovic i C. Strbac, Istorija s cija listicke Jugosla-
 vije. T. III. 323
502. Ibid, 328
503. Savremeni svet, 340
504. J. B. Tito, Od referatot na Devetiot kongres na Sojuzot na
 komunistite na Jugoslavija vo Belgrad 11 mart 1969. --Jugo-
 slavija vo borba za nezavisnost i nevrzanost, 296/7
505. Ibid, 299
506. V. Vlahovic, Sovremeni svet i medunarodno sto rabotnicke
 dvizenje. Sobrani dela VI. Skopje 1981, 253

- 507-ibid
- 508.R.Petković, Politika nesvrstanosti u Aziji.-Medunarodna politika XXI/472 (1970), 1
- 509.Ibid
- 510.NR Kina se obidela nekoj učesnici da gi pretvori vo ins-
trument na svojata politika.
- 511.V.Toševski, Osnovnite razvojni tendencii na navrzanošta, 13
512.J.B.Tito, Od govorot pri promocijata na počesen doktor na
Alžirskiot univerzitet, održan na 21 april 1965 godina.-Jugo-
slavija vo borbat za nezavisnost i nevrzanost, 244
- 513.Olivera i Dragan Bogetić, Op.cit., 43
- 514.Ibid, 45
- 515.Svet posle Drugog svetskog rata.T.II.1244
- 516.Od vlast bile simnata Kwame Nkrumah (Gana), Ben Bela (Al-
žir), Abraham Abud (Sudan).Pretsedatelet na Indonezijska Ahmed
Sukarno koj e eden od osnovacite na dviženjeto gi napuštii
negovite principii.
- 517.Olivera i Dragan Bogetić, Op.cit., 45
- 518.J.B.Tito, Od govorot na mitingot vo Moskva, održan na 30 ju-
ni 1965 godina.-Jugoslavijska vo borбата za nezavisnost i ne-
vrzanost, 256
- 519.J.B.Tito, Od govorot na zdravicata na predsedatelet Naser
vo Aleksandrija na 22 maj 1966 godina.-Jugoslavijska vo bor-
бата za nezavisnost i nevrzanost, 256
- 520.Svet posle Drugog svetskog rata.T.II.1246
- 521.Ibid
- 522.R.Petković, Orižentiri za Dar Es Salam.-Medunarodna politika
XX/471 (1969), 10

523. Ibid
524. Skupovi nesvrstanih zemalja, 102
525. Ibidem
526. Ibid, 103
527. Ib
528. R. Petković, Orijentiri za Dar Es Salam, 11
529. Komitike ministarskog sastanka u Njujorku (27 septembar 1969). - Medunarodna politika XX/469 (1969), 15
530. Ibid
531. Ib
532. Skupovi nesvrstanih zemalja, 108
533. Treća konferencija šefova država ili vlada nesvrstanih zemalja. Pripremi sastanak nesvrstanih zemalja (Dar Es Salam) 13-17 april 1970. - Nesvrstani u savremenom svijetu, 706-7
534. Skupovi nesvrstanih zemalja, 109
535. Ibid
536. Ib, 110
537. R. Petković, Sastanak u Dar Es Salam. - Medunarodna politika XXI/481 (1970), 1
538. Stanko Tomašević, Na dugi rok. - Medunarodna politika XXI/482 (1970), 3
539. J. B. Tito, Od govora pri promocijama na počesen doktor na Alžirskiot univerzitet, održan na 21 april 1965. - Ugošlavlj ja vo borbatu za nezavisnost i nevrzanost, 247
540. J. B. Tito, Od govora na mitingot vo Moskva, održan na 30 juni 1965 godina, 255

541. J. Berda, Svet 1965. Dokumenti današnje. Beograd 1966, 5
542. "eo Mates, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 215
543. Ibid, 216
544. J. Berda, Svet 1965, 4
545. Ibid, 63
546. J. B. Tito, Od govora na mitingot vo Moskva, 255
547. J. Berda, Svet 1965, 6
548. Ibidem, 7
549. Ibid, 49
550. Ibid
551. Ibid, 51
552. Ibid
553. Ib
554. I
555. I, 53
556. Lazar Mojsov, Dimenzije na nevrzanosta, 180
557. Ibid, 210-1
558. Ibid, 211-2
559. Oliveira i Dragan Bogetic, Op. cit., 68-9
560. "reca konferencija šefova ili vlada nesvrstanih zemalja.
Lusaka na 12 septembar 1970. - Nesvrstanost u suvremenom svi-
jetu, 711
561. J. B. Tito, Izjava po doaganjeto vo Belgrad od konferencijata
vo Lusaka na 12 septembar 1970. - Jugoslavija vo borбата za
nezavisnost i nevrzanost, 346

562. J. B. Tito, Govor na Generalnata debata na Konferencijata vo

Lusaka, 335

563. Ibid

564. Ib, 335-6

565. Arap Moi (pretsedatel na Kenija), Potpuno oslobodenje Afrike.-

Medunarodna politika XXI/493 (1970), 30

566. Omar Arteb Galeb (minister za nadvoresni raboti na Somalija),

Nemogućnost koegzistencije mira i kolonijalizma.-Medunarodna

politika XXI/493 (1970), 31

567. Kenet Kaunda, Ekonomski razvoj i društvena privreda.-Medu-

narodna politika XXI/491 (1970), 17

568. Gafar Mohamed Nimeiri (Sudan), Glavni nepriznati koloni-

jalizma i imperijalizma.-Medunarodna politika XXI/492 (1970), 14

569. V. R. Talbert, Hitnost likvidacije kolonijalizma i aparthajda.-

Medunarodna politika XXI/492 (1970), 16

570. Ibid

571. J. B. Tito, Govor na Generalnata debata na Tretata konferen-

cija na nevrzanite zemji, 338

572. Ibid

573. Ib, 440

574. Mahmud Riad, Agresija Izraela, pretnja svetskom miru.-Me du-

narodna politika XXI/492 (1970), 14

575. Princ Hasan, Agresija se nastavlja.-Medunarodna politika

XXI/493 (1970), 18

576. General Sukarto, Mir i razvoj.-Medunar dna politika XXI/493

(1970), 18

577. Sein Sabah Al Ahmed Al Kibir Sabah, Sloboda je nedeljiva. -
Medunarodna politika XXI/493 (197), 23
578. A. Butaleb, Prvdani zahtevi palestinskog naroda. - Medunarod-
na politika XXI/493 (1970), 27
579. Indira Gandi, Odnosi mira i slobode. - Medunarodna politika
XXI/4 (1970), 20
580. Ibid
581. Ib
582. J. B. Tito, Govor na Generalnata debata na Tretata konfere-
ncija na nevrzanite zemji, 342
583. Indira Gandi, Op. cit., 21
584. S. Irmavo Bandaranaike, Ravnopravnost svih naroda. - Meduna-
rodna politika XXI/493 (1970), 19
585. Kenet Kaunda, Op. cit., 17
586. J. B. Tito, Govor na Generalnata debata na Tretata konfere-
ncija na nevrzanite zemji, 344
587. Kenet Kaunda, Op. cit., 17
588. J. B. Tito, Izjava po doaganjeto vo Belgrad od konferenci-
jata vo Lusaka na 12 septemvri 1970. - Jugoslavija vo bor-
- bata za nezavisnost i nevrzanost, 347
589. Bozidar Kicovic, Konferencija u Lusaki, 12
590. J. B. Tito, Izjava po doaganjeto vo Belgrad od konferenci-
jata vo Lusaka, 347-8
591. J. Darda, Poruke iz Lusake. - Medunarodna politika XXI/492
(1970), 2
- 592-600 nema beliski.

600. Toa se rezolucite za : Bliskiot Istok, Ugoštocna Azija, Aparthejdot i rasnata diskriminacija, Za portugalskite kolo-
ni (Angola, Mozambik i Gvineja Bisao), Za Namibija, Zimbabve,
Obedinetite naci, Kipar, Koristenjeto na morskoto dno, Za Iz-
raelskata agresija na Liban, a prasanjeto na dvajcata alžir-
ski gerani.

601- Za ova vid: Skupovi nesvrstanih zemalja, 115-118

602. B. Petranovic i C. Štrbac, Istorija socialističke Jugosla-
vije. t. III. 199

603. Ibid, 200

604. Ibid, 201

605. Ib, 202-3

606. Deklaracija o nesvrstavaju i ekonomski progres. - Nesvr-
stnost u suvremenom svijetu, 718-9
607. Božidar Kičović, Op. cit., 20

608. Ibid

609. Rezolucija o Bliskom Istoku. - Medunarodna politika XXI/
491 (1970), 37

610. Ibid

611. Rezolucija o Jugovstocnoj Aziji. - Medunarodna politika
XXI/491 (1970), 27

612. Opšta rezolucija o dekolonizaciji. - Medunarodna politika
XXI/491 (1970), 27

613. J. B. Tito, Izjava po doaganjeto vo Beograd od konferenci-
jata vo Lusaka na 12 septemvri 1970 godina, 347

614. Ibid

615. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 78

616. Kenet Kunda, Op. cit., 17
617. Edward Merkado, Vazna etapa u razvoju nesvrstanih. - Medunarodna politika XXI/491 (1970), 6
618. Ibid, 5
619. J. B. Tito, Govor na generalnata debata na Tretata konferencija na nevrzanite zemji, 345
620. Kenet Kunda, Op. cit., 19
621. Olivera i Dragan Bogetic, Op. cit., 74
622. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 85
623. Olivera i Dragan Bogetic, Op. cit., 74
624. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 85
625. Za ova vidit: Završni kominike konsultativnog sastanke nesvrstanih zemalja. - Skupovi nesvrstanih zemalja, 149-154
626. Ibid, 159
627. Podgotvite Iniot komitet trebalo da go pripremi sastanokot na ministersko nivu. Tuka bila izrabotena programa na sastanokot.
628. Tuka bile razgleduvani glavnite problemi na svetot. Učesnicite ja izrazile privrenosta na celite i zadacite formilirani vo Lusaka. Bilo odlučeno sostanokot na ministersko nivu da se održi vo Bortau od 8-12 avgust 1972 godina.
629. Ljubomir Sekulić, Bortau i medunarodnata ekonomska suradnja. Medunarodna politika XXIII/519 (1972), 9
630. Ranko Petković, Teorijski pojmovi nesvrstavanja, 33-4; Skupovi nesvrstanih zemalja, 157-8
631. Skupovi nesvrstanih zemalja, 159
632. Ljubomir Radovanović, Nesvrstanost. Osnovi jedne doktrine

- medunarodne politike, 130
633. Skupovi nesvrstanih zemalja, 159
634. Ibid, 160
635. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 87
636. Deklaracija iz Dortauna.-Medunarodna politika XXI/538 (1972), 2
637. J. Zivic, Podsticaji iz Dortauna.-Medunarodna politika XXIII/538(1972)5
638. Skupovi nesvrstanih zemalja, 165
639. Lazar Mojsov, Dimenzije na nevrzanosta, 198
640. Ljubomir Radovanovic, Op. cit., 130
641. J. Zivic, Op. cit., 6
642. Deklaracija iz Dortauna, 14
643. Za ova vidli: Skupovi nesvrstanih zemalja, 167-175
644. Ljubomir Sekulic, Dortaun i medunarodna ekonomska suradnja, 9
645. Skupovi nesvrstanih zemalja, 173
646. Ljubomir Radovanovic, Nesvrstanost, Osnovi jedne doktrine medunarodne politike, 30
647. Za ova vidli: Lazar Mojsov, Dimenzije na nevrzanosta
648. Na konferencijata došlo do raziduivanja vo vrska so dve praganja i toa: Prasanje za pritanje kako ucesnik vo divenje- to na nevrzivanje Oslobođenje i front na južen Vietnam i pritanje to na vladata na ihanuk koja bila vo emigracija, Stihankovata vlada ne bila priznata od nekoj nevrzani zemji bidejki ne se naogala na svojata teritorija, a pak Oslobođenje i front na južen Vietnam predstavuval predizvik za nekoj

zemlji. Koga predsedatelj na Konferencijata ministrot za nad-
vorenji raboti na Gvajana proglasil deka i dвете odluki se pri-
fateni so konsenzus, Konferencijata ja napustile Indonezija, Ma-
lezija i Singapur. Tie dale i posebna izjava deka ja napustaat
Konferencijata, a ne divizenjeto na nevrzuvanje.

649. Za ova vidli: Skupovi nesvrstanih zemalja, 177-180

650. Konferencija u Portspanu. -- Medunarodna politika XXIII/539

(1972), 13-20

651. C. Vučković, Nesvrstanost u misli i delu Tita, 116-117

652. Nesvrstanost u suvremenom svijetu, 591

652 a) Četvrta konferencija šefova i li vlada nesvrstanih zemalja. --

Medunarodna politika XXIV/563 (1973), 3-5

652 b) Ibid, 5-6

653. Na Konferencijata od Latinska Amerika zele učestvo 16

zemlji. od koji 7 bile olnopravni členovi (Argentina, Čile,

Kuba, Gvajana, amaška, Peru, Trinidad i Tobago), a ostanatite

bile vo svojstvo na posmatrači i toa se: Barbados, Bolivija

Brazil, Meksiko, Panama, Urugvaj, Venecuela.

654. Lj. Radovanović, Nesvrstanost. Osnovi jedne doktrine medu-

narodne politike, 133

655. Augustin Papić, Od Lusake do Alžira. -- Socijalizam XVI/7-8

(1973), 878

656. B. Badurina, Alžirska konferencija, Beograd 1975, 10-11

657. Četvrta konferencija šefova i li vlada nesvrstanih zemalja,

16

658. Nesvrstanost u suvremenom svijetu, 591

659. J. B. Tito, Velika uloga nesvrstanih zemalja u izgradnji
boljeg i pravednijeg svijeta. - Medunarodna politika XXIV/
563 (1973), 7
660. Kurt Waldhajt, Dosljedna podrška nesvrstanih zemalja
u jedinjenim nacijama. - Medunarodna politika XXIV/563
(1973), 11
661. Huri Bumedien, Stvaralacke inicijative u svim oblas-
tima medunarodnog zivota. - Medunarodna politika XXIV/563
(1973), 12
662. Ibid
663. Pretsedatelot na Libija, Gadafi se zalagal za ekvi-
distanca meju blokovite.
664. J. B. Tito, Velika uloga nesvrstanih zemalja u izgra-
dnji boljeg i pravednijeg svijeta, 10
665. B. Tadic, Teorijski pojmovi nesvrstavanja, 221
666. J. B. Tito, ⁴ugoslavijska vo borbata za nezavisnost i
neznanost, 385
667. Ibid
668. Logaz na Malta imalo stranski voeni bazi.
669. Ljubomir Radovanovic, Nesvrstanost. Osnovi jedne dok-
trine medunarodne politike, 135-6
670. Ibid, 238
671. B. Jevtic, Medunarodna uloga nesvrstanih, 284
672. Leo Mates, Pocelo je u Beogradu, 92
673. Politicka deklaracija, Medunarodna politika XXIV/563
(1973), 17

- 674. Ibidem
- 675. Ibid, 18
- 676. Ibid
- 677. Ib
- 678. Ib
- 679. Ib
- 680. Ib
- 681. I
- 682. Ekonomska deklaracija. --Medunarodna politika XXIV/563 (1973), 21
- 683. Ibidem
- 684. Ibid, 22
- 685. Ibid
- 686. Ib, 23
- 687. Ib, 24
- 688. I, 25
- 689. Akcioni program privredne saradnje. --Medunarodna po-
litika XXIV/563 (1973), 27
- 690. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 97
- 691. Deklaracija o borbi za nacionalno oslobođenje. --Me-
dunarodna politika XXIV/563 (1973), 28
- 692. Ibidem
- 693. Ibid
- 694. Ib, 30
- 695. Nestojanost u suvremenom svijetu, 764

696. Rezolucija o situaciji na Srednjem Istoku i palestinskom problemu. - Medunarodna politika XXIV/563 (1973), 30
697. Rezolucija o Vijetnamu. - Medunarodna politika XXIV/563 (1973), 30
698. J. B. Tito, Izjava po vrakanjeto od Alžirskata konferencija na 10. septemvri 1973 godina vo Belgrad. - Jugoslavija vo borбата za nezavisnost i nevrzanost, 386
699. Skupovi nesvrstanih zemalja, 221
700. B. J. avtic, Medunarodni odnosi i nesvrstavanije, 204-5
701. J. B. Tito, Izjava po vrakanjeto od Alžirskata konferencija na 10 septemvri 1973 godina vo Belgrad, 387
702. Ibid
703. B. Badurina, 'edinstvo i zajednicki akcije nesvrstanih zemalja, - Medunarodna politika XXV/573 (1974), 1
704. Ibidem, 2
705. Ibid
706. J. B. Tito, Izjava po vrakanjeto od Alžirskata konferencija na 10 septemvri 1973 godina vo Belgrad, 388
707. Ibid
708. Beta konferencija na nevrzaniite zemli vo Kolombo. Sekretariat za odnosi so stranstvo na IS na SRM. Skopje 1976, 4
709. Ibid, 4-5
710. J. B. Tito, Govor na Generalnata debata na Petata konferencija na nevrzaniite zemli vo Kolombo, održan na 17 avgust 1976 godina, - Jugoslavija vo borбата za nezavisnost i nevrzanost, 481

713. Miljan Komatina, U susret petoj konferenciji, 8
714. Ibid
715. J. B. Tito, Od govora pri svećenoto otvaranje na prugata Belgrad-Bar, održan na 30 maj 1976 godina vo Bar. - Jugoslavija vo borбата za nezavisnost i nevrzanost, 449
716. Petta konferencija na nevrzanite zemji vo Kolombo, 3
717. Sudiri imalo vo Zapadna Sahara, Dibuti, Eritreja i krizata na Bliski i Istok.
718. J. B. Tito, Govor na Generalnata debata na Pettata konferencija na evrzanite zemji vo Kolombo, 481
719. Leo Mates, Počelo je u Beogradu,
719. a) Petta konferencija žetova ili vlada nesvrstanih u Kolumbu. - Medunarodna politika XXVII/634 (1976), 4-8
720. Golemo vetuvanje na celoto čoveštvo. - Nova Makedonija XXXI/10620 (1976), 3
721. Ibid
722. Ib
723. Kenet Kaunda, Golem pridones za rešavanje na medunarodnite problemi. - Nova Makedonija XXXI/10620 (1976), 4
724. Ibid
725. Indira Gandi, Bez edinstvo glasot na nevrzanite ne bi se slušal. - Nova Makedonija XXXI/10620 (1976), 4
726. Govor predsednika Tita u Generalnoj debati. - Medunarodna politika XXVII/634 (1976), 9
727. Ibid
728. Ib

29. Č. Vučković, Nesvrstanost u misli i delu Tita, 129
30. Govor predsednika Tita u Generalnoj debata, 12
31. Ibid
32. Fan Van Dong, Nevrzanite mozat da gi sovladaat site prekti. - Nova Makedonija XXXI/10620 (1976), 3
733. Izjava predsednika Tita u Fuli. - Medunarodna politika XXVIII/634 (1976), 14
734. Zdravica predsednika Tita na svečanoj večeri u čast defo- va delegacija. - Medunarodna politika XXVIII/634 (1976), 14
735. Cvijetin Mijatović, Borba za mir, rarnopravna saradnja i progres. - Medunarodna politika XXVIII/634 (1976), 2
736. Odlika o sastavu i mandatu Kordinacionog biroa. - Medunarod- na politika XXVIII/634 (1976), 39
737. J. Deraric, O popuštanj u zategnatosti u svijetu. - Medunarod- na politika XXVIII/663 (1977), 5
738. Politicka deklaracija. - Medunarodna politika XXVIII/634 (1976), 15
739. Ibid
740. Ib, 16
741. Leo Mates, Poželo je u Beogradu, 17
742. Ibidem, 18
743. Ibid, 22
744. Ib
745. I
746. I
747. Olivera i Dragan Bogetic, Op. cit., 124
748. Politicka deklaracija, 25
749. Ibid
750. Ib, 17

751. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 25
752. Ekonomska deklaracija. - Medunarodna politika XXVIII/634 (1976), 28
753. Ibid, 31
754. Ib, 32
755. Ib
756. Za ova vidli: Akcioni program privredne saradnje. - Medunarodna politika XXVII/634 (1976), 32-39
757. Ibid
758. Odluka u sastavu i mandatu Koordinacionog biroa, 39-40
759. Ibid, 40
760. Ib, 39
761. Tao se: Rezolucii za Južna Afrika; Rezolucija za fondot i podrškata i solidarnosta za osloboduvanje na Južna Afri-ka; Rezolucija za Namibija; Rezolucija za Komorskite ostrovi; Rezolucija za apartheidot i sport; Rezolucija za rasna diskriminacija i dr.
762. Č. Vučković, Nesvrstanost u misli i delu Tita, 127
763. Petta konferencija na nevrzanite zemji vo Kolombo, 12
764. J. B. Tito, Izjava po vrakanjeto od konferencijata vo Kolom-bo, od 2 avrust 1976 vo Pula. - Jugoslavija vo borbata za nezavisnost i nevrzanost, 490
765. Cvičetin Mijatović, Borba za mir rarnopravna saradnja i progres, 490
766. J. B. Tito, Izjava po vrakanjeto od konferencijata vo Kolombo, 490
767. Ibid
768. Ib

769. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 115
770. Lazar Mojsov, Dimenzije na nevrzanosta, 248
771. Olivera i Dragan Bogetic, Op. cit., 116
772. Lazar Mojsov, Op. cit., 251
773. Olivera i Dragan Bogetic, Op. cit., 116
774. Lazar Mojsov, Op. cit., 251
775. Ibid, 249
776. Nju Delhi 7-11 april 1977; Havana 15-20 maj 1978; Maputo 26 januar do 2 februar 1979; Kolombo 4-9 juni 1979.
777. Julius, Havana sukobi i sporazumi. Beograd 1979, 1
778. Ibid
779. Olivera i Dragan Bogetic, Op. cit., 143-144
780. Lazar Mojsov, Op. cit., 199
781. Olivera i Dragan Bogetic, Op. cit., 146
782. L. Mojsov, Op. cit., 235
783. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 129
784. D. Julius, Op. cit., 36
785. Angola, Vietnam, Etiopija i Afganistan
786. Gavro Altman, Velika debata, 75
787. Ibid, 23
788. Bregot na Slonovata koska, Singapur, Gan, Niger i Kolum-
bija.
789. B. Tadic, Op. cit.,
790. S. Ake, Nekoi se potpirat vrz blok. - Nova Makedonija XXXV/11720 (1979), 4
791. Matie Kereku, Za celosna nezavisnost protiv blokova-
skata podlenost. - Nova Makedonija XXXV/11719 (1979), 4
792. Adam Malik, Pomina vme do 18 pat. - Nova Makedonija XXXV/11720 (1979), 4

793. Mebićam, Nema privi: Legirani sojuznici. - Nova Makedonija
 XXXV/11720 (1979), 4

794. Gavro Altman, Op. cit., 51

795. Ibid, 52

796. Šesta konferencija na nevrzanite zemji. Skopje 1980, 2

797. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 130

798. Šesta konferencija na nevrzanite zemji, 4

799. Ibid, 6

800. Ib, 12

801. Đuka Julius, Op. cit., 37

802. Ibid

803. Ib

804. B. Tadić, Osobenosti i dilemi pokreta nesvrstanosti.

Beograd 1982, 40

805. Ibid

806. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 131

807. Ibid, 132

808. Šesta konferencija na nevrzanite zemji, 171-201

809. Ibid, 21

810. Ib, 30

811. B. Tadić, Osobenosti i dilemi pokreta nesvrstanosti, 64

812. Šesta konferencija na nevrzanite zemji, 38

813. Ibid, 67

814. Ib, 68

815. B. Tadić, Osobenosti i dilemi pokreta nesvrstanosti, 31-2

816. Za ova vidli: Šesta konferencija na nevrzanite zemji, 26

817. Ibidem, 27-8
818. Ibid, 39
819. Ibid, 100
820. Ib, 63-66
821. Ib, 118
822. ⁷ordinacionoto biro trebalo da e sostaveno od 17 zemji od Afrika, 12 od Azija, 5 od Latinska Amerika i 1 od Evropa.
823. Šesta konferencija na nevrzanite zemji, 131
824. Ibid, 138
825. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 133-4
826. Ibid
827. Šesta konferencija na nevrzanite zemji, 173
828. Ibid, 249-252
829. Ibid, 255
830. Za ova vidli: Aneks I. Odluka za metode na jaknenjeto na edinstvoto, solidarnosta i sorabotkata na nevrzanite zemji. - Šesta konferencija na nevrzanite zemji, 249-258
831. Ibid, 255-6
832. Ibid, 25 6-7
833. ⁷emjite koji predložile na drugarot Tito da mu se dade specijalno priznanie se: Alžir, Bangladeš, Benin, Gvineja Bisao, Kipar, Indija, Indonezija, Liberiija, Mali, Bregot na Sloncvata koska, PLO, Panama, Peru, Singapur, Siriija, Sri Lan-ka, Tanzanija, Zambija i Zair.
834. Seku Ture, Covek i principi. - Šesta konferencija na nevrzanite zemji, 203

835. Ibid
836. B. Julius, Op. cit., 53
837. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 135
838. Lazar Mojsov, Dimenzije na nevrzanosta, 241
839. Ibid, 243
840. Pretstavničite na Peru, Bolivija, Kolumbija, Ekvador, izdale zaedničko soopštenje vo koe dale podrška na reafirmacija na izvornite principi na divljenjeto kako nezavisen vonblokovski faktor.
841. Lazar Mojsov, Dimenzije na nevrzanosta, 245-6
842. Ibid, 239
843. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 135
844. B. Petranović i Ć. Štrbac, Op. cit., T. III, 175
845. B. Jevtić, Medunarodna uloga nesvrstanosti, 117
846. L. Mojsov, Op. cit., 163
847. R. Petković, Teorijski pojmovi nesvrstanosti, 125-6
848. Ibid
849. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 164
850. B. Petranović i Ć. Štrbac, Op. cit., 182
851. L. Radovanović, Nesvrstanost. Osnovi jedne doktrine medunarodne politike, 156
852. E. Kardeš, Neki aspekti medunarodnih odnosa u Evropi. - Izbor iz dela VI, 34-5
853. Ibid, 35
854. L. Radovanović, Nesvrstanost. Osnovi jedne doktrine medunarodne politike, 72
855. Leo Mates, Nesvrstanost, teorija i savremena praksa. Beograd 1970, 248
856. J. B. Tito, Od govora vo Indiskiot parlament vo Nju Delhi, održan na 21 dekemvri 1954 godina. - Jugoslavija vo borбата za nezavisnost i nezavisnost, 46-7

857. J. B. Tito, Od govora na Kansunskiot univerzitet pri proglasuvanje to na počesen doktor po pravo, održan na 16 januar 1955 godina. - Jugoslavija vo borbata za nezavisnost i nevrzanost, 54
858. Ibid, 54-5
859. B. Jevtić, Op. cit., 167
860. B. Petranović i Ć. Ćtrbac, Istorija socijalističke Jugoslavije, 167
861. Za ova vida: Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 20-21
862. B. Petranović i Ć. Ćtrbac, Op. cit., 177
863. Ibid, 186-7
864. Ib
865. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 20-21
866. B. Petranović i Ć. Ćtrbac, Op. cit., T. III., 177
867. Ibid, 186-7
868. Generalno sobranje vo 1970 godina gi usvoilo principite na mirolnjuvata koegzistencija kako normi vo medunarodno pravo.
869. B. Petranović i Ć. Ćtrbac, Op. cit., T. III., 186-7
870. L. Mojsov, Sovremeniot svet i nie. Skopje 1978, 94
871. R. Petković, Nesvrstanost-nosilac demokratizacije medunarodnih odnosa. - Nesvrstanost u suvremenom svijetu, 236
872. Ibid, 237
873. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 171
874. Ibid, 72
875. R. Petković, Teorijski pojmovi nesvrstavanja, 140

876. B. Petranović i Ć. Štrbac, Op. cit., T. III. 140
877. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 178
878. R. Petković, Teorijski pojmovi nesvrstanosti, 141-2
879. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 177
880. R. Petković, Teorijski pojmovi nesvrstanosti, 143
881. J. Živić, Nesvrstavanje i UN. - Medunarodna politika XXVII/624 (1976), 8
882. L. Mojsov, Dimenzije na nevrzanosta, 159
883. B. Jevtić, Op. cit., 128-9
884. Ibid, 131
885. L. Mojsov, Dimenzije na nevrzanosta, 159-160
886. M. Žehović, Nesvrstanost i UN. Beograd 1975, 5
887. B. Tadić, Nesvrstanost u teoriji i praksi medunarodnih odnosa, 25
888. B. Petranović i Ć. Štrbac, Op. cit., T. III. 172
889. Ibid., 176
890. B. Tadić, Nesvrstanost u teoriji i praksi medunarodnih odnosa, 70
891. M. Žehović, Op. cit., 6
892. J. B. Tito, Ugošlavija vo borbata za nezavisnost i nevrzanost, 342-3
893. B. Badurina, Nesvrstane zemlje u Ujedinjenim nacijama. - Medunarodna politika XXV/590 (1974), 1
894. Ibid, 2
895. L. Mojsov, Dimenzije na nevrzanosta, 178
896. B. Badurina, Op. cit., 3

897. Leo Mates, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 20
898. G. Altman, Razvitek nesvrstane spoljne politike Jugoslavije. -- Socijalizam 12(1980), 45
899. R. Petković, Teorijski pojmovi nesvrstanošti, 6
900. J. B. Tito, Od izveštajot na Vtoroto zasadanje na Antifacističkoto veke na Narodnošto sobranje na Jugoslavija, održan na 29 noemvri vo Jajce. -- Jugoslavija vo borбата za nezavisnost i nevrzanosť, 7
901. B. Petranović i C. Štrbac, Op. cit. T. II. 14
902. J. B. Tito, Čd govoroť na denoť na vostoanjenje na makedonskioť narod, održan na 11 Oktomvri 1945 godina. -- Jugoslavija vo borбата za nezavisnost i nevrzanosť, 10
903. Skupovi nesvrstanih zemalja, 58
904. Leo Mates, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 68
905. R. Petković, Teorijski pojmovi nesvrstavajaja, 276
906. E. Karheľj, Medunarodni odnosi i nesvrstanošť, 29
907. Ibid, 25
908. Ib, 16
909. J. B. Tito, Od govoroť vo Belgrad sproti Novata godina. -- Jugoslavija vo borбата za nezavisnost i nevrzanosť, 16
910. J. B. Tito, Čd ekspozeto na zasadanjenje na Narodnata skupština od vtoroto svikuvanjenje, podneseno na 27 aprili 1950 godina. -- Jugoslavija vo borбата za nezavisnost i nevrzanosť, 17-18

911. E. Kardel, Istoriski koreni na nepravnanjeto, 18
 912. C. Vučković, Nesvrstanost u misli i delu Tita, 86
 913. R. Petković, Tito i nesvrstanost. Beograd 1975, 14
 914. Leo Mates, Medunarodni odnosi socialističke Jugos-
 slavije, 135
915. J. B. Tito, Od govorot na Ramganskot univerzitet, 51
 916. J. B. Tito, Od govorot vo Indiskot parlament vo Nju
 Delhi, 46
917. J. B. Tito, Od eksozeto vo Sojuznata Narodna skup-
 ština vo Belgrad za nadvorenata politika na FNRJ,
 podnesen na 7 mart 1955. - Jugoslavija vo borбата za
 nezavisnost i nevrzanost, 57
918. Leo Mates, Medunarodni odnosi socialističke Jugos-
 slavije, 136
919. B. Tadić, Nesvrstanost u teoriji i praksi meduna-
 rodnih odnosa, 100
920. Toša drugarot Tito gi posetil slednive zemji: In-
 donezija, Burma, Indija, Cejlon, Etiopija, OSR i Grcija.
 Vo 1961 godina gi posetil: Maroka, Tunis, OAR, Gana,
 Gvineja, Mali, Togo, Liberiija. Pri toa toj se sostanal
 so Farnat Abbas i pretstavnicite na Privremenata
 vlada na Alžir, koja vodet ogorečna borba za oslobo-
 duvanje od francuskot kolonijalizam.
921. B. Petranović i C. Štrbac, O. cit. T. I. 169
922. Leo Mates, Medunarodni odnosi socialističke Jugos-
 slavije, 137
923. B. Petranović i C. Štrbac, Op. cit. T. I. 169

924. B. Petranović, Istorija Jugoslavije (1918-1978).
 Beograd 1980, 561
925. Leo Mates, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 141
 s. laviže, 141
926. J. B. Tito, Od govora na mitingot vo Belgrad po vra-
 kanje to od Obedinette naci, održan na 12 dekemvri
 1960 godina. Jugoslavija vo borbata za nezavisnost i
 nezavisnost, 127
927. Leo Mates, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 141
 s. laviže, 141
928. Ibid, 142
929. Č. Vučković, Tito i nezavisnost, 26
930. J. B. Tito, Govor na Generalnata debata na Belgrad-
 skata konferencija. - Jugoslavija vo borbata za neza-
 visnost i nezavisnost, 154-179
931. Ustav na SFRJ. Skopje 1972
932. B. Petranović, Istorija Jugoslavije, 568
933. B. Kičović, Konferencija u Lusaki, 28
934. Leo Mates, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije, 151
 s. laviže, 151
935. Č. Vučković, Tito i nezavisnost, 118
936. J. B. Tito, Govor na Generalnata debata na četvrtata
 konferencija na nezavisnost i nezavisnost, 381
937. Ibid
938. Ib, 382
939. Ib, 383

- 940-J. B. Tito, Izjava po vrakanjeto od Alžirskata konfe-
rencija, 388
941. Deseti kongres na SKJ. Dokumenti. Beograd 1975, 407
942. Ibid
943. Ibid, 413-4
944. Ib, 417
945. B. Petranović, Istorija Jugoslavije, 605
946. C. Mišatović, Borba za mir, 3
947. B. Julius, Havana sukobi ili sporazumi, 15
948. L. Mojsov, Dimezite na nevrzanosta, 296
949. Šesta konferencija na nevrzanite zemji, 12
950. J. Vrhovec, Reč na ministarskiot sostanok. - Šesta
konferencija na nevrzanite zemji, 292
951. Seku Ture, Čovek na principu. - Šesta konferencija na
nevrzanite zemji, 204
952. Rezolucija za priznavanje na negovata ekselencije
pretsedatelet Tito. - Šesta konferencija na nevrzanite
zemji, 207-8
953. S. Krajer, Nevrstavanje ja postalo najširi vid pro-
gresivnih kretanja u svijetu. - Nevrstavanje budućnost
čovječanstva. Sarajevo 1982, 67
954. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 243
955. Ibid, 245
956. E. Karadž, Istoriski koreni na nevrzuvanje, 56
957. Leo Mates, Počelo je u Beogradu, 246
958. Nevrstavanje budućnost čovječanstva, 77
959. Ibid
960. Ib, 68

ИЗДАНИЕ И ПЕРЕКЛАД

A. IZVORI

1. Akcioni program privredne saradnje. - Medunarodna po-
litika XXIV/563 (1973), 25-28
2. Akcioni program privredne saradnje. - Medunarodna po-
litika XXVII/634 (1976), 32-39
3. Akcioni program ekonomske saradnje. - Medunarodna po-
litika XXX/707 (1979), 51-61
4. Akcioni program Fula novinskih agencija nesvrstanih
zemalja. - Medunarodna politika XXX/713 (1979) 15-16
5. Beogradska konferencija. Govori predsednika Tita. Beograd
1961
6. Beogradska konferencija. Banja Luka 1963
7. Breznjev L. I. Referat na XXV kongres na KPSS. Moskva 1976
8. Vanredni sastanak ministra inostranih poslova i šefova
delegacija nesvrstanih zemalja na XXXV zasjedanju
Generalne skupštine UN. - Medunarodna politika XXXI/733
(1980)
9. Vanredni ministarski sastanak Koordinacionog biroa
nesvrstanih zemalja. Maputo 26. januar - 2. februar 1979. -
Medunarodna politika XXX/693 (1979), 17-24
10. Vukmanović S. Revolucija koja teče, Beograd 1971
11. Deklaracija o miru i nezavisnosti, razvoju, saradnji
i demokratizaciji medunarodnih odnosa. - Medunarodna
politika XXI/491 (1970), 21-23
12. Deklaracija o nesvrstavanju i ekonomskom progresu. -
Medunarodna politika XXI/491 (1970), 23-32

13. Deklaracija iz Bordtauna.-Medunarodna politika XXIII/538 (1977), 13-18
- 14 Deklaracija o borbi za nacionalno oslobođenje.-Medunarodna politika XXIV/563 (1973), 28-30
15. Deklaracija iz Lime o uzajamnoj pomoći i solidarnosti.-Medunarodna politika XXVI/611 (1975), 22-39
16. Deklaracije Prve konferencije radio-difuznih organizacija nesvrstanih zemalja.-Medunarodna politika XXVIII/663 (1977), 15-17
17. Deseti kongres na SKJ. Dokumenti. Beograd 1975
18. Documents of the Beograd conference. Beograd 1961
19. Documents of the Gaterings of the non-aligned countries (1961-1978). Beograd 1973
20. Dokumenti 1948. T. I-III. (Podgotvili V. Dedijer). Beograd 1979
21. Ekonomska deklaracija.-Medunarodna politika XXVII/563 (1973), 21-25
22. Ekonomska deklaracija.-Medunarodna politika XXVIII/634 (1976), 28-32
23. Zasedanja Saveta ministara spoljnih poslova NATO-a u Rekijaviku 24-25 juni 1968. NATO I Zapad o Evrop-skoj bezbednosti.-Medunarodna politika XXI/425 (1970), 17
24. Završni komitike Ministerskog sastanka Koordinacionog biroa nesvrstanih zemalja.-Medunarodna politika XXVIII/651 (1977), 13-16
25. Završni komitike Saveta NATO-a u Briselu 15-16 novembra 1968. NATO I Zapad o evropskoj bezbednosti

- Medunarodna politika XXI/425 (1970), 17
26. Završno saopštenje Ministarskog sastanka koordinacionog biroa nesvrstanih zemalja, Havana 12-30 maj 1978 g.-- Medunarodna politika XIX/677 (1978), 3-30
27. Završni dokument Pripremnog sastanka grupe koordinacionog biroa nesvrstanih zemalja za primenu nuklearne energije u mirovne svrhe.--Medunarodna politika XIX/689 (1978), 17-18
28. Završni komitike.--Medunarodna politika XXX/702-3(1979), 21-41
29. Završna deklaracija.--Medunarodna politika XXX/707 (1979), 16-51
30. Završni akt Varnednog ministarskog sastanka koordinacionog biroa nesvrstanih zemalja o Namibijske (16-18 april 1981 g.)--Medunarodna politika XXXII/750-1 (1981), 15-18
31. Izlaganje Miloša Minića u Generalnoj debata Ministarske konferencije u Limi.--Medunarodna politika XXVI/XXVI/611 (1975), 18-22
32. Istorija socijalističke Jugoslavije. (Pripremile: B. Petranović i Ć. Štrbac). T. I-III. Beograd 1977
33. Izveštaj na Predsedatelstvom na SFRJ za sastojbata i probleme vo vnatrešnata i nadvorešnata politika, Služba za informacii na sobranieto na SRM, Skopje 1977
34. Kairska konferencija nesvrstanih zemalja. Profil zemlja učesnika. Beograd 1964

35. Kolombo. Dokuments. Novi Sad 1976
36. Komitike Konsultativnog sastanka nesvrstanih zemalja u Beogradu. --Medunarodna politika XX/464-5 (1969), 21-24
37. Komitike Saveta ministara spoljnih poslova NATO-a u Vasingtonu 10-11 april 1969. --Medunarodna politika XXI/425 (1970), 17
38. Komitike ministarskog sastanka nesvrstanih u Njujorku 30 septembar 1971. --Medunarodna politika XXII/517 (1971), 15-17
39. Consultativ meeting et special Government representatives. Beograd July 1969. Beograd 1970
40. Konferencija nesvrstanih zemalja. Nis 1961
41. Conference of heads of state of governments of non aligned countries. Cairo 1964
42. Konferencija vo Jordtanu. --Medunarodna politika XXIII/539 (1972), 13-20
43. Konferencija ministra inostranih poslova nesvrstanih zemalja Nju Delni 9-13 februar 1981. --Medunarodna politika XXXII/741 (1981), 11-43
44. Kordinaciono biro nesvrstanih zemalja. --Medunarodna politika XXXI/719 (1980), 13-14
45. Medunarodni odnosi i vanjsa politika socijalističke Jugoslavije. Studije i dokumenti. Zagrab 1979
46. Ministerska konferencija nesvrstanih zemalja. Lima 25-30 avgust 1975 g. --Medunarodna politika XXVI/611 (1975), 15-18

47. Ministarski sastanak Kordinacionog biroa nesvrstanih zemalja u Alžiru 30 maj-2 jun 1976. -Medunarodna politika XXXVI/629 (1976), 13-18
48. Ministarski sastanak Kordinacionog biroa nesvrstanih zemalja. Kolombo 4-9 jun 1979 g. -Medunarodna politika XXXV/702-3 (1979), 15-16
49. Mirno rešavanje sporova među nesvrstanim zemljama. -Medunarodna politika XXXII/743 (1981), 15-16
50. Nesvrstanost u suvremenom svijetu. Beograd 1969
51. Nesvrstanost u suvremenom svijetu. Zagreb 1979
52. Nesvrstane zemlje savest čovječanstva. Maribor 1970
53. Non-aligned 4-the summit in Algeria. Beograd 1973
54. Non bloc countries. Beograd 1961
55. Od Beograda 1961 do Lusake 1970. Medunarodna politika XXI/490 (1970), 17-18
56. Odluka o sastavu i mandatu Kordinacionog biroa. -Medunarodna politika XXVII/634 (1976), 39-40
57. Slobodilački pokret u Južnoj Africi. -Medunarodna politika XXI/492 (1970), 16-17
58. Petta konferencija šefova ili vlada nesvrstanih zemalja u Kolombu. Beograd 1977
59. Pismo Hruščovu i Kenediju. -Borba XXVII/231 (7 septembar 1961)
60. Politicka deklaracija. Dokumenti konferencije. -Medunarodna politika XXVII/634 (1976), 15-28
61. Politicka deklaracija. -Medunarodna politika XXIV/563 (1973), 17-21

62. Program akcija za medunarodnu ekonomsku saradnju nesvrstanih zemalja i dokument o podrsci zahtevima "Grupe 77" u planu razvoja. --Medunarodna politika XXIII/539 (1972), 15-20
63. Pregled na istorijata na Sojuzot na komunistite na Jugoslavija. Skopje 1963
64. Report of Conference of foreign of non-aligned countries Gorgtewn, Gayana avgust 8-13 1972, Gorgte-wn 1972
65. Razolucija o situaciji na Srednjem Istoku i palestinskom problemu. --Medunarodna politika XXII/563 (1973), 30-31
66. Rezolucija o Vijetnamu. --Medunarodna politika XXIV/563 (1973), 32
67. Rezolucije Pette ministarske konferencije nesvrstanih zemalja. Lima 25-30 avgust 1975. --Medunarodna politika XXVI/612 (1975), 13-20
68. Rezolucije Šeste konferencije nesvrstanih zemalja. --Medunarodna politika XXX/711 (1979), 19-20
69. Rezolucije VI konferencije. --Medunarodna politika XXX/708 (1979), 19-24
70. Rezolucije VI konferencije Šefova drzava ili Vlada nesvrstanih u Hamani 3-9 septembar 1979. --Medunarodna politika XXX/708 (1979), 19-24
71. Rezerve na zavrdni dokument Šeste konferencije Šefova drzava ili Vlada nesvrstanih zemalja. --Medunarodna politika XXX/709 (1979), 17-24

72. Sedmi kongres Saveza komunističke Jugoslavije, Beograd
1958

73. Skupština o aktuelnim pitanjima spoljne politike
Jugoslavije, Beograd 1968

74. Skupovi nesvrstanih zemalja, Beograd 1974

75. Susreti predsednika Tita i predsednika Nasera.-
Međunarodna politika XXI/478 (1970), 15

76. Susreti predsednika Tita sa državniciima za vreme
VI konferencije u Havanu.-Međunarodna politika

XXX/7P7 (1979), 67

77. Tito Josip Broz, govori i članci. T. I.-XXI. Zagreb 1959/60
78. Istiot, Preduzimanje etičkih akcija. Govor predsed-
nika Tita u (generalnoj debati) (Lusaka).-Međunarodna
politika XXI/491 (1970), 12-16

79. Istiot, Savez komunističke Jugoslavije u borbi za dalji

razvitak socijalističke, samoupravne i nesvrstane Jugos-

lavije. Referat na XI kongresu SKJ, Beograd 1976

80. Istiot, Jugoslavije vo borba za nezavisnost i

nezavisnost. Izbrani dela VI. Skopje 1979

81. Tito i pet konferencija nesvrstanih zemalja. Zagreb 1977
82. Titov veliki put mira i borba za naprednja i razvoj

politike nesvrstanih zemalja. Zagreb 1977

83. Treća konferencija nesvrstanih zemalja u Lusaki

8-10 septembar 1970.-Međunarodna politika XXI/491

(1970), 9-12

84. Third non aligned nations summit conference Lusaka

- Zambija 8-10 septembar 1970. Publ. bu Government of the
Republik of Zambija
85. Ustav na FNRJ. Beograd 1963
86. Ustav na SFRJ. Skopje 1972
87. Ujednjene nacije. Zbirka dokumenata 1941-45. Beograd 1948
88. Ujednjene nacije i dekolonizacija. Medunarodna po-
litika XXVIII/660 (1977), 17-18
89. Fundamental Text, Declaration, Resolution, Action
programme for Economic Corporation IV-the Conference
of Heads of State and Governemants Algiers 5-9 septem-
bar 1973. Ministry of Information 1973
90. Hruščov N. S. Tejni referat na zatvorenoj sednici XX
kongresa KP SS. Zagreb 1970
91. Četvrta konferencija šefova država ili vlada nesvr-
stanih zemalja. Medunarodna politika XXIV/563 (1973),
3-6
92. Čerčil V. Memoari. T. V. Beograd 1964
93. Šesta konferencija na nevrnante zemlji vo Havana.
Skopje 1980
94. Šesta konferencija šefova država ili vlada nesvr-
stanih zemalja Havana 3-9 septembar 1979. Osnovni po-
datci o zemljam učesnicima. Medunarodna politika
XXX/707 (1970), 4-10
95. Šest ekonomskih rezolucija Alžirske konferencije. -
Medunarodna politika XXIV/567 (1973), 5-17
96. Šefovi delagacija na doadasnjim konferencijama
nesvrstanih zemalja. Medunarodna politika XXXI/716
(1980), 16

B. LITERATURA

1. Azir Naim Mohamed, Uloga nesvrstanih zemalja u sadašnjost svetskoj situaciji. - Socijalizam XIX/7-8 (1976), 1134-37
2. Azisko-afričkata konferencija poviknava na ekonomska sorabotka. - Nova Makedonija XI/3244 (1955), 1
3. Ake Ć., Nekoi se potpiraat na blok. - Nova Makedonija XXX/11720 (1970), 4
4. Akcentievie Mirko, Nesvrstani posle Lusake. - Medunarodna politika XIII/4 (1970), 92-108
5. Altman G., Razvitat nesvrstane spoljne politike Jugoslavije. - Socijalizam XXII/12 (1980), 43-56
6. Istiot, Velika debata. Zagrab 1981
7. Istiot, Politika nesvrstavanja posle Kaira. Beograd 1964
8. Babić Dimitrija, Oslobodilacki pokreti na jugu Afrike. Beograd 1976
9. Badurina B., Uedinstvo i zajedničke akcije nesvrstanih zemalja. - Medunarodna politika XXV/573 (1974)
10. Istiot, Alžirska konferencija. Beograd 1975
11. Bogetić Olivera i Dragan, Nastanak i razvoj pokreta nesvrstanih. Beograd 1980
12. Božović A., Kolonijalizam i neokolonijalizam. Beograd 1964
13. Belovski D., Poteklo i ciljevi pokreta nesvrstanih. Beograd 1975
14. Udomosite megu kolemito silii i blokovskite grupacii i deistvuvanje to na nesvrstane zemli. - Pogledi (Skopje) XVIII/6 (1981), 87-99

15. Bulajić M., Pravo naroda na samoopredeljenje u Društva naroda i Ujedinjenim nacijama. Beograd 1962
16. Bumediën H., Stvaralačke inicijative u svim oblastima medunarodnog života. -- Medunar dna politika XXIV/563 (1973), 12-13
17. Brerazić, O popuštanju zategnutosti u svijetu. -- Medunarodna politika XXVIII/663 (1977), 5
18. Valdhaïm K., Doslédna podrška nesvrstanih zemalja Ujedinjenim nacijama. -- Medunarodna politika XXI/563 (1973), 11-12
19. Vinterhalter V., Životnom stazom Josipa Broza. Beograd 1968
20. Vlahović V., Sovremeniot svet i medunarodnoto radotniko dvizenje. Sobrani dela VI. Skopje 1981
21. Vučković Ć., Kairska konferencijska. Beograd 1975
22. Istiot, Nesvrstanost u misli i delu Tita. Beograd 1977
23. Gavranov Velibor, Medunarodnite odnosi i spoljna politika Jugoslavije. Beograd 1972
24. Grlićkov A., Jugoslavije i svetska privreda. Beograd 1967
25. Damjanović P., Tito na celu Partije. Beograd 1968
26. Dong Fan Van, nevrzanite mozat da gi sovladaat site precki. -- Nova Makedonija XXXI/10620 (1976), 3
27. Dolinar Dugar, "guvršćenost in neutralizem. Ljubljana 1967
28. Došen S., Kogzistencijska i nesvrstanost. Bibliografija. Medunarodni radnički pokret XXI/4 (1969), 253-336
29. Berda Josip, Svet 1963 godina. Beograd 1961
30. Istiot, Svet 1965 godine. Beograd 1965

31. Dokanović t., Medusebna ekonomska saradnja nesvr-
 tanih. Beograd 1976
32. Durašković Đuro, Devet kongresa SKJ. Beograd 1974
33. Edvard Kardelj. Zagreb 1977
34. Eremija Boško, Narodi Indokine u borbi za nezavis-
 nost. Beograd 1959
35. Živić J., Hodstičaji u Bordtaunu. Medunarodna poli-
 tika XXIII/536 (1972), 13-14
36. Žujović Z., Arapi traže sebe. Beograd 1962
37. Zdravica na pretседatelot Naser. Nova Makedonija
 14 julij 1956, 3
38. Zdravica predsednika Tita na svečanoj večeri u čast
 šefova delegacija. Medunarodna politika XXVII/634
 (1976), 13-14
39. Iveković Ivan, Palestinski oslobodilački pokret. Beo-
 grad 1976
40. Izjava predsednika Tita u Fuli. Medunarodna poli-
 tika XXVII/634 (1976), 14-15
41. Tistorijski koreni i roli na divizenjeto. Skopje 1983
42. Čaković O., Principi ramopravnosti i samoupravljanja
 naroda. kodifikacija principa aktivne miroljubive
 koegzistencije. Beograd 1969
43. Jevremović Miodrag, 20 godina socijalističke jugo-
 slavije. Beograd 1965
44. Istiot, Jugoslavija do 1970. Beograd 1966
45. Jevremović Pavel, Komunistički pokret i društveno
 politički procesi u "trećem svetu". Medunarodni rad-

nički pokret XVI/2 (1973), 65-83

46. Jevtić Bora, međunarodna uloga nesvrstanosti. Beograd 1976

47. Julius buka, Havana sukobi ili sporazumi. Mala poli-

tička Beograd 1979, 4-62

48. K. ... i, Istoriski koreni na nevrzuvanje. Beogra d 1975

49. Istiot, međunarodni odnosi i nesvrstanost. Izbor iz dela

VI. Beograd 1979

50. Istiot, Socijalizam i politika na nevrzuvanje. Od-

brani dela T. 8. Skopje 1980. 265-275

51. Istiot, Nacionalno praskanje i politika na nevrzuvanje. --

Odbrani dela T. 8 Skopje 1980, 229-236

52. Istiot, Samopravuvanje i nevrzanost. Odbrani dela T. 8.

Skopje 1980, 384-394

53. enet Kaunda, volen pridonos vo rešavanjeto na meğuna-

rodnite problemi. Nova Makedonija XXXI/10620 (1976), 4

54. Kereku Matie, a celosna nezavisnost protiv blokovskata

podelba. Nova Makedonija XXXV/11719 (1979), 4

55. Kirović Božidar, Treća konferencija. Beograd 1975

56. Istiot, Konferencija vo Tusaki. Beograd 1975

57. Istiot, Od Britona do Kolomba. Gorni Milanovac, 1977

58. Kuzmanović Dean, Kolonijalizmot i revolucionerno na-

silje u delu Franka Fanona. Međunarodni radnički

pokret XVI/2 (1973), 83-105

59. Komatina Miljan, U susret Petoj konferenciji. Beograd 1976

60. Lenin V. I. Imperijalizmot kako najvisok stadium na

kapitalizam. Beograd 1945

61. Istiot, Socijalističkata revolucija i pravoto na

narodite na samoopredeluvanje. - Izbrani dela T. S. Skopje

1967

62. Mabljom, Nema privilegijani sojuznici. - Nova Makedo-

nija XXXV/11720 (1971), 4

63. Miletic Miloš, Deset godina nezavisnosti Afrike. - Medu-

narodni radnicki pokret XIV/2 (1971), 150-172

64. Malik Adam, Pomina vme dolg pat. - Nova Makedonija XXXV/

11720 (1979), 4

65. Markovic Dragan, Pucevi u Africi. Beograd 1966

66. Markovic Dragan i Milenkovic Milutin, Uporishta koloni-

jalizma. Beograd 1965

67. Markovic Milenko, Socijalisticki pokret u Aziji. Beograd

1959

68. Markovic Ratko i Obradovic Konstantin, Problem koeg-

zistencije s aspekta ustava pojedinih zemalja. - Medu-

narodni radnicki pokret XII/2 (1970), 84-104

69. Marmulaku R., Od Beograda 1961 do Lusake 1970. - Medu-

narodna politika XXI/490 (1970), 17

70. Martinovic B., Razvoj rezima kolonija od 1885 do danas. -

Medunarodna politika XXIII/524-5 (1972), 19-22

71. Mates Leo, Ekonomske osnove neangažovanosti. Beograd 1964

72. Istot, Politika nevrstanosti u savremenom svetu.

Beograd 1969

73. Istot, Nevrstanost. Teorija i savremena praksa. Beograd

1970

74. Istot, Trajni ciljevi nevrstavanja. - Medunarodna poli-

tika XXI/488-9 (1970), 1-3

75. Istiot, Beogradska konferencija. Beograd 1975
76. Istiot, Počelo je u Beogradu. Beograd 1980
77. Istiot, Medunarodni odnosi socijalističke Jugoslavije. Beograd
78. Ištiovic Cvijetin, Borba za mir, ravnopravna saradnja i progres. Medunarodna politika XXVII/634 (1976), 1-4
79. Minic Miloš, Spoljna politika Jugoslavije 1973-1979. Novi Sad 1979
80. Istiot, Tito, neimar pokreta nesvrstanosti. Socijalizam Vanredni broj. XXIII (1980), 227-241
81. Mišovic Miloš, Jugoslavija 1965. Beograd 1965
82. Mojsov Lazar, Sovremeniot svet i nie. Skopje . 978
83. Istiot, Dimenzije na nevrzanosta. Skopje 1981
84. Nehru apelira da se napusti blokovskata politika. Nova Makedonija XI/2243 (1955), 1
85. Nesvrstani. Ljubljana 1977
86. Minic Eura, Medunarodna saradnja i nacionalni suverenitet u suvremenim uslovima borbe za mir i progres. Medunarodni radnicki pokret XIII/2 (1970), 46-67
87. Istiot, Ujedinjene nacije i nesvrstanost. Medunarodna politika 468/469
88. Paligoric Ljubomir, Naučnotehničkata revolucija i zemlje u razvoju. Medunarodni radnicki pokret XIV 2 (1971), 117-123
89. Pavlic D., Nesvrstanost i ekonomski razvoj. Beograd 1976
90. Petkovic Ljubomir, Zapad-jedinstvo i protivrečnosti.

Beograd 1963

91. Istiot, Nestrani u akciiji. Beograd 1968
92. Istiot, Orijentiri za Dar Es Salam. Medunarodna politika XX/471 (1969), 10-11
93. Istiot, Antimpertjalističkata suština na nevrzuvanjetu. Medunarodna politika XXI/466-7 (1970), 5-7
94. Istiot, Konferencija na vrhu do jesenji 1970. Medunarodna politika XXI/477 (1970), 3-4
95. Istiot, Teorijski pojmovi nestrani. Beograd 1974
96. Istiot, Nestrani i teorijska ekvidistancija. Medunarodna politika XXV/581 (1974), 7-10
97. Istiot, Teorijska nestrani. Medunarodna politika XXVI/610 (1975), 10-14
98. Istiot, Tito i nestrani. Beograd 1975
99. Istiot, Peta konferencija nestrani u Kolumbu. Socijalizam XIX/9 (1976), 1321-1337
100. Istiot, Nestrane zemlje i novi sistem medunarodnih političkih i ekonomskih odnosa. Socijalizam XIX/7-8 (1976), 1050-1069
101. Istiot, Nestrani i rat. Socijalizam XXII/11 (1980), 3-25
102. Istiot, Pokret nestrani i evropska bezbednost. Socijalizam XXIII/5 (1980), 34-50
103. Peta konferencija na nestrani zemlji vo Kolombo. Sekretarijat za odnosi so stranstvo na SRM. Skopje 1976
104. Politika nestrani danas. Beograd 1966
105. Politika nestrani u suvremenom svetu. Medunarod-

- ni simpozijum 1969. Institut za međunarodnu politiku i privrednu. Beograd 1969
106. Prilika jer Zorica, Evrokomunizam i nesvrstanost. Socijalizam 12 (1980), 3-24
107. Radovanović Ljubomir, Afrika u suvremenom svetu. Beograd 1963
108. Istot, Kolonijalna i savremena Afrika. Beograd 1963
109. Istot, Jugoslavija u borbi za mir. Beograd 1963
110. Istot, Neangažovanost i aktivna koegzistencija. Beograd 1964
111. Istot, Politika neangažovanih zemalja. Beograd 1964
112. Istot, Francuska i NATO. Beograd 1966
113. Istot, Politika neangažovanosti danas. Beograd 1966
114. Istot, Putevi i dejstva nesvrstavanja. Međunarodna politika XX/462-3 (1969), 5-8
115. Istot, Blokovi i evropska bezbednost. Međunarodna politika XXI/485 (1970), 22-25
116. Istot, Nesvrstanost. Osnovi jedne doktrine međunarodne politike. Beograd 1973
117. Rus Vojin, Nesvrstavanje i socijalistički preobra-
zaj covcanstva. Socijalizam XVIII/12 (1975), 1391-1411
118. Savremeni svet. Beograd 1977
119. Svet posle Drugog svetskog rata. T. I-II. Beograd 1975
120. Smiljanović Branko, Zapadnoevropskata socijaldemo-
kratija i pokret nesvrstanosti. Socijalizam
121. Smole Jože, Kako je podeljen svet?. Beograd 1961

122. Istiot, Borba za novi medunarodni ekonomski pore- dok i delatnost Saveza komunisti jugoslavije. -- Socijalizam XXII/7-8 (1979), 75-77
123. Sorensen M., Manuel of Public International. London- New York 1968
124. Stavelj Menad, Nehruova Indija bez Nehru. Beograd 1964
125. Stanković J., Ekonomski blokovi. Neangažovane zemlje i ekonomska integracija. Beograd 1962
126. Stojković M., Savremena jugoslavija i socijalis- tički pokret u svetu. Beograd 1959
127. Istiot, Društvene osnove nastanka, razvoja i afirmi- cije nesvrstanosti u medunarodnim odnosima. -- Socijali- zam XXI/9 (1978), 2-20
128. Stojanović T. i Marković D., Tito-život i delo (1892- 1980), Beograd 1981
129. Stojanović R., Politika sile i nerazvijene zemlje u savremenim medunarodnim odnosima, Beograd 1976
130. Stojanović Stanislav, Koegzistencija i socijalizam. -- Medunarodni radnički pokret XIII/2 (1970), 5-21
131. Tadić Bojana, Nesvrstanost i socijalizam. Beograd 1975
132. Istata, Nesvrstane zemlje i novi medunarodni eko- nomski poređak. -- Socijalizam XXII/7-8 (1979), 128-145
133. Istata, Nesvrstanost u teoriji i praksi medunarod- nih odnosa. Beograd 1975
134. Istata Osobnosti i dilemi nesvrstanosti (1956-1980). Beograd 1980

135. Tanevski Vladimirović, Aktivnata mirolnjubiva koegzistencija-osnovne perspektive i medunarodni radnički pokret. -- Socijalizam XIII/2 (197), 68-84
136. Tito J. B., Velika uloga nesvrstanih zemalja u izgradnji boljeg i pravednijeg svijeta. -- Medunarodna politika XXIV/563 (1973), 7-11
137. T. stiot, Izgradnja nove Jugoslavije. Beograd 1947
138. Tito i revolucija. Beograd 1967
139. Tito u Africi. Beograd 1961
140. Tomašević Stana, Na dugi tok. -- Medunarodna politika XXI/482 (1970), 1-3
141. Turpurovski Vasil, Obedinjenje naci i mirot. Skopje 1932
142. Toševski Vanja, Osnovite razvojne tendencije na nezamosta. -- Pregled (Skopje), XIII/3 (1976), 3-21
143. Ubani Bahudin, Koreni politike nesvrstavanja. -- Medunarodna politika XXVI/598 (1975), 6-7
144. Bahović Milan, Ujedinjene nacije i mirolnjubiva aktivna koegzistencija. -- Ujedinjene nacije i savremeni svet. Zbirka radova izd. Saveza za udruženje Ujedinjen e nacije. Beograd 1970
145. Istiot, Nesvrstanost i UN. Beograd 1976
146. Šolajuč Dražutin, Koreni kineskih shvatanja o revoluciji, ratu i mirolnjubivoj koegzistenciji. -- Medunarodna politika XXII/2 (1970), 105-123
146. Štrbac O., Jugoslavija i odnosi izmedu socijalističkih zemalja. Beograd 1975

1	Петловор
3	Ворел
	ЧЕРН ПЪРВИ
	Предуслови за появата и развитието на нервното тити-
17	желе
	1. Општи предпоставки
	ПЪРВА I
	Општеествено-политичката состојба во светот по Втора-
22	та светска војна
22	1. Општи карактеристички
27	2. Појавата на основните и основската поделеност
45	3. Национално-ослободителните движења на поробените на-
	роди и меѓународното работничко движење
	ПЪРВА II
	Моторските елани во развитието на движењето на нервн-
	вање
	1. Првите состојни на претставниците на Азија и Афри-
59	ка
	2. Балканската конференција и европското движење
69	
78	3. Европскиот составок и европското движење
	4. Иницијативата на петината и поставувањето на теме-
82	лите на нервното движење

ИТАЛИЯ

Конференциите на професионалните и на висшите на образованиета

86

ИТАЛИЯ I

Белградската конференция

1. Приликите во светот преку конференцијата

2. Лекот на конференцијата

3. Документи понесени на конференцијата

4. Историско значење на првиот соопштение на неврзаните

109

ИТАЛИЯ II

Кампања конференцијата

1. Приликите во светот преку конференцијата

2. Лекот на конференцијата

3. Документи на кампањата конференцијата

125

4. Историското значење на конференцијата

ИТАЛИЯ III

Меѓународната ситупација по кампањата конференцијата

1. Споменување на заедницата

135

2. Улогата на неврзаните во периодот по кампањата кон-

ференцијата

141

3. ООН и неврзувањето

150

ИТАЛИЯ IV

Конференцијата во Лусака

1. Лекот на конференцијата

157

2. Документи на конференцијата

165

3. Значење на конференцијата

173

4. Конференцијата во Лусака и нејзиното значење

177

ГЛАВА V

Конференцията в Алжир

1. Приликите во светот пред конференцијата _____ 185

2. Лекот на конференцијата _____

3. Документи на конференцијата _____ 192

4. Значење на Алжирската конференција _____ 205

ГЛАВА VI

Конференцијата во Коломбо

1. Приликите во светот пред конференцијата _____

_____ 209

2. Лекот на конференцијата _____ 211

3. Документи на конференцијата _____ 222

4. Историското значење на конференцијата _____ 231

ГЛАВА VII

Конференцијата во Харана

1. Приликите во светот пред организацијата на конференцијата: _____

_____ 234

2. Лекот на конференцијата _____ 239

3. Документи на конференцијата _____ 245

4. Историско значење на конференцијата _____ 255

ГЛАВА VIII

Историско значење на неправното правжење _____ 256

ГЛАВА I

Принципите и ставовите на неправното правжење _____ 257

ГЛАВА II

Организацијата на Обединетите нации и неправдата _____ 266

ГЛАВА III

Улогата на дипломатијата и на досиот пред Лигата во неправно-

Содержание

Известия и литература

Забелешки

Заклучок

Понатамошниот развојот на неправното јамжење

 290

ПРАВНА ВЕЖ